

Schriftverklaringen

24 delen

In hedendaagse grammatica herzien

En in volgorde van de Bijbelboeken geplaatst,

In 14 aparte documenten.

ZEVENDE DOCUMENT

MATTHÉÛS

door

Dr. H. F. KOHLBRÜGGE

In leven predikant bij de Nederlands-Gereformeerde Gemeente te Elberfeld

Eerdere uitgave: De Protestantse Periodieke Pers
Berkel, Z. H.
1965

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2011**

INHOUD

1. De wijzen uit het oosten

"Als zij nu de ster zagen, verheugden zij zich met zeer grote vreugde".

Matthéüs 2:10

2. Over de kindermoord te Bethlehem en de vlucht naar Egypte

Toen zij nu vertrokken waren, ziet, de engel des Heeren verschijnt Jozef in de droom, zeggende: Sta op, en neem tot u dat Kindeke en zijn moeder, en vlied in Egypte, en wees daar, totdat Ik het u zeggen zal; enz. Matthéüs 2: 13-23:

3. De Doop van Johannes

En in die dagen kwam Johannes de Doper, predikende in de woestijn van Judea en zeggende: bekeert u want het koninkrijk der hemelen is nabijgekomen. Matthéüs 3:

1- 12

4. Uw wil geschiede

Uw wil geschiede gelijk in de hemel, alzo ook op de aarde. Matthéüs 6:10

5. Eerst het Koninkrijk Gods

"Maar zoekt eerst het koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden" Matthéüs 6: 33

6. Meditatie: Bidt en zoekt

Bidt en u zal gegeven worden; zoekt en gij zult vinden; klopt en u zal opengedaan worden. Want een ieder, die bidt, die ontvangt; die zoekt, die vindt. En die klopt, die zal opengedaan worden. Matthéüs 7: 7 en 8

7. De brede en de smalle weg

Gaat in door de enge poort; want wijd is de poort, en breed is de weg, die tot het verderf leidt, en velen zijn er, die door dezelve ingaan; Matthéüs 7: 13 en 14:

8. De genezing van een melaatse

En zie, een melaatse kwam en aanbad Hem, zeggende: Heere! Indien Gij wilt, Gij kunt mij reinigen. En Jezus, de hand uitstreckende, heeft hem aangeraakt, zeggende: Ik wil, word gereinigd! Matthéüs 8: 1-3: Zie ook Matthéüs 8: 16 en 17.

9. De genezing van een geraakte

En in het schip gegaan zijnde, voer Hij over en kwam in Zijn stad. En zie, zij brachten tot Hem een geraakte, op een bed liggende. En Jezus hun geloof ziende, zei tot de geraakte: Zoon! Wees welgemoed, enz. Matthéüs 9: 1-8

10. Jezus' dankzegging

In diezelfde tijd antwoordde Jezus en zeide: Ik dank U, Vader! Heere des hemels en der aarde! Dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt en hebt ze de kinderkens geopenbaard. Matthéüs 11: 25

11. De koninklijke heerschappij van de Heere Jezus Christus

Alle dingen zijn Mij overgegeven van Mijn Vader, en niemand kent de Zoon, dan de Vader, noch iemand kent de Vader dan de Zoon. Mattheüs 11: 27.

12. De gelijkenis van de zaaier

En te dien dage Jezus, uit het huis gegaan zijnde, zat bij de zee. ... Ziet! Een zaaier ging uit om te zaaien. Matthéüs 13: 1-23 Vergelijk hiermee: Markus 4: 1 tot 20 en Lukas 8: 4 tot 15.

13. Tweeërlei kennis van Christus

Als nu Jezus gekomen was in de delen van Caesarea Filippi vraagde Hij Zijn discipelen, zeggende: Wie zeggen de mensen, dat Ik ben. Matthéüs 16: 13-18

14. De ware zelfverloochening

Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf en neme zijn kruis op en volge Mij. Matthéüs 16: 24

15. Gelijkenis van de wijngaardenier

Zijn discipelen nu, dit horende, werden zeer verslagen, zeggende: Wie kan dan zalig worden? Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren. Matth. 19: 25-30, 20:1-16

16. De vraag van de moeder der zonen van Zebedeüs

Toen kwam de moeder der zonen van Zebedeüs tot Hem met haar zonen, Hem aanbiddende, en begerende wat van Hem. Matthéüs 20: 17-28.

17. Jezus en de Schriftgeleerde

Meester, welk is het grote gebod in de Wet? Matthéüs 22: 34-45

18. De tijd van lijden en sterven van Jezus Christus

Mijn tijd is nabij, is gekomen. Matthéüs 16: 18

19. Jezus ter dood veroordeeld

Als het nu morgenstond geworden was, hebben al de overpriesters en de ouderlingen des volks samen raad genomen tegen Jezus, enz Matthéüs 27 : 1, 2

20. BETRACHTING OVER HET LIJDEN EN STERVEN VAN CHRISTUS

21. De wacht bij het graf en de Opstanding

Des anderen daags nu, welke is na de voorbereiding, vergaderden de overpriesters en de Farizeeën tot Pilatus, zeggende: Heer! Wij zijn indachtig, dat deze verleider, nog levende! gezegd heeft: na drie dagen zal ik opstaan. Matth. 27: 63 enz. en 28:1-3

22. De verhoogde Koning

“Zie, Ik ben met ulieden al de dagen tot aan de voleinding wereld.” Matth. 28:20

23. Over het nut der hemelvaart van onze Heere Jezus Christus

En de elf discipelen zijn heengegaan naar Galiléa naar de berg, waar Jezus hen bescheiden had. Matthéüs 28: 16 - 18

24. Heilige Doop en Belijdenis.

Gaat dan henen, ... dopende in de Naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes, enz. Matthéüs 28:19, 20

Voorwoord bij de eerste druk

"Als er geen profetie is, wordt het volk ontbloot; maar welgelukzalig is hij, die de wet bewaart" (Spr. 29:18). "Tot de wet en tot de getuigenis! zo zij niet spreken naar dit woord, het zal zijn dat zij geen dageraad zullen hebben" (Jes. 8 : 20).

Deze twee woorden uit Gods heilige getuigenis zullen eeuwig waar blijven; voor ons tegenwoordig mensengeslacht gelden zij nog evenzeer in al hun kracht als eens voor 't volk Israël. Hoe verpletterend is hun waarheid geopenbaard bij de straffen die het uitverkoren volk Gods getroffen hebben voor zijn afwijken van Gods Wet en Woord! Verschrikkelijke oordelen zijn er over heengegaan, als volk is het vernietigd geworden. En hoe staat het nu met het volk van Nederland, dat evenals Israël een volk mag heten waaraan God zijn wonderen en weldaden op een overvloedige wijze geschonken heeft? Houdt het vast aan Gods geboden?

Op deze vraag behoeven wij geen antwoord te geven, een ieder steke de hand in de boezem; aan alle zijden is er de lichtzinnigste overtreding, 't zij in de vorm van eigengerechtigheid, 't zij in de vorm van ruwe overtreding. Dus ook ons allen zal de straf treffen, ook wij zullen ontbloot worden, zo des Heeren genade ons niet opnieuw tot Zijn Woord doet terugkeren. Dat kunnen wij niet uit ons zelf. Hij zorgt er met Zijn trouw voor dat Zijn waarheid verkondigd wordt door woord en schrift van leraars, die Hij, hen door Zijn Geest verlichtende, uitzendt in Zijn naam.

Eén van die getrouwe verkondigers is de zalig ontslapen Dr. H. F. Kohlbrügge geweest, die met alle kracht hem door God geschonken, Nederlands volk opnieuw tot Gods Woord wilde terugbrengen door hen de gerechtigheid te prediken, die alleen voor God geldt, de gerechtigheid van Jezus Christus. Onder zijn nagelaten geschriften is zoveel heerlijks en troostrijks te vinden, dat enige van zijn vrienden meenden die rijke schat niet te mogen terughouden, maar hem aan wijder kring bekend te moeten maken, opdat zó de ontslapen Kohlbrügge in Gods hand nog een middel moge worden om Nederlands volk tot de oude waarheid terug te brengen.

Zij willen hiertoe graag, zoveel het hun mogelijk is, iedereen in de gelegenheid stellen, en hopen daarom bij genoegzame deelneming, ongeveer om de 14 dagen plm. 8 bladzijden druks het licht te doen zien, waarin uit de nagelaten geschriften van Kohlbrügge verklaringen van Gods Woord meegedeeld worden. Zij stellen zich dan voor jaarlijks 25 à 30 blaadjes uit te geven à 3 cent, zodat dus de kosten niet hoger dan een gulden 's jaars zullen belopen. Zoveel mogelijk zullen zij trachten aan ieder blaadje een zodanige inhoud te geven, dat het een op zich zelf staand geheel vormt, en toch weer zo aan het voorgaande zich aansluit, dat zij in deeltjes samen gebonden een doorlopend geheel vormen. Van deze wens een wet te maken is hun onmogelijk, daar zij zich beperken moeten bij wat zij hebben.

Dat er velen gevonden mochten worden, die tot verspreiding van deze blaadjes willen meewerken, is hun hartewens en hun verzoek aan allen die zich vrienden noemen van onze schrijver.

En zo treedt dan in de wereld, "gij woord vol troost, vol vermaning en lering, mag gij niet het licht zien om strijd te wekken en tweedracht, maar mag gij worden een band der liefde, een troetelkind van velen, die in de verdrukking zitten".

Daartoe geve de Heere Zijn zegen.

1 februari 1886.

1. De wijzen uit het oosten¹

Laat ons samen opslaan Matthéüs 2 en daarvan het 10e vers, waar wij het volgende lezen: *"Als zij nu de ster zagen, verheugden zij zich met zeer grote vreugde"*.

Met het woordje "zij" worden de wijzen uit het Oosten bedoeld. In hun veraf gelegen vaderland, in het ver Oosten, hadden zij de ster gezien van Christus, de Koning van Israël en zij waren zeer verheugd geweest, toen zij de ster zagen. Zij waren onmiddellijk op reis gegaan en hadden zich vol blijdschap en geestdrift opgemaakt naar Jeruzalem, waar Herodes zijn hof had, want in de eenvoudigheid van hun hart meenden zij, dat het gehele Jeruzalem en vooral het koninklijk paleis, met duizend lichten zouden verlicht zijn van vreugde en blijdschap over de geboorte van de Koning van Israël.

Toen zij echter te Jeruzalem na hun lange en moeilijke reis waren aangekomen, hebben zij niets van dit alles gezien en hun hooggespannen verwachtingen vonden niets dan teleurstelling. Toch wendden zij zich tot Herodes om enige inlichtingen te verkrijgen en zij hebben toen, nadat Herodes nauwkeurig onderzoek had laten doen, ook de naam van de plaats te weten gekregen, waar de Koning geboren was. Maar ook op hun reis van Jeruzalem dáárheen was er voor hen niets bijzonders te zien. Zij vinden hun weg als vreemdelingen, geheel verlaten en alleen. O, hoe smartelijk moet dit voor hen geweest zijn, welk een hevige schok zal hun geloof daar niet gekregen hebben hoe zullen allerlei bange gedachten in hun harten opgeklommen zijn.

"Wat betekent toch dit alles?" zullen zij gevraagd hebben, "wij, die vreemdelingen. Ja, niet meer dan honden zijn, vergeleken bij dit rijkgezegend volk der Joden, wij zijn uit ver landen hierheen gekomen om de nieuwgeboren Koning van dit volk te aanschouwen en hier is niemand, die zich om Hem bekommert of naar Hem vraagt.

En toch hebben wij Zijn ster gezien in het ver Oosten! "Wie is het dan eigenlijk, die ons hierheen gebracht heeft? Ach, misschien wel de duivel, die zich voordeed als een engel des lichts! Wat wij in de Schrift gelezen hebben over de verschijning van deze Koning, ademt immers louter vreugde en zaligheid! En thans, nu Hij geboren is, ziet niemand naar Hem om. Koning Herodes gaat niet mee, en daar hij zelf thuisblijft, waarom geeft hij ons geen reisgezelschap mee op de ons onbekende weg? Waar is nu die grote wijze Synode, die op bevel van Herodes samen kwam en die haar bedrevenheid en Schriftkennis zo duidelijk deed blijken, daar zij dadelijk Bethlehem wist aan te wijzen als de plaats, waar de beloofde Messias moest geboren worden? Is er nu van die allen niemand, die met ons optrekt? Waar zijn de Farizeeën, de Schriftgeleerden, al die wijze en begaafde Godgeleerde mannen nu? Gaat nu niemand met ons mee om de nieuwgeboren Koning der Joden te begroeten? Ach, indien de zaken zó staan, wat zal het ons dan baten Bethlehem eindelijk te bereiken, want als Koning Herodes zo slecht op de hoogte is, van wat daar is geschied, wie zal ons dan

---

¹ (Hoewel wij in onze Schriftverklaringen reeds meermalen onze lezers uitlegen over deze geschiedenis aangeboden hebben, aarzelen wij niet, ook deze in januari 1872 gehouden leerrede af te drukken, daar deze welbekende, heerlijke geschiedenis er weer uit een geheel ander oogpunt wordt beschouwd. Hoe waar is het toch, wat onze schrijver eens zei, de geschiedenis van het Evangelie te vergelijken met vruchtbomen: "al is die boom ook nauwkeurig leeggeplukt, toch vindt men altijd nog hier en daar, en dikwijls nog van de allerbeste vruchten, die nog een rijke naoogst opleveren". Redactie uitgave 1886)

de weg wijzen? Als wij vragen, waar deze Koning geboren is, zal men ons voor dwazen aanzien en zeggen: *zijt gij krankzinnig?* Hier is volstrekt geen Koning geboren! O, wat moeten wij nu beginnen? Weer omkeren en niet naar Bethlehem gaan? Wij kunnen immers aan de eenzaamheid van de weg, die wij bewandelen wel zien, dat wij ons bedrogen hebben! Moeten wij tot Herodes terugkeren en tot hem zeggen: lieve koning, wij erkennen, dat wij gedwaald hebben en daarom herroepen wij wat wij verteld en geleerd hebben? Zeg het uw Godgeleerden maar, dat wij arme, dwaze mensen zijn. En dan? Moeten wij dan maar weer naar huis trekken?"

Maar dat was de wijzen toch onmogelijk. Hoe treurig, o hoe treurig is het toch in het hart gesteld, als men bij het gevoel van schuld, zonde en ellende, iets gezien heeft van de heerlijkheid van Christus, die als een lieflijke Ster voor het ziele-oog blonk. Dat alles dan weer verdwijnt achter dikke wolken, zodat men niets meer kan terugvinden van de verloren Schat, hoe ijverig men daarnaar ook zoekt. Ja, dat men verlegen en radeloos daar staat, omdat men niets meer heeft, niets meer smaakt van de eens genoten vreugde en zaligheid!

"Waar, waar is de ster, die ons in het ver Oosten verschenen is? Was alles dan maar een droom en is het mogelijk, dat een mens zich zó bedriegt?" Maar toch: vooruit! vooruit! o, geliefde reizigers! "Ja, maar wij kunnen niet meer, wij kunnen het zo niet langer meer uithouden". Toch: vooruit! vooruit! blijft de leus en keus der ziel.

"Maar wie zal ons dan het huis tonen, waarin de Koning geboren is?" Vooruit! Vooruit! Nee, het waarachtig zaligmakende geloof, dat door de Heere Zelf op de weg des levens is gebracht, en door Hem daarop wordt gehouden, wijkt niet terug.

"Maar het is toch verschrikkelijk, wij, als vreemdelingen, die nauwelijks een duizendste gedeelte van de profetieën verstaan, wij moeten zo geheel eenzaam en verlaten de weg reizen en die duizend en nogmaals duizenden uit Jeruzalem, die stad Gods bij uitnemendheid, al die Godgeleerde mannen, die daarin wonen en ook die hoogberoemde, wijze Herodes, zij allen weten niets daarvan. O, dat is om te stikken van angst, benauwdheid en nood!"

Als echter uw licht uitgebrand, uw lamp uitgegaan is, en u tot uw bittere droefheid gewaar wordt, dat u noch pit noch olie hebt om uw licht verder te doen branden, dan is het juist de tijd, dat waar wordt, wat het geloof gelooft, *want wij wandelen door geloof en niet door aanschouwen*. En de Heere God, de Almachtige aan Wie wij ons vast blijven klemmen, omdat Hij ons verborgen vasthoudt, roept plotseling voor onze ogen de dingen, die niet zijn alsof zij waren. Dat doet de Heere te allen tijde voor Zijn oprechten op Zijn tijd en op Zijn uur. Daarom gaf de Heere hun plotseling en onverwacht de ster, die zij in het Oosten gezien hadden en die hen eens zo verblijd had, weer te zien, en toen zij die ster zagen, was al hun nood voor het ogenblik voorbij!

"O vreugde, o zaligheid, het is toch waar! God zij geloofd en geprezen na zo menige nacht van duisternis. Wij hebben ons toch niet bedrogen! Het was de duivel niet, maar de trouwe God van hemel en aarde, die in het verafgelegen vaderland Zijn ster voor ons liet opgaan en die ons de gehele lange en bange weg geleid en gedragen heeft. Laat de Koning Herodes geloven of niet geloven, laat de gehele synode, laat alle geleerden, alle mannen van naam, die vroom en heilig heten zonder het te zijn, - Gods waarheid verwerpen of niet, wij storen ons daar niet aan. Want: dáár staat de ster, de oude, welbekende ster, voor ons in al haar glans en lieflijkheid!"

En wat doet nu de Heere? Hij laat die ster niet hoog aan de hemel prijken, maar doet haar boven het huis, waarin het Kindeke was, stilstaan. Daar was het, waar zij moesten aankloppen, daar deed Jozef hen open ... en het Kind lag voor hun ogen.

O, hoe bang moet het hun te moede zijn geweest toen zij niets zagen, dat hen bemoedigen en opbeuren kon en zij bovendien nog dat zwarte kistje met wierook, dat met goud en mirre moesten dragen; al deze kostelijke schatten hadden zij moeten meeslepen op hun lange, eenzame reis, op wegen, die tot op de huidige dag bekend zijn door hun onveiligheid, daar er in de buurt van die wegen overal gevaarlijke struikrovers schuilen. Hadden zij nu de Koning niet gevonden, wat hadden zij dan met al die schatten moeten aanvangen? Maar, God lof! Het zou niet tevergeefs zijn, dat zij uit hun vaderland goud, mirre en wierook meegebracht hadden, hoe zwaar dat hun ook viel; zulke zweetdruppels weet de Heere wel lieflijk af te wissen.

Wat was het toch, dat zij zo blij waren, de ster terug te zien? Ik meen, dat was de Heilige Geest, wiens licht zij in het licht van de ster herkenden. Wat heeft die Geest hun dan te zien gegeven? Niets dan een Kindeke, in doeken gewonden, liggende in de kribbe, maar in dit Kindeke zagen zij, door Goddelijk licht, de Koning Israëls. In dit arme Kindeke? O, het waarachtig geloof vraagt niet naar rijkdom of armoede.

Maar in zo'n armoedige woning? In een beestenstal? Het waarachtige geloof vraagt niet ernaar, waar het Kindeke ligt. Wie uit de banden der hel verlost is, wie bij ervaring weet, hoe angsten der hel en des doods de ziel kunnen pijnigen, die ergert zich aan geen beestenstal, want hij is zo arm gemaakt, dat hij geen penning betalen kan van zijn grote, onmetelijke schuld. Daarom is de armoede van dit Kindeke hem heilig en spoedig krijgt hij te zien, dat dit Kindeke arm werd om hem rijk te maken. De wijzen zagen in dit Kindeke, in dit arme Kindeke, dat in zulke armoedige omstandigheden verkeerde, *hun Koning, de Koning Israëls, de Wens aller heidenen, hun Heere en hun God.*

Toen zij binnen waren getreden, vonden zij het Kindeke met Maria, Zijn moeder. Er staat niet: zij vonden Maria met het Kindeke, want met Maria hadden zij niets te doen. Zij was de moeder van dat gezegend Kindeke, dat door haar een warme moederschoot had om op te rusten en een volle moederborst om daardoor gevoed en gelaafd te worden. Maar de wijzen vroegen alleen naar het Kindeke Zelf. Dat alleen was net voorwerp van hun verlangens, van hun wensen, hun geloof en hun liefde; hun hart was brandende in hen om dat Kindeke te aanbidden. Er staat niet, dat zij Maria hebben aanbeden, maar er staat: neervallende hebben zij Hetzelve - dat is, het Kindeke - aanbeden.

Indien het nu Gods wil was, dat Maria werd aanbeden, zoals de Roomse en de Griekse kerken het voorschrijven, dan had Maria hier allereerst door de wijzen moeten aanbeden zijn. Zij brachten hun geschenken ook niet aan Maria, maar wel aan het Kindeke en huldigden dat, als de Koning Israëls, de Zoon Davids, en naar de gewoonte der vorsten den koningen brachten zij aan dat Kindeke kostbare geschenken, de rijke voortbrengselen van hun land.

Ook in dit aanbieden van geschenken lag de vervulling van meer dan een belofte! Aan de Heere Jezus Christus Zelf moest het allereerst vervuld worden, wat geschreven staat Jesaja 60: 5 en 6: "Dan zult gij het zien en samenvloeien en uw hart zal vervaard zijn en verwijd worden; want de menigte der zee zal tot u gekeerd worden; het heir der heidenen zal tot u komen. Een hoop kemelen zal u bedekken, de snelle kemelen van Midian en Hefa; zij allen uit Scheba zullen komen; goud en wierook zullen zij aanbrengen en zij zullen de overvloedige lof des Heeren boodschappen." En Ps. 72:

15:”En Hij zal leven. En men zal Hem geven van het goud van Scheba en men zal gedurig voor Hem bidden; de ganse dag zal men Hem zegenen.”

O, mijn geliefden, deze geschiedenis der wijzen uit het Oosten is zeker een heerlijke vertroosting voor alle treurigen naar God, die de gerechtigheid najagen, juist, omdat zij zulke grote zondaren zijn en het in de ongerechtigheid niet kunnen uithouden. Zulken zijn door de Heere Zelf op de weg des levens gebracht en weten het ook van zichzelf, dat de Heere dit gedaan heeft en geen mens, zijzelf het allerminst. Maar komen nu zulken met hun geloof en met de wijsheid, die de Heere hun schonk, in aanraking met het hof of met de hooggeleerde mannen in kerk en staat, dan ontmoeten zij niets dan aan de ene zijde allerlei staatkundige kunstgrepen en overleggingen, aan de andere zijde, indien er dat nog te vinden is, een meer of minder sterk gekleurd tintje van waarheidsliefde en rechtzinnigheid. Ja, de oprechten worden zelfs wel eens geprezen en krijgen nog een vriendschappelijk compliment mede op hun reis, maar noch Herodes, noch één van de talrijke Godgeleerden van Jeruzalem gaan met hen mede op de weg die zij bewandelen en zo blijven zij ons vreemd en wij hun eveneens. Zij weten wel uit de Schrift te bewijzen, waar Jezus moest geboren worden, maar die vraag leeft niet in hun harten: "wat moeten wij dan voor een Middelaar en Verlosser zoeken?" Zij zoeken Hem ook niet voor zichzelf, al spreken zij ook van Hem schijnbaar met de grootste ingenomenheid en welsprekendheid, maar zij weigeren mede, door de enge poort heen, de smalle weg op te gaan. O, door zulke ervaringen kan men in de grootste aanvechtingen geraken, want wie begrijpt het, dat de weg des Heeren hier meestal loopt door eenzaamheid en verlatenheid, door duisternis en nacht!

Geliefden! Het is een eigenaardigheid der leidingen Gods, dat Hij voor de Zijnen in de aanvang van hun weg, Zijn lieflijk, hemels licht laat opgaan en dat Hij hen dan later veelal als het ware in nacht en duisternis laat rondtasten en hen schijnbaar geheel eenzaam en verlaten hun weg laat gaan. Zij kloppen aan bij Herodes, maar die stuurt hen na korte beraadslaging ongeholpen verder. Zij kloppen aan bij machtige heren, maar die zijn voor hen niet te spreken! O, hoe kan het daarbij in het arme, aangevochten hart woelen en stormen! Maar de goede zaak er aan te geven, terugkeren, herroepen, kan men niet, want men wordt verborgen vastgehouden door almachtige genade, men weet zelf niet hoe en zo gaat men toch vooruit, door nacht en duisternis, door rivieren en zeeën, door vuur en water heen, zonder zich te storen aan de vijandschap van een wereld, die in het boze ligt; het gaat toch vooruit door kruitdamp en kogelregen heen, door stof en slijk, en de slag wordt geslagen. En als ze geslagen en gewonnen is, dan trekt de Koning op Zijn strijdros voorbij en roept: *Braaf gevochten, Mijn kinderen!*

De geschiedenis leert ons nog meer. De Heere Jezus heeft eens gezegd: *zijt voorzichtig gelijk de slangen*. Maar bij deze eenvoudige mensen gold in hun argeloosheid: waar het hart vol van is, daar vloeit de mond van over! Nu hadden zij de nieuwgeboren Koning gevonden en welaan, nu willen zij zich opmaken en tot Herodes gaan en hem alles vertellen, opdat hij ook kome en zich met hen verheugen zal. Morgen reeds zullen zij naar Jeruzalem gaan na een rustig doorgebrachte nacht. Maar daar treedt de Heere hen tegen, nog in diezelfde nacht, in de droom, en belet hun dit voornemen ten uitvoer te leggen. Vers 12: “En door Goddelijke openbaring vermaand zijnde in de droom, dat zij niet zouden wederkeren tot Herodes, vertrokken zij door een andere weg weder naar hun land.”

Waarom liet de Heere hun niet toe naar Herodes terug te keren? God had hen immers wel kunnen beschermen en bewaren, maar het behaagt de Heere niet altijd te doen, wat Hij kan, want Hij gaat geheel menselijk met ons om en wil ook, dat wij mensen menselijk tewerk gaan. Bijvoorbeeld onlangs heb ik bekend gemaakt, dat het lokaal van onze naai- en breischolen, van onze jongelingsvereniging en Catechisaties voor enige tijd om gezondheidsredenen gesloten blijft. Nu zal misschien menige eigenwijze onder ons zeggen: "wat heeft dat nu toch te beduiden? Is God dan niet almachtig?"

Zeker is Hij dat, maar daar staat geschreven: *gij zult de Heere Uw God niet verzoeken*, en als u beweert: God kan ons toch wel voor alle onheil bewaren, dan antwoord ik: God kan uw huis ook wel voor inbrekers bewaren, maar daarom laat u toch niet 's nachts deuren en vensters openstaan, zodat de dieven maar naar binnen hebben te wandelen. God kan ons zeker voor brand bewaren, maar daarom zou het toch onverantwoordelijk zijn, als u uw kleine kinderen met lucifers liet spelen en rustig daarbij zat toe te zien, wat daarvan kwam! Zeker, de Heere is machtig een mens over het water te doen wandelen als over het droge, zoals wij aan Petrus zien kunnen, maar daarom doet God zo'n wonder niet voor iedereen, die ongeroepen en lichtzinnig zo'n kunststuk zou willen beproeven. Want ik herhaal het: God kan wel alles doen, maar daarom doet Hij niet altijd alles, wat Hij kan. Zeker, God is vrij om machtig en zalig te maken, wie Hij wil, al stak zo'n mens ook tot over de oren in slijk en onreinheid, maar zeker ook, - wee uwer! - als u daarom zou menen, u ongestraft in allerlei zonde en onreinheid te mogen storten, want God is ook vrij en machtig om u in het slijk, in de modder, waarin ge u met zulke duivelse redeneringen vrijwillig geworpen hebt, te laten steken en onderkomen, al wiegt u uzelf in slaap met allerlei voorstellingen van 's Heeren almacht en Goddelijke kracht.

Daarom jonge man, hoort naar des Heeren gebod: eert uw vader en uw moeder! Gij zult niet doodslaan! Gij zult geen onkuisheden bedrijven! Gij zult niet stelen! Gij zult geen vals getuigenis spreken tegen uw naaste! Gij zult niet begeren! Wordt vervuld met de Heilige Geest en niet met wijn en sterke drank. *Verzorg het vlees niet tot begeerlijkheid*, zegt de Heere in Rom. 13. Wij mogen dus Gods woord niet eenzijdig opvatten en een soort van Turks geloof voorstaan, met het verborgen doel, dus onze eigen lusten en begeerlijkheden door te drijven en ons van het volbrengen van onze schuldige plicht te ontslaan. Het is de duivel, die ons tot zulke denkbeelden aanzet en ons in het oor fluistert: het helpt u toch alles niets, zo God u niet wil bewaren! Dat weet ik ook heel goed, o vijand! En daarom weet ik ook, dat, zo Gods weg met mij door de hel heenliep, of door een woeste roversbende, of door pestilentie of dood, ik niets behoef te vrezen, wat de uitkomst ook zij, maar wie zich moedwillig en nodeloos in gevaar begeeft, die is een dwaas en zal beschaamd gemaakt worden.

Wat zou er gebeurd zijn, zo de wijzen tot Herodes waren teruggekeerd? Wat zou Herodes gedaan hebben? Hij zou hen in de gevangenis hebben laten opsluiten.

"Zo!" zou hij gezegd hebben, "hebt u Hem waarlijk gevonden? Goed, dan zal ik u als getuigen vasthouden en u met mijn soldaten naar Bethlehem sturen, dan kunt u hun aanwijzen, waar het kind bewaard wordt, want sterven moet het!"

En zo zouden zij, indien de Heere hen er niet voor bewaard had, Zijn Goddelijke openbaring in de wind slaan tegen hun eigen wil in, verraders en moordenaars zijn geworden van dezelfde Koning, Die zij waren komen aanbidden.

Daarom geeft de Heere, die de eenvoudigen bewaart, de wijzen in de droom het bevel, niet meer tot Herodes terug te keren. Maar moet men dan acht geven op dromen?

Gewoonlijk zijn dromen het gevolg van een overladen maag of van bloedaandrang naar hoofd of hart. Maar ook hierin is de Heere vrij te doen, zoals Hij wil en als Hij Zijn woord tot iemand wil laten geschieden, in een droom, en dit woord zinkt in het hart, dan is dat Gods werk, al weet de mens zelf niet, waar hij het vandaan heeft gekregen.

Dus, de wijzen hebben de koning Israëls gezien, zij hebben Hem vereerd met hun geschenken, hun geloof is bevestigd en versterkt en zij konden vrolijk uitroepen: *God lof! Wij hadden ons toch niet bedrogen!* God had nochtans het goede met ons voor. Hij was het, Die de ster liet stil staan boven het huis, waar het Kindeke was en zij hebben het Kindeke gevonden, hebben de knieën daarvoor gebogen en het aanbeden!

Hoe keren de wijzen nu echter weer terug naar hun land? Op een vergulde zegewagen, met zes paarden bespannen, zodat zij op de brede, gemakkelijke weg naar Jeruzalem konden uitgalmen: wij hebben de Koning gevonden!

Ach, niets van dat alles, zij keren terug naar hun land, langs een "andere" weg, als het ware door een achterdeurtje, alsof zij de slag verloren en niet gewonnen hadden. Niet op de brede, maar op de enge, smalle weg, op een "andere" weg dan die waarop de gehele wereld wandelt, keren zij naar hun land terug. Maar juist zo wist niemand hen te vinden.

Is dit ook nu nog de wijze, waarop God Zijn heiligen leidt? Ja, dat is Zijn wijze van doen, want Gods lieve kinderen mogen zich niet verhovaardigen op wat zij ontvangen hebben, maar God de Heere bewaart hen, door hen de weg der verootmoediging en vernedering te laten bewandelen, door hen klein te maken en hen klein te houden, nadat Hij hen allerlei uitnemende openbaringen waardig had gekeurd.

Daarom voegden de wijzen zich ook naar dit bevel des Heeren en schaamden zij zich niet, voor de omweg die zij moesten maken om in hun land terug te keren. Het is hun genoeg, dat de hemelse heerlijkheid in hun hart is neergedaald, dat zij die gesmaakt en geproefd hebben en het is hun genoeg, zo zij bij het einde van hun leven diezelfde heerlijkheid mogen smaken, die hier in het land van hun vreemdelingschap, in het land der schaduwen des doods voor hen was verschenen en zij dan nogmaals de ster mogen zien blinken, die hier voor hen geschenen had. Waren zij nu in deze wereld klein, onbekend, ongeacht, wel aan! Des te beter wordt zo de schat voor hen bewaard!

En nu nog een woord over koning Herodes. Het is zeer merkwaardig, dat Herodes, toen hij de synode te Jeruzalem samenriep, niet vroeg: waar zal "de Koning der Joden" geboren worden, zoals de wijzen zich naar vers 2 uitgedrukt hadden, de Koning Israëls, waarvan alle profeten geprofeteerd hebben, maar dat hij volgens verder vroeg: waar "de Christus" zou geboren worden?

Herodes wist dus, dat Christus zou geboren worden en dat wel van een maagd, van een vrouw, zodat Hij waarachtig en rechtvaardig mens zou zijn. Hij wist, dat deze Christus Koning zou zijn en wel Koning der armen en ellendigen; zelf was hij een wrede dwingeland en onderdrukker der armen en ellendigen zoveel hij maar kon, om zijn koninklijke troon daardoor te bevestigen. Wat nu had Herodes in de Schrift gelezen? Ik herhaal het: *dat Christus de troon van Zijn vader David zou beërven en een eeuwig koninkrijk zou bezitten.* Maar wist hij dit, dan wist hij ook, dat het met zijn regering een einde zou nemen. Nu vraag ik: hoe kan een mens dit alles weten en toch zulke gedachten van moord en doodslag in zijn hart koesteren?

Herodes was evenzo gezind als Saul, want toen hij hoorde, dat Christus was geboren, wilde hij zich niet, zoals men het uitdrukt, in de kaarten laten zien, maar hij gebod de

wijzen, dat zij naar Bethlehem zouden gaan en ijverig naar alles onderzoek doen, wat die nieuwgeboren Koning betrof.

Hij deed juist als Saul deed. Wij vinden diens verraderlijke gedrag tegen David beschreven in 1 Sam. 23: 19 en 20: “Toen togen de Zifieten op tot Saul naar Gilbea, zeggende: Heeft zich niet David bij ons verborgen in de vestingen in het woud, op de heuvel van Hachila, die aan de rechterkant der wildernis is? Nu dan, o Koning! kom spoedig af, naar al de begeerte uwer ziel en het komt ons toe hem over te geven in de hand des konings.” O, die Zifieten wisten maar al te goed, dat het bij de koning een vastgenomen besluit, een uitgemaakte zaak was, David te doden. O, zie toch eens welk een valse schijnvroomheid zich hier bij de huichelaar Saul openbaart. Ik maak u hierop opmerkzaam, geliefden, opdat een ieder onzer zich nauwkeurig onderzoekte en beproeve, want men kan een schijn van godsvrucht aannemen. Ja, bij mensen voor godsdienstig doorgaan en toch een huichelaar zijn. Dan geeft men liefde voor, en heeft toch tegenover zijn naaste gedachten van moord en doodslag. Dat zien wij uit Sauls woorden, die wij in het 21^e vers van 1 Samuël 23 vinden. Wij lezen daar, dat Saul zei: “gezegend zijt gijlieden den Heere” - o, daar moet men wel verbaasd uitroepen: Nee! zo'n snoodheid overtreft toch alles! Maar het staat er: *gezegend zijt gijlieden de Heere, dat ge u over mij ontfermd hebt.*

‘Ach, ik arme, miskende Saul, ik arme koning, wat heb ik toch altijd trouw mijn plicht vervuld op de mij aangewezen plaats, en ook David, die lastige David, die ik overal op mijn weg ontmoet, en wiens gedrag een voortdurende bestraffing is van het mijne, in de grond van mijn hart heb ik hem toch lief, maar hij heeft zich de kroon op het hoofd gezet, die mij toekwam. Daarom, o, wat heb ik, Saul, toch een hard lot! Maar gij, o Zifieten! u bent mijn vrienden, u hebt mij lief, u ontfermt u over mij, u zult de miskening van mijn veeljarige diensten wreken aan deze snode David! Komt! maakt u op! Met u mee optrekken kan ik niet, nu tenminste niet, maar sterven zal hij, uit de weg moet hij, maar op zo'n wijze, dat ik niet voor zijn moordenaar geld, maar ik toch de brave, edele koning, de eerlijke man bij uitnemendheid blijf. Zifieten! gaat heen (vers 22), en bereidt de zaak nog meer, dat u weet en beziet zijn plaats, waar zijn gang is, wie hem daar gezien heeft; want hij heeft tot mij gezegd, dat hij zeer listig pleegt te handelen.’

Saul wilde dus David als een listige man voorstellen en hij zelf, Saul, was een doortrapte bedrieger en zat vol duivelse streken en listen. Daarom spreekt hij verder in het 23ste vers: “Daarom, ziet toe en verneemt naar alle schuilplaatsen waarin hij schuilt; komt dan weer tot mij met vast bescheid, zo zal ik met ulieden gaan en het zal geschieden, zo hij in het land is, zo zal ik hem naspeuren onder alle duizenden van Juda.

Ziet u, zo was Saul gezind, zo ook Herodes; Saul wist, dat het God was, Die David tot Koning had laten zalven en Herodes wist ook, dat hij het koninkrijk aan zijn erfgenaam zou moeten afstaan. Saul wist, dat God de Heere met David was en Herodes wist ook, dat God de Heere met dat Kindeke was, dat in de kribbe lag. Maar daar zien wij nu ook de natuurlijke mens met al zijn ingebeeld verstand en voorgewende verlichting en beschaving aan het licht komen als een afschuwelijke hater van God en zijn rechtvaardige naasten. Al weet een mens Gods wil, en al heeft hij de mond vol van mensenwaarde en verlichting, hij zal toch zijn eigen weg doorzetten en liever in hoogmoed en opgeblazenheid ten laatste, evenals Herodes, door wormen en luizen verteerd worden, dan afstand doen van zijn huichelarij en de kroon voor de voeten van de Heere Jezus leggen. Evenals Saul met David en Herodes

met het Kindeke in Bethlehems kribbe, hebben de Schriftgeleerden en Farizeeën het met de Heere Jezus gemaakt, toen zij Hem aan het kruis hechtten.

Zo wist de Heere de wijzen uit het Oosten te leiden op Zijn paden, zodat zij langs een andere weg naar huis trokken. De ster hebben zij gezien, haar vriendelijk licht had in hun ziel geschinen, maar van dat licht wisten Herodes, noch zijn geleerde mannen te Jeruzalem iets en daarom zaten zij in nacht en duisternis, hoewel Christus, naar de Schriften, te Bethlehem was geboren. Amen.

2. De kindermoord te Bethlehem en de vlucht naar Egypte

Mijn geliefden!

Voor dat wij onze tekstwoorden nader beschouwen, willen wij samen een Psalm lezen, die geheel en al daarbij past, namelijk de 124^e, die aldus luidt:

Psalm 124. Een lied Hammaloth van David. Ten ware de Heere, die bij ons geweest is, zegge nu Israël. Ten ware de Heere, die bij ons geweest is, als de mensen tegen ons opstonden: Toen zouden zij ons levend verslonden hebben, als hun toorn tegen ons ontstak. Toen zouden ons de wateren overlopen hebben; een stroom zou over onze ziel gegaan zijn. Toen zouden de stoute wateren over onze ziel gegaan zijn. De Heere zij geloofd, die ons in hun handen niet heeft overgegeven tot een roof. Onze ziel is ontkomen, als een vogel uit de strik der vogelvangens; de strik is gebroken, en wij zijn ontkomen. Onze hulp is in de naam des Heeren, die hemel en aarde gemaakt heeft.

Laat ons nu, geliefden! onze tekstwoorden opslaan, u vindt deze Matthéüs 2: 13-23:

Toen zij nu vertrokken waren, ziet, de engel des Heeren verschijnt Jozef in de droom, zeggende: Sta op, en neem tot u dat Kindeke en zijn moeder, en vlied in Egypte, en wees daar, totdat Ik het u zeggen zal, want Herodes zal het Kindeke zoeken om hetzelfde te doden. Hij dan opgestaan zijnde, nam het Kindeke en zijn moeder tot zich in de nacht, en vertrok naar Egypte. En was daar tot de dood van Herodes; opdat vervuld zou worden hetgeen van de Heere gesproken is door de profeet, zeggende: Uit Egypte heb Ik Mijn Zoon geroepen. Als Herodes zag, dat hij van de wijzen bedrogen was, toen werd hij zeer toornig en enigen afgezonden hebbende, heeft omgebracht al de kinderen die binnen Bethlehem en al deszelfs landpalen waren, van twee jaar oud en daaronder, naar de tijd, die hij van de wijzen naarstig onderzocht had. Toen is vervuld, hetgeen gesproken is door de profeet Jeremia, zeggende: een stem is in Rama gehoord, geklag, geweent en veel gekerm; Rachel beweende haar kinderen, en wilde niet vertroost wezen, omdat zij niet zijn.

Toen Herodes nu gestorven was, ziet, de engel des Heeren verschijnt Jozef in de droom, in Egypte. Zeggende: Sta op en neem het Kindeke en zijn moeder tot u, en trek in het land Israëls: want zij zijn gestorven, die de ziel van het Kindeke zochten. Hij dan, opgestaan zijnde, heeft tot zich genomen het Kindeke en zijn moeder, en is gekomen in het land Israëls. Maar als hij hoorde, dat Archelaüs in Judea koning was, in de plaats van zijn vader Herodes, vreesde hij daar heen te gaan; maar door Goddelijke openbaring vermaand in de droom, is hij vertrokken in de delen van Galiléa. En dáár gekomen zijnde, nam hij zijn woonplaats in de stad, genaamd Nazareth; opdat vervuld zou worden, wat door de profeten gezegd is: dat Hij Nazarener zal geheten worden.

Geliefden

Uit de voorgelezen woorden zien wij allereerst dit: de Heere leidt Zijn volk door nacht en duisternis, en de overste Leidsman en Voleinder des geloofs gaat voorop. Het ligt niet in 's Heeren raad, de macht des duivels en der wereld onmiddellijk te verbreken, maar Hij verleent hun grote kracht en invloed, laat hun die ook behouden, en gaat met Zijn eigen lieve Zoon, en in die Zoon, met Zijn gehele gemeente, de laagste, onaanzienlijkste weg; de weg des kruises! Maar als duivel en wereld menen, dat zij Christus en de gemeente verdelgd en uitgeroeid hebben, dan hebben zij nog niets en vergissen zij zich deerlijk. De vijanden moeten tot schande komen, hun opstand tegen de Heere moet openbaar worden, en God en Zijn Gezalfde, Jezus Christus, zullen

steeds de overwinning behalen en de eerkroon wegdragen. Wel wordt vaak de vijanden een groot slagzwaard in de hand gegeven, de Heere echter neemt om Zijn zegepraal te behalen, maar een zwak rietje in Zijn hand. De Heere met Zijn Gezalfde ontwijkt de vijanden, schijnbaar gaat Hij voor hen op de vlucht, zodat de vijand Hem dapper achtervolgen kan. En waartoe dat? De vijanden moeten aan het licht komen in hun afschuwelijke list en boosheid, opdat het blijke, en ook erkend worde, dat de mens van nature geneigd is, God en zijn naaste te haten, en dat wij allen, wie wij ook zijn mogen, tenzij wij door de Heilige Geest Gods wedergeboren zijn, onbekwaam zijn tot enig goed, en geneigd tot alle kwaad.

Intussen heeft God de Heere van oudsher de weg, die Hij met Christus en in Hem met Zijn gehele gemeente gaat, in beelden of schaduwen laten afspiegelen, en door allerlei uitspraken der profeten aan de gemeente en ook aan de wereld bekend laten maken. Zodat de mensen, die van deze wereld zijn, en die hun deel hier in dit leven hebben, niets anders kunnen uitrichten, dan wat te voren van hen geschreven staat, dat zij doen zouden. De Heere heeft dit alles zo laten beschrijven en optekenen, opdat de gemeente in haar druk, en in de vervolgingen, die zij te verduren heeft, het wel zou weten, dat het geen vreemde weg is, die de Heere met haar houdt. Maar wel een weg, die Hij altijd met Zijn lieve volk bewandeld heeft, een weg echter, waarop des Heeren volk altijd meent: "nu is het te veel, nu wordt het te erg, nu is alles met ons uit en gedaan." Maar op deze weg wordt het ook weer telkens openbaar, dat het toch nog niet met alles uit en gedaan is, al meent des Heeren volk het ook. Dat vinden wij bijna op elke bladzij der Heilige Schrift, en zo ook in de woorden uit het Evangelie van Matthéüs, die wij zo even samen gelezen hebben. Mochten wij de leidingen des Heeren met Zijn Gezalfde, en in Hem met al de Zijnen, daaruit tot onze troost en bemoediging beter leren verstaan.

Herodes wilde alzo het Kindeke doden. God sloeg deze zeventigjarige dwingeland en booswicht niet onmiddellijk dood, toen hij dit snode plan vormde. Hij behield Herodes in 't leven, opdat diens dwingelandij en haat tegen God en Zijn Christus aan het einde van zijn leven nog zonneklaar aan het licht zouden komen. God zal eenmaal door Zijn Zoon gericht laten houden over alle mensen, maar juist door dat Hij de vijanden hier vaak heerschappij laat voeren, maakt Hij hen allen openbaar, als gruwelijke zondaren voor Hem, zodat zij niets zullen hebben in te brengen in de jongste der dagen. Zo laat de Heere dan ook Herodes zijn koninklijke macht behouden. Hij laat niet tot Jozef zeggen: "Herodes zal het Kindeke zoeken, om hetzelfde te doden, maar weest niet bevreesd, blijft rustig in Bethlehem, Ik zal wel voor het Kindeke waken" - Nee! Maar midden in de nacht, in zijn slaap wordt Jozef wakker gemaakt, moet ook moeder en kind wekken, het Kindeke op zijn arm nemen, en naar buiten gaat het, door de koude en duisternis des nachts op reis door de vreselijke en gevaarlijke woestijn heen. Die arme Jozef moet stil en alleen, in het geheim, geheel in het verborgene, als ware hij een dief of misdadiger, zijn ezel zadelen, en ver, ver wegtrekken. God gaf hem daartoe het bevel door Zijn engel in de droom, omdat die tijding voor Jozef in wakende toestand te veel zou geweest zijn, maar in de slaap kan de mens soms het hemelse onderwijs van de Heilige Geest het best vatten (Ps. 127: 2). Was deze vlucht nu voor het menselijke oog niet smadelijk en smartelijk? Waarom stuurde de Heere de krijgsknechten van Herodes niet een engel met een vlammend zwaard tegemoet?

God verkiest de eenvoudigste weg om zijn doel te bereiken, Hij ontwijkt de vijanden; dat is de weg, die Hij met Zijn Christus, dat de weg, die Hij vanouds her tegenover al Zijn vijanden is gegaan.

Denken wij maar aan de geschiedenis van Rachel, die wij Genesis 35: 16 en vervolg opgetekend vinden. De heilige Rachel - ik noem haar heilig, omdat zij heilig was in Gods ogen - werd door Jakob teer bemind: maar zij, werd bedrogen, en kreeg een mededingster aan haar zij; twintig jaren lang moest zij de gierigheid en de bedriegerijen van haar vader Laban lijden; menig misverstand in haar huiselijk leven uit de weg ruimen, veel zorg en angst uitstaan over haar geliefde man, die getrouwelijk dag en nacht met de kudde van haar vader onder de blote hemel heen en weer trok. Eindelijk ontvlucht zij haar vader en diens knechten, maar op die reis trekt haar reeds spoedig de vreselijke Ezau tegemoet, en opnieuw is zij met al wat haar dierbaar is in levensgevaar.

Maar toch heeft God wonderbaarlijk geholpen, en terwijl zij zich vleit, nu eindelijk eens tot rust te komen, trekt zij naar het huis van haar schoonvader Izak. Zie, daar overvalt haar de barensood, toen zij nog maar op korte afstand van Bethlehem was, en, lezen wij: "zij had het hard in haar baren", en dat wel zo hard, dat het spoedig luidde: de moeder of het kind zijn des doods! En, hoewel zij die haar bijstonden in de nood, haar toeriepen: *vrees niet, want deze zoon zult gij ook hebben* (Gen. 35: 17), wilde zij zich niet laten troosten, maar jammerde luid en zei: "heb ik deze zoon niet, dan is alles, wat ik ooit ondervonden heb, niet van God geweest, dan is het gedaan en voorbij met mij, dan behoort mijn gehele strijd in de nacht des afgronds thuis! Ach, zó veel heb ik doorgestreden, zo veel gebeden tot God, maar nu is alles, alles voorbij! De dood staat voor de deur, en ik had toch zo gehoopt, mijn oude, eerbiedwaardige schoonvader nog hier op aarde te ontmoeten". Dat mogen zo Rachels gedachten geweest zijn; zij brengt haar kind ter wereld, dat zij 'kind der smart' noemt, en met die jammerkreet ging haar ziel uit: *want zij stierf* (Gen. 35: 18a).

O, er is zo menige moeder op aarde, die denkt, dat zij met haar noden en angsten, met haar hete strijd voor des Heeren Naam, alléén staat, en dat zij de enige is, die zó strijden, zó worstelen moet. Maar, o moeder, die dat denkt. Ja, hier hebt u een voorbeeld, of liever, hier hebt u het oorspronkelijke tafereel, waarin u uw gehele lijdensweg kunt aanschouwen, en niet alleen uw lijdensweg, maar ook de lijdensweg van allen, die dezelfde strijd als u te strijden hebben hier op aarde. Geheel Gods arme volk, de gehele kerk van God kan haar beeld en haar geschiedenis in deze Rachel en haar levensweg aanschouwen. Daarom heeft het ook de Heilige Geest behaagt in het 31ste hoofdstuk van de profeet Jeremia. De gehele gemeente des Heeren, "Rachel" te noemen. De profeet spreekt daar van de heerlijke dagen der heerlijkheid van Christus en Zijn gemeente, en als hij deze heerlijkheid ten hoogste geroemd heeft, zeggende vers 14b: "Mijn volk zal met Mijn goed verzadigd worden, spreekt de Heere", dan voegt de profeet plotseling in het 15^e vers daarbij: "Zo zegt de Heere: er is een stem gehoord in Rama, een klage, een zeer bitter gewezen; Rachel weent over haar kinderen; zij weigert zich te laten troosten over haar kinderen, omdat zij niet zijn."

Dat had de profeet ontnomen aan de geschiedenis van Rachel, waarin hij het oorspronkelijke beeld der geschiedenis van Gods kerk zag, en hij had daaruit het besluit opgemaakt: zó en niet anders is de geschiedenis van Gods kerk hier op aarde.

Wat zijn nu echter de kinderen der kerk van God? Allereerst is het Christus, dat éne gezegende Kindeke, want al de overige kinderen zijn zonder Hem niets. Indien de Heere welbehagen in hen heeft, dan heeft Hij het alleen om de wil van dat éne eerstgeboren Kind, dat in Bethlehems stal is geboren. Wordt dat Kindeke uitgeroeid, dan zijn, met en in Hem, ook alle kinderen Gods uitgeroeid, is dit Kindeke gedood, dan zijn met en in Hem ook al de kinderen der waarachtige gemeente Gods gedood. Maar, zo dat éne Kindeke in het leven wordt gespaard, dan leven met en in Hem ook

al de kinderen, al de levende lidmaten Zijner gemeente. Komt dit éne kind ongedeerd uit 's vijands land terug, en geen duivel, geen vijandige mensen, zullen hen in hun macht kunnen vasthouden. Ja, dat alles zou nu ook letterlijk vervuld worden aan Christus, en het zou niet alleen een geestelijk geweest zijn, maar er zouden ook uiterlijk bittere klachten geklaagd en bittere tranen gestort worden. Zodat onder hen allen, die in Judea woonden, en op de vertroosting Israëls wachtten, en deze in het Kindeke in de kribbe hadden gezien en omhelsd, de kreet zou weerklinken: *Christus is uitgeroeid, Christus is vermoord, daarom is het uit en gedaan met ons en onze kinderen*. Laat ons dat toch goed in 't oog houden: alleen in en met Christus is er leven en behoudenis voor de gemeente Gods!

Toen de wijzen door Goddelijke openbaring vermaand zijnde, naar hun vaderland terugkeerden, zonder Jeruzalem meer aan te doen, pleegden zij tegenover de koning geen bedrog. Herodes echter koesterde gedachten van moord en doodslag, die hij echter aanvankelijk onder het masker van huichelachtige liefde had weten te verbergen. Toen de wijzen hem echter geen verdere mededelingen maakten, maar stil naar huis reisden, ontstak de woede in het hart van Herodes. "Wat? Mij de grote koning Herodes, hebben deze vreemdelingen bedrogen, en om de tuin geleid! Nee, dat kan ik niet dulden, en mijn koninklijke eer eist van mij, dat ik mij met het zwaard wraak verschaf!"

Zo grijpt de koning dan naar het zwaard, en zendt soldaten naar Bethlehem, met het bevel, om daar alle kinderen van twee jaar en daaronder te doden, want hij meende dan verzekerd te zijn, dat die nieuw geboren Koning der Joden uit de weg zou zijn geruimd. Ach, wie zou hier niet willen vragen: waarom heeft Hij niet een wacht van engelen rondom het huis gezet, waar het Kindeke was, en het zo beschut en beschermd tegen elk gevaar? Volgens berichten uit de eerste eeuw, moeten er toen te Bethlehem meer dan veertien duizend kleine kinderen omgekomen zijn.

Mijn geliefden! De Heere geeft geen rekenschap van Zijn daden, en Hij is ons die ook niet verschuldigd. Waarom heeft de Heere in de dagen der heerlijke Reformatie, waarom in de eerste dagen van het christendom al die vreselijke martelingen gedoogd, die over oud en jong, ja, zelfs over zwakke vrouwen en jonge kinderen zijn gekomen? Waarom liet Hij het toe, dat er zo veel brandstapels verezen? Waarom liet Hij de dierbare Gereformeerde kerk in Frankrijk, ten tijde van de herroeping van het edict van Nantes op zo'n barbaarse wijze uitroeien, terwijl de goddeloze koning van Frankrijk, Lodewijk XIV, in alle overdaad en weelde leefde? Waarom duldde Hij de Bartholomeüsnacht, dat vreselijke bloedbad, waarin meer dan zeventig duizend mensen omkwamen?

Ja geliefden! Het zou ons een raadsel zijn, indien alles met dit leven gedaan was, maar dat is immers zo niet, en op al de onrust van dit leven, volgt immers voor Gods kinderen een storeloze zaligheid in het land der eeuwige rust! Indien nu de Heere die lieve kleine kinderkens in Bethlehem, die om de wil van de Heere Jezus Christus zo wreedaardig vermoord zijn, door Zijn heilige engelen naar Zijn zalige hemel heeft laten dragen, zouden zij dan wel terug wensen naar dit tranendal?

O, zeker niet, want daar boven is alles rust en zaligheid. Vragen wij echter bij al zulke gebeurtenissen naar het "waarom", dan is het antwoord: dat des Heeren woord aan Zijn gemeente vervuld moet worden, opdat, wanneer de gemeente denkt, *het is met mij gedaan!* zij zou ervaren, dat onverwacht de Heere opstaat tot de strijd, en dat het alsdan waar wordt: *de strik is gebroken, en wij zijn ontkomen, en onze hulp is in de naam des Heeren, die de hemel en de aarde geschapen heeft*. Alzo moest de profetie vervuld worden.

Maar zo ging ook nog een andere profetie in vervulling. Christus moest naar Egypte, het kleine Kindeke Jezus moest naar Egypte trekken, dat hangt alles samen op de wonderbaarste wijze. Herodes wilde wel doodslaan, maar de Heere wilde behouden Hem, die het leven van ons leven is. Christus moest uit Egypte wederkeren, nadat Hij daar een tijd lang gewoond had, want zo staat er geschreven in het eerste vers van Hoséa 11: *uit Egypte heb Ik mijn Zoon geroepen*, of letterlijk: *Toen Israël een kind was, heb ik hem liefgehad, en uit Egypte heb Ik Mijn Zoon geroepen*. Wanneer de Godgeleerden dezer wereld dit nu lezen, verstaan zij er niets van, en maken er, ik weet niet welke geschiedenis van. En zelfs in de tijd der reformatie was het velen niet duidelijk. De betekenis van deze woorden is zeer eenvoudig: God belooft aan Abraham, en later ook aan Izak en Jakob het land Kanaän. In Jakobs leven ontstond er echter in dat beloofde land een grote hongersnood, en Jakob moest met al de zijnen naar Egypte trekken. Was dat nu 's Heeren weg met Jakob, nadat Hij hem zo'n heerlijke belofte had gegeven? Ja, dat was des Heeren weg, maar aan de grenzen van Kanaän gaf de Heere aan Jakob een zeer sterke vertroosting en sprak tot hem: 'Vrees niet naar Egypte af te trekken, hoewel dit niet met de u geschonken belofte schijnt overeen te komen! Houdt u aan Mij, hoopt op Mijn onfeilbaar woord. Ik weet raad voor alles, en zal voor U gewis alles heerlijk voleinden.' Zo trekt Jakob met zijn zeventig naar Egypte. God de Heere had echter gesproken: *in uw Zaad zullen alle volken der aarde gezegend worden*. Dit zaad was Christus. Het was Christus, die in en met Jakob naar Egypte trok.

Naar het vlees was Christus in de lendenen van Abraham, Izak en Jakob en de op hen volgende aartsvaderen, gelijk Christus wis en zeker op geestelijke wijze in al Zijn gelovigen is. Dat is dan ook de ware reden, waarom de duivel zo tegen hen ontstoken is, anders zou hij hen wel in vrede laten. Maar ook uit de vreselijkste nood in Egypte zou hij zeer heerlijk uitgeleid worden. Dit nu moest ook in letterlijke zin aan en in Christus vervuld worden. Ja, zo letterlijk, dat het met ogen te zien, met handen te tasten was. Daarom moest Hij naar Egypte, en als de profeet nu zegt: "uit Egypte heb Ik Mijn Zoon geroepen", zo verstaat hij daarmee niet het volk, maar Christus met het volk, die de Overste Leidsman van Zijn volk is. Wij zeggen immers ook van onze keizer en koning: *hij heeft deze of gene slag gewonnen*, maar dan bedoelen wij daarmee ook het gehele leger, dat hem volgt. Het moest in letterlijke zin waar worden, dat Gods Zoon in Egypte was, en niettegenstaande Hij in Egypte was - en juist omdat Hij in Egypte was, zal Egypte Hem niet kunnen houden, - maar omdat Hij Gods Zoon is, zal Hij uit de macht van alle Egyptische dwingelanden heerlijk verlost worden. En daar Hij één is met Zijn volk, wordt dat volk ook zeker verlost uit de dwingelandij van alle wereldlijke en helse Farao's. Wij hebben het profetische woord voor ons, en kunnen het daarin overal lezen, dat de weg van des Heeren volk van oudsher, niet anders geweest is, dan door nood en dood heen. In de vreemdelingschap van Egypte, in een land dat God de Heere hem niet beloofd had, moest hij komen, maar uit dat vreemde land keert hij ook wis en zeker weer.

Toen Jozef met Maria en het Kindeke in Egypte vertoefden, bestond daar een zeer schone tempel, die door de in Egypte wonende Joden geheel en al naar het voorbeeld van de tempel te Jeruzalem gebouwd was. De Joden, die in Egypte leefden, waren ingedeeld volgens hun stand en beroep, en zo kwam dan het Kindeke Jezus onder de afdeling der timmermensen. Tussen de Joden te Jeruzalem en die te Alexandrië in Egypte die deze andere tempel hadden, bestond er geen gemeenschap, zelfs heerste

tussen hen een grote vijandschap en verbittering: daarom kon Jozef daar met Maria en het Kindeke stil en verborgen leven. U weet waarvan zij in Egypte geleefd hebben. Geheel arm en behoeftig zijn meestal des Heeren martelaren en getuigen, maar nochtans zijn zij rijk. God hielp Zijn Zoon heerlijk, en al Zijn lieve kinderen ook. Zij hadden niet alleen het nodige, maar zij hebben ook overvloed gehad. Zij hadden het kistje met goud, mirre en aloë, en deze beide laatste waren niet minder schatten waard dan dat pure goud zelf. Zij hebben geen gebrek geleden in Egypte.

Maar hoe zal Jozef het wel benauwd gehad hebben in dat vreemde land, toen hij echter het bevel kreeg weer uit Egypte op te trekken en naar het land Israël terug te keren, voelt hij zich ook dáár niet veilig! Waar is dan ook op de duur rust en zekerheid hier beneden? Door nacht en duisternis leidt de Heere Zijn volk op de weg. Jozef had het bevel ontvangen, opnieuw in een droom, met Maria en het Kindeke weer naar Kanaän terug te keren. En zo maakt hij zich dan weer op, zonder tegen te spreken, zonder te vragen: waarom? of: wat zal het nu geven?

Maar toen hij teruggekeerd was in het Joodse land, werd het hem eerst recht bang te moede. "Maar Jozef! U hebt toch al zo veel wonderen beleefd, u hebt, toen u radeloos en verlegen bij de kribbe stond, het woord van de engel vernomen! Een engel had reeds vroeger tot u gezegd: *vrees niet, Maria uw vrouw tot u te nemen, wat uit haar geboren is, dat is van de Heilige Geest*. Een engel heeft u immers ook bevolen, het Kindeke "Jezus" te noemen. U hebt immers gehoord wat de grijze Simeon van dat Kindeke gezegd heeft. U hebt ook de wijzen uit het oosten gezien. U bent met moeder en Kind veilig door al de gevaren der woestijn gekomen, in Egypte hebt u alles gehad, wat u nodig had, u hebt geen gebrek geleden in uw vreemdelingschap, en nu heeft God de Heere nog bovendien tot u gezegd, dat zij allen dood zijn, die de ziel van het Kindeke zochten?"

"Ja, dat is wel alles waar, zal Jozef misschien gezegd hebben, maar nu ik weer in Judea ben, wordt het mij bang om het hart, o zo bang! Herodes is wel dood, maar Archelaüs is niet minder een tiran dan zijn vader, en hij zal zeker ook het Kindeke zoeken om te brengen!

Maar lieve Jozef, is dan de Heere niet meer? Wie zal het Kindeke kunnen schaden!

Ja, ik weet het niet, maar mij is bang te moede!

Maar Jozef! hebt u dan zo weinig geloof?

Ach, ik schaam er mij zelf over, maar ik ben vol twijfelmoedigheid".

Komt er nu een bliksemstraal, om Jozef voor zijn ongelooft te straffen? Nee! Er komt opnieuw in de nacht een lieflijke stem tot hem, die hem zeer vriendelijk toefluistert, af te trekken naar de delen van Galiléa. Wat? Naar dat goddeloze land? Ja, en eenmaal zal dit zelfde Kindeke spreken: *zie, Ik ga u voor naar Galiléa*. Wat? Naar dat goddeloze land? Ja, en eenmaal zal dit zelfde Kindeke spreken: *zie, Ik ga u voor naar Galilea, daar zult u Mij zien*.

Zo trekt Jozef dan naar de delen van Galiléa. Maar wat nu? Waar vinden wij nu een passende woning? Hij komt, zoekt, ziet naar alle zijden rond en blijft eindelijk hangen in de stad, waar hij en ook Maria vroeger gewoond hadden, in Nazareth.

Geheel toevallig scheen dit zo te komen. Hij blijft in Nazareth wonen. Hoewel er nu tegenwoordig in Nazareth een kleine christengemeente aanwezig is, zou ik toch om alles in de wereld niet graag in Nazareth wonen. Want in Nazareth woonde van oudsher een volk, dat voor alles wat goddeloos en afschuwelijk was werd uitgekreten. Waarom is dat echter alles moeten geschieden? Omdat het alles al van oudsher zo in de profeten voorzegd was en geschreven stond, dat Hij Nazarener zou geheten

worden. Zo is de Heere aan de naam Nazareër of Nazarener gekomen, welke naam ook op Zijn kruis heeft gestaan.

Er is veel in de Heilige Schrift gezocht, waar dat dan eigenlijk te vinden was. De eerste lettergreep "Nazar" betekent in het Hebreeuws "takje" of "rijsje", en zo lezen wij ook in Jesaja 11, *dat er een rijsje zal voortkomen uit de afgehouden tronk van Isai*. Maar dan is het nog de vraag of deze afleiding wel geheel juist is. Matthéüs echter wil ons iets geheel anders leren, als dat het letterlijk in deze of gene profetie te lezen staat. Hij wil ons veeleer daarop wijzen, dat alle profeten voorzeggd hebben van Christus, dat Hij hier zonder gedaante of heerlijkheid, versmaad en veracht van mensen en onwaard geacht door allen, zou rondwandelen.

Niets anders is het de heerlijke Kerkhervormer Calvijn gegaan. Calvijn was wis en zeker de grootste man van zijn tijd, en dat moesten alle kerkvorsten der Roomse kerk, dat moesten zelfs koningen en vorsten erkennen. Maar zij vermochten niets tegen hem, hij overtrof hen allen, en het gelukte hen niet een duurzame vlek op hem te werpen. Calvijn nu was in een provincie van Frankrijk geboren, die men Picardië noemt, en die in het noorden des lands is gelegen. "Een Picardiër" was in die tijd een scheldnaam, die zo wat hetzelfde betekende als "een Geus", een dweper. Ja, een zedeloos, ruw, afschuwelijk, onbeschaafd mens, waar niet goeds van te verwachten was. En, gelijk het reeds in Israël luidde: *kan uit Nazareth iets goeds voortkomen?* Zo luidde het in Calvijns dagen ook: *kan uit Picardië iets goeds voortkomen?* Wanneer de vijanden nu geen aanleiding konden vinden om Calvijn het een of ander gegrond verwijt te maken, en hem toch de kroon van het hoofd wilden rukken, dan trokken zij verachtelijk de neus voor hem op, en zeiden: het is toch maar een Picardiër!

Zie, dit is de ware zin, waarin Matthéüs wil dat wij de woorden zullen verstaan: opdat vervuld zou worden wat door de profeten gezegd is, dat Hij Nazarener zal geheten worden. Amen!

3. De doop van Johannes

Wij lezen Matthéüs 3: 1 tot 12 het volgende: *En in die dagen kwam Johannes de Doper, predikende in de woestijn van Judea en zeggende: bekeert u want het koninkrijk der hemelen is nabijgekomen. Want deze is het van welke gesproken is door Jesaja de profeet, zeggende: de stem des roepende in de woestijn: Bereidt de weg des Heeren, maakt Zijn paden recht. En deze Johannes had zijn kleding van kemelshaar en een lederen gordel om zijn lendenen. En zijn voedsel was sprinkhanen en wilde honing. Toen is tot hem uitgegaan Jeruzalem en geheel Judea en het gehele land rondom de Jordaan. En werden van hem gedoopt in de Jordaan, belijdende hun zonden. Hij dan, ziende velen van de Farizeeën en Sadduceeën tot zijn doop komen, sprak tot hen: u addereengebrouedsels, wie heeft u aangewezen te vlieden van de toekomende toorn? Brengt dan vruchten voort der bekering waardig. En meent niet bij uzelf te zeggen: wij hebben Abraham tot een vader want ik zeg u, dat God zelfs uit deze stenen Abraham kinderen kan verwekken. En ook is alreeds de bijl aan de wortel der bomen gelegd; alle boom dan, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen. Ik doop u wel met het water tot bekering, maar Die na mij komt, is sterker dan ik, Wiens schoenen ik niet waardig ben Hem na te dragen. Die zal u met de Heilige Geest en met vuur dopen. Wiens wan in Zijn hand is, en Hij zal Zijn dorsvloer doorzuiveren en Zijn tarwe in Zijn schuur tezamen brengen en zal het kaf met onuitblusselijk vuur verbranden.*

Wanneer wij, geliefden, dit hoofdstuk van het Evangelie van Matthéüs lezen of horen voorlezen, moeten wij dat niet lezen als een geschiedkundig verhaal, dat ons dus niet aangaat, maar wij moeten deze heerlijke woorden gebruiken tot waarachtige zelfbeproeving. Wij mogen, wat de Heilige Geest Johannes de Doper gaf uit te spreken, geenszins voor Joden en heidenen van de toenmalige tijd laten liggen, maar wij moeten het beschouwen als tot ons gesproken en als op ons bedoeld te zijn. Johannes trad op naar Gods bevel en omdat hij optrad naar Gods bevel, was het ook de levende God, die de hemel en de aarde heeft geschapen, en die nog alle dingen draagt door het woord van Zijn kracht, Die de stad Jeruzalem en het gehele Joodse land en al de landen rondom de Jordaan tot hem uitdreef. Het was iets geheel nieuws, dat zij van Johannes de Doper vernamen, hij trad op als een profeet, die op een geheel nieuwe manier de mensen Gods genade voorhield. Hij ging uit, dopende hen met water.

En de gehele manier was nieuw, waarop Johannes predikte en waarop zijn prediking in de harten drong, waarbij niemand van welke rang of stand hij ook mocht zijn in kerk of staat, werd gespaard. Deze profeet predikte niet langer, zoals de oude profeten: *Hij komt*; maar: *Hij is gekomen, Hij staat midden onder u*. Hij was opgetreden in een woestijn en dit was gebeurd, niet om aan te duiden, dat hij zich in een woestijn bevond van nood, dood, smart en verlatenheid, maar om te wijzen op de verwoeste toestand, van het gehele Joodse land zowel in stoffelijk als in zedelijk opzicht, zowel op maatschappelijk als op kerkelijk gebied. Uit deze woestijn van zonde en ongerechtigheden, van nood en ellende, die daardoor telkens groter werd, wilde de Heere het volk verlost hebben. Hij wilde, dat het volk, of liever, dat de Zijnen, die Hij onder dat volk had, hun zonden en ongerechtigheid leerden kennen en dat er zó wegen en banen bereid werden voor de Heere Jezus Christus, de Heere der heerlijkheid, die reeds onder hen wandelde en rondging zonder dat men Hem kende.

Als u dit een en ander leest, lieve lezer! Denk dan niet alleen aan de Joden, maar aan u zelf en zeg: ook met mij kan het niet voortgaan zoals het tot nu toe gaat. Daarin hebt u groot gelijk en het is Gods genade en ontferming, als u dit in waarheid leert inzien. Weet u wat nodig is? Een hartgrondige, onberouwelijke bekering, een gehele vernieuwing en verandering van al uw gedachten, zowel omtrent de Heere als omtrent u zelf en het zal alles anders moeten worden in uw hart en leven. Al is de Heere Jezus Christus ook in het vlees verschenen, toch zal Hij nooit en nimmer als Verlosser en Zaligmaker in het hart binnentrekken tenzij dat hart zijn eigen zonde en doemwaardigheid heeft leren kennen en Hem zo de weg bereid is door hartelijk, door God Zelf bewerkt berouw en bekering en er vruchten aanwezig zijn de bekering waardig, dat wil zeggen: vruchten die uit een hartgrondige en onberouwelijke bekering voortspruiten.

Dezelfde Heere Jezus nu, die gekomen is om te redden en zalig te maken, komt ook tot ons met een prediking zoals die van Johannes was, een prediking van boete en bekering. Op deze prediking werd toenmaals geen acht geslagen en er wordt nog geen acht op gegeven en toch is zij voor allen, die er niet naar luisteren als een scherpe bijl die aan de wortel van alle bomen der ongerechtigheid ligt en zeker zal die bijl al het wormstekige en vermoldme hout van deze bomen vellen - ook al blijven zij door 's Heeren lankmoedigheid nog een tijd lang staan - en als de stormwind van Gods oordelen zich verheft, zullen ze uiteenspatten en in het eeuwige vuur geworpen worden. Wij allen, die tot de uitwendige kerk behoren, zijn als kinderen eenmaal gedoopt en wij behoeven tot onze verootmoediging en bekering geen herhaling van de doop, als de Heere ons op onze weg staande komt te houden, maar wel heeft een ieder de verplichting, die door de doop op hem is gelegd, persoonlijk te aanvaarden: wij moeten leren verstaan en begrijpen, dat wij door onze doop verplicht zijn geen andere God tot onze God te hebben dan de levende God, alleen op Hem al ons vertrouwen te stellen, onze dwaasheid en begeerlijkheden leren verloochenen en met waarachtig berouw en leedwezen over onze zonden Hem ter ere te leven.

De doop onderricht ons ook over een waarachtige boetvaardigheid om ons van hart afstand te leren doen van onze zonde en verkeerde begeerlijkheden, hij leert ons de zonde meer en meer te haten en te ontvluchten, en lust en liefde te ontvangen om niet in huichelachtige, maar waarachtige gerechtigheid voor God en mensen te leven. Deze enige en waarachtige God is zó rijk aan genade en ontferming, dat Hij altijd de Eerste is om de zondaar op te zoeken, maar waar Hij het voornemen heeft, een mens waarachtig deel aan Christus te geven, hem waarachtig in Christus, de ware wijnstok, in te planten, daar werkt Hij vooraf een grondige verootmoediging, een waar berouw in de ziel uit, zodat men zichzelf leert verfoeien in stof en as! Het was voor het Joodse volk een diepe verootmoediging, zich aan de doop van Johannes te onderwerpen. De Joden werden, zoals u bekend is, op Gods bevel op de achtste dag besneden; de heidenen echter, die zich tot het Jodendom voegden, de zogenaamde proselieten, werden vóór hun overgang met vrouw en kinderen gedoopt, als een zinnebeeld daarvan, dat zij zich tot nu toe met allerlei valse godsdiensten en ijdele inbeeldingen des harten in allerlei ongerechtigheid hadden verontreinigd, maar dat zij nu afgewassen werden in het water des levens.

De Joden, de inwoners van Jeruzalem en haar omstreken, moesten bij de doop van Johannes belijden. Ja, in hun komen daartoe lag de belijdenis opgesloten, dat zij de besnijdenis - het teken des verbonds tussen de Heere en het zaad van Abraham, onwaardig waren. De Joden hielden zich als natie voor iets geheel bijzonders, zij hielden zichzelf voor rechtvaardigen voor Gods rechterstoel, maar toch voor

rechtvaardige, rechtschapen mensen in hun handel en wandel en tegenover hun naaste. Die Joden legden nu met hun komen tot de doop van Johannes de plechtige belijdenis af: wij hebben het gehele verbond der besnijdenis verbeurd, wij hebben gezondigd, wij en onze vaders tevens, zodat het uit ons gehele gedrag ten duidelijkste is gebleken, hoe slecht wij hetgeen de Schrift omtrent Abraham's zaad zegt, hebben verstaan: wij meenden dat het genoeg was vleeselijk van Abraham af te stammen en dat wij zo, als afstammelingen van Abraham, ook als vanzelf sprekend, tot het geheiligde zaad van Abraham behoorden. Nu leerden wij echter door de prediking van Johannes, dat er iets geheel anders bij ons moest zijn, en dat is een nieuwe geboorte, de geboorte uit God, de geboorte van boven uit water en Geest. Maar deze nieuwe geboorte, die een geschenk is der vrije, soevereine liefde van God, wil Hij ons in deze doop van Johannes laten verzekeren en verzegelen. Daarom onderwerpen wij ons daaraan van ganser hart, wij buigen ons onder het Goddelijk Woord des Heeren, belijden het openlijk, dat wij niets zijn dan arme verdoemeniswaardige zondaren en schamen ons niet voor deze ons door Johannes toegediende doop, die tot nu toe alleen aan de heidenen voorgeschreven was, want niet als Joden maar als heidenkinderen komen wij tot deze doop.

Johannes was in zijn dertigste levensjaar, toen hij op Gods bevel in het openbaar optrad en doopte. Ook de Heere Jezus Christus Zelf is tot zijn doop gekomen en heeft Zich aan deze vernedering, die voor de Joden zo diep verootmoedigend was, onderworpen. Zo liet Hij, Die geen zonde had, noch gekend had, Zich met de zondaren dopen alsof Hij tot hen behoorde en met hen gelijk stond. Van Hem predikte Johannes: *zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt* (Joh.1: 29). Het was noodzakelijk, dat het volk dit vernam, want op de bodem van het hart gelooft een ieder, dat hij zelf wel in staat is, zijn zonde te dragen en te verzoenen. Maar zo blijft men met de last zijner zonden zitten, men probeert er zich onder te schikken of men trekt er achteraan in plaats van op het Lam Gods te zien. Dat is ons allen eigen.

Ik las dezer dagen een gebed aan de maagd Maria gericht, waarin deze woorden voorkomen: "Niemand komt er ooit in de hemel dan door uw vroomheid, o heilige moeder Gods!" Zie, mijn geliefden! Zo'n dwaasheid spreken nu dagelijks miljoenen en miljoenen mensen uit en richten zulke ontboezemingen tot Maria of tot een van de andere heiligen, waarbij de Roomse kerk haar leden leert heil en zaligheid te zoeken.

Ach, aan Christus, aan dat éne Lam Gods, dat de zonde der wereld droeg, denkt niemand van nature en daarom is het zo nodig, dat het ons telkens en telkens weer gepredikt wordt: u kunt uw zonde niet dragen, niet verzoenen, dat is alleen het werk van het Lam Gods, in Wie al uw heil is!

Maar, wil het toch allereerst weten: ik heb gezondigd, ik heb zwaar gezondigd voor de Heere en gedaan wat kwaad is in Zijn ogen. Zoek toch niets te verontschuldigen wat niet te verontschuldigen is, bovenal, als u door een verkeerde handelwijze aanleiding hebt gegeven dat des Heeren Heilige Naam om uwentwil gelasterd wordt. Johannes zei: *ik doop u met water*, dat wil zeggen: 'Ik kan u niet meer geven dan het teken en zegel van Gods belofte omtrent de vergeving der zonde, maar de zonde zelf kan ik van u niet wegnemen, dat is mijn roeping niet. Ik doop u met water en dat doe ik op bevel des Heeren maar verder vermag ik niets. Ik ben niet sterk, maar in mijzelf zwak en machteloos, zodat ik, als het ware niet opgewassen ben tegen de macht van de ongerechtigheid en de scherpzinnigheid, waarmee u, ondanks uw zonde, overal voor de dag treedt, uzelf voor toonbeelden van deugd, braafheid wilt doen gelden. Verder heb ik, Johannes, zo weinig te betekenen, dat ik niet waardig ben, de Heere die te komen staat, ook maar de geringste slavendienst te bewijzen. Daartoe is Hij mij te

veel, te hoog en te verheven! Maar één zaak roep ik tot u, één waarschuwing geef ik u: doe met mij wat u wilt, belieg en kwel mij vrij, ga voort met uw bedriegerij tegenover God en mensen, sla de prediking maar in de wind, zoek vrij door te gaan voor goede christenen, één ding zeg ik u: *na mij komt Hij, Die machtiger is dan ik, Die zal u wel vinden.* Ik zeg het u: *Die zal u dopen met de Heilige Geest en met vuur, dat zult u wel ondervinden, of dat oordeel of voordeel is.'*

O ziel, als u tot de Heere komt, leeg, arm en ellendig, zeker, Hij zal u wel weten te vervullen met de Heilige Geest, die u zeker zal leiden, onderwijzen en drijven in paden der gerechtigheid en des vredes, zodat u zeker doen en wandelen zult in overeenstemming met Zijn wil en gebod. Hij zal u dopen met de Heilige Geest, maar niet alleen daarmee, maar Hij zal u ook levend maken zodat er een vuur ontbrandt in uw binnenste en u begint te sidderen en te beven voor het heilig en vlekkeloos aangezicht des Heeren, zodat u in het stof daarvoor neer zinkt. Zeker, dan zal Hij u ook weer vriendelijk oprichten en u doen opstijgen als een adelaar, om Zijn liefde en barmhartigheid te loven en te prijzen; ook zal de Heilige Geest u zodanig verlichten, dat u bij de onmogelijkheid om u zelf van het pak der zonden te bevrijden, daarmee zult moeten vluchten tot Hem om dan te ervaren, hoe Hij die alle werpt in een zee van vergetelheid en ontferming. O, dat is zo'n wonderbare weg, die de Heere gaat. Heeft Hij bemoeienis met iemand, maar niet van zaligmakende aard, dan wordt zo'n mens wel min of meer verootmoedigd, zodat hij min of meer zijn vertrouwen op de Heere schijnt te stellen, en min of meer kennis schijnt te krijgen van de vergeving der zonden, maar dan wordt toch de rijkdom van Gods lankmoedigheid en genade veracht en van de hand gewezen. Dan gebeurt het wel, dat God het geweten nog eens wakker schudt, maar dan is het een boze geest des Heeren, die over de mens komt, zoals wij zulks bij Saul zien en dan ontbrandt er reeds hier in de ziel een vuur, dat nimmer uitgeblust wordt (1 Sam.16: 14). Zeker, God laat niet met Zich spotten! Wat de mens zaait, zal hij ook maaien. *En vreselijk is het te vallen in de handen van de levende God.*

De prediking van Johannes de Doper, zijn verkondiging, blijft voor ons een Goddelijke prediking, een Goddelijke verkondiging, opdat wij ons voor des Heeren aangezicht recht zouden verootmoedigen en onze zonden belijden, zoals het volk ten tijde van Johannes ook gedaan heeft, toen het tot hem uitging en zich van hem liet dopen. Welke zonden waren het, die zij openlijk te belijden hadden en ook beleden? Ach, wat dood is, is dood en leeft zonder God in de wereld, het dwaalt rusteloos en voortgedreven rond, beheerst door allerlei hartstochten, door begeerte naar de goederen van dit leven, door gierigheid en eerzucht. Dat neemt meer en meer de overhand, zodat men meer en meer in de geestelijke nood verzinkt en toch meent een Jood, een christen bij uitnemendheid te zijn. Dat zien wij aan de Farizeeën en de Sadduceeën van die dagen, die, menende wat bijzonders te zijn, eindigden met de Heere der Heerlijkheid aan het kruis te hechten en te doden.

Komt nu de bestraffing, de heilzame tucht tot de zodanigen, dan komen zij aan het licht als een adder, die men bevroren opgenomen heeft en aan zijn vaderlijke borst heeft gekoesterd, maar helaas! als het schijndode dier opgewekt door de koesterende warmte, die het in het leven terugriep, ontwaakt, heeft het niets eerder te doen dan zijn weldoener in de borst te bijten en dodelijk te verwonden. Met zo'n dier vergelijkt Johannes de Farizeeën en de Sadduceeën, hen "adderengebroadels" noemende.

O, hoe zeer wens ik, dat een ieder van u van het verhandelde een diepe indruk mag wegdragen, want het geldt hier der ziel zaligheid en er is hier sprake van de eeuwige,

toekomstige toorn! Eenmaal zal de Heere Jezus Christus terugkomen op de wolken des hemels om te richten de levenden en de doden. Maar als dat gebeurt, zal het niet alleen een dag van zaligheid zijn, maar ook een dag van de toekomstige toorn, een dag des oordeels, ook midden in Zijn gemeente. Dan zullen de schapen en de bokken van elkander gescheiden worden, dan zal er een scheiding plaatsvinden tussen het koren en het kaf.

Johannes zegt hier niet, dat de Heere Jezus zal komen met een kroon, maar hij zegt: *dat er in Zijn hand een wan zal zijn*. Een wan is een werktuig, waarmee men het uitgedorste koren in de lucht werpt, opdat de goede vrucht op de dorsvloer valt aan de voeten van de landman, het kaf echter in alle vier de winden verstuift en weggeblazen wordt. Zo'n wan heeft de Heere Christus in de hand en daar zijn mensen het koren en mensen het kaf, waarvan hier gesproken wordt. De prediking van Johannes was dus, en is dus, niet alleen een prediking der vrije genade en ontferming Gods, maar ook een zeer ernstige waarschuwing, dat de toorn van God van de hemel geopenbaard zal worden. Dat is, zoals wij allen weten, op een ontzettende manier aan het licht gekomen in de geschiedenis der Joden, maar het zal ook openbaar worden in het midden van Gods gemeente, waar Zijn woord gepredikt wordt.

In deze gemeente is de prediking de wan, die de Heere in de hand houdt: de wan wordt omhoog geworpen en openbaar wordt het op 's Heeren tijd, wat koren en wat kaf is.

Johannes spreekt verder nog *van een schuur, waarin de Heere het koren verzamelen zal; van een niet te blussen vuur, waarin het kaf verbrand zal worden*. Bij het wannen valt het koren aan de voeten van de landman, van degene, die de wan in zijn handen heeft; de prediking van 's Heeren toekomst, de wind van Zijn oordelen, strooit het kaf in alle richtingen en in het vreselijkste vuur zal het verbrand worden. Niet allen, die de prediking vernomen hebben, worden opgenomen in de hemelse schuur, ook niet allen, die "Heere, Heere" gezegd hebben, maar die de wil gedaan zullen hebben des Vaders, die in de hemelen is (Matthéüs 7: 21). Het woord des Heeren zegt ons, een gedeelte der mensen gaat in de schuur, het overige wordt in het onuitblusselijk vuur geworpen en daar mag men nooit meer op genade hopen, want dat vuur is een eeuwig vuur.

De Farizeeën en de Sadduceeën maakten zichzelf wijs, dat zij zeker wel de toekomstige toorn, die zij geenszins loochenden, zouden ontvluchten; daarom vroeg Johannes hun geheel onbewimpeld: *wie heeft u aangewezen te vlieden van de toekomstige toorn?*

In die dag zal de Heere niet vragen, wat u gezegd of met de lippen geleerd en staande gehouden hebt, maar Hij zal naar de vruchten vragen, naar vruchten der bekering waardig, naar een verbrijzelde en verbroken geest, die Hij niet zal verachten. De Apostel Paulus zegt: *ik zoek niet de woorden dergenen, die opgeblazen zijn, maar de kracht*. En al komt men vlijtig ter kerk, al gebruikt men de Heilige Sacramenten, al maakt men zichzelf alles wijs, toch roep ik ook u toe: wie heeft u aangewezen te vluchten van de toekomstige toorn? Waar het ontbreekt aan de waarachtige vruchten, der bekering waardig, aan werken, die in overeenstemming zijn met Gods heilige Tien Geboden?

Welke wettische woorden!, zal misschien de een of andere zeggen. Dat God geve, dat zulke woorden voortspruiten uit angst, die hem of haar, die ze uitspreekt, vervult bij de gedachte, dat zij zullen moeten verschijnen voor de levende God.

Mijn geliefden! Het hart des mensen is hoogmoedig en opgeblazen en toch weer spoedig vervuld met angst en vrees. Het menselijk hart is hoogmoedig en opgeblazen

en het handhaaft zichzelf zolang het kan, in zijn ijdele roemen op vermeende deugd en rechtvaardigheid. Toch geschiedt het maar al te vaak, dat juist zo'n hoogmoedig en opgeblazen mens spoedig in vertwijfeling geraakt, als hij zich hier of daar heeft vastgewerkt en hij zich met zijn hooggeroemd verstand en wijsheid niet meer weet te helpen. Dan verandert zo'n hoogmoedig hart spoedig in een angstig, ja, in een lafhartig hart en dan is het of er geen God in de hemel is, die uitredde en helpen kan. Daarenboven denkt de mens, aan zichzelf overgelaten, altijd, dat hij op grond van zijn braafheid, zijn geloof, zijn christendom, zijn bekering en wedergeboorte, die hij meent zelf tot stand te brengen zonder dat het hem ooit gelukt, aangenomen te zullen worden in plaats van rechtstreeks tot de Heere te gaan, Hem aan te roepen in de nood van lichaam en ziel en het luide te belijden: *ik ben niet waard een zoon, een dochter Abrahams te zijn!*

Als het zich daarover handelt, dat God waarachtige kinderen hebben wil, o, *dan kan Hij Zich die wel uit stenen verwekken!* En Johannes doelde met deze woorden zeker op de stenen, die de oevers van de Jordaan bedekten, zulke stenen, als u dagelijks aan de oevers van onze Wupper kunt zien liggen. Hij heeft u met al uw werken, uw voorgewende ijver, niet nodig. Zo luidt Zijn allerheiligste wil: "Een wijze beroeme zich niet in zijn wijsheid, en de sterke beroeme zich niet in zijn sterkheid, een rijke beroeme zich niet in zijn rijkdom; maar die zich beroemt, beroeme zich hierin, dat hij verstaat, en Mij kent, dat Ik de Heere ben, doende weldadigheid, recht en gerechtigheid op aarde; want aan die dingen heb Ik lust, spreekt de Heere" (Jer. 9: 23, 24).

Nu nog één vraag: wat komt eerst, de boom of de vrucht?

Ik antwoord: *de boom*. Maar als de eigenaar van een schone hof die binnengaat en de doornstruik wil zich voordoen, als ware hij wijnstok, en beweren, dat zijn hout goed timmerhout is, zal de heer van de hof hem dan in zijn ijdele waan laten doorgaan en hem als iets bijzonders aannemen, of zal Hij die hoogmoedige doornstruik niet met bijl en mes besnoeien, opdat hij lere inzien, wat hij eigenlijk is?

Maar nog een vraag: als Christus de Heere komt, en in het hart binnen wil trekken, moet daar mijnerzijds het een en ander tot stand gebracht worden, omdat er staat: bereidt de weg de 's Heeren, maakt Zijn paden recht? Weet u, lieve lezer, wat u allereerst te doen staat?

Lees en herlees eens allereerst Gods Tien heilige geboden, neem de heerlijke uitleg daarvan ter hand, zoals u die in onze Heidelberger Catechismus kunt vinden en vraag uzelf eens af of u met deze geboden en de uitleg daarvan in overeenstemming bent. Ja, of nee? Indien nee, vraag u dan eens af, mag ik mij van de schuld, die door de overtreding van Gods geboden op mij rust, onder een ijdel voorwendsel ontslaan en er mij met een spotachtig gebaar van af maken? Of, als de geneesheer in huis komt, moet men dan de wonde voor hem verborgen houden of blootleggen? Indien er iemand tot u komt, die u wilt helpen uw schulden te betalen, zult u hem dan uw schulden verbergen en zwijgen? Wilt u barmhartigheid, wilt u genade ontvangen? Kom dan, verbroken en verbrijzeld, als een waarachtig arme en ellendige, maar weet goed, wat u anderen voor schade hebt berokkend. Of als iemand op pand geleend heeft en het niet weer teruggeeft, maar houdt dat pand op onrechtvaardige wijze in zijn huis, of zijn zak verborgen, zal hij, als hij het gestolene verbergt, bij God en de Heere Jezus Christus genade vinden en vergeving der zonden? Nee! zegt de Heere, hetzij dan dat de goddeloze het pand weer teruggeeft. Amen.

4. Uw wil geschiede

Mijn geliefde broeders en zusters!

Wij behandelen in dit morgenuur de inhoud van de derde bede van het Onze Vader: *Uw wil geschiede gelijk in de hemel, alzo ook op de aarde.* Matthéüs 6:10

Wij lezen dit gebed in het Evangelie van Matthéüs 6: 9-13, en in het Evangelie van Lukas 11: 2-4. Op de laatste plaats lezen wij echter: *En het geschiedde, toen Hij in een zekere plaats was biddende, als Hij ophield, dat een van Zijn discipelen tot Hem zeide: Heere, leer ons bidden, gelijk ook Johannes zijn discipelen geleerd heeft! En Hij zeide tot hen: Wanneer gij bidt, zo zegt: "Onze Vader, die in de hemelen zijt! Uw naam worde geheiligd, Uw koninkrijk kome. Uw wil geschiede, gelijk in de hemel, alzo ook op de aarde. Geef ons elke dag ons dagelijks brood. En vergeef ons onze zonden; want ook wij vergeven een iegelijk, die ons schuldig is. En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze."*

Een der discipelen hoorde Hem aldus bidden en toen hield hij nu dit bidden voor een grote kunst en wilde graag, dat de Heere hem en de andere discipelen deze kunst ook bijbrengen mocht. Hij drijft de Heere, als het ware daarmee nog aan, dat hij zegt: Johannes de Doper heeft immers ook zijn discipelen bidden geleerd.

Daarop geeft dan nu de Heere Jezus Christus aan Zijn discipelen en daarmee ook aan ons, een gebed. Dat was nu echter niet een gebed dat Hij hen met de bedoeling meedeelde, dat zij het zo letterlijk bidden en geen ander gebed gebruiken zouden. Hij gaf hun dit gebed niet, dat zij dit gebed alleen opzeggen zouden, als het ware om zich daarmee God aangenaam te maken. Veelmeer wilde de Heere hen daarmee een leidraad geven, opdat de discipelen zouden weten wat zij dan toch eigenlijk begeren moesten van God, hoe zij ten eerste zich God moesten voorstellen, dat Hij namelijk in de hemel zij - dan, dat dat zij zich God zouden voorstellen als hun Vader. Dat was nu allereerst eens een recht moeilijke zaak om op te lossen, want welk mens heeft uit zichzelf de moed God zijn Vader te noemen? Daartoe behoort de geest der vrijmoedigheid, die in ons het "Vader" roept.

Voorts had het gebed dat de Heere gaf, deze inhoud, dat Hij de oude mens doodde en te niet maakte, opdat de nieuwe mens vrij en vrolijk voor God zou leven.

- Wanneer wij aldus tot God de Vader bidden: *Uw Naam worde geheiligd*, dan bidden wij daarmee, dat onze naam, onze eer te gronde mag gaan en dat van ons niets anders gezegd mag worden, dan dat wij verdoemeniswaardige zondaren zijn, zondaren, die het waardig zijn, dat hun naam uit het boek des levens gedelgd worden. Waar alzo Gods Naam verheerlijkt worden moet, daar is het met onze naam gedaan en blijft ons niets meer over dan die genade, dat God onze naam opschrijven wil onder de naam van Christus in het boek des levens.
- Wanneer wij bidden: *Uw rijk kome*, zo is dat ook een gebed tegen onszelf in, want er bestaat niet één mens, die niet graag regeert, die niet graag alles beheren wil, die niet graag voor de deur des naasten vegen wil. Wij willen dus dat ons rijk komt. Wanneer echter ons rijk komt, dan is daarvan het gevolg, dat wij met de onzen te gronde gaan, want dan zal God het regeren van Zijn Genade terzijde stellen. Komt echter het Rijk Gods, dan zijn wij met dat Zijn welgelukzalige onderdanen en leven vrij en vrolijk, doordat wij weten, dat Hij het scheepje veilig door de baren en de branding te sturen weet.

- De Heere Jezus geeft ons voorts dit gebed: Uw wil geschiede, opdat wij met dit gebed leren onze eigen wil te breken, zodat het dan niet zijn zal: "onze" of "mijn" wil geschiede, maar: "Uw" wil geschiede!
- De hoofdsom van dit gebed, van het Onze Vader, is dus: wij hebben te doen met een Vader, die tegelijkertijd onze Regeerder, onze allergenadigste Koning is. Zo moeten wij dus onder de regering van deze Vader ons op het kinderbankje zetten, zodat wij niets te zeggen willen hebben, maar alleen op de Vader hebben te zien.

Nu vragen wij dus verder, wat de Heere Jezus meent met *de wil Gods en daarmee, dat deze geschieden moge hier beneden gelijk hij geschiedt in de hemel*.

Mijn geliefden! Wij willen in dit morgenuur eens niet zo geheel naar de regel van de predikkunst tot u spreken, hoewel dat anders ook zijn nuttigheid heeft.

Ik heb eens een godvrezende horlogemaker gekend, die had een zieke vrouw en vele kinderen rondom zich en bovendien nog enige schulden. Nu had hij de hele week door volstrekt geen werk, maar op zaterdag krijgt hij een werk te verrichten, waarmee hij zoveel verdienen kon als anders in vier weken! Het werk moest echter 's avonds gereed zijn. Het moest afgehaald worden en zou dan onmiddellijk betaald worden. Alles lukt hem, na een vurig smeekgebed voor vrouw en kinderen, tot op het laatst, toen moest nog een veer gemaakt worden om het geheel samen te brengen en daar - daar breekt de veer. De eigenaar van het horloge komt binnen, met de vraag: "is het horloge klaar?". Voor deze echter binnenkomt - welk een storm in het hart van de arme man! "Uw wil geschiede!" - dat kan hij niet zeggen op dit ogenblik, want alles wat in hem was, was in opstand tegen zijn God! Waarom had God hem niet verhoord? Hij had immers niets voor vrouw en kinderen en wist niet hoe hij door de zondag heen moest komen. "Is dat nu de wil Gods" moest hij denken, "dat, nadat ik de hele dag gelukkig gewerkt heb, mij op het laatst dit nu bederven moest!" Een leger van zonden komt in hem op, een leger van lasteringen tegen zijn God. Hij werpt het alles op de grond. En juist toen kwam de eigenaar binnen, ziet hem aan, ziet zijn vertwijfeling en - schenkt hem een beurs vol geld.

Wat is nu Gods wil? Gods wil is, *dat wij Zijn Naam heiligen, dat Zijn rijk onder ons kome*. Waar echter deze wil geschieden zal, daar geeft de Heere Jezus ons het gebed, dat deze wil door ons en in ons geschiedt. Maar dat kan de duivel niet uitstaan en de wereld ook niet. De wereld werkt haar eigen wil. De wereld wil hebben dat u met haar de zondag ontheiligt. En ons eigen vlees en bloed is geheel en al tegen de wil Gods, dat Zijn Naam, Zijn Vadernaam, door ons geheiligd wordt. God wil Zijn wil door ons uitvoeren. Hij heeft ons - weliswaar - daartoe niet nodig, maar Hij is nu eens zo goedertieren, dat Hij ons daartoe beroept, zodat wij also gerechtvaardigd worden, Zijn wil op aarde uit te richten.

Dat is een zeer groot voorrecht, mijn geliefden! Omdat echter de duivel en ons eigen vlees en bloed ons alles in de weg leggen, geeft ons de Heere Jezus het gebed, opdat wij daardoor kracht zouden ontvangen, om Zijn wil te doen. Daarbij worden wij echter bij het doen van de wil Gods meer en meer tot arme zondaren en toch gaan wij van de andere kant van kracht tot kracht en ontvangen de ene overwinning na de andere.

Adam was wel in staat de wil Gods te doen, geheel als de engelen. Maar na de val zijn wij uit onszelf machteloos en onbekwaam om de wil van God te doen, opdat Zijn naam geheiligd worde opdat het rijk het Zijne blijft. Daar komt altijd de eigen naam tussenbeide, de eigen eer; maar met onze eigen naam schenden wij de Naam Gods en

geven oorzaak, dat hij van anderen gelasterd wordt. Daar komt het zelf regeren op, men wil zelf beheren en in plaats van naar Gods wil te vragen, zoeken wij allerlei verkeerde wegen en middelen opdat onze regering bestaan mag, ons rijk komt.

Daar heeft dan de duivel zijn zin en wil, dat de Naam Gods niet geheiligd wordt, dat Zijn rijk niet komt. Hoe legt de duivel dat aan? Ja, dat doet hij door hete vervolging niet, maar, doordat hij u iets aan de voeten legt, waaraan u zich zou kunnen stoten, daar komt het dan in uw hart op: "mijn wil geschiede". De ander zal zich naar mijn wil voegen. Ja, de Heere God Zelf zal Zich naar mijn wil richten, anders laat ik Hem varen!"

Wanneer u de gehele dag door wegens de geringste kleinigheid heftig wordt, of in de meest niet betekende dingen uw hoofd en wil doorzetten wilt, zodat twist en strijd ontstaat, - doet u dan de wil Gods, laat u dan alles varen, opdat toch vooral de regering aan God blijft? Waar de mens bekeerd is, heeft hij voortdurend berouw over zijn verkeerde wil, en, of hij ook dikwijls uit zwakheid zondigt, raapt hij zich toch steeds weer op en belijdt en berouwt zijn zonde en denkt: Gods Naam worde geheiligd, Gods regering geldt hier!

Is men er dan met God niet goed aan toe? En wanneer God zegt: "die Mij eren die zal Ik ook eren" is men er dan niet goed aan toe als men van God geëerd wordt? Zo gaat Gods wil voort en wordt door ons gedaan. Dat is echter niet een brede weg, maar een smalle; maar het einde van de brede weg is de afgrond, het einde van de smalle weg zijn heerlijke landouwen en een vriendelijke ingang in het eeuwige leven en dan de beemden, waar de engelen en de zaligen de wil Gods van hart doen.

Die tot God bekeerd is, weet het eigenlijk niet, dat hij de wil Gods doet en doet hem in stilte en in het verborgene, daardoor, dat hij zich aan de wil Gods onderwerpt, daardoor, dat hij de naaste uitwijkt en hem toegeeft, dat hij laat varen alles, wat de duivel als bewijsreden opricht om God de regering niet in handen te laten. Daar ziet de bekeerde echter in alle stukken op Zijn Christus. Die heeft de wil Gods gedaan zoals Hij spreekt in Psalm 40: *Zie Ik kom, in de rol des boeks is van Mij geschreven! Ik heb lust, o Mijn God om Uw welbehagen te doen, en Uw wet is in het midden Mijns ingewands.*

En zo spreekt dan ook Job: *De redenen Zijns woords heb ik meer dan mijn bescheiden deel, dat is, mijn nodige spijzen en kleding, weggelegd* (Job 23: 12). In de Duitse Bijbel heet het: "Ik bewaar de redenen Zijns monds meer dan ik schuldig ben!" - hetgeen echter niet juist vertaald is.

In de Heere Jezus Christus, daarin, dat Hij de wil Gods gedaan heeft, zijn wij geheiligd om de wil Gods te doen. Daar wij daarom geheiligd zijn, zo vinden wij in de gehoorzaamheid van Christus gerechtigheid tegen onze zonden en wij vinden in Christus kracht, dat wij onszelf verloochen, de wereld er aan geven en God regeren laten. Zo is alzo deze bede: "Uw wil geschiede" een gebed tegen onszelf in.

De Catechismus leert ons, dat, waar wij bidden: "Uw wil geschiede" wij daarmee bidden: *"Geef, dat wij en alle mensen onze eigen wil verzaken."* U bidt dus niet voor u alleen: "Ach, God de Vader, geef mij, dat ik Uw wil doe!" maar u bidt ook voor uw naasten, voor uw vrienden. Ja, voor alle mensen. Voor alle mensen wordt gebeden: "ach, dat toch eens Uw naam geheiligd worde, dat slechts Uw rijk kome, dat toch maar Uw wil geschiede!" Daartoe hebben wij dus onze eigen wil te verzaken en te begrijpen, dat God alleen wijs is, dat God alleen goed is.

Nu maakt ons echter de Heilige Geest niet tot zulke mensen, - die er helaas maar al te veel zijn, - die slag op slag ontvangen en zonder ontroering daarbij spreken: "Des Heeren wil geschiede", omdat zij niet tot zichzelf inkeren. En omdat zij zich nooit deze rekening voorleggen: "Dit geschiedde zo omdat je dit of dat gedaan hebt" maar hun eigen wegen steeds voor zichzelf verontschuldigen. Ik zeg echter nog eens, dat is niet goed, het is een christen onwaardig. Veeleer, waar ik bid, dat Gods wil geschiede, daar weet ik, Hij wil Zijn Naam geheiligd weten, Hij wil de regering in Zijn hand houden. Hij wil, dat Zijn rijk komt.

Is het echter Zijn wil, dat Zijn rijk komt, nu, welke Koning leidt zijn soldaten alleen op de parade en niet ook in het vuur? En zijn het niet juist zijn beste soldaten - hoewel zij zichzelf ook niet als de zodanigen kennen, - die hij het meest aan het vuur blootstelt? De soldaten echter en de officieren vragen niet naar zichzelf, maar alleen naar de wil van de koning.

Waar wij dan nu tot God bekeerd en geheiligd en alzo geroepen zijn Zijn Naam te heiligen - wanneer dan het Lam ook met ons door onbezaaide landen gaat, en wij als Job op de mesthoop gezet worden, waar hij niets meer had dan een paar scherven om zich daarmee te krabben - dat wij juist dan bidden: *"wanneer slechts Uw naam, Uw VADERNAAM, door mij verheerlijkt wordt, dan geschiedde Uw wil!"*

Wanneer Zijn naam verheerlijkt wordt, dan verheerlijkt God ook degenen, die Zijn wil doen. Daar hebben wij alle aartsvaderen - zij hebben de wil Gods van harte gedaan, zij hebben de Naam Gods geheiligd, niet zichzelf gezocht. Hun namen zijn bekend en geëerd tot op de dag van heden.

Waar in ons die geloven, het gebed in het hart leeft: "o, dat slechts Gods naam van ons geheiligd wordt, hetzij in het leven, hetzij in het sterven!" waar wij dus onze naam prijsgeven, het roer uit onze handen laten varen, en God in de hand leggen, opdat Zijn wil geschiede, ... dan doen wij hetzelfde, wat ook in de hemel geschiedt, wat ook de heilige engelen doen, de zaligen en voleindigden.

Wij doen het niet volkomen, omdat het boze ons nog voortdurend aanhangt, toch echter, waar het gebed is, daar is kracht te zien, hoe de engelen de wil Gods doen. En hoe doen zij dan Gods wil?

Sommige engelen zijn bliksemen en winden - zij varen daarheen en gehoorzamen. Het is bij hen niet een "ja maar. Ja, maar" om de wil Gods te ontgaan, maar zij bedekken met twee vleugelen hun aangezicht voor Gods heilig aangezicht; met twee vleugelen bedekken zij hun voeten en vragen niet, hoe de gang is; en met twee vleugelen vliegen zij, opdat zij spoedig, spoedig gereed zouden zijn:

- ten eerste om de kleine kinderen te helpen,
- ten tweede om allerlei noodlijdenden bij te staan, die uitverkoren zijn om tot de eeuwige zaligheid te komen en
- ten derde, zo heilig als zij zijn, grijpen zij in een hoop van hoeren en tollenaars, grijpen de een of ander daar uit en daar verheugt zich de ganse hemel over een zondaar, die zich bekeert. Zij verheugen zich daarover, dat Gods naam geheiligd wordt, dat Zijn rijk door de genade verheerlijkt wordt.

Zo maken het dus de engelen. En wij bidden, *dat wij het ook zo maken mogen*. Aan volkomenheid willen wij daarbij niet denken, echter wel daaraan: "'t is een slecht soldaat die niet hoopt generaal te worden!" Amen.

5. Eerst het Koninkrijk Gods

Voordat wij dit tekstvers nader beschouwen, willen wij samen lezen, wat in Matthéüs 6: 24-34 staat geschreven:

*24. Niemand kan twee heren dienen, want of hij zal de ene haten en de andere liefhebben, of hij zal de ene aanhangen en de andere verachten: u kunt niet God dienen en de Mammon. 25. Daarom zeg Ik u: zijt niet bezorgd voor uw leven, wat u eten en wat u drinken zult, noch voor uw lichaam, waarmee gij u kleden zult; is het leven niet meer dan het voedsel en het lichaam dan de kleding? 26. Aanziet de vogelen des hemels, dat zij niet zaaien, noch maaien, noch verzamelen in de schuren en uw hemelse Vader voedt nochtans dezelve: gaat u dezelve niet zeer veel te boven? 27. Wie toch van u kan, met bezorgd te zijn, één el aan zijn lengte toedoen? 28. En wat bent u bezorgd voor de kleding? Aanmerkt de leliën des velds, hoe zij wassen: zij arbeiden niet en zij spinnen niet; 29. En ik zeg u, dat ook Salomo, in al zijn heerlijkheid niet is bekleed geweest gelijk een van deze. 30. Indien nu God het gras des velds, dat heden is en morgen in de oven geworpen wordt, alzo bekleedt, zal Hij u niet veel meer kleden, u kleingelovigen? 31. Daarom, zijt niet bezorgd, zeggende: wat zullen wij eten? of wat zullen wij drinken? of waarmee zullen wij ons kleden? 32. Want al deze dingen zoeken de heidenen, want uw hemelse Vader weet, dat u al deze dingen behoeft. 33. **Maar zoekt eerst het koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid en al deze dingen zullen u toegeworpen worden.** 34. Zijt dan niet bezorgd tegen de morgen, want de morgen zal voor het zijne zorgen; elke dag heeft genoeg aan zijn eigen kwaad.*

De woorden, die wij met u wensen te behandelen zijn deze:

"Maar zoekt eerst het koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden" Matthéüs 6: 33

Deze woorden betekenen: Laat dat uw hoogste, uw allereerste zorg zijn, dat u waarachtig in het koninkrijk Gods zijt opgenomen, dat u daarin blijft, dat u die gerechtigheid mag deelachtig zijn, die alleen voor God geldt. Daarom: laat varen al uw bange zorgen en angsten: komt tijd, komt raad! Hij, Wiens gerechtigheid u is geschonken, even als had u nooit zonde gehad, noch gedaan, is Koning en Vader tevens. Ach, daar Hij u het hoogste en beste heeft gegeven, zal Hij dan ook niet voor het minste, voor het vergankelijke zorgen? Ja, zeker, Hij zal het doen, Vaderlijk, koninklijk.

Veeltijds schijnen ons deze woorden van de Heere Christus Jezus geheel overbodig, want o, deze woorden zijn ons allen welbekend en wij verstaan het ook wel, zulke eenvoudige maar heerlijke waarheden, anderen voor te houden om hen gerust te stellen en te troosten. In onze waanwijsheid en hoogmoed zetten wij er echter onszelf spoedig over heen en vergeten daarbij, welke mensen wij zelf zijn, namelijk ruwe zondaren, goddelozen, die voortdurend onze hemelse Vader de teugels uit de hand wil rukken, om die tussen onze eigen vingers te hebben om dan op grond van onze wijsheid en maatregelen ons gerust te kunnen stellen en tot onze ziel te kunnen spreken: *ziel, gij hebt vele goederen, die opgelegd zijn voor jaren, neem rust, eet, drink, wees vrolijk.* (Luk. 12: 19). Maar Gods weg met de Zijnen is gewoonlijk geheel anders. Hij wil ze overgezet hebben in Zijn hemels koninkrijk. Hij wil hen tot ware koningskinderen maken. Hij wil, dat zij in waarachtige vrijheid leven en als vrijgeboren vorsten en vorstinnen daarheen leven voor het aangezicht Gods en Zijner heilige engelen. God wil, dat wij een onvergankelijke schat ten eigendom hebben, een

schat, die stand houdt tegenover alle listige raadslagen en aanvallen van deze wereld en van de hel, hetzij die in een ruw, alledaags, of in een schijnbaar hemels licht op ons losstormen. Hij wil, dat wij een schat bezitten, die wij met de dood niet moeten achterlaten, maar die wij eerst recht gaan genieten en bezitten in het vaderland daarboven!

Maar o, daar willen wij maar slecht aan geloven. Laat ons maar eens de gedachten en overleggingen van onze harten nagaan en wij zullen spoedig genoeg gewaar worden, hoe wij van nature gezind zijn! Van nature, zoals wij na Adams val geworden zijn, grijpen wij allen naar de Mammon. Niemand wil het geloven, maar van nature is ons aangeboren de vervloekte hebzucht, de begeerte om het verdoemde geld zelf in handen te hebben. Ik zeg: "het verdoemde geld", omdat het geld zoveel zielen zonder dat zij het zelf weten, ter helle sleept.

De Heere Jezus richt deze woorden niet tot gierigaards of goddelozen, maar tot Zijn discipelen en tot hen zegt Hij: "gij kunt geen twee heren dienen" en "zijt niet bezorgd voor uw leven, wat u eten en wat u drinken zult." Hij wil hen leren, dat zij kleingelovig zijn. Hij spreekt alzo tot hen geen zoetsappige woorden. Hij vleit hen niet, maar Hij bestraft hen ernstig daarover, dat zij zo vol angst en zorgen zitten. Zo wil dan de Heere, dat ook wij allereerst onze zonden en ongerechtigheden erkennen en belijden voor Zijn heilig aangezicht, Hij wil, dat wij ons verootmoedigen voor Hem en Hem onze ongelovigheid belijden, waardoor het ons zo bang om het hart is, Hij wil, dat wij Hem belijden, hoe geneigd wij zijn, naar de Mammon te grijpen. En al drukken ons op het ogenblik geen zorgen voor het tijdelijk bestaan terneer, omdat wij genoeg hebben om rond te komen, zo moeten wij ons toch verootmoedigen, want het is immers maar al te waar, dat er niets in onze harten woont dan het vertrouwen op het zichtbare. Dat kunnen wij daaruit zien, dat, zodra de Heere ons het zichtbare ook maar even uit de hand neemt, wij beginnen te wenen en te denken, dat God dood is, dat de Vader daarboven geen Vader meer is, en dat alleen, omdat wij op dat ogenblik over geen handen vol geld te beschikken hebben en niet meer weten, hoe wij voor onze dierbaren moeten zorgen, voor vrouw en kind en voor ons zelf.

Als wij deze onze zonde goed leren inzien, zullen wij overtuigd worden, dat wij met al de inbeeldingen van onze harten, met al onze hoogvliegende gedachten, van vrijheid en onafhankelijkheid, toch niets zijn dan slaven van het zichtbare. De vrijheid, die wij in Adam bezaten, is verloren en wat men ook van vrijheid praten moge, er blijven maar twee dingen mogelijk, of een slaaf te zijn van de wereld, van het geld, van de buik, of zich voor tijd en eeuwigheid over te geven in de handen van Hem, die hemel en aarde heeft geschapen, de rijke en machtige Koning, en over te gaan in Zijn zalige dienst. Zie, dan begint weer de ware vrijheid, die wij in Adam verloren hebben, zodat men niet langer een slaaf is van het geld, van allerlei bange zorgen, van zijn eigen buik, maar een dienstknecht Christi geworden is, om voor Gods aangezicht vrij en blij te leven, bevrijd van het zichtbare, zodat men daarnaar niet meer vraagt, maar alles, ook alles overgeeft in de handen van een genadige en barmhartige God. Wil Hij u rijk hebben, dan bent en blijft u rijk; en wil Hij u arm maken of houden, dan maakt Hij u arm, wat u ook mag aanvangen. Maakt Hij u echter arm, dan doet Hij het om u rijk te maken en wanneer Hij u dan rijk maakt, dan zal Hij u tegelijkertijd toch zo weten te verootmoedigen, dat het geld geen heerschappij over u kan voeren.

Toen de Heere God de mens schiep, heeft Hij hem geschapen naar Zijn beeld en gelijkenis. Wie nu, ondanks zijn diepe val in Adam, koninklijk opgevoed wordt, in de school van de hemelse Koning, kan nooit arm worden al heeft hij niets dan

roggebrood en water, want onmetelijke, onvergankelijke rijkdommen wonen in zijn hart. Was nu de mens oorspronkelijk geschapen in ware gerechtigheid en heiligheid, zo bestaat er na zijn val geen groter rijkdom voor de gevallen mens, dan naar God te dorsten, als naar Zijn eeuwig Goed, Hem tot deel en erfenis te hebben, zodat alles wat lieflijk is en wel luidt, in het hart woont. Ach, als men een ezel een zware last van goud op de rug legt, zo is en blijft hij toch een ezel.

Toen de Heere de mens schiep naar Zijn beeld en gelijkenis, wat heeft Hij toen nog meer gedaan? Hij gaf hem een grote hof, zo groot als de gehele wereld. Zeker kon Adam niet al die druiven, appels, peren en andere kostelijke vruchten, die de hof van Eden opleverde, opeten, maar hij kon er slechts een zeer klein gedeelte van genieten. Nochtans stond er een ganse wereld vol bomen tot zijn dienst. Zijn kleren waren onschuld en des Heeren licht en een andere bedekking had hij niet nodig. God had hem bekleed met de mantel der gerechtigheid. Die mantel heeft Hij in Christus weer teruggegeven voor Zijn arm, diep gevallen schepsel. Uit het Paradijs moest Hij de mens echter wegdrijven, omdat Adam, na zijn val, - bezielde werd door de dwaze begeerte, God gelijk te willen zijn - en zo moest de Heere hem wel uit het schone Paradijs verdrijven.

Nu is de Heere Jezus op aarde verschenen om ons een nieuw Paradijs te ontsluiten, een nieuw hemels koninkrijk. Is dit nieuwe Paradijs nu minder schoon dan het oude? U zult antwoorden: "Nee, maar wij bezitten de rijkdommen van dit nieuwe Paradijs niet."

In Handen hebt u die zeker niet! Maar wat schaadt dit, als u maar hebt, wat u nodig hebt? U kunt toch niet al het brood alleen opeten, niemand toch kan al het goede genieten, dat de aarde oplevert! Ach, zegt niet de Apostel: "dat wij zoveel voedsel en bedekking hebben, wij daarmee tevreden moeten zijn en dat wij dan ook juist hebben, wat wij behoeven. Toen Adam in het Paradijs, in de staat der rechtheid leefde, zag hij niets van de heerlijkheid die hem omgaf; en als de mens in de overvloed leeft, die God hem heeft geschonken, dan zegt hij in zijn hart: *wie is de Heere?* Daarom zegt ook Agur, Spr. 30: 7-9: "Twee dingen heb ik van U begeerd, onthoud ze mij niet eer ik sterve: ijdelheid en leugentaal doe ver van mij; armoede of rijkdom geef mij niet; voed mij met het brood mijns bescheiden deels; opdat ik, zat zijnde, U dan niet verloochene en zegge: wie is de Heere? opdat ik, verarmd zijnde, dan niet stele en de Naam mijns Gods aantaste."

Christus brengt ons een nieuw koninkrijk, waarin louter welvaart en overvloed heersen. Dit koninkrijk bestaat allereerst uit vrijheid. Nu spreekt de Heere Jezus: *gij kunt geen twee heren dienen*. Het is onmogelijk, dat een mens twee heren met liefde en aanhankelijkheid dient; of hij moet de ene haten en de andere liefhebben, of hij moet de ene aanhangen en de andere verachten. Daarom raad ik u, dat u de ene heer, de Mammon, voor goed, voor altijd de dienst opzegt, hem volstrekt niet naar de ogen ziet, en ook niet het geringste hem ter liefde doet.

Nu komen echter de noden en zorgen van het leven! Daar denkt dan menig huisvader: "ja, toen ik drie of vier kinderen had, toen ging het nog, maar nu heb ik er zeven of acht; en daarenboven verdien ik nog minder dan vroeger! En ach, daar ligt nu ook nog mijn lieve vrouw ziek; de kinderen moeten schoolgaan en ik weet niet, waar ik het schoolgeld vandaan moet halen!"

Nietwaar, zulke zorgen klimmen op in het hart en kunnen het vol angst heen en weer drijven! Wilt u wel geloven, geliefden, dat veel rijken door veel meer zorgen bezwaard zijn dan de armen die niet weten, hoe zij eervol het leven moeten doorkomen; dat aanzienlijken, ja vorsten, neergebogen zijn door tijdelijke zorgen,

meer dan bedelaars? Want al wie de Mammon dient, wordt door de Mammon hard geplaagd want die blaast het arme hart aan om altijd meer en meer te willen hebben. Wie duizend rijksdaalders bezit, kan er nog wel honderd aan de armen afstaan; hoe meer echter iemand bezit, hoe minder hij van iets afstand wil doen. Zo komen dan de zorgen en vol angst vraagt men: hoe kom ik door het leven? Hoe zal het met mij gaan, hoe moet ik het aanleggen? Zo kan het langer niet.

Gij kunt geen twee heren dienen, spreekt de Heere.

Jawel, maar hoe moet ik dan aan geld, aan spijs, aan kleren komen?

Lieve ziel, laat u dat niet al te zeer neer drukken. Kom, laat ons eens samen schoolgaan en dat wel in de school van de natuur, de schone en heerlijke schepping van Hem, die weet, wat wij van node hebben en laat ons daar dat heerlijk boek eens opslaan en een les nemen uit dat boek met die gouden letters. Zie aan de vogelen des hemels! Die zetten zich op een takje, stemmen een lofpsalm aan ter eer van God, vinden een graankorrel of wormpje en brengen dat aan hun jongen. Ach, zij hebben zeker geen geweldige voorraadschuur en toch zorgt uw Vader in de hemelen voor hen. Zo is Hij dan ook een Vader van de vogels, maar zeker op een geheel andere manier, dan Hij Uw Vader is, want voor hen heeft Hij Zijn enig geliefde Zoon niet tot de bittere kruisdood overgegeven, zoals voor u - evenwel pikken de vogeltjes op, wat God voor hen gestrooid heeft.

Nu moet u, als de zorgen opkomen in het hart, tot de Mammon spreken: "o vijand! ik heb u de dienst opgezegd, ik ben toch van meer waarde in het oog van mijn hemelse Vader dan de vogelen des hemels en mijn dierbaren zijn ook meer waard dan de vogels."

En wat nu de kleding betreft, zie eens, hoe heerlijk de bloemen des velds bekleed worden, zodat wij die Goddelijke pracht niet kunnen nabootsen. Welke menselijke kunst kan deze hemelse mode met al haar kleurenpracht evenaren? En toch zijn deze door 's Heeren hand zo heerlijk versierde bloemen alleen bestemd om aan het vee als voeder voorgeworpen of in de oven verbrand te worden. Salomo was een koning vol pracht en heerlijkheid en toch verdwijnt al zijn pracht bij de heerlijkheid van een bloem des velds. *En als God de bloemen alzo bekleedt, zal Hij u dan niet veel meer kleden, gij kleingelovigen?*

Nu zal misschien de een of ander zeggen: "Ja, u hebt goed spreken, u bevindt u niet in mijn toestand!"

Maar, geliefden! Vergeet niet, dat - indien ik zo tot u spreek - ik als getuige Gods tot u spreek, op grond van eigen ervaring. Uit eigen ervaring betuig ik u: al ons angstig zorgen en vooruitlopen dient nergens toe. Weet u wat u te doen hebt? U hebt vlijtig te arbeiden in het zweet uws aanschijns en hebt u geen werk, sla de ogen dan op tot Hem, die in de hemelen zit en de Heere zal u wel werk in huis weten te sturen; maar angstig zorgen en de Mammon nalopen dient nergens toe. U moet vlijtig arbeiden, geen hoge inbeeldingen des harten koesteren, - ik herhaal het, - maar daarnaar te staan, dat u voor uzelf deel hebt aan het koninkrijk Gods, dat u daarin komt te wonen. Dat is een koninkrijk, welks burgers het eeuwige leven verkrijgen en ook hier op reis door de woestijn leren zingen:

*Midden in 't leven wij
Zijn door de dood omvangen!
Wie is er, die ons Helper zij,
Dat wij gena ontvangen?
Dat zijt, o Heere! U alleen!*

Zie, zo leert men het uitspreken, waar de dood ons bedreigt: *Dood, waar is uw prikkel? Hel! Waar is uw overwinning? Gode zij dank, die ons de overwinning geeft door onze Heere Jezus Christus!*

Dit koninkrijk Gods geeft ons allereerst leven, leven tegen de eeuwige dood. Eten en drinken is niet het voornaamste, het leven gaat boven het voedsel, maar dit tijdelijke leven is ook het voornaamste niet, maar het eeuwige leven! Want indien u dat niet deelachtig zijt, zult u eenmaal voor eeuwig verdoemd zijn. Dat is het voornaamste, dat u een God en Vader hebt voor uw arme ziel. In één woord, dat u voor uzelf het eeuwige leven deelachtig zijt, dat Jezus Christus heeft aangebracht. Bent u dit eeuwige leven deelachtig, dan hebt u ook vergeving voor al uw zonden. Een groter schat bestaat zeker niet. Wat baat mij geld, goed en allerlei pracht en pronk als ik daarbij Gods toorn in mijn binnenste voel branden? Maar, als ik mijn ogen frank en vrij naar de hemel mag opslaan, en tot die God, die al de blinkende sterren daarboven heeft geschapen *Abba, lieve Vader*, mag spreken, wanneer ik weet, dat er geen stofje meer ligt tussen de Heere en mijn ziel, ... dan ben ik rijk, onuitsprekelijk rijk! En heeft Hij mij bekleed met de mantel Zijner gerechtigheid, dan ben ik schoner versierd dan de engelen Gods, dan draag ik kleren, zoals de gehele wereld niet kan namaken. Dan smaak ik vreugde, waarachtige vreugde over de vergeving der zonden. Hoe veel kruis en harteleed mij ook mag treffen, deze zalige vreugde komt altijd weer boven, zodat men spreken kan:

*'t Is beter als w'om redding wensen
Te vluchten tot des Heeren macht,
Dan dat men ooit vertrouw' op mensen,
Of zelfs van prinsen hulp verwacht'!*   Psalm 118: 4.

Zo ontvangt men wat het allergewichtigste is, het allerhoogste, namelijk vrede, ware vrede met God. Ach, met de fraaiste en sierlijkste kleren kan men voor 's Heeren ogen de onrust, de onvrede niet bedekken, die het hart vervult, maar, als wij het kled der gerechtigheid van Christus dragen, dan hebben wij vrede met God! Heeft men vrede met God, gerechtigheid en vrede in de Heilige Geest, dan is men werkelijk gelukkig! Daarentegen, als men half de Heere en half de Mammon aankleeft, dan prijkt men misschien in een schijn vroom vernis totdat men aan de Mammon raakt, die kan men dan niet laten varen, de duivel treedt tussenbeide, en de arme mens wordt een buit des duivels om de wil van die vervloekte Mammon. O, koningskinderen, u hebt immers een rijke God in de hemel, laat dus varen de geldzak, waarop de duivel zit! Zie op de Heere, hoop op Hem, Hij heeft geld genoeg.

Zoekt eerst het koninkrijk Gods, dat is het voornaamste! Bekruipen u dan allerlei zorgen, dan moet u niet menen, dat God u verlaten heeft. U moet niet zeggen: ik ben zeker Zijn kind niet meer, en het zijn mijn zonden, die Hij mij thuis zoekt. Maar, waar bange zorgen u kwellen, verberg u daar met alles wat u lief en dierbaar is, in de vesting des Heeren, klaag alles uw God en zeg dan vrij uit: *"mijn Vader!* Dit of dat drukt mij neer. Ach, spoed U toch te mijner hulp en verlaat mij niet; geld slaan kan en mag ik niet, stelen mag ik evenmin en op de straten vind ik het ook niet! Ach Heere, ik wil mij zeker inspannen om door de wereld te komen, o, wil toch effen banen geven voor mijn voet, zodat ik door alles heen mag komen."

Zorg, dat u in het koninkrijk der hemelen bent, dan zult u ontslagen zijn van de dienst des Mammons en u zult U vrij en blij kunnen bewegen. Tracht er naar Gods

gerechtigheid, de gerechtigheid, die voor God geldt, deelachtig te worden en zoekt niet uw eigen gerechtigheid! En weerd u gisteren voor Gods rechterstoel vrijgesproken, of eergisteren, en gerechtvaardigd in het bloed van de Heere Jezus Christus, dan begaat u een verdoemeniswaardige zonde, als u heden, als de angst u bekruipt, en u de trouw en de goedertierenheid van de Heere in twijfel gaat trekken. Wat zou een aardse vader zeggen die over ruime middelen heeft te beschikken, indien zijn kind zei: ik weet het eigenlijk niet of mijn vader mij wel te eten zal geven! Zo'n kind begaat een zware zonde, daar het tegen zijn liefhebbende vader een zware verdenking uitspreekt.

En zo bezondigen wij ons ook tegen de Heere, als wij Hem verdenken en menen, dat Hij niet machtig genoeg is om ons te helpen, om ons eten en drinken, kleren en allerlei nooddrift van lichaam en ziel te verschaffen. Met deze uw zonde, met uw ongeloof en hardheid des harten, waarmee u de Heere verdenkt, hebt u voor Zijn aangezicht te komen, die zonde, - zonder iets achter te houden, - Hem te belijden en te leren, hoe u rechtvaardig voor God zijt; namelijk door het geloof in onze Heere Jezus Christus. U hebt te leren, dat Zijn gerechtigheid de enige is, en dat deze gerechtigheid nooit veroudert noch verdwijnt. Zo zult u ook de 60ste vraag uit onze Heidelbergse Catechismus en het heerlijke antwoord daarop eerst recht leren verstaan.

Vraag 60. *Hoe zijt gij rechtvaardig voor God?*

Antwoord: *Alleen door een oprecht geloof in Jezus Christus, alzo dat, al is het dat mij mijn consciëntie beklaagt, dat ik tegen al de geboden Gods zwaarlijk gezondigd, en geen derzelve onderhouden heb, en nog steeds tot alle boosheid geneigd ben, nochtans God, zonder enige mijner verdiensten, uit loutere genade, mij de volkomen genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus schenkt en toerekent, evenals had ik nooit zonde gehad noch gedaan. Ja, als had ik zelf al de gehoorzaamheid volbracht, die Christus voor mij volbracht heeft; voor zover ik zulk een weldaad met een gelovig hart aanneem.*

En dan? Dan vlijtig aan het werk en de hulp zal komen, zo niet door de deur, dan door het venster, en indien niet door het venster, dan door de schoorsteen. God heeft raad en middelen genoeg, Hij weet raad en heeft middelen voor al Zijn kinderen. Dat is echter Zijn woord: *zoekt eerst het koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid*, tracht daarna, dat u in dat koninkrijk opgenomen wordt. Nu, dat is niet zo'n lichte zaak. Meent toch niet, dat u uit uzelf dat ooit zou doen, want deed u het, dan was het onnodig u dit voor te houden. Ach, hoe overstelpt van zorgen en angst zijn wij niet bij de geringste verlegenheid die zich voordoet! Hebben wij nog voorraad voor morgen en overmorgen, dan gaat het nog, maar raakt onze voorraad teneinde, welk een klagen wordt dan gehoord! Daarom moet dit alles ons verkondigd worden en niemand wane zich boven zo'n prediking verheven alsof hij goed beslagen was en alles reeds wist.

Niemand onzer vertrouwt van nature op God, in niemands hart komt het van nature op tot God de toevlucht te nemen, maar wij zetten al ons vertrouwen op een vleselijke arm, op mensen, op vorsten, die niet helpen kunnen! En dat duurt zolang totdat de Heere God komt en in Zijn trouwe liefde alle steunsels en krukken verbreekt, alle deuren toesluit, zodat men geen middelen of wegen meer weet: dan is eindelijk de Heere God nog goed genoeg, dat Hij kome en ons helpe.

De Heere Jezus zegt ons echter hier in Matthéüs 6, dat wij moeten beginnen daarmee, waar wij gewoonlijk eindigen, namelijk *het koninkrijk Gods te zoeken en Zijn gerechtigheid*. Daar hebben wij dus te zoeken, dat wij in de ware vrijheid komen te staan om verlost te zijn van de heerschappij van de Mammon, verlost te zijn van zonde, schuld en straf, in het bloed van de Heere Jezus Christus.

Blijf dus tegen alles in, op des Heeren Woord hopen, bid, worstel, houd aan bij Hem, zolang totdat u waarachtig in het koninkrijk der hemelen overgeplaatst en waarachtig de Heere Jezus Christus ingeplant zijt door een oprecht geloof en dat u waarachtig het vertrouwen van uw hart zet op hetgeen geschreven staat op het heilig blad. En, eer zullen de sterren van de hemel vallen, eer God niet Zijn eigen dierbaar, goede Woord zou waarmaken, ook dit woord: *en alle dingen zullen u toegeworpen worden.*

Alles zal U toegeworpen worden! Eten, drinken, kleding! Hoeveel? Zoveel u nodig hebt! Welke kleding?

Zeker geen ijdele, overdadige klederpracht maar in overeenkomst met uw stand en rang. God wil, dat er in de wereld verschil is van stand en rang. Koningen en vorsten, om de mensen te regeren, machtige heren en eenvoudige arbeiders, rijken en armen, God heeft die beiden gemaakt, en de een zowel als de andere heeft allereerst te zoeken het koninkrijks Gods en Zijn gerechtigheid en dan zullen ook beiden ondervinden, dat alle overige dingen hun toegeworpen zullen worden. Dat ondervond David; hij had niet veel toen hij vluchten moest "voor Saul de tiran" en toch was zijn zoon Salomo de rijkste van alle koningen op aarde.

Dat heeft ook Jakob ondervonden, toen hij met een staf het ouderlijke huis verlaten moest en toch later tot Ezau, die alles behield, kon spreken: *ik heb van alles genoeg!* Alles, maar naar uw rang en stand. Laat u niet door de duivel betoveren om naar hoge dingen te staan, die toch niets dan onvrede en onrust geven en de Heere God zal u genade en ere schenken en u verhogen naar Zijn genade en trouw. Ja, u arme, voortgedreven ziel! De Heere wil u alles laten toevloeien.

En hebt u kinderen, o, laat dat dan uw allereerste zorg zijn, dat u die niet bederft door verkeerde leiding en, nadat u behoorlijk acht geeft op ieders bijzondere aard en karakter: laat dat de hoofdzaak bij u zijn, dat u weet: *mijn kind vreest God en het is op weg naar de hemel!*

En het overige? Een weinig eten, drinken, kleding? Ach, God heeft toch de mensen niet in het leven geroepen om ze daarna van honger te laten omkomen. Zolang Christus leeft, zullen ook Zijn Christenen niet van honger sterven. Maar dit alles is toegift, het is de hoofdzaak niet. Al gaat het dan eens wat karig toe. Ja, al komt het wel eens op het uiterste, onderzoek dan uzelf, hoe alles zo gekomen is.

Leer vlijtig als je jong bent en wees eerlijk! Heb je gezondigd, zo ga tot de Heere Jezus Christus en smee Hem om ontferming en vergeving van je zonden, zoek zó vrede met God, gun u geen rust voordat je alles met Hem in het reine hebt gebracht. En dan? Laat je slaan, bespuwen, uitschelden en verwerpen; zorg maar, dat je zulk geld in handen hebt, dat Boven geldt, namelijk uw God en Koning, uw genadige Vader in de hemelen. Zodat u met een verheugde ziel en een goed geweten het kunt uitspreken: *Ja, ik ben rechtvaardig voor God alleen door een oprecht geloof in Zijn Christus!* En zie dan eens of God niet koninklijk, niet Vaderlijk zal zorgen naar Zijn Woord!

Als echter een moeder het ene kind minder te eten geeft dan het andere, dan doet zij dit, omdat zij weet, welk kind zich met te overvloedige kost de maag zou bederven. Maar daarom blijft de erfenis toch voor allen bewaard. Zoekt het Koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid. Zoek 's Heeren eer en Zijn gebod en al het overige zal u toegeworpen worden, en dat niet karig, maar koninklijk.

Komt hetgeen de Heere u geeft, u karig voor, dan ligt dat daaraan, dat uw oog niet eenvoudig is; of wel, u bent nog niet persoonlijk tot God gekomen, tot de Fontein en Bron der eeuwige vreugde en zaligheid.

Wendt ge u echter tot God met geheel uw hart, dan zult u ondervinden, dat Hij koninklijk en Vaderlijk helpt. God kan niet karig geven. Hij geeft aan een ieder wat hij behoeft en dat wel naar ieders rang en stand. En als de armste huisvader zijn voeten uitstrekt op zijn sterfbed, zal hij moeten erkennen: ik laat meer achter dan toen ik mijn huishouding aanving. En hij zal ook blijmoedig van alles God de ere geven en erkennen, dat het Gods genade was, die hem leerde achtgeven op het woord: *zoek eerst het koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid.*

Daarom, geef u over aan uw God zoals u bent! Wij mogen ons aards bestaan evenmin in de hand dragen, als de zaligheid van onze zielen. God de Vader echter zal uw eeuwig erfdeel voor u bewaren opdat u het niet in overdaad doorbrengt en Hij Zelf zal u leren het koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid te zoeken en dag aan dag op Zijn belofte te leven. Dan zult u het leren kennen: *mijn God, u bent waarachtig geweest in al Uw uitspraken.* En zo zult u leven van Zijn zegen, al kunt u ook niet altijd op de vinger tellen, waar het vandaan moet komen. Amen.

6. Meditatie: Bidt en zoekt

Geliefden!

In het zevende en achtste vers van Matthéüs 7 lezen wij het volgende:

Bidt en u zal gegeven worden; zoekt en gij zult vinden; klopt en u zal opengedaan worden. Want een ieder, die bidt, die ontvangt; die zoekt, die vindt. En die klopt, die zal opengedaan worden. Matthéüs 7: 7 en 8

Allereerst hebben wij hier voor ons een geopende hemel, waaruit allerlei goede en heerlijke gaven nederdalen en wijzen deze woorden ons op een man, die zoekt naar iets, dat verloren is, en eindelijk op een vriendelijke deurwachter, die steeds bereid is, de deur voor degenen, die aankloppen, te openen.

Daar tegenover hebben wij onszelf te beschouwen, als degenen, die dood en arm zijn, zodat wij onszelf in geen enkel opzicht kunnen helpen; als degenen, die allerlei behoeften hebben, die wij zelf niet kunnen vervullen. Daarom moeten wij onszelf leren kennen als verlorenen, als de zodanigen, die het kostbaarste, dat zij bezaten, moesten verliezen, namelijk datgene, wat zij hebben moesten voor de eeuwigheid, om voor Gods rechterstoel te kunnen bestaan en die nu daarheen wandelen, bezwaard met allerlei zorgen; met diepe bekommernis om datgene, wat zij missen, opnieuw terug te vinden. Dan hebben wij onszelf ook te leren kennen als diegenen, die niet binnen zijn, maar zolang de Heere ons de deur niet heeft geopend, daar buiten staan in sneeuw en hagel, in storm en onweer, in gevaar van vernield en beroofd te worden door dieven en moordenaars.

Verder moeten wij wel ter hart nemen, Wie het is, die hier deze heerlijke woorden uit Matthéüs 7 spreekt, namelijk onze Heere Jezus Christus. Als Hij tot ons spreekt: "**bidt**", dan zegt Hij ons daarmee, dat wij arm en nooddruftig zijn en alles, wat wij nodig hebben, missen.

Zegt Hij ons: "**Zoekt**", dan ligt daarin opgesloten, dat wij iets verloren hebben.

Zegt Hij: "**Klopt aan**", dan staan wij van nature en ook na ontvangen genade, telkens weer buiten. Indien wij nu des Heeren heerlijke en troostvolle woorden goed ter hart nemen, zullen wij deze niet lezen als mensen, die zich, terwijl het buiten sneeuwt, en stormt, rustig bij hun warme haard zitten te koesteren; niet als diegenen, die niet behoeven te bidden, te zuchten of aan te kloppen. Nee, maar dan zullen wij die lezen als zodanigen, die hun eigen behoeften niet eens kennen, die, zoals de Apostel Paulus het in Romeinen 8: 26 uitdrukt, niet weten, *wat zij bidden moeten, gelijk het behoort*; als diegenen, die hun eigen behoeften niet eens kennen en die vaak lang en schijnbaar tevergeefs, gezocht hebben en nog zoeken en niet vinden, wat zij hebben moeten en smartelijk ontberen. Dan lezen wij deze woorden als diegenen, die telkens tot God moeten komen, zoals de verloren zoon tot zijn Vader kwam, namelijk met de bede: *Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en tegen U en ik ben niet meer waardig uw zoon genoemd te worden!* Ja, zo en niet anders, zal een ieder gedurig tot God moeten komen, die bij het licht van Gods Geest aan zichzelf is ontdekt, en heeft leren inzien, hoe Gods heilige wet ons moet veroordelen en verdoemen, als geheel onwaardig om in des Vaders huis te worden binnengelaten.

Geliefden! Ik kreeg eens het zakboekje in handen van een Godvrezende grootmoeder, welk boekje zij reeds geschreven had in haar jeugd, voordat zij getrouwd was. Ik las daarin de volgende woorden: ik moet naar de hemel! Nu weet ik, dat het bij deze vrouw niet bij woorden is gebleven, maar dat zij waarlijk ook de haven van haar

begeerte bereikt heeft en naar de hemel is gegaan, want zij is na hete strijd zalig ontslapen en ingegaan in de rust, die overblijft voor des Heeren volk. Maar toen zij dit als jonge dochter, bijna nog als kind, schreef, stond zij er nog voor en schreef zij het met haar hand: *ik moet naar de hemel!* zo heeft zij ook zeker menigmaal de ogen naar de hemel gericht en bij zichzelf gedacht: daar boven is die heerlijke hemel, waar de engelen Gods wonen en niet alleen de engelen Gods, maar ook de Almachtige Zelf, de Schepper van hemel en aarde en daar woont ook de lieve Heere Jezus Christus, tot Wie en van Wie ik bid: *het bloed van Jezus Christus, de Zoon van God, maakt ons rein van alle zonden.* Wanneer dat kind in de tuin was, ging het soms achter bosjes of struiken staan, sloeg de ogen ten hemel en sprak: *ach God, ik moet naar de hemel, maar hoe kom ik nog daarheen? Help mij, o God, help mij, want de hemel is zó hoog en zó ver. Breng u mij daarheen, o Heere! ik zou zo graag naar de hemel, mijn vader is er reeds, mijn moeder is ook op weg daarheen. "O, Heere, breng mij er toch ook."*

Dat kind werd groter en er ontwaakten in haar hart allerlei boze gedachten, allerlei zonden en ongerechtigheden, allerlei verkeerde dingen. Dat was voor dat kind een oorzaak van grote droefheid, en er ontstond daardoor in haar hart een hevige strijd. Zij kon het zelf niet begrijpen, dat zij zo was, werd vervuld met allerlei droevige en angstige gedachten; zij zocht het hier, zij zocht het daar, maar kon geen vrede, geen uitkomst vinden. Toen kwam zij tot het besluit, ik wil in het verborgene aan de Heere klagen: *dat ik zo slecht, zo verkeerd ben, och, ik heb het wel gehoord, dat ik mij bekeren moet, maar, och Heere, ik weet niet, wat dat eigenlijk betekent of hoe ik dat aanvangen moet. Daarom, Heere, bekeer u mij, zo zal ik bekeerd zijn.*

Die jonge dochter werd later vrouw en moeder. De kinderen, die toen zij klein waren, haar op de schoot traden, traden haar later op het hart en zij ging gebukt onder allerlei zorgen en noden, ook voor het aardse leven. Als vrouw en moeder deed zij, wat zij doen moest en doen kon, om te helpen, waar hulp nodig was, maar och, het touw brak, dan hier, dan daar en er schoot ten laatste niets voor haar over, dan alles uit eigen handen te geven en in het gebed in des Heeren hand te leggen. En wat ondervond nu die vrouw, die reeds als kind had geschreven: "ik moet naar de hemel"?

Geliefden! Dat heb ik van haar eigen lippen vernomen, want met haar stervende mond sprak zij tot mij: *Mijn kind! Mijn zoon! Houd aan bij God! Want daar is nooit iemand beschaamd of te schande geworden, die zijn hoop gesteld had op de levende God!*

Zie, wij hebben daar boven ons een geopende hemel, waaruit allerlei goede gaven ons toevloeien, dáárheen wijst ons de Heere Jezus, als Hij spreekt: *bidt! En gij zult ontvangen!* En also wij het van Boven moeten ontvangen, geliefden, dan moet ook alles, wat wij behoeven, daar boven gereed liggen bij de genadige God, van Wie wij in Jak. 1 lezen: *Alle goede gave en alle volmaakte gift is van boven, van de Vader der lichten afkomende, bij Wie geen verandering is of schaduw van omkering* (Jak. 1: 17); en wat Hij geeft, dat geeft Hij vrijwillig, voor niets!

Nu komen wij tot het volgende: **zoekt en gij zult vinden.** Wij denken hierbij aan een zeer vriendelijke Man, die het verlorene zoekt en de verlorene leert Hem zoeken. Hier hebben wij dus Jezus, Die Zijn verloren schaap zoekt en het verloren schaap, dat zijn stem, luid roepende, verheft tot de Goede Herder. Om dit nu goed te begrijpen, geliefden! is allereerst nodig, dat wij goed leren begrijpen: *ik ben verloren!* Dat is het eerste, het voornaamste; 'ik ben verloren en ik heb alles verloren'. Dat hebben wij voortdurend te leren tot het einde toe. Hoe mag het wel een bruid te moede zijn, die van haar bruidegom een kostbare ring ten geschenke had ontvangen en het ongeluk had, deze ring te verliezen? O, hoe kan het een mens met angst en benauwdheid

vervullen, iets te verliezen, dat hem dierbaar en onmisbaar is, wat hij ook moet kunnen vertonen en het is onvindbaar en spoorloos verdwenen. Hij zoekt in kisten en kasten, maar het is en blijft weg. Zie, dat missen, is het eerste, dat gekend moet worden.

Het kind, waarvan ik u zo even meldde, heeft dat ook ondervonden, want het gebeurde, dat het hevig onweerde en zij plotseling opsprong van haar stoel en luid begint te jammeren: *ik ben verloren!* Zie, hier voelde dat kind, dat wij de heerlijkheid Gods derven en van nature zonder God in de wereld zijn!

O, hoe benauwd is het om te voelen, zijn God verloren te hebben en Hem niet weer te kunnen vinden. Mijn geliefden! Als u eens op het kerkhof komt en u die lange reeks graven voor u hebt, zeg dan eens tot uzelf: evenals zij die daar liggen, zal ook ik eens onder de aarde komen. Waarom moet dat? Wat is daarvan de oorzaak? De oorzaak is de zonde. Ja, ik herhaal het: *de zonde, want de bezoldiging van de zonde is de dood* (Rom. 6: 23). Daar u nu het Beeld God hebt verloren, zie dan nu hier op de Godsakker, wat er van u overschiet! Niets dan stof, aarde en as. Hebt u God niet verloren, God, Die alleen uw leven was en bent u daardoor niet verloren? Zie hier nu in Matthéüs 7 hoort u een vriendelijke Man tot u spreken: Hij zoekt uw ziel, Hij zoekt u, Hij wilde u weer tot God brengen en u het verloren leven terugschikken. Begrijpt u het nu?

Dat is dezelfde Man, dezelfde Herder, waarvan geschreven staat: dat Hij de negen en negentig schapen in de woestijn verlaat om het honderdste, dat verloren was, te zoeken. Nu dan u, zoek Hem ook! Zoek uw behoud, zoek het verloren beeld Gods, zoek het echter niet bij u zelf, maar bij Hem, die het evenbeeld Gods is. Alzo: *zoekt en gij zult vinden!*

Ik weet het voor mijzelf wel, geliefden! Waar ik Hem zoeken en ook vinden kan, maar ik weet niet of u, en waar u Hem zoekt, en of u Hem ook werkelijk vindt. Dit weet ik echter: Hij is te vinden in Zijn allerheiligst Woord en in het gebed. Wanneer echter de Herder het verloren schaap zoekt, dan weet dat schaap nog niet, dat de gezegende voeten van die Herder hem reeds tegemoet snellen. Ja, hij weet of ziet niets van die Herder, voordat hij Zijn stem in zijn hart verneemt. Dat zult u ook wel weten: *vlees en bloed heeft mij dat niet geopenbaard, maar mijn Vader, Die in de hemelen is*. De Heere wil ons dus leren, alles is te vergeefs, maar het gebed is niet te vergeefs, want wie bidt, die ontvangt, wie zoekt, die vindt.

Zeg het mij, o bedrukte ziel! Hebt u het wel ooit ergens gelezen, dat het bloed van de Heere Jezus Christus, van de Zoon van God, niet voldoende zou zijn om al uw zonden uit te delgen? En is het niet de Almachtige God Zelf, Die in Zijn woord zegt: *Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol* (Jes. 1: 18).

Dus: de hemel is geopend en daarom: ***bidt en u zal gegeven worden!*** De zoekende Jezus zoekt de Zijnen op, wie zij ook zijn mogen, rijk of arm, jong of oud. Denk aan de vraag van onze Heidelberger Catechismus: *Wat moeten wij dan voor een Middelaar en Verlosser zoeken?* De Catechismus vraagt niet: wat moeten wij voor een Verlosser en Middelaar hebben; maar: wat moeten wij voor een Verlosser en Middelaar zoeken. Daarom roep ik u toe: zoekt Jezus! Zoekt het beeld Gods, zoekt het leven, zoekt het Paradijs, zoekt de enige troost, zoekt alles, wat u als mens, al christen, nodig hebt; zoekt op de rechte plaats, bij Hem, die daar boven op de troon zit, niet bij u zelf, niet hier, niet daar, maar bij Zijn genadetroon, in Zijn woord, dán zult u Hem vinden.

Nu hebben wij volgens des Heeren Jezus woord nog te denken aan een vriendelijke deurwachter, die, als u aanklopt, van hart bereidwillig is om de poort voor u open te doen. Zolang u nog niet weet, hoe u in de hemel moet komen, moet u ook blijven aankloppen en al is de deur u wel eens geopend geweest, al bent u vaak getroost door de lieflijke en hemelse vertroostingen van boven, dan zult u toch ook ondervinden, hoe spoedig deze vertroostingen weer kunnen verdwijnen, zodat de deur weer voor u in het slot is gevallen en u radeloos daar voor staat. Wat u dan ook probeert, u zult alleen ervaren, dat u de sleutel niet in handen hebt en al had u die in handen. Ach, u zou er nog niet eens gebruik van weten te maken! De weg ten hemel is in het begin ruw en bezwaarlijk, maar verderop is het toch ook dikwijls zielsverkwikking. Er is tot deze weg maar één poort, maar één ingang en deze ingang is zó nauw, dat er niets mee doorheen kan, dat er zelfs geen zucht of gebed, zoals wij in onze blindheid menen te moeten brengen als een offer om des Heeren hart daardoor te verwerven, door kan. Velen menen reeds door de nauwe poort heen te zijn en wandelen toch nog op de brede weg van het verderf. Velen liggen in sneeuw en storm voor de nauwe poort en menen: 'Ach, ik ben met dat zware juk van zonden, dat ik op de rug draag, veel te breed, veel te zwaarlijvig om er ooit doorheen te komen. Eerst moet ik mij veel vermageren en welke dwaze overleggingen er al niet in een mens opkomen. Had ik maar dit, had ik maar dat, maar zoals ik nu ben, gaat het niet en de deur blijft gesloten.'

De Heere Jezus echter zegt u, dat al zulke beweringen niets zijn dan dwaze inbeeldingen van uw hart. U kunt het wel niet zien, maar achter die gesloten deur staat een zeer vriendelijke Man, wiens naam is "Trooster". Tot Hem zeggen wij:

*O, vertroost mijn bang gemoed,
Was het rein in Jezus' bloed.
Red mij Heer! uit al mijn nood,
Satans macht is mij te groot!*

Deze Trooster, geliefden, staat klaar en Hij legt Zijn oor aan het sleutelgat om uw geschrei des te beter te vernemen. Wat hebt u nu te doen? "Klop aan en u zal open gedaan worden!"

"Ik kan niet kloppen."

Ja, dat is ook zo, maar ik heb toch menig stervende gezien, die in zijn laatste bange strijd met zijn magere knokkels tegen de planken van zijn bedstede klopte om hulp te krijgen.

Voelt u nu, mijn hoorder, u ook zo ellendig en uitgeteerd, dat alle leven u ontzinkt? O, klop maar aan bij de Heere Jezus, want het deurtje zal wel opengaan: 'k Was uitgeteerd, maar Hij zag op mij neder. Amen.

7. De brede en de smalle weg

Geliefden!

Zowel in het werkelijke leven als in de Heilige Schrift vinden wij overal twee wegen van geheel verschillende aard en ook van geheel verschillende uitgang. Een weg tussen deze twee wegen in, een soort middelweg, kent de Heilige Schrift niet. De ene weg heet de weg der "rechtvaardigen", de andere weg "de weg der goddelozen." Zo lezen wij o.a. In de eerste Psalm: *Want de Heere kent de weg der rechtvaardigen; maar de weg der goddelozen zal vergaan.* Ps. 1: 6.

Ik bepaal uw aandacht daarbij, geliefden! En spreek het luide uit, dat deze twee wegen veel van elkaar verschillen, zowel in aard als in uitgang. Dat zij van geheel verschillende aard zijn, en hoe verschillend beider aard is, dat ziet op dit leven, dat zij een verschillende uitgang hebben, ziet op de eeuwigheid. Opdat de goddeloze zich van zijn verkeerde weg bekere, wordt ons dit hemelsbrede verschil voorgehouden. Want er staat geschreven: *Er is een weg, die iemand recht schijnt; maar het laatste van dien zijn de wegen des doods.* Spr. 14: 12. Ja, God laat dat verkondigen, opdat de goddeloze zich bekere en leve en de verkeerdheid en schadelijkheid van zijn weg leert inzien. En opdat de rechtvaardige niet zou geërgerd worden door al het vreemde, en met Gods beloften vaak tegenstrijdige, dat hij op 's Heeren weg ontmoet, opdat hij daardoor niet verbijsterd noch verdrietig wordt, maar juist aan de bezwaren en moeilijkheden van die weg, die hij bewandelt, de ware weg leert herkennen, juist al die bezwaren, de zalige troost leert verstaan, dat de weg, waarop hij wandelt, de rechte weg ten leven is. Zo wordt in en aan hem vervuld, wat wij lezen: "De goddeloze zal heengedreven worden in zijn kwaad; maar de rechtvaardige vertrouwt zelfs in zijn dood." Spr. 14: 32.

In de eerste Psalm staat "de weg der goddeloze zal vergaan", dat wil zeggen: hoever degene, die daarop wandelt, ook mag komen, hoe hoog zij ook moge stijgen, eindelijk is die weg teneinde, zodat er in het geheel geen weg is en hij geen pad meer heeft om zijn voet op te zetten.

Daarenboven staat er: *de Heere kent de weg der rechtvaardigen.* Deze weg heeft de Heere Zelf gebaan. Hijzelf bewandelde die, het is de weg naar Zijn wil en Zijn gebod. Daarom is de weg der rechtvaardige aan de Heere welbehaaglijk. Hij heeft die lief, Hij kent die weg met al de verdrukkingen, al het harteleed, smarten, angsten, noden en bekommernissen, die daarop ondervonden worden. Hij draagt zorg. Ja, de tederste zorg voor Zijn arme pelgrims en zij staan allen, groot en klein, onder Zijn trouwe hoede en Vaderlijke bescherming, zodat het einddoel ook werkelijk bereikt wordt. Job zegt ergens: *doch Hij kent de weg, die bij mij is.* Job 23: 10. Welke woorden Job uitspreekt door hetzelfde geloofsvertrouwen, waarin hij zei: "Hij beproeve mij, als goud zal ik uitkomen. Aan Zijn gang heeft mijn voet vastgehouden; Zijn weg heb ik bewaard en ben niet afgeweken. Het gebod Zijner lippen heb ik ook niet weggedaan; de redenen van Zijn mond heb ik meer dan mijn bescheiden deel - dat is, meer dan mijn dagelijks brood - weggelegd."

Het is zo schoon, dat in onze Bijbel de eerste Psalm zo onmiddellijk volgt op het boek Job, want die Psalm klinkt zo recht als een Psalm der overwinning, wanneer men persoonlijk iets beleefd heeft van hetgeen Job beleven moest, toen hij sprak: "Zie, ga ik voorwaarts, zo is Hij er niet, of achterwaarts, zo verneem ik Hem niet. Als Hij ter linkerhand werkt, zo aanschouw ik Hem niet; bedekt Hij Zich ter rechterhand, zo zie ik Hem niet." Job 23: 8, 9. Zie, die dit ondervinden, mogen aan de benauwdheid van de weg erkennen, dat zij op de rechte weg zijn, juist daaraan, dat hun weg zo

hemelsbreed verschilt van de ruime, vrede, gemakkelijke weg der goddelozen. Op deze erkenning wijst ons het gehele Woord des Heeren, vooral ook wat wij opgetekend vinden in Matthéüs 7: 13 en 14:

Gaat in door de enge poort; want wijd is de poort, en breed is de weg, die tot het verderf leidt, en velen zijn er, die door dezelve ingaan; want de poort is eng, en de weg is nauw, die tot het leven leidt, en weinigen zijn er, die dezelve vinden.

Wat wij hier lezen, geliefden, is beeldspraak. Om het beeld van een wijde en een enge poort, van een brede en een smalle weg duidelijk te maken, moeten wij ons een oosterse stad voorstellen, die brede en hoge poorten had, waaruit brede en wijde wegen naar andere steden gaan. Naast deze brede poorten was er ook meestal een zeer nauwe, die op een smal en hobbelig pad voerde. Op deze smalle weg, door deze enge poorten gingen alleen arme mensen, om daarbuiten olijven, vijgen of hout, niet altijd op eerlijke wijze, te verzamelen en daarom werden zij bij hun bezigheden dikwijls door ruwe krijgsmensen betrappt en overvallen, waarom ook geen welopgevoed mens van deze nauwe voetpaden gebruik maakte om niet de schande te dragen, met diegenen geteld te worden, die door de nood gedrongen voedsel moesten gaan zoeken waar zij konden, zonder naar goede naam en eer bij hun stadgenoten te vragen.

Die enge poort betekent dus *de versmaadheid van Christus*, waarvan Paulus zegt, *dat Mozes die voor groter rijkdom hield, dan al de schatten van Egypte*. En de smalle, enge weg betekent al de bezwaren en de verdrukkingen, die Gods volk, om des Heeren Christus wil, te lijden heeft.

De wijde poort, de brede weg daarentegen, is alles, wat het vlees zoekt, alles wat in de wereld is, namelijk de begeerlijkheid van het vlees, en de begeerlijkheid van de ogen, en de grootsheid van het leven en dat alles nu is niet uit de Vader, maar uit de wereld; alles wat de apostel (Hebreeën 11: 25), "de genieting der zonde" noemt.

Indien wij des Heeren woorden, die wij u voorhouden, niet als moedgevend beschouwen en er geen zeker kenteken in zien, dat wij op de rechte weg zijn, zo begrijpen wij er niets van, en onze opvatting daarvan is geheel verkeerd. De Heere richt deze woorden niet tot hen, die door de wijde poorten gaan en de brede weg bewandelen, maar tot een volk, dat Hij ten dele reeds zalig gesproken had. Ja, tot dit volk had Hij zo even nog gezegd: *Uw Vader weet, wat gij van node hebt, voordat gij Hem bidt. Gij dan bidt aldus: Onze Vader! Die in de hemelen zijt*, enz. En: "Hoeveel meer zal uw hemelse Vader goede gaven geven, degenen, die Hem daarom bidden." En op deze tekstwoorden laat de Heere onmiddellijk volgen: "Wacht u van de valse profeten, welke in schaapsklederen tot u komen, maar van binnen zijn zij grijpende wolven."

De Heere sprak dus deze gelijkenis tot Zijn discipelen, die Hem volgden, en Hem vrijwillig volgden, die ten dele reeds door de nauwe poort waren gegaan en de enge weg bewandelden, en ten dele nog voor de deur stonden, aarzelend daar binnen te treden. Beide waren echter beangst en verschrikt, omdat zij in de praktijk de enge weg en de nauwe poort toch geheel anders bevonden te zijn, dan zij zich hadden voorgesteld. Als de Heere zegt, *dat er maar weinigen zijn, die de weg ten leven vinden*, zo zegt Hij dit echter alleen om de Zijnen moed te geven. Hij richt het woord tot hen, die deze weg op willen en door de enge poort proberen te gaan en Hij houdt hen voor, dat zij hoog begenadigd zijn, bevoorrecht boven duizenden, dat het slechts zeer weinigen zijn, die dit geluk te beurt valt, dat hun deel is. Meende de Heere iets anders met deze woorden, dan zouden het louter donderslagen worden en de lieflijke

woorden: *gaat in door de enge poort*, zouden nergens toe dienen dan om ons allen moed te benemen. Zeker moet men, om de weg ten leven te vinden, eerst door de enge poort zijn gegaan. Juist daaraan hapert het, want velen, die de weg ten leven niet vinden, willen niet door de enge poort gaan. Wie echter door de enge poort gaat, zal de weg gemakkelijk vinden en herkennen, want het is hem vooruit gezegd, dat die nauw is.

Laat ons dit nooit vergeten, geliefden! Dat de weg nauw is, die ten leven leidt en laat ons niet uit het oog verliezen, dat de poort, die daarop voert, eng is. Wil vlees en bloed niet gedurig weer de brede weg op? En zouden wij niet veel meer onze weg met blijdschap reizen, als wij bedachten: dit is de weg, dat is nu eenmaal zo en niet anders? Vanwaar zoveel aanvechtingen? Vanwaar zoveel moedeloosheid? Vanwaar zoveel zwakheid, zoveel struikelingen en wonden? Vanwaar komt het, dat wij het niet alleen voor louter vreugde houden, als wij in allerlei verzoekingën geraken? Dat komt daar vandaan, dat wij ons vreemd houden, ons te verwonderen *over de hitte der verdrukking, die over ons komt, alsof ons iets vreemds overkwam?* (1 Petrus 4: 12).

Ja, dat komt daar vandaan, dat wij vergeten, dat de Heere Jezus Christus Zelf gezegd heeft, *de poort is nauw, de weg is eng*. Het is om ons moed te geven, om vreugde in onze verslagen harten, ook te midden van de bangste strijd, te verwekken, dat de Heere zo spreekt! Hij wijst ons de zekere kentekens aan, Hij de overste Leidsman en Voleindiger onzes geloofs. Hij geeft ons de ware kentekens van de weg des Levens aan de hand, opdat wij aan die kentekenen de weg zouden herkennen en zo het besluit opmaken: waarlijk de weg, waarop wij wandelen, is de rechte.

Laat ons niet vergeten, dat het beeldspraak, dat het een gelijkenis is, waarin de Heere hier tot ons spreekt. Het is gewis en zeker, dat wij ons gehele leven door, voortdurend opnieuw door de enge poort moeten gaan, hoewel het ééns de eerste keer was, dat wij daar doorgingen met bewustzijn voor onszelf, even zeker, als wij ons gehele leven lang hebben te leren over *de eerste vraag en antwoord van onze Heidelberger Catechismus*.

Hier hebt u nu de kentekenen van de weg des Heeren, die al Zijn ware navolgers bij ondervinding kennen:

1. De poort, waardoor zij gaan; is eng.
2. De weg, waarop zij wandelen, is nauw.
3. Het is hun zelf een wonder, dat zij die weg vinden.
4. Zij ontmoeten maar weinigen, die dezelfde weg met hen betreden.
5. Het einde van deze weg staat vast in de beloften Gods, in de hoop, in het geloof, en niet in aanschouwen.

Er zijn ook nog andere kentekenen, ontnomen aan het tegenovergestelde van wat wij zo even opnoemden. Waren zij niet op de rechte weg des levens, dan waren zij:

1. Door de brede poort gegaan en zouden steeds een brede poort voor zich zien geopend.
2. Dan zou de weg, die zij gaan en verder zullen te gaan hebben, breed zijn.
3. Zo zouden zij de weg gemakkelijk gevonden hebben en nog vinden.
4. Zo zouden zij vele, zij zouden de grote menigte, de talloze bewandelaars van die weg, tot vrienden en metgezellen hebben gehad.
5. Zo zouden zij geen deelgenoten en erfgenamen der beloften Gods zijn en zouden niets te hopen hebben: want hetgeen iemand ziet, waarom zal hij het ook hopen?
Rom. 8: 24.

Zulke kentekenen mag nu een ieder, die de weg ten leven kent, in zijn hart wel bedenken en overwegen. Het zijn kentekenen, die niet falen, voor dit leven, op de

pelgrimsreis, waarop Gods kinderen zich bevinden. De andere kentekenen zijn voor de toekomst en daar geldt het één van de twee: óf eerst angst en benauwdheid en dan tenslotte eeuwige ruimte en heerlijkheid; óf eerst ruimte en genot hier beneden, om eindelijk voor eeuwig te verzinken in de macht van de hel.

Daar het nu echter wis en zeker is, dat een ieder op zijn eigen weg ziet, en daarmee is ingenomen, gelijk geschreven staat: *wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijn weg*, wil ik u de kentekenen van de ware weg toch eens wat nader aanwijzen, opdat een ieder zich hoede voor zelfbedrog.

Allereerst wijs ik u daarop, dat de wijde poort en de brede weg *alleen wijd en breed zijn voor de dwaze waan* dergenen, die daardoor ingaan en daarop wandelen; in werkelijkheid ondervindt men op de brede weg niets anders, dan dat men een slaaf der zonde en des duivels is en dat op de brede weg niets te vinden is dan louter smarten en harteleed, al zijn die ook nog zo kunstig met bloemen bedekt, zoals geschreven staat: "De arbeid der zotten maakt een iegelijk van hen moede, dewijl zij niet weten naar de stad te gaan." Pred. 10: 15.

Daarentegen kan niemand aan zijn binnentreden door de nauwe poort terugdenken, zonder hemelse vreugde en dankbaarheid tot de Heere; daarenboven wordt op het enge pad ten leven zoveel hemelse troost gesmaakt, dat het met geen menselijke taal uit te spreken is. Voor het hart, dat de Heere kent, voor de geest, die God levend heeft gemaakt, is de weg niet eng, echter wel voor vlees en bloed, voor de mens, voor zover hij nog aan het zichtbare hangt. En al heeft iemand ook nog zoveel te lijden om Christus' wil, toch zou hij dit alles niet willen ruilen tegen de genietingen der zonde, tegen al het genot, dat de wereld aanbiedt, maar dat toch geen genot is. Dat zou hij nooit willen, omdat bij de zoetheid van het kruis van Jezus Christus, de zoetheid van 's werelds genot, louter edik en bittere gal is.

Voor al is de poort, waardoor de Heere ons leidt, nauw, omdat als wij de leer van Christus aannemen, en vrijmoedig belijden, wij onmiddellijk met de smaad en hoon van de wereld beladen worden.

Verder krijgen wij terstond de duivel tot onze bittere vijand en tegenstander, omdat wij hem de dienst hebben opgezegd en het wordt van alle kanten benauwdheid en angst, als wij bij Gods heilige wet de zonde eerst recht als zonde leren kennen. Wie voor de enge poort komt te staan, ontvangt aanstonds een levendig gezicht in, en diepe smart over de gruwelijkheid en afschuwelijkheid van zijn tegen de Heere gepleegde zonde en overtredingen, zodat hij meer en meer in eigen oog de voornaamste der zondaren wordt. Lig u nu aan deze poort of treedt u daardoor binnen, zo begint u onmiddellijk te belijden, dat u voor Gods rechterstoel schuldig en verdoemenswaardig zijt, zo bent u grondeloos verdorven in eigen ogen en u leert uzelf kennen als een buit van de hel, van de dood en het verderf. Zo gaat u aan uzelf twijfelen, meent u voor eeuwig te moeten omkomen en zult u met David bekennen, dat het van uw jeugd af jammerlijk met u gesteld was en gij zult luid uitroepen: *Tegen U, U alleen heb ik gezondigd, en gedaan, wat kwaad is in Uw ogen!* Dan zult u het met uw bloed ondertekenen, dat u de eeuwige dood verdiend hebt, dan zult u niets goeds zien in u zelf en gij zult het vonnis des doods schrijven op geheel uw vorig leven en zo is het dan, omdat men zo'n groot zondaar is, dan men de poort zo nauw bemerkt te zijn. Dit alles begint u spoedig te belijden en de mensen van de brede weg merken dit wel op, en uw geweten, de aanklagende en beschuldigende wet, alle duivelen, de wereld, die in het boze ligt, verwijten u, dat u een groot zondaar zijt en maken u de poort zó nauw, dat u niet weet, hoe er ooit doorheen te komen!

De poort is nauw, want er is geen opening in, die zo groot is als het oog van een naald! U komt er met alles, wat het uwe is, waarmee ge u zou willen bekleden en versieren, niet doorheen!

En zo is en blijft het binnentreden door de nauwe poort, ook nauw tot het einde toe. Nu, zo u dit bij ondervinding weet en nog telkens ervaart, zo weet u ook, dat u door de enge poort gaat. Dat weet u ook daaraan, dat u, hoewel die poort eng en die weg zo nauw is, van geen andere weg en van geen andere poort wilt weten. De wijde poort en brede weg zijn u een afschuw en u walgt ervan; u hebt het van boven uit de hemel geleerd: door dit enge poortje moet het met mij heen anders land ik nooit aan in het hemelse Jeruzalem. Alleen Jezus kan mij helpen, alleen Hij kan mij ruimte verschaffen, alleen Hij kan mijn honger en kommer stillen. Alleen Zijn gerechtigheid en heerlijkheid kan mijn bedekking zijn. Hij alleen kan mij van mijn melaatsheid beter maken, alleen Hij kan werkelijk en volkomen verlossen. Zie, op deze wijze wordt de enge poort dierbaar en kostelijk voor degenen, die er door binnentreden.

En toch! Als u werkelijk op die smalle weg zijt, zult u ondervinden, proeven en smaken, dat de poort eng en de weg smal is; dan zullen uw zonden u benauwen, hoezeer u ook overtuigd zijt van hun afschuwelijkheid, vooral ook van de afschuwelijkheid van uw eigen bijzondere boezemzonden. O, u zou zo graag de zonde laten, u zou zo graag door en door heilig zijn, maar het gelukt u niet, en daardoor is de poort u zo eng, zo eng! U hebt de heerlijkheid Gods gezien in het aangezicht van Jezus Christus, u hebt het gezien van ver of nabij, u hebt Zijn vriendelijke stem vernomen, en luid gejubeld: 'als ik U maar heb, vraag ik naar hemel noch aarde, U hebt mij alles voor schade en drek leren achten bij de uitnemendheid en kennis van Jezus Christus;' daarom zegt u aan de wereld met al haar valse leringen en vermakelijkheden, met al haar genietingen der zonde, een hartelijk vaarwel!

En toen hebt u het wel ondervonden of ondervindt het nog, hoe eng en nauw de poort, hoe eng de weg is. Maar juist daaraan, dat de weg zó eng is. Ja, zó eng als u het ervaart bij al het grievende, dat de wereld, die in het boze ligt, u aandoet, kunt u zien en het besluit opmaken: het is de ware weg ten leven, waarop ik wandel; dat moet zó gaan en niet anders.

De Heere trad met u in verbond. "Gij", sprak Hij tot u, "die niet ontfermd was, zijt ontfermd, gij, die niet Mijn volk waart, zijt Mijn volk." En u gaf de Heere hart en hand, u staat zo met de Heere in een verbond, waarbij u het luide uitroept: *O mijn God!* En u deed de onberouwelijke keus: *uw volk is mijn volk, uw God is mijn God!* O, hoe is uw weg na die zalige tijd met de Heere gegaan door de smeltkroes der ellende, door de gloed van het vuur en de diepten der wateren heen!

Ja, de weg is eng, maar daardoor weet u, dat u door de juiste poort zijt binnengekomen of binnengaat. En zo blijft het voortdurend op de weg van het leven. Die weg is smal en die weg blijft smal, zó smal, dat u soms niet weet, vooruit te komen, want, als u maar een weinig afwijkt, hetzij ter rechter, hetzij ter linkerzij, dan ligt u in de afgrond, eer u het weet. Ook is het pad ten leven rotsachtig en hobbelig, zodat uw voeten spoedig gewond worden. Ja, door vele verdrukkingen moeten wij ingaan in het koninkrijk Gods (Hand. 14: 22 b). En daar nu het pad zo smal is, kunnen wij onze reis niet met paarden en wagens volbrengen, en kunnen ook geen korven en kisten met allerlei aardse goederen gevuld, meedragen. Niets mogen wij meenemen, dan een staf, de staf van des Heeren Woord. Zo kunnen wij daaraan zien, dat wij op de weg ten leven zijn, dat de weg, waarop wij gaan, smal is, en daar geldt het voorzichtig wandelen, en niet als de onwijzen.

Dat het onszelf een wonder is, dat wij de weg gevonden hebben, is ook een heerlijk kenteken. Want niemand heeft mij ooit door eigen wijsheid de weg ten leven ontdekt, niemand heeft ooit deze weg uit zichzelf gevonden, maar allen, die daarop wandelen, zijn daarop gezet en wie die zó gevonden heeft, geeft de eer daarvan aan de vrije en soevereine genade Gods. Dat slechts weinigen die weg vinden, dat slechts weinigen daarop wandelen, is een kenteken, dat ons niet moet aanvechten, noch ons doen ontstellen. Laat ons maar eens lezen, wat de Apostel Petrus daarvan zegt: 1 Petrus 3: 20: "Die eertijds ongehoorzaam waren, wanneer de lankmoedigheid Gods eenmaal verwachtte, in de dagen van Noach, als de ark toebereid werd, waarin weinige (dat is acht) zielen behouden werden door het water."

Laat het ons dan genoeg zijn, geliefden, te weten, dat Gods beloften eenmaal vervuld zullen worden: *de rechtvaardige zal door zijn geloofs leven*. En: *ingaan in de rust, is geloven*, gelijk de Heere gezegd heeft: *vrees niet, geloof alleenlijk*. En zoals Mozes, die zag op de vergelding des loons en zich vasthield, als ziende de Onzienlijke. Wilt u dus goedsmoeds blijven, zo zie aan de weg zelf, dat u op de rechte weg zijt en vergeet niet de poort, waardoor u ingegaan zijt of ingaat.

Ik wil echter velen onder ons en vooral de jongemensen, erop opmerkzaam maken, dat er volgens 's Heeren woord velen zijn, die op de brede weg wandelen, want er zijn velen, die in de waan verkeren, dat alles met hen in orde is, als zij hun uiterlijke godsdienstplichten waarnemen. Als zij in de nieuwsbladen lezen, of elders vernemen, wat die "velen" doen, zo worden zij door vlees en bloed, door de duivel, geprikkeld om met deze velen mee te doen. O, die "velen" zullen toch wel beter weten en alleen in verbinding met die "velen" kan men fortuin maken in de wereld, en zo, door valse overleggingen van het trotse en toch lafhartige hart bedrogen, loopt men de "velen" na, vergeet de goede leer, zet het gebod ter zijde en denkt niet meer aan de onvermijdelijke noodzakelijkheid van wedergeboorte, bekering, vernieuwing des harten, heeft er geen oog voor, dat men de brede weg is opgegaan, waar van het einde is: eeuwige verdoemenis.

Nu, welaan! Wat voor heil zullen dan die "velen" u tenslotte aanbrenge? Wat helpt het dan tenslotte de mens, zo hij de hele wereld wint, en schade lijdt aan zijn ziel? Kunnen dan die "velen", waar u zo groot op ziet, u redden van de toekomstige toorn? Velen. Ja, allen, huldigen het grote beeld, dat Nebukadnézar gemaakt had, slechts drie, dus "weinigen" gingen in door de enge poort. Baäl had vierhonderd profeten en vierhonderdvijftig profeten van het bos. Elia daarentegen moest klagen: "ik ben alleen overgebleven".

Vierhonderd profeten spraken tot de koning van Israël: trek op, en alleen de eenzame en verstotene Micha zei: *ik zal spreken alleen het woord des Heeren*. Slechts acht zielen werden gered in de grote zondvloed, slechts drie ontkwamen de grote brand van Sodom en Gomorra.

Van de zesmaal honderduizend mannen, die uit Egypte optrokken, kwamen slechts twee in Kanaän.

En van het goddeloze geslacht, dat geroepen had in drieste overmoed: "Zijn bloed kome over ons en onze kinderen" bleef niemand gespaard, maar ten tijde van de belegering van Jeruzalem werden er dagelijks vijfhonderd gekruisigd, totdat er eindelijk geen hout meer voorhanden was om kruispalen van te maken.

Wat zal ik nog meer zeggen: Daar staat geschreven, *dat de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt!* Daarom werke een ieder van u aan zijn eigen zaligheid met vrezen en

beven, zodat hij afstand doet van alle ongerechtigheid en de Heere zoekt, terwijl Hij te vinden is; dat hij zichzelf onderzoekt of hij de hierboven aangegeven kentekenen alzo kent.

Niemand echter, die door de enge poort gaat en dit smalle pad bewandelt, late zich daarover aanvechten, dat angst en benauwdheid vaak zijn deel zijn en hij in nood en verlegenheid zit. Het is de brede weg, die de weg is naar de hel; tot het leven komt men alleen door de enge poort, langs een smalle, gevaarlijke weg, maar dit is de belofte van de Heere: *wie Mij belijden zal voor de mensen, die zal Ik ook belijden voor Mijn Vader en voor de heilige engelen*. En opnieuw: “Die overwint, die zal bekleed worden met witte klederen. En Ik zal zijn naam geenszins uitdoen uit het boek des levens, en Ik zal zijn naam belijden voor Mijn Vader, en voor Zijn engelen.” Openb. 3: 5. En vers 4: *Doch gij hebt enige "weinige" namen ook te Sardis, die hun klederen niet bevlekt hebben en zij zullen met Mij wandelen in witte klederen, overmits zij het waardig zijn*. Amen!

8. De reiniging van een melaatse

Geliefden!

Voor en alear wij overgaan tot de beschouwing van de reiniging van de melaatse, willen wij samen lezen, en wel in verband met die geschiedenis, het drie en vijftigste hoofdstuk van de Profeet Jesaja: Wie heeft onze prediking geloofd? En aan wie is de arm des Heeren geopenbaard? Want Hij is als een rijsje voor Zijn aangezicht opgeschoten en als een wortel uit een dorre aarde; Hij had geen gedaante en heerlijkheid; als wij Hem aanzagen, zo was er geen gestalte, dat wij Hem zouden begeerd hebben. Hij was veracht en de onwaardigste onder de mensen, een man van smarten en verzocht in ziekte. En een iegelijk was als verbergende het aangezicht voor Hem; Hij was veracht en wij hebben Hem niet geacht. Waarlijk, Hij heeft onze krankheden op Zich genomen en onze smarten heeft Hij gedragen, doch wij achtten Hem, dat Hij geplaagd, van God geslagen en verdrukt was. Enz.

In verband met dit hoofdstuk zijn onze tekstwoorden te vinden Matthéüs 8: 1-3:

Toen Hij nu van de berg afgeklommen was, zijn Hem vele scharen gevolgd. En zie, een melaatse kwam en aanbad Hem, zeggende: Heere! Indien Gij wilt, Gij kunt mij reinigen. En Jezus, de hand uitstreckende, heeft hem aangeraakt, zeggende: Ik wil, word gereinigd! En terstond werd hij van zijn melaatsheid gereinigd.

Zie ook Matthéüs 8: 16 en 17: *En als het laat geworden was, hebben zij velen, van de duivel bezeten, tot Hem gebracht, en Hij wierp de boze geesten uit met het woord en Hij genas allen, die kwalijk gesteld waren; opdat vervuld zou worden dat gesproken was door Jesaja de profeet, zeggende: Hij heeft onze krankheden op Zich genomen, en onze ziekten gedragen.*

Waarom, als wij het drie en vijftigste hoofdstuk van Jesaja lezen of horen voorlezen, wij niet onmiddellijk, bijna in elk woord de Heere Jezus Christus kennen? Waarom is Hij toch ook in onze ogen voortdurend de verachte en onwaardigste onder de mensen? In onze ogen? In de ogen van ons, die Hem toebehoren en Zijn volk zijn? Ja, werkelijk! In onze ogen! Want wij willen immers de weg van druk en lijden niet op, wij hebben een afkeer van angst en nood en schuwen van ganser hart de weg der vernedering, de weg des kruises. Weet u geliefden, waar onze harten van nature, ook na ontvangen genade, op uit zijn? Wij verlangen naar goede dagen hier beneden, naar een goede gezondheid, naar overvloed van eten en drinken, en allerlei weelde in kleding en huisraad, en niets lacht ons meer toe, dan dit alles ongestoord, zonder zorgen te genieten.

Maar wat is de oorzaak ervan, dat wij deze onze wensen zelden vervuld zien en dat wij datgene niet verkrijgen, waar wij zo zeer naar verlangen, maar dat stoot op stoot, smart op smart ons deel is, en dus heilzaam voor ons schijnt te zijn? Hoe komt het dat wij altijd weer onze weg moeten voortzetten onder zware zorgen, hetzij voor de onzen, hetzij voor onszelf, en dat allerlei zorgen, harteled en krankheden op ons losstormen? Moeten wij ons door dit alles laten afschrikken als door spooksels uit de helse afgrond? Moeten wij aan dood en duivel denken, of zo wij naar onze mening meer verlicht en beschaafd zijn, van toeval, of van wisselvalligheid der aardse lotgevallen spreken? En moeten wij dan maar zeggen: het is nu eenmaal niet anders en zo in onverschilligheid of schijnbare berusting ons leven verder voortslepen, of zullen wij onze ogen opheffen tot Hem, die in de hemelen zit en die Zijn dierbare kinderen door vuur en water, door stromen en zeeën heenleidt?

Zeker is het laatste, niet alleen, wat de Heere van ons wil, maar ook de enige weg om vrede te hebben met al wat Hij ons oplegt, want Hij is het die ons al deze lasten te dragen geeft, en alles wat ons neer drukt, is niet het werk van duivels en hel, maar het komt alles, alles ons toe van Zijn vaderlijke hand. Het is de Heere, die, al laat Hij ons ook nu en dan eens een schone dag vol zonnenschijn en vreugde beleven, ons weldra, en wel eens juist op zo'n schone dag, een zware last kan opleggen, een last zo zwaar, dat wij menen eronder te bezwijken. Wat heeft de Heere dan echter met ons voor?

Hij heeft ons lief, en omdat Hij ons liefheeft, wil Hij ook ons gehele hart hebben. Hij wil, dat wij met ons ganse hart leunen en steunen op Hem, de Algenoegzame, de Almachtige, die hemel en aarde geschapen heeft, die trouwe houdt tot in eeuwigheid. Ach, Hij weet het veel beter dan wij, dat het gehele aardse leven, al ziet het er daar nog zo lieflijk uit, niets is dan een gestadige dood. Hij weet het veel beter dan wij, dat door de zonde dit aardse leven niets is, dan een voortdurend weefsel van leed, angst, nood, ziekte en harteleed! En wat weet Hij dan nog meer? Dat Zijn kinderen, kinderen zijn, en dat zij in geestelijk verstand, in ware wijsheid, bij de onmondige, kleine kinderen vaak véér ten achter zijn. Hij weet het veel beter dan wij, dat veel goede dagen ons niet heilzaam zijn. O, Hij weet het, hoe spoedig Zijn schaapjes door de wolf uiteengejaagd zijn, hoe spoedig zij van Hem, hun eeuwige zielenherder, verdreven worden en ver, ver verwijderd worden van Zijn eeuwig groene weide! Hij weet het wel, dat wij, arme mensen, als Zijn slagen ons uit trouwe liefde treffen, niets anders kunnen denken dan: 'o wee mij, nu slaat Hij mij vanwege mijn zonden, en zeker zal het einde nog zijn, dat Hij mij rechtvaardig tot een eeuwige verwoesting stelt, en ik heb ook niets anders verdiend.' Hij weet het wel, hoe spoedig Zijn arme kinderen vertwijfelen en in wanhoop als bedolven zijn. Hij weet het wel, dat zij van nature geneigd zijn, op alles en op allen, slechts niet op Hem, het vertrouwen van hun hart te stellen! En omdat Hij dat alles zo goed weet, zo begeeft Hij zich op weg tot de Zijnen en maakt hun zo vaak het zoete bitter en het bittere zoet!

Toen de Heere Jezus van de berg was nedergedaald, had Hij velen onderwezen. Hij had, toen Hij Zijn mond opende, daarmee begonnen, mensen zalig te spreken, die zichzelf voor onzalig hielden en die ook door anderen als onzaligen, als hardgeplaagden en onder het oordeel Gods liggende mensen, werden aangezien. Maar hoe is nu des Heeren handelwijze? Onderwijst Hij alleen, of helpt en redt Hij ook? Zegt Hij alleen hoe het zijn moet of brengt Hij ook zelf tot stand wat Hij beveelt?

Zeker, het laatste. Daarom moeten Gods kinderen het leren inzien: 'Gij, o mijn dierbare Jezus! Mijn Goël en Verlosser! U bent de allerverachtste en onwaardigste onder de mensen geweest, om mijnentwil. U bent de Man van Smarten geweest en de hardst geplaagde van allen, om mijnentwil! En vanwaar trof U dit alles? Het was God, die U zo hard sloeg, maar och, Heere, dat heb ik tot nu toe zo weinig begrepen, dat U de wonden en striemen geslagen werden, die ik verdiend had. Het is mijn zwakheid, mijn ziekte, die u op U genomen hebt.'

De Heere Jezus echter, mijn geliefden, deelt ons in Zijn Evangelie niet alleen hemels onderwijs mede, maar Hij verstaat het ook heerlijk, als hemelse Medicijnmeester, wonden te helen. Zie, wat gebeurt er toen de Heere van de berg was nedergedaald?

Daar nadert Hem een wanhopig kranke man, een melaatse. En de melaatsheid is een zware plaag, een kwaal, die zeer moeilijk te genezen is. Ja, als zij enige tijd bestaan heeft, en in het menselijk gestel is doorgedrongen, met recht een ongeneeslijke kwaal wordt genoemd. Wie was het nu, die deze man met zo'n vreselijke plaag had geslagen? Wie was het die hem melaats had gemaakt? Dat kwam vanwege de zonde,

zult u zeggen, want waren er geen zonden, er waren ook geen wonden en u hebt recht zo te spreken.

Maar, is er dan geen Jezus, die sterker is dan de zonde en die de heerschappij der zonde heeft teniet gedaan?

Ja, antwoordt u, dat is wel waar, maar de melaatsheid is toch een straf, die God op die man gelegd had en het was Gods heilige toorn, die hem zo had getroffen, want vlekkeloos heilig is de Heere.

Dat weet ik, geef ik u ten antwoord, maar leeft er dan geen Heere Jezus, die de zonden en de toorn van God daartegen heeft gedragen? Maar waarom was deze man dan melaats?

Dat was hem overkomen van des Heeren hand!

Wat? Kwam die melaatsheid uit des Heeren hand?

Ja, geliefden! Want, o, de Heere is zo'n wonderbare Geneesheer; Hij maakt Zijn patiënten eerst dodelijk ziek, om ze daarna voor eeuwig te helen. De Heere trekt, Hij trekt de Zijnen krachtadig tot Zich, en Hij weet het door Zijn Woord en Geest, door de ontdekkende kracht van Zijn wet bij ons uit te werken, dat wij met hartelijk berouw, en waarachtige ootmoed voor Hem belijden, hoe groot onze zonden en ellende zijn. Hij is het, die ons tot Zich trekt, en dat doet Hij in wegen van smart, nood en ziekte, waarop Hij ons geleidt, opdat wij door niets meer opgehouden, tot Hem alleen de toevlucht zouden leren nemen.

Waarmee zullen wij dan de toevlucht nemen?

Met onze melaatsheid, met ons harteleed, met ziekte, nood en angst, zo wel voor ons zelf, als voor onze dierbaren. Dit was ook de weg, waar langs de Heere deze man geleidde.

Deze man was melaats, en een grote schare omringde de Heere. En nu zei die man niet: "Ik loop maar liever heen, want wat zij hier toch veel mensen, en dan zullen die allen het te weten komen, dat ik melaats ben. En een melaatse mag immers niet met andere mensen in aanraking komen, maar moet zich ver van hen houden".

Nee, zo heeft die melaatse niet gedacht. Hij komt toch! Wat drijft hem daartoe? Zeker allereerst de jammerlijke toestand, waarin hij zich bevond. Wat trekt hem? De Heere Jezus Zelf was het, die hem tot Zich trok, door Zijn onweerstaanbare kracht en genade! Daar zinkt de arme man aan de voeten van de Heere Jezus, want hij kan de zware last, die op hem ligt en hem ter aarde drukt, niet langer dragen, hij knielt neer en verootmoedigt zich dus voor de Heere der heerlijkheid, die daar in gelijkheid van het zondige vlees, als Zoon des mensen voor hem stond. Hij hield hem voor een aanzienlijk man, die een onbepaalde macht bezat.

En, als er nu een arme ziel is, die dit alles verneemt, zal zij van deze melaatse man afzien en zeggen, *die melaatse ben ik*, en al ben ik niet melaats naar het lichaam, zo heb ik toch miljoenen van zonden, en zoveel ellende, dat ik het niet meer kan uithouden, want er ligt op mij een zware last van smart en leed, waardoor mijn hart dreigt te breken.

Nu volgt het gebed van de melaatse: "Heere, zegt hij, indien Gij wilt, U kunt mij reinigen." Is dat nu geloof, zo te spreken?

Zeker is dat geloof! Want moeten wij het niet erkennen en luid betuigen, dat wij het niet waard zijn, dat Hij ons helpt? Hebben wij Zijn hulp dan verdiend? Of hebben wij niet veeleer verdiend, dat Hij ons voor eeuwig van Zich stoot? Alzo: "Heere, indien Gij wilt."

Maar, als de Heere nu eens niet wilde, waar blijft u dan met uw melaatsheid?

Ach, wat moet ik daarop antwoorden? Als Hij mij niet wil reinigen, dan zal ik mijn melaatsheid moeten voortslepen, tot aan mijn dood, en zullen mijn grijze haren met schaamte en schande in het graf moeten dalen, zonder iets te hebben gezien, zonder enige redding of uitkomst te hebben ervaren, zonder iets anders te hebben beleefd dan nood en ondergang! Maar wie weet of Hij misschien niet wil!

Zie, geliefden! Deze man stond niet zo vast in het geloof als de hoofdman van Kapérnaüm! Die stond veel vaster in de schoenen, want op des Heeren woord: *ga heen, uw zoon leeft!* ging hij naar huis en vernam spoedig, dat des Heeren Woord waarheid was.

Nu, des Heeren weg en wijze is niet altijd nauwkeurig dezelfde, als Hij iemand tot Zich trekt. Bij deze geschiedt dit zo, bij gene weer anders. Misschien heeft de hoofdman te Kapérnaüm het later ook nog wel eens gezegd: "Heere, indien Gij wilt", want, hoe dieper men in de kennis van zijn eigen zonde en ellende ingeleid wordt, des te oprechter en welgemeender zal de belijdenis wezen: "ik ben het niet waard, dat de Heere naar mij, mij omziet en mij helpt, ik kan nergens, nee nergens aanspraak op maken."

U mag ook, zegt misschien de een of ander, de Heere niet dwingen u te helpen, maar u moet er in berusten, ook, als Hij u niet wil helpen!

'Wat ik Hem dwingen? Ik kan Hem nooit of nimmer dwingen mij te helpen! Maar Hij is het, die mij trekt en dwingt tot Hem de toevlucht te nemen. Hoe zou ik Hem overhalen of dwingen, ik, die het ondankbaarste schepsel der wereld ben? Duizendmaal heeft Hij mij geholpen, en miljoenen malen heb ik alles, wat Hij voor mij gedaan had, verzonddigd en weer verbeurd! Miljoenen malen ben ik onopmerkzaam geweest op Zijn wonderen, miljoenen malen was ik ondankbaar en onverschillig tegenover al Zijn trouwe liefde. Ja, ik schaam mij het uit te spreken, maar helaas! hoe vaak heb ik niet tegen beter weten in, op genade los gezondigd! Daarom schiet er voor mij ook niets anders over dan te hopen op Zijn soevereine wil. "Indien Hij wil Hij kan" dat is het enige, dat ik nog weet. De macht mij te helpen, bezit Hij, en indien Hij mij helpen wil, zal het louter genade en barmhartigheid zijn. Als de Heere naar verdienste met mij handelt, zo heb ik niet anders verdiend, dan dat ik het leed, dat ik te dragen heb, die melaatsheid, die mij aankleeft, tot aan mijn dood toe zal moeten dragen.'

En geliefden! Wat zullen wij nu tot dit alles zeggen? Wat schiet er van ons over? O, laat ons toch van deze melaatse leren, hoe wij tot deze grote Koning, hoe wij tot deze hemelse Medicijnmeester moeten naderen, en wat wij Hem te zeggen hebben. Wij moeten tot Hem komen, met waarachtige droefheid en verbrijzeling des harten, met de volle erkenning, dat wij het lijden, dat ons neerdrukt, rechtvaardig verdiend hebben. Ja, dat zo God naar recht met ons handelen wilde, nog geheel andere oordelen ons zouden moeten treffen. Wat zegt de Heere nu echter, o arme door schuld bezwaarde ziel, als men zó tot Hem komt?

De Heere zegt: "Ik wil". **Ja, Ik wil**, zegt de Heere God ook nu nog van de hoge hemel! Daarom gelijk deze melaatse door de schare heendrong, en zich aan de voeten van de Heere Jezus wierp, zo waag ik het ook; ik werp mij aan Zijn doorboorde voeten neer, en zeg niets meer dan dit éne: 'Heere, indien Gij wilt, U kunt mij reinigen. Heere! Indien U wilt, U kunt mij helpen en zalig maken. Heere indien U wilt, kunt U wel met één woord van Uw Almacht deze zware grafzerk, die op mijn borst ligt, wegnemen, of zo doen liggen, dat de last daarvan mij niet langer benauwt. "Heere indien Gij wilt, U kunt mij reinigen, en helpen, want de kracht van Uw bloed is toch machtiger, dan al

mijn zonden, en Uw gerechtigheid is toch veel krachtiger dan al mijn goddeloosheid. En Heere, daar u nu in de dagen van Uw vlees alles geleden en gesmaakt hebt in mijn plaats, wat ik verdiend had, zo kunt U ook wel weten, hoe bang het mij arme melaatse om 't hart is.'

Wat meende de melaatse dan eigenlijk, toen hij zo bad en smeekte: *Heere, indien Gij wilt, U kunt mij reinigen?* Meende hij daarmee, wilde hij daarmee zeggen, dat de Heere de een of andere kostelijke zalf bij zich droeg, die een welbeproefd geneesmiddel was tegen zijn jammerlijke kwaal? Nee! Dat bedoelde hij niet, maar hij wilde zeggen: 'indien deze machtige Koning maar ja, zegt op mijn bede, indien Hij maar wil, dan ben ik reeds geholpen, en, al zag ik er dan naar het zichtbare ook nog zo onrein uit, als Hij mij rein verklaart, dan ben ik het ook voor eeuwig. Hij is toch de enige Hogepriester. Als Hij Zich mijn Helper noemt, dan ben ik ook geholpen, al stijgt de nood ook nog zo hoog, want dan is Hij bij mij op de weg.'

Jezus spreekt het woord: "***Ik wil, word gereinigd,***" En om te bewijzen, dat Hij gemeenschap, broederlijke gemeenschap heeft met de melaatse, om te bewijzen, dat Hij diens ziekte kent, om te openbaren, dat Hij de melaatsheid van de melaatse op Zich heeft geladen, zegt Hij niet alleen tot hem: *Ik wil, word gereinigd*, maar Hij heeft hem ook werkelijk aangeraakt, en de jammerlijke kwaal daardoor weggenomen, zonder dat Zijn hand daardoor onrein werd.

Zie, geliefden! Dat is een wonder, waarvan wij in alle eeuwigheid zullen zingen, zodat van de gouden harpen van alle door de Heere Christus gereinigde melaatsen, van eeuwigheid tot eeuwigheid, het loflied zal klinken: dat hebt U gedaan, o lieflijk Lam van God!

Maar wij vinden hier in Mattheüs 8 niet alleen gewag gemaakt van een melaatse, maar *er komen nog erger zieken tot Hem*. De Heere trekt ook de bezetenen tot Zich. De mensen brengen allerlei van de duivel bezetenen tot Hem. Het was de Heere, die hen tot Zich had getrokken, Hij had het toegelaten, dat de duivel in hen, die bezetenen, voer, opdat Hij hen uit de macht van de duivel zou verlossen, en zij Hem zouden loven en prijzen tot in eeuwigheid. Wondere wegen des Heeren! Maar alleen daarop openbaart Hij de kracht van Zijn genade, alleen zó verheerlijkt Hij Zijn Almacht, alleen zó toont Hij Zijn grote liefde tot troost der velen, der velen, der velen (Mattheüs 8: 16), wier zonden Hij heeft gedragen.

Wij lezen daar, dat de mensen als het laat was geworden, *allerlei bezetenen en zieken tot Hem hebben gebracht, en dat Hij hen genas met het woord*; in het Grieks staat: *met één woord*. Ja, met één woord, met één uitspraak van Zijn Almacht, zoals Hij bij de schepping sprak: *daar zij licht*, en daar was licht. Zo'n macht, zo'n uitredding, zo'n verlossing en eeuwige genezing, ligt er opgesloten in één woord uit des Heeren mond.

Nu komen wij aan het einde. Zie nu zouden wij verwachten, dat de Evangelist Mattheüs een geheel andere tekst zou aanhalen dan de woorden uit Jesaja 53, die wij in Mattheüs 8: 17 vonden. Wij zouden verwachten, dat de Evangelist geschreven had, dit alles heeft Jezus gedaan, opdat vervuld zou worden het woord, dat geschreven staat: "Hij heeft de gevangenis gevangen genomen," of opdat verhoord werd het gebed: "Heere, verlos Israël uit al Zijn benauwdheden!" ... Maar nee, dat lezen wij hier niet. Maar wel: "Opdat vervuld zou worden, dat gesproken is door Jesaja de profeet, zeggende: Hij heeft onze krankheden op Zich genomen, en onze ziekten gedragen." Alzo: al deze lichamelijke en geestelijke melaatsheid, al deze

duivelsplagerijen, al dat bezeten zijn, heeft Hij op Zich genomen, allereerst de zonden, maar dan ook de gevolgen der zonde.

Hoe heeft Hij die op Zich genomen, gedwongen of vrijwillig? Geheel vrijwillig, en van ganser hart heeft Hij die op Zich genomen. Ja, van ganser harte! Hij heeft in de dagen Zijns vleses in zwakheid rond moeten wandelen onder ons, om alles tot stand te brengen, als des Heeren knecht in de kracht van God, Zijn Vader! Van ganser hart heeft Hij al deze krankheden op Zich genomen, zodat zij als een zware last op Hem lagen, en nadat Hij alles volbracht heeft, laat Hij over de Zijnen allerlei zwakheid, ellende, zonde, ziekte, bezeten zijn, komen.

En als Hij hen dan allen voor Zich heeft, als één groot ziekenhuis, dan treedt Hij, als hemelse Medicijnmeester voor hen, en zegt gans vriendelijk tot hen: 'u bent niet melaats, u bent niet bezeten, u bent niet ziek, want dat alles ben Ik in uw plaats, en u ten goede geweest.'

En Zie, met zulke zoete en zachte woorden weet Hij u dan tot Zich te trekken, zodat ge u aan Hem leert vastklemmen, en Hem niet loslaat, maar blijft smeken met ootmoed en verbrijzeling des harten: Heere! *Indien Gij wilt, U kunt mij reinigen!* Dan zult u het ook zeker ervaren, welk een goedertieren Heere Hij is. Amen!

9. De genezing van een geraakte

Geliefden!

Laat ons samen opslaan het 9e hoofdstuk van het Evangelie van Matthéüs en daarvan de 8 eerste verzen lezen: *En in het schip gegaan zijnde, voer Hij over en kwam in Zijn stad. En zie, zij brachten tot Hem een geraakte, op een bed liggende. En Jezus hun geloof ziende, zei tot de geraakte: Zoon! Wees welgemoed, uw zonden zijn u vergeven. En zie, sommige der Schriftgeleerden zeiden in zichzelf: Deze lastert God! En Jezus, ziende hun gedachten, zei: waarom overdenkt gij kwaad in uw harten? Want wat is lichter te zeggen: de zonden zijn u vergeven? of te zeggen: sta op en wandel? Doch opdat gij moogt weten, dat de Zoon des mensen macht heeft op de aarde, de zonden te vergeven (toen zei Hij tot de geraakte): sta op en neem uw bed op en ga heen naar uw huis! En hij, opgestaan zijnde, ging heen naar zijn huis. De scharen nu, dat ziende, hebben zich verwonderd en God verheerlijkt, die zodanige macht aan de mensen gegeven had.*

Wij vergelijken hiermede Lukas 5: 17-16:

En het geschiedde in een dier dagen, dat Hij leerde en er zaten Farizeeën en leraars der wet, die van alle vlekken van Gallië en Judea en Jeruzalem gekomen waren. En de kracht des Heeren was er om hen te genezen. En zie, enige mannen brachten op een bed een mens, die geraakt was, en zochten hem in te brengen en vóór Hem te leggen. En niet vindende, waardoor zij hem inbrengen mochten, overmits de schare, zo klommen zij op het dak, en lieten hem door de tichelen neder met het beddeken in het midden voor Jezus. En Hij, ziende hun geloof, zeide tot hem: Mens! uw zonden zijn u vergeven. En de Schriftgeleerden en Farizeeën begonnen te overdenken, zeggende: Wie is deze, die godslastering spreekt? Wie kan de zonden vergeven, dan God alleen? Maar Jezus, hun overdenkingen bekennde, antwoordde en zeide tot hen: wat overdenkt gij in uw harten? Wat is lichter te zeggen: uw zonden zijn u vergeven? Of te zeggen: sta op en wandel? Doch, opdat gij moogt weten, dat de Zoon des mensen macht heeft op de aarde, de zonden te vergeven (zeide Hij tot de geraakte): Ik zeg u: sta op! En neem uw beddeke op, en ga heen naar uw huis.

En hij, terstond voor Hem opstaande, en opgenomen hebbende hetgeen, daarop hij gelegen had, ging heen naar zijn huis, God verheerlijkende. En ontzetting heeft hen allen bevangen, en zij verheerlijkten God, en werden vervuld met vreze, zeggende: wij hebben heden ongelofelijke dingen gezien.

In deze geschiedenis, geliefden, wordt ons allereerst voorgehouden een voorbeeld van geloof en liefde, een voorbeeld der ware liefde tot de naaste. Verder zien wij bij de Schriftgeleerden en Farizeeën eigenliefde met een vernis van godsdienstigheid overtogen, en verachtelijke minachting van de Heere Jezus Christus. Verder zien wij de onvermoeide genade van onze Heere Jezus Christus, en Zijn grote barmhartigheid, waarmee Hij niet ophoudt wel te doen, niet alleen door de zonden te vergeven, maar door, ook waar Hij tegenstand ontmoet, Zich te openbaren, als een Redder en Uithelper, die ook de gevolgen der zonden wil helen en uit het midden wegnemen. Ik zei, dat wij in dit geschiedverhaal voor ogen hebben een voorbeeld van geloof en van ware liefde tot de naaste, van zo'n liefde, als er onvermijdelijk uit het waarachtige geloof voortspruit. Wij zien hier een geraakte voor ons, en dat wel een, die naar het schijnt door menselijke kunst en geneesmiddelen niet meer te helen was. Daartoe was

alleen hogere kracht in staat. Hoe was deze mens zo geraakt, zo geheel verlamd en ellendig geworden?

Mijn geliefden! Het soort geraaktheid, waarvan hier sprake is, is, zoals ik in de gelegenheid was op te merken, bij velen, wier verborgen geschiedenis en levenswandel mij bekend werden, het gevolg van uitpattingen, van overtredingen dus van het zevende gebod: *gij zult niet echtbreken!* Een gebod, dat alle zonden der onkuisheid verbiedt en bestraft, waarom ook een andere vertaling dan de onze het overgezet heeft: "gij zult geen onkuisheden bedrijven."

Deze geraakte moest dus voor het zedelijk gevoel van eerlijke en brave mensen een aanstoot, een verschrikkelijk voorwerp zijn, en dat terecht.

Maar ach, deze Farizeeën, die de Heere omringden, en die, gelijk wij uit Johannes 8 weten, *allen, van de oudsten onder hen tot de jongsten, aan de overtreding van ditzelfde gebod schuldig stonden*, kenden geen barmhartigheid, en zouden deze man als een hond op straat hebben laten liggen. Nochtans verstonden zij in zo'n hoge mate de kunst, hun zonden en overtredingen te bemantelen, dat iedereen, die hen niet van zeer nabij kende, hen wel moest begroeten voor heilige vaders in God, die door hun gebeden en voorspraak de mensen in de hemel konden brengen.

Nu was echter de Heere Jezus in Zijn stad gekomen, en bevond zich in het midden van deze Godgeleerde schare. Zij omringden hem, want vele Schriftgeleerden en Farizeeën waren uit alle oorden en vlekken zowel uit Galiléa, als uit Judea. Ja, zelfs uit Jeruzalem, gekomen om door Hem geleerd en onderwezen te worden. Want de Heere Jezus had, wat schriftverklaring betrof, een kennis der heilige Schriften, zoals zij die nog nooit ontmoet hadden. Het streefde hun nieuwsgierigheid hier Godgeleerde vraagstukken te horen behandelen, wier oplossing zij te vergeefs in hun hogescholen hadden gezocht. Terwijl de Heere Jezus zo aan het leren was, ging er kracht van Hem uit om te genezen.

Deze kracht daalde van God de Vader op de Heere Jezus neer, en ging van de Heere Jezus uit, om mensen te helpen en te genezen van allerlei krankheden. Er waren dan ook sommige mannen, vrienden van de geraakte, die dachten bij zichzelf, gaat er kracht van de Heere Jezus uit, om allerlei zieken te helpen en te genezen, wel aan, dan kan en zal Hij ook onze geraakte helpen en oprichten. Ach, zullen zij misschien gedacht hebben, hadden wij hem maar aan des Heeren voeten, want dan zou onze vriend, naar alles, wat wij vernemen, spoedig hersteld en opgericht zijn. Nee, Hij zal hem niet met de voet vertreden, noch hem liefdeloos verstoten, want wij weten het immers, dat alles, wat aan Hem is, louter barmhartigheid is en ontferming. Maar, maar, zal het ook waarheid bevonden worden, wat wij van Hem gehoord hebben? Zal Hij ook onze geraakte willen helen? Ach, het is zo bitter slecht met hem gesteld! De geneesheren hebben hem immers opgegeven, en gezegd: wij kunnen er niets meer aan doen. En zeker, het is Gods toorn, die zo vreselijk geslagen heeft.

Er is hier in de stad, geliefden, een huis, waar ik dikwijls aan voorbij kom; daar heb ik dertig of veertig jaren geleden eens zo'n geraakte gezien. Zijn voeten waren geheel en al samen getrokken, zo ook zijn handen en ellebogen, zodat geen menselijke kracht die recht kon buigen. Daarenboven was de man blind, en zijn tanden stonden op elkaar geklemd als ijzer. Reeds tien jaren lang lag die man daar op zijn smartenbed. Er was maar een zaak, die hem, te midden van dat alles, het hoofd boven water hield, en dat was de vergeving der zonden; nochtans zult u wel begrijpen, dat hij verlangend naar redding en beterschap uitzag. Zoals het zeker ook wel met de geraakte uit ons tekstverhaal gesteld zijn geweest, hoewel hij toen nog geen vergeving der zonden had.

Maar hoe zal het voor zijn vrienden mogelijk worden, hem voor de voeten des Heeren te krijgen? Het gehele huis was met mensen vervuld, en honderden stonden nog voor de deur. Keren nu deze mannen weer terug? Denken zij: het helpt toch niets, God is niet met ons. Hij breekt de baan niet voor onze zieke, en daaraan kunnen wij immers wel zien, dat zijn genezing niet in Gods weg ligt?

Nee, geliefden! Zo redeneert die liefde niet, die uit het waarachtige geloof is ontsproten, maar zij gunt zich geen rust noch duur, voor dat zij de naaste, de vriend, de hulpeloze, de diepgezonken en deerniswaardige zondaar aan de voeten van de Heere Jezus heeft. Wat zien wij nu bij deze mannen? Zij dragen de geraakte, die niet gaan, niet staan, ja, zichzelf niet oprichten kan, met de uiterste krachtsinspanning boven op het dak van het huis.

O, wat was dat toch een zware last voor deze mensen, maar toch viel het hen niet zwaar, want dit éne leefde in hun harten: wij moeten hem voor de voeten van de Heere Jezus hebben, en niets zal ons dat kunnen beletten.

Stel u nu voor, geliefden, een binnenplaats, zo groot misschien als een vierde of achtste van een niet bijzonder groot kerkgebouw. Langs de muren van deze binnenplaats waren de kamers en vertrekjes van de toehoorders. De plaats zelf was door zeildoek beschaduwd tegen de brandende zonnestrallen, en dat zeildoek was bevestigd aan de dakgoten der verschillende vertrekken, en aan dikke latten of balken, die van de ene zijde van de plaats naar de andere reikten. U moet u geen verkeerde voorstelling van deze zaak maken, alsof zij het dak hadden opengebroken, waartoe het woord "tichelen" in onze vertaling zo gemakkelijk aanleiding zou geven; zij hebben, boven op die dwarslatten of balken staande, het zeildoek daarvan losgemaakt, en de zieke met zijn beddeke, door de ontstane opening vlak voor des Heeren voeten neergelaten.

O, welk een heerlijk voorbeeld hebben wij hier. Naar het zichtbare, naar het lichaam, hebben wij de Heere Jezus niet meer op aarde, nochtans is Hij in ons midden, in Hij zeer nabij een iegelijk onzer, gelijk onze Catechismus zegt: "naar Zijn Majesteit, Godheid, Genade en Geest, wijkt Hij nimmermeer van ons." Gelijk Hij Zelf zegt: *Ziet, Ik ben met u alle dagen, tot aan de voleinding der wereld.* Alzo wij hebben Hem in ons midden, en kunnen Hem in ons midden hebben, niet alleen als Degene, die al onze zonden wil vergeven, maar ook als de Verlosser der onzen, die zich in nood en dood bevinden, en als onze dierbare en volkomen Zaligmaker. Want indien het waar is, dat Hij ons met Zijn dierbaar bloed gekocht heeft, naar lichaam en ziel, dan kan Hij ook ons lichaam wel genezing en gezondheid geven, ons de krachten vernieuwen, zowel de onzen, als die van onze dierbaren. Hij verstaat het wel allerlei uitkomsten te geven, ver boven bidden of denken. Wij hebben echter geloof nodig. Welk geloof?

Geliefden! Is u waarlijk barmhartigheid geschied, hebt u voor u zelf ervaren, dat de Heere barmhartig en genadig is, heeft Hij Zijn genade aan u groot gemaakt, toen u had leren uitroepen: *ik ben niets anders waard, dan dat het aardrijk zich onder mij opene, en mij voor eeuwig verslinde.* O, dan weet u ook, dat er barmhartigheid bij Hem te vinden is, ook voor uw dierbaren, voor zulken onder hen, die hopeloos neerliggen, en die dan van alle medicijnmeesters zijn opgegeven. 'Zal Hij dan allen en altijd helpen? Daar kan ik niet naar vragen, als de nood voor deze of gene mij loodzwaar op het hart ligt. Dat éne weet ik, dat er nog kracht van Hem uitgaat, om de hulpelozen te redden, de ellendigen, die diepgezonkenen. Maar o, hoeveel tegenstand ontmoet ik niet! Allereerst de hopeloze toestand van degenen, die ik voor ogen heb, daarbij, ik kan de Heere niet zo recht vinden, ik kan niet zo recht doorbreken tot Zijn hart, als ik mijn

stem tot Hem wil verheffen, en de mensen staan mij in de weg met hun wijsheid en overleggingen.'

Ach, hoeveel duizenden kunnen er niet op ons losrukken, om ons de weg tot de Heere Jezus Christus te versperren? Dan neemt de arme mens zijn thermometer, en zijn hoop gaat op en neer, al naarmate de koortshitte van de geliefde zieke daalt of stijgt, of men zoekt zijn troost in het een of andere gezegde van de geneesheer, die toch niet helpen kan, maar de zaak moest opgeven. Maar o, de waarachtige liefde weet van geen terugwijken. Ze breekt door alles heen, en zo legt zij, wat hopeloos verloren is, aan de voeten van de Heere Jezus, en zo, door alles heen brekende, ervaart zij ook, dat de Heere Jezus helpen en redden kan. Ja, dat bij Hem uitkomsten zijn tegen de dood. Want zo lezen wij: *En Jezus hun geloof ziende: sprak tot de geraakte: Zoon! Wees welgemoed, uw zonden zijn u vergeven.* Had deze geraakte zelf dan geen geloof? Ik weet het niet, of hij toen reeds geloofde, het is echter mogelijk, dat hij zich geheel lijdelijk hield, toen hij zich naar boven liet slepen en van daar naar beneden werd gelaten. Kan mijn geloof dan anderen helpen?

Wis en zeker. Draag u uw dierbaren maar op het hart, sleep hen, als het ware naar Boven, met uw gebeden en noodkreten, breek door alle tegenstand heen en leg hen neer aan de voeten van de Heere Jezus Christus! Maar hij of zij, die geholpen en opgericht moet worden, zal die dan zonder geloof blijven? O, laat dat maar gerust aan de vrijmacht en genade des Heeren over, dat is Zijn zaak, en wat Hij doet, dat doet Hij nooit half. Hij zag het geloof van deze mannen. Zij hielden Hem voor zo'n Ontfermer, voor zo'n barmhartige Zaligmaker en Verlosser, dat zij in hun hart gevoelden: 'Nee! Hij zal onze kranke niet met Zijn voeten vertreden en hem verstoten, maar als wij hem maar aan des Heeren voeten hebben, zal Hij Zich zekerlijk over hem ontfermen!'

O, hoe wist de Heere hen te verrassen en te verblijden! Het eerste, dat zij uit Zijn mond vernemen, was zeker voor deze mannen de hoofdzaak, want waar zo'n geloof en zo'n liefde is, als wij bij hen vinden, daar heeft men niet genoeg aan zichtbare uitkomsten, maar de hoofdzaak is, dat de onsterfelijke ziel gered is uit de banden van hel en verdoemenis. O, welk een vreugde, toen zij uit des Heeren mond de woorden vernamen: *Mijn zoon!* - zie zo was deze knecht des duivels in eens omgezet in een kind des Heeren, en in een mede-erfgenaar van het eeuwige leven veranderd, - *uw zonden zijn u vergeven.*

Waarom zijn deze mensen niet binnengedrongen in het huis, om de prediking te vernemen, en zo zorg te dragen voor hun eigen ziel? Zo zou in dit geval de schijnvrome, liefdeloze zelfzucht gehandeld hebben, en had die deze mannen beheerst, dan zouden zij, zonder zich om de geraakte te bekommeren, gedacht hebben: als ik het maar heb, als ik het maar hoor, als ik er maar door gesticht en verkwikt word. Men toont dan echter niet te weten, noch te verstaan, dat er geen kind uit de waarheid geboren wordt, dat, nadat het zelf gered is, niet aanstonds aan de ellende van anderen denkt, en die neerlegt aan de voeten van de Heere Jezus Christus. Eerst waren zij, toen het bekend werd, dat Heere Zich daar ophield, en dat er kracht van Hem uitging om te genezen, aan de deur gekomen, met de geraakte, die op zijn beddeke lag, en zij hebben toen misschien luid geroepen: *maak plaats, maak plaats!*

Maar geliefden! Allen waren wel vervuld van hetgeen zij zagen, namelijk, dat er kracht van Hem uitging om te genezen, maar uit de weg gaan voor anderen, dat doen wij niet van nature, want dan zouden wij immers zelf niet behoorlijk kunnen luisteren! Allen bleven dus stokstijf staan, in plaats van elkaar vriendelijk toe te roepen: "Kom lieve vrienden! maak eens spoedig plaats, want hier nadert er een, die diep rampzalig

is, kom! laat ons die allen samen bij die Rabbi brengen, van wie kracht tot genezing uitgaat."

Maar zo ging het niet, allen, allen blijven onbeweeglijk staan, en zien rustig toe. Daar kunnen wij nu uit dit geschiedverhaal vernemen, hoe de duivelse zelfzucht zich gedraagt: zij zoekt niemand dan zichzelf, zij zoekt de hemel alleen voor zichzelf, en terwijl zij zo bezig is de hemel voor zichzelf te veroveren, en de schone woorden van het Evangelie als paarden aan elkaar weet te rijgen, kan zij wreed en vreselijk onbarmhartig zijn voor de naaste. De Heere Jezus echter heeft ergens gezegd: indien u doet, wat Ik u gebied, zo zult u waarlijk mijn discipelen zijn. Daarom geloof ik, dat, zo er een dorpelwachter was geweest, die tot deze schare had gezegd: "Kom mensen! maak eens spoedig plaats voor deze mannen, opdat zij hun geraakte dáár brengen kunnen, waar zij hem hebben moeten, namelijk aan de voeten van de Heere Jezus," dan zou de Heere tot deze deurwachter gesproken hebben: 'wel gij goede en getrouwe dienstknecht! Ik zal u de deur des hemels openen, omdat u voor deze allerminste, voor deze rampzalige mens de deur geopend, en de weg voor hem gebaad hebt!'

O, u behoeft zoveel niet te vernemen en te weten. Als u dat éne woord maar uit des Heeren Jezus' mond mag vernemen: *Mijn zoon! Wees welgemoed, uw zonden zijn u vergeven!* Sta daar eens bij stil, herkauwt dat eens, blijft daarbij, laat dat uw Catechismus en uw Geloofsbelijdenis zijn, van de vroege morgen tot de late avond. Ja, tot in de nacht, die niemands vriend is. En verder, heb uw naaste lief en gun u geen rust noch duur, voor dat ook hij aan de voeten van de Heere Jezus redding en uitkomst heeft gevonden!

Wij hebben verder in ons tekstverhaal een heerlijke spiegel, waarin wij des Heeren grote liefde, genade en barmhartigheid kunnen aanschouwen, en hoe onvermoeid Hij is in 't weldoen. Hij kwam juist uit het schip, dat Hem uit het land der Gergezenen had gebracht. De inwoners van dat land dreven een verboden handel, tegen des Heeren heilige wet in, want zij waren Joden, kochten en verkochten wilde zwijnen wat hun streng verboden was door de wet, het was dus een volk van gruwelijke huichelaars. Nu was de duivel in dit land gekomen, twee bezetenen, waarin hij was gevaren, maakten het de Gergezenen door allerlei duivelarijen en gewelddaden bitter bang, terwijl zij bezig waren hun, op verkeerde wegen verdiend, geld te verzamelen en weg te bergen. Niemand vermocht iets tegen deze bezetenen, zelfs de politie moest rustig toezien. Toen de Heere nu in dat land kwam, genas Hij die twee bezetenen, zodat zij gezond, wel gekleed, en goed bij hun verstand ter neer zaten. De ganse vervloekte handel met het verboden zwijnenvlees gaf Hij echter de duivel in handen, en de gehele kudde stortte van de steilte der rots in de zee.

Maar dat was dan toch de Gergezenen te erg! En zij stelden de afschuwelijke zwijnenhandel, hun huichelarij, en het de mens dikwijls zo rampzalig makende geld, ver boven de Heere Jezus. Ja, zij konden de last, die de bezetenen hun aandeden, nog beter verdragen, dan Zijn vermaning; waarom zij Hem ook beleefd verzochten, uit hun landpalen te vertrekken.

De Heere Jezus vertrok, want Hij dringt Zich niemand op. Hij ging, en kwam in Zijn stad, en was weldra omringd door een grote schare. Toen straalden Zijn ogen weer van ontferming, en Zijn lippen vloeiden over van allerlei lieflijke woorden, zodat er honingdrop op honingdrop voortkwam uit de steenrots, om de zielen te verkwikken, en er ging kracht van Hem uit om te genezen. Hij nam het de mensen niet kwalijk, dat zij het zeildoek boven Zijn gezegend hoofd wegnamen, en de brandende zonnestralen op Hem neervielen. Nee, maar, zodra Hij die kranke voor Zich zag, en het geloof der

mannen die hem vergezelden, gewaar werd, is Zijn eerste woord: *Mijn zoon! Wees welgemoed, uw zonden zijn u vergeven.*

In welke omgeving bevond de Heere Zich, toen dit alles plaats greep? Hij was omringd van honderden toehoorders, die allen beheerst waren door zelfzucht, hoewel de Heere hun de liefde Gods en van de naaste voorhield als het zwaarste der wet.

Waar vond de Heere Jezus geloof? Zoals wij weten uit het Evangelie, moet het geloof van boven gewerkt worden; bij de hem omringende schare, die breed en vrijpostig rondom Hem zaten, was het niet te vinden. Van de Schriftgeleerden en Farizeeën wist de Heere maar al te goed, welke overleggingen zij in hun hart koesterden, want Hij heeft niet van node, dat iemand getuigen zoude van de mens, *want Hij Zelf wist, wat in de mens was* (Joh. 2 vs. 25).

Wie echter, geliefden! kon een geraakte gezond maken? Dat kon ook de kundigste geneesheer niet, en zo die het niet vermag, dan zeker ook niemand anders. Wie kan zeggen: u zijn uw zonden vergeven? Ach, zal dat in waarheid geloofd worden, dan moet de hemel opengaan, en als een bliksemstraal moet het in het hart neerdalen, en daarin gegraveerd worden door Goddelijke kracht, anders is het een onmogelijke zaak. Waarom geloven nu de Farizeeën en Schriftgeleerden niet in de Heere Jezus Christus? Omdat om Zijn hoofd geen stralenkrans prijkt, zoals men Hem wel eens afgebeeld ziet. Of omdat Hij geen vleugelen heeft als die der Engelen? Of omdat Hij een gewoon mens is, die spijs en drank behoeft, om zijn tijdelijk leven te onderhouden? Of omdat Hij hulpbehoevend is evenals ieder ander mens? Zou Hij iets vermogen?

Ja, was Hij maar een Hogepriester, die de Farizeeën plechtig de handen oplegde! Maar zo lijkt het toch nergens naar, zo geheel zonder gedaante of heerlijkheid! Daarom denken zij veel liever in hun harten, *deze lastert God, want wie kan de zonden vergeven, dan Hij alleen?* Stelt u toch eens voor, welk een minachting voor de Heere Jezus hierin te voorschijn trad! En nu daartegenover dat onuitputtelijk geduld, deze onbegrensde lankmoedigheid des Heeren, dat Hij de aarde niet gebood zich te openen om deze godslasteraars te verslinden! Dat Hij het eens gesproken woord niet terugnam! Want juist uit de tegenstand der Farizeeën neemt Hij aanleiding, om Zijn hemels zegel in de hand te nemen, en het de arme geraakte in het hart te drukken, als Hij tot hem spreekt: *sta op! neem uw beddeke op, en ga naar uw huis!*

O welk een bron van troost opent zich hier tegenover wereld en duivel, die zich voortdurend op de been maken, om die vergeving der zonden, die de Heere Jezus vrijwillig geschonken heeft, in twijfel te doen trekken! En de verlorene ziel wijs te willen maken, dat de Heere Jezus geen macht heeft op aarde de zonden te vergeven. Kan Hij echter zonden vergeven, dan kan Hij nog meer. De vergeving der zonde is zeker de hoofdzaak, en geen weldaad is daarmee te vergelijken, maar wij arme mensen zijn hier op aarde, en hebben een Zaligmaker nodig, die niet alleen de zonden vergeeft, maar die ons ook verlost van de zonden; Die ons zalig maakt van onze zonden, en hun gevolgen wegneemt, nadat zij de mens lange, zeer lange tijd gekweld hebben, zoals wij dat bij de geraakte zien. Ja, de Heere weet wel door de felste tegenstand heen te breken, zodat Hij Zijn genadewerk niet laat varen, niet laat varen de werken Zijner handen. Maar daarentegen, nadat Zijn arm volk lange tijd met schande en smaad overdekt daar stond, het ook weer zichtbaar tot eer weet te brengen. Maar wat wil de Heere? Waarop zien Zijn ogen? Ik meen, zij zien op het ootmoedige geloof, dat door de liefde werkzaam is. De Farizeeërs heeft Hij niet geholpen, de Schriftgeleerden ook niet, want zij misten nog het allereerste, dat men nodig heeft om in de Goddelijke troost te leven en te sterven. Zij hadden geen kennis van hun zonden

en ellenden, en hadden daarom ook geen oog en geen hart voor het leed en de ellende van hun naaste.

Waaruit kent u uw ellende?

Immers uit de wet Gods, zowel voor uzelf als voor de uwen. Waaruit leert u echter uw eigen verlossing kennen, en die der uwen? Waarlijk niet uit hetgeen uw ogen aanschouwen, waarlijk niet, doordat u radeloos blijft staren op het beddeke, en op de geraakte, die daaraan gekluisterd is! Maar doordat uw oog gevestigd wordt op de Heere Jezus Christus!

Hoe kan ik het leren, dat Hij ook mijn Zaligmaker en Verlosser is, en niet alleen de mijne, maar ook dergenen, die ik liefheb?

Dat kan ik leren uit het Evangelie, daar staat het geschreven! Laat uw hart door innig medelijden met uw naaste zijn bewogen, en breek dan maar door o ziel! En gun u rust noch duur, voordat u hem met al uw en zijn noden en bezwaren neergelegd hebt voor des Heeren voeten. Daarom, en daartoe is Hij des Mensenzoon geworden; d.w.z. de zoon van Adam, die Adams dood, zowel de tijdelijke als de eeuwige dood, die Adams schuld, Adams zonde, die de gehele noodlottige en rampzalige erfenis der hel en van de toorn van God op Zich heeft geladen. Zo heeft Hij naar lichaam en ziel alles weer terecht gebracht, heeft alles teruggehaald, wat wij hadden verloren.

Daarom heeft Hij ook de macht, de zonden te vergeven, en dat niet alleen in de hemel, zodat wij geen vergeving der zonden zouden kunnen ontvangen, voordat wij in de hemel zijn, maar de Zoon des mensen heeft de macht reeds hier op aarde, reeds in dit leven, dat niets anders is dan een gestadige dood, de zonden te vergeven, en de ongelukkigen te helpen. Welgelukzalig, die dit heeft leren verstaan. Waarom worden er betrekkelijk zo weinig geholpen?

Ik lees ergens, *dat Hij te Nazareth geen wondertekenen deed vanwege hun ongeloof*. Waar het geloof ontbreekt, daar is ook geen liefde tot de naaste.

Waar echter het ware, door God Zelf gewerkte geloof aanwezig is, daar kroont de Heere dit geloof ook met uitkomsten van allerlei aard, en dan scheidt Hij, de eeuwige barmhartige Ontfermer, ook een medelijdend hart. Zo'n hart zoekt zichzelf niet, want het denkt: *eerst de Heere Jezus, dan mijn naaste, en dan ik*. Er zal ten slotte voor mij ook nog wel een plaatsje overschieten! Amen.

10. Jezus' dankzegging

Geliefden!

Het is bij de woorden uit Matthéüs 11: 25, dat ik voor heden uw aandacht wens te bepalen. Het moet ons maar te doen zijn om het ware, zaligmakende geloof te bezitten en zeker, wij zullen dan antwoord ontvangen op de vraag: *wie heeft het rechte geloof en hoe komt men ertoe zo'n geloof te bezitten?* De woorden, die wij wensen te verklaren vindt u in het elfde hoofdstuk van het Evangelie van Matthéüs en daar in het 25ste vers, waar wij lezen:

In diezelfde tijd antwoordde Jezus en zeide: Ik dank U, Vader! Heere des hemels en der aarde! Dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt en hebt ze de kinderkens geopenbaard.

Door de gehele geschiedenis, zowel van de wereld als van de kerke Gods, loopt als een gouden draad de heerlijke waarheid, dat alles, wat iets is, allen, die groot en voortreffelijk menen te zijn, vernederd en tot niets gebracht worden en dat het nederige verhoogd wordt, zoals wij lezen in de Lofzang van Maria (Lukas 1: 51-53): "Hij heeft een krachtig werk gedaan door Zijn arm. Hij heeft verstrooid de hoogmoedigen in de gedachten hunner harten. Hij heeft machtigen van de tronen getrokken en nederigen heeft Hij verhoogd. Hongerigen heeft Hij met goederen vervuld en rijken heeft Hij ledig weggezonden."

God heeft hemel en aarde uit niet geschapen en zo lezen wij Hebr. 11: 3: "Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het Woord Gods is toebereid, alzo, dat de dingen, die men ziet, niet geworden zijn uit dingen die gezien worden."

God heeft geen grondstof nodig, waar Hij iets tot stand wil brengen: Hij spreekt en het is er, Hij gebiedt en het staat dáár! God maakt alles uit niets en dat doet Hij alleen door éne uitspraak Zijner Almacht, door Zijn Woord, en wat Hij uit niet geschapen heeft, dat bestaat en blijft ook alleen staan door Zijn Goddelijke wil, door de uitspraak van Zijn mond. Daardoor wordt het in stand gehouden of daarin lost het zich opnieuw op en gaat te gronde. Alles, wat de Heere doet, in het koninkrijk der Hemelen, in het koninkrijk Zijner Genade, dat heeft Hij afgebeeld in de zichtbare schepping, in het rijk der natuur. Hij heeft hemel en aarde gemaakt uit niets, door een uitspraak van Zijn mond: daar zij licht! En daar was licht. Dat was een uiting van Zijn liefde en barmhartigheid en niet te Zijnen nutte, maar tot nut van de mens was het, dat Hij hemel en aarde schiep.

Ook de mens schiep Hij door het woord Zijner Almacht. Wel gebruikte Hij, in Zijn Goddelijke wijsheid, het stof der aarde, maar wie wil het weten als hij daar zo in fraaie, kostbare kleren pronkt, dat hij toch niets is dan stof, aarde en as? Uit niets vormde Hij de mens en dat Hij daartoe het stof der aarde gebruikte, dat deed Hij alleen om de mens later aan zijn verstand te kunnen brengen, dat hij niets is dan stof en as en dus slechts een gewrocht van des Heeren hand. En de vrouw vormde Hij ook uit niets door haar te laten ontstaan uit een rib van de man. Maar welke vrouw is er, die nog van deze haar oorsprong wil weten? Toch was het een wonderwerk des Heeren, waardoor Hij de vrouw wilde leren, dat zij op zichzelf, zonder de Heere, niets is en niets vermag.

Hemel en aarde en de mens uit niets geschapen, zijn alleen ontstaan en worden nog in stand gehouden door de uitspraak van Gods Almachtige wil!

Verder stond de mens in het woord: *van alle boom van deze hof zult gij vrijelijk eten, maar van de boom der kennis des goeds en des kwaads, daarvan zult u niet eten.* Toen kwam de duivel tussenbeide en zocht de mens weg te toveren van dit standpunt: "de mens niets en God alles!" en hij wist het arme mens opgeblazen te maken, zodat het begon te begeren en het onderscheid van goed en kwaad wilde kennen. Dit is hem, dat is de zielsvijand, maar al te goed gelukt. De mens laat zich door hem betoveren en, afgeraakt van het enig ware standpunt: "God alles, de mens niets", verloor hij alles, wat hij had en hij heeft zichzelf met al zijn nakomelingen, door moedwillige ongehoorzaamheid van alle goede gaven Gods beroofd en aan de dienstbaarheid van de duivel onderworpen.

Door de adem des levens, die God de mens ingeblazen had, had Hij hem geschapen in Zijn beeld en naar Zijn gelijkenis. Van dat ogenblik af voert de duivel de heersersstaf in de van God afgevalen wereld, meer en meer blaast hij de mens op tot allerlei waan van eigen grootheid en wijsheid en voortreffelijkheid en fluistert hem dan toe: u bent wat bijzonders, o, wat bent u toch wijs en verstandig!

Duizenden jaren lang heeft de overste van deze wereld, na Adams val, deze wereld ook beheerst en overal heeft hij de heerschappij gevoerd, op de stoelen des gericht, op tronen, en in de kerken, paleizen en hutten, in de harten van alle kinderen van Adam en hij verstaat het maar al te goed door allerlei helse listen de arme mens te vervullen met de gruwelijkste hoogmoed en die in hem te onderhouden; zo beeldt de natuurlijke mens zich voortdurend in iets te betekenen, iets in te brengen te hebben tegen God en tegen Zijn naaste, en zelf wijs en verstandig te zijn.

Als overste dezer wereld heeft de zielsvijand sedert duizenden van jaren al de wijsheid en list der hel ten toon gespreid, ieder wil met deze wijsheid, wijs en verstandig zijn en toch loopt alles voortdurend uit op louter dwaasheid en verderf. Het loopt op niets uit, het gelukt niet en de mensen helpen zich, daarbij geholpen door de duivel, hun aartsvijand, die zij echter als hun vriend vereren, meer en meer in ellende en ondergang.

Wie nu leeft of sterft, allen moeten tenslotte erkennen, *dat zij niets waren dan stof, aarde en as en dat al hun doen nietig en ijdel was.* Ijdelheid al hun voorgewende, ingebeelde deugden en volkomenheden, ijdelheid alles wat zij verricht hebben. Wat het ene geslacht tot stand bracht, menende voor de eeuwigheid gewerkt te hebben, breekt het volgende geslacht weer af, *de ijdelheid der ijdelheden* is de slotsom van alles!

In deze vreselijke ellende, in deze eeuwige vermoënis en kwelling van de geest, die altijd weer terugkeren en alle geesten beheersen, wil God de Heere nederdalen met Zijn lieflijk licht. Duizenden en miljoenen, ja, alle mensen houden van nature vast aan de dikke duisternis, waarin zij zijn geboren en verkeren in de ijdele waan, dat het hun nog wel zal gelukken het licht uit deze duisternis te doen opgaan. Duizenden en miljoenen verwoesten zichzelf in hun opgeblazenheid en hoogmoed, zich inbeeldende, dat zij iets zijn, iets kunnen, en iets gelden voor God en mensen. Maar, afgekomen van het standpunt: "de mens niets en God alles", is alles, wat zij menen te betekenen, zijn al de tegenstellingen van hun valselijk genaamde wetenschap niets dan leugen; afgekomen van het alleen ware standpunt: "de mens niets en God alles" ontmoet men niets dan ijdelheid, vloek en dood. Wat men dan ook leert of beweert, wat men terechtbrengen of samen binden wil, in alles heerst lusteloosheid, verdriet, ellende, dood. En de vloek doet het gebouw ineensstorten dat onder luid bazuïngeschal opgetrokken was. Dat is de eigenaardige trek, die door de gehele geschiedenis van de wereld als een gouden draad loopt: *blaas u maar op, o u nietig mens!* De hamer van de

vloek ligt ook voor u gereed en zal ook op uw hoofd neerdalen en u verbrijzelen. De machtigste mens, de machtigste vorst is niets dan ijdelheid.

Onder deze duizenden en miljoenen echter, die zich inbeelden, wat groots te zijn en die daaraan blijven hangen in hun hoogmoed en duisternis, en daaruit hun God en hun godsdienst maken, onder die allen zijn er sommigen, die hun nietigheid zeer diep voelen en ervaren. Dat heeft de Heere hen Zelf geleerd en Hij is het, die hen verbrijzeld en ter aarde geworpen heeft. Zij hebben hun ellende leren kennen en ondervinden, zij hebben het gesmaakt, wat het betekent, midden in de dood te liggen. Zij hebben geleerd, dat zij niets zijn: niet om daarover te praten, maar om het voor God te belijden met een bloedend en verscheurd hart; dat zij niets zijn, dat zij zichzelf te gronde hebben gericht, dat hun werken, ook hun beste werken, niets te betekenen hebben en dat al hun lopen en streven op louter ijdelheid uitliep, zodat zij in de nood hunner zielen het luid uitroepen: *ijdelheid der ijdelheden! het is alles ijdelheid!*

Ach, diegenen voelen zich zo ellendig, zo diep verwerpelijk, dat zij hun nood en smart niet eens onder woorden weten te brengen. Daarom roepen en schreien zij tot God omhoog: ‘Verlos mij van de boze, verlos mij van mijn diep bederf, waarin ik verzonken lig, waarin ik mijzelf moedwillig gestort heb, waarin ik dagelijks nog dieper neer zink en waaruit ik mijzelf niet verlossen kan. Mijn God! Ik ben een mens, het werk van Uw handen. Maar o, hoe heeft de zonde mij verdorven, hoe hebben mijn hartstochten mij doen uitteren, hoe heb ik mijzelf verdorven en vernietigd, zodat ik niets meer kan en machteloos neer lig! Grote God! Gij, die de hemel der hemelen niet bevatten kan, zou er voor mij, voor zulk één als ik ben, nog raad en hulp mogelijk zijn? Zou er voor mij nog redding en uitkomst kunnen komen? Zou het mogelijk zijn, dat een God als Gij, Die geen mens nodig heeft, dat zo’n God nog Zijn koninklijke hand tot mij zou uitstrekken en mij de scepter Zijner genade en ontferming zou toereiken?

Wat is dat voor een mens, wat is dat voor een worm, die daar in het stof ligt te roepen tot de Heere? Is het een heiden, die ik weet niet welke afschuwelijke afgoden aanbidt? Is het een Roomse? Een Lutherse of Gereformeerde? Wat is het voor een mens? Ach, hij is *een niet*, een nietswaardig en verdoemeniswaardig zondaar! Hij weet zelf niet, wat hij is. Dit ene weet hij echter: zo de Heere Zelf niet tot hem nederdaalt in de afgrond, waarin hij verzonken ligt, in de diepte, waarin hij ligt met gebroken beenderen, zodat hij niet meer kan gaan of staan, als de Heere niet tot hem komt in het diepe graf, waarin hij ligt begraven, en waaruit hij vanwege zijn grote blindheid de uitweg niet kan zien, dan is hij reddeloos verloren!

En de Heere? O, dat is van oudsher het welbehagen des Heeren geweest, de God en Helper te zijn van zo’n mens. Zo’n mens is het niet te doen om iets van deze wereld, het is hem te doen om rust, om rust voor zijn arme, onsterfelijke ziel! Het is hem niet te doen om geld of goed, om eer of aanzien, om vrouw of kind, maar om Gods ere, om Zijn wil en gebod. O, hoe graag was hij verlost uit zijn vreselijk verderf, uit deze ijdelheid en uit al de ijdele dingen, die duivel en wereld voor Christus uitgeven! Hoe graag wenste hij voor God in waarheid te leven en zijn naaste te dienen. Zulke mensen nu te helpen en te redden is Zijn Goddelijk welbehagen, is naar Zijn eeuwige raad. Dat de Heere een almachtig God is, dat kan men aan elk lid van ons lichaam, dat kan men aan de lieflijke bloemen, de reinheid der sneeuwvlokken zien. Ja, de Egyptenaren moesten die Almacht erkennen, toen op het woord van Mozes het stof in luizen werd veranderd. En Hij is de Soeverein, Die met Zijn schepselen doet wat Hem behaagt. Dat roemt van oudsher van Hem de ganse gemeente, zeggende: *wat is de mens, dat gij*

zijner gedenkt, en des mensenzoon, dat gij hem bezoekt? Psalm 8: 5. Het is des Heeren welbehagen woning te maken bij zulke mensen.

Hoe zal Hij nu echter woning nemen onder de mensen? Als God? Ach, dan houdt niemand het op aarde uit. Die groot en sterk zijn in eigen ogen, zullen Hem van de aarde proberen te verdrijven en de ellendigen zouden zich des te meer een buit der hel voelen. Moet Hij, onder de mensen tabernakelen makende, in een prachtig paleis wonen? Moet Hij een Engelenburg of een Vaticaan bewonen? Moet Hij pronken in goud en zilver, rijden met prachtige rijtuigen, zitten en Zich voortbewegen onder een heerlijke troonhemel?

O, wat maakt men zich toch al voor gedachten omtrent een God, Die hemel en aarde schiep met één woord Zijner Almacht! Hij, die de ganse aarde met één voetstoot van Zich stoten kan, zou Die prijken met al die wereldse praal en opschik, waardoor arme, dwaze stervelingen zich laten betoveren? De Melkweg, daar boven aan de hemel, is te klein om de gordel Zijner heupen te zijn! Hoe zou Hij dan willen prijken in aardse pracht en ijdelheid? Hij wil liever zo wonen, dat allen, die klein en ellendig zijn, Hem de handen kunnen tasten, met de ogen kunnen zien; bij het brandofferaltaar, op het verzoendeksel, opdat de machtigen en armen Hem zouden kennen, Zijn lieflijke stem zouden vernemen, die zo vriendelijk en bemoedigend hun toeroept: *leg al uw zonden op het Lam*. En daarmee gaan zij allen met de vlammen van het offer in rook op en verdwijnen. Uw nietigheid, uw ellende, uw diep verderf is verbrand en u bent Mij met al uw noden en smarten meer waard dan de gehele wereld: *Ik geef volken in uw plaats!* God is groot, maar doorgaans laat Hij van Zijn majesteit, grootheid en heiligheid slechts nu en dan iets zien op deze van Hem afgevalen aarde, maar het ongeloof kan zich in ingebeelde wijsheid verdiepen in de tweede oorzaken, in de zichtbare dingen, maar tot God, de Bron, waaruit alles ontstaan is en onderhouden wordt, dringt het nimmer door.

Nu en dan echter verheft Hij Zijn stem met macht en dan moet de gehele wereld erkennen, dat Hij de Heere is! Nu en dan gebiedt Hij een stilte van korter of langer duur en dan moet de gehele wereld zwijgen voor Hem. Uit alles echter, wat God geschapen heeft, moet de mens leren kennen met Wie hij te doen heeft en aan Wie hij verantwoording schuldig is. God laat in het niets, in deze van Hem afgevalen wereld, Zijn vriendelijk licht schijnen, opdat zij, die hun eigen nietigheid hebben leren kennen en tot Hem roepen om genade en ontferming, door dit vriendelijk licht zouden bestraald en verkwikt worden.

Degenen, die niets zijn in eigen oog, ***dat zijn de kinderen***, waarvan hier in Matthéüs 11: 25 sprake is. Zij hebben niets te zeggen, niets in te brengen en hun tegenspraak is ten einde. Zij moeten bekennen: *U bent rechtvaardig, o God, als u mij veroordeelt en u hebt recht en gelijk, als u mij verdoemt*. Van schande en schaamte kunnen zij de mond niet meer opendoen.

Juist aan zodanigen echter wil de Heere Zich openbaren en Hij handelt zeer wonderlijk met hen. Schijnbaar heeft Hij de duivel, nadat het deze gelukt was, de mens ten val te brengen, alles in handen gegeven en de wijzen en machtigen der wereld zitten overal in het gestoelte der ere. Pausen van allerlei soort, zoals men ze heeft in Europa te Rome, in Rusland te St. Petersburg en in het ver gelegen Azië weer in heidense vorm, zij allen mogen heersen. Alle wijzen en verstandigen naar de wereld, allen, die machtig en hoog zijn, mogen beslag op alles leggen en alle dingen bezitten. Zij mogen allerlei kerken stichten, torens oprichten, grote paleizen bouwen, leerscholen gronden, waaruit schijnbaar de wijsheid en het licht uitgaan als een

stroom. Dat geschiedt niet zonder de toelating van de Heere. Ja, Hij Zelf heeft bepaald, dat het zo in de wereld zou toegaan en daarom heeft Hij daarin geen verandering gebracht in de loop der eeuwen en moet het in de zichtbare wereld alles zo blijven doorgaan.

Dit alles echter is de weg niet, waarin de Heere op aarde wil verschijnen, maar Hij komt als Eén, die arm is geworden, opdat de Zijnen rijk zouden zijn, als Eén, die niets was en niets had en Die van alle zichtbare macht ontbloot was.

Zie, daar laat Hij Zich neerleggen in een stal, op een weinig hooi, gewikkeld in een armoedige deken! Op later leeftijd ziet men Hem schaven en timmeren, in de werkplaats van Zijn pleegvader, wiens leerjongen Hij was en die Hij hielp, een karig loon te verdienen. Later zien wij Hem in Zijn omgang met Zijn arme moeder en met Zijn broeders en zusters, die golden niet veel bij de overigen en later begrepen zij Hem niet meer en vreesden, dat Hij krankzinnig geworden was.

Hij had niets, waar Hij het hoofd kon neerleggen. Hij liet Zich en de Zijnen verzorgen en van het nodige voorzien door enige rijke vrouwen en ging het land door in gezelschap van twaalf vissers en dan waren er nog ongeveer zeventig. Hij bezat geen Vaticaan, geen Engelenburg, zoals de Paus te Rome, geen prachtige, geen schone rijtuigen en paarden en boven Zijn hoofd prijkte geen fluwelen troonhemel. Hij zit ook niet daar onder, Hij is niet bekleed met zachte kleren, maar Hij is arm en blijft arm.

Vanwaar komt deze wijsheid? Vraagt men alom. Hij heeft immers niet gestudeerd zoals wij. Hoe komt het dan dat Hij de Schrift verstaat en vanwaar komt de kracht Zijner prediking? Wij hebben op onze kansels zulke grote redenaars en toch brengen zij niets tot stand, het is of er een vloek ligt op alles, wat wij ondernemen.

"Het is nuttig dat deze mens sterft, opdat niet het gehele volk verloren gaat!" dit was de taal van Kájafas de Hogepriester, die een bewind voerde, en met gezag bekleed was, dat op niets uitliep. Kájafas wilde rijkdommen, zijn rijke inkomsten, zijn miljoenen behouden, die toch niets waren dan ijdelheid en het enig eeuwig heil schat hij voor niets en wil het hoe eer hoe beter uit de weg geruimd hebben.

Dat is nu zo de manier, waarop God alles regeert en leidt, dat heeft Hij zo en niet anders, van alle eeuwigheid bepaald. Alles wat sterk en trots, hoogmoedig en opgeblazen daarheen trekt op sterke, briesende paarden en zo van deze hoogte vol verachting neerziet op de arme bedelaar, zal Hij neer doen storten tot bewijs *dat Hij geen lust heeft aan de sterkte des paards. Hij heeft geen welgevallen aan de benen des mans* (Ps. 147: 10).

De arme bedelaar echter, met zijn doorwonde voeten, die geen penning op zak heeft om het poortgeld der hemelse stad te betalen, die wil Hij verhogen. Dat is de wijze, waarop God de Heere regeert, zo heeft Hij het van alle eeuwigheid bepaald en zo geschiedt het en zal het geschieden.

Wil dit, geliefden! toch ter hart nemen, opdat u uw hoogmoed aflegt en uw inbeeldingen des harten, waardoor u uzelf voor iets groots, iets bijzonders aanziet en meent, dat u heel wat tot stand kunt brengen. Och, leer toch in ootmoed volharden bij de belijdenis: wij zijn niets en wij hebben niets in te brengen voor God, opdat de Heere Christus ons op deze wijze ons eeuwig AL blijft voor de tijd en eeuwigheid. Zo zullen wij, ook als wij onze diepe ellende en verdorvenheid recht leren inzien, de moed niet laten varen, maar leren begrijpen en inzien, dat God Zich datgene, wat niets is, heeft uitverkoren tot roem van Zijn heerlijke Naam, van Zijn heerlijke genade over ons in Christus Jezus. Komen wij nu tot God als degenen, die niets zijn, dan arme en doemwaardige zondaren, die niets in te brengen hebben, komen wij zo in waarheid als

armen en ellendigen, dan zullen wij ook zeker ondervinden, dat wij, hoe diep wij ook van God zijn afgevallen, toch om Christus wil, te doen hebben met de allermachtigste en allergenadigste Koning en Heere.

U hebt, mijn geliefden! misschien het woord des Heeren wel eens horen vergelijken met een vruchtboom. Als men denkt dat alle vruchten daarvan afgeplukt zijn, heeft men nog slechts te schudden en er valt altijd nog meer naar beneden dan men verwacht had. Zo is het ook gelegen met die heerlijke woorden uit Matthéüs 11: 26 en 26: *Ik dank U, Vader, Heere des hemels en der aarde, dat u deze dingen voor de wijzen en verstandigen hebt verborgen en hebt ze de kinderkens geopenbaard. Ja, Vader! Want alzo is geweest het welbehagen voor U.*

Het is zo waar en blijkt ook zo heerlijk uit deze woorden, wat de Apostel Paulus ons omtrent de Heere Jezus Christus meedeelt: “Want dat gevoelen zij in U, hetwelk ook in Christus Jezus was, Die in de gestaltenis Gods zijnde, geen roof geacht heeft Gode even gelijk te zijn, maar heeft Zichzelf vernietigd, de gestaltenis van een dienstknecht aangenomen hebbende en is des mensen even gelijk geworden. En in gedaante gevonden als een mens, heeft Hij Zichzelf vernietigd, gehoorzaam geworden zijnde tot de dood. Ja, de dood des kruises.” (Filipp. 2: 5-8). Zó diep heeft Hij Zich willen vernederen om onzentwil.

U weet het, geliefden! hoe alle vorsten, groten en machtigen zowel als kleine en weinig betekenden, een hofhouding hebben, waarin zij zich weten te omringen met de wijzen, machtigen, verstandigen en rijken van deze wereld. U weet, dat zij gewoonlijk geen oog hebben dan voor dezen en niemand anders vertrouwen. Hoe machtiger nu de vorst zelf is, hoe machtiger zijn de mensen, die hem omgeven, maar ook de geringere vorsten zoeken zich in hun hofhouding te omringen met de verstandigste en wijste mannen, die in hun gebied wonen. Zo doet, meer nog dan anderen, de paus te Rome, die van zichzelf beweert, dat hij een kerkelijk én een wereldlijk vorst tegelijk is. Het zou ons niet behoeven te verwonderen, als wij vernamen, dat ook de Heere Jezus Christus zo gehandeld had tijdens Zijn omwandeling op aarde en dat Hij, nu Hij gezeten is op de troon der heerlijkheid, nog zo te werk ging. Maar dat is geenszins het geval.

Wilt u een schone en waarachtige afschaduwing van Hem, onze dierbare Heiland en Zaligmaker aanschouwen? Denk dan aan David, van wie geschreven staat, toen hij voor Saul vluchtte, dat hij zich verborgen hield in de spelonk van Adullam: “En tot hem vergaderde alle man, die benauwd was en alle man, die een schuldeiser had en alle man, wiens ziel bitter bedroefd was; en hij werd tot een overste over hen” (1 Sam. 22: 2). Zie, dat is nu ook de juiste beschrijving van allen, die de hofhouding van Koning Jezus uitmaken, nadat Hij tot hen gesproken heeft: *wie is slecht? Die kere zich herwaarts!*

Van oudsher is het volk des Heeren, vooral in tijden, wanneer Zijn getuigenis luid en krachtig vernomen werd, door de wereld uitgekreten als een slecht volk, als een volk, waarvan niets goeds is te verwachten. Men beschouwde het gewoonlijk als een troep gemene mensen, die niets waard waren dan gedood en zo ten spoedigste uit de wereld geholpen te worden.

In het hoofdstuk, waaruit wij u thans enige verzen verklaren, heeft de Heere Christus erover gesproken, welk een vreemd en wonderlijk geslacht het was, waaronder Hij leefde en Zich bewoog. Zij trachtten met een schijn van ijver datgene uit te breiden, wat zij voor waarheid hielden; in onze dagen zou men zeggen: zij ijverden voor in- en

uitwendige zending; zij geleken op de kinderkens, zegt de Heere, die op de markt zitten en hun gezellen toeroepen en zeggen "wij hebben fluit gespeeld en u hebt niet gedanst, wij hebben u klaagliederen gezongen en u hebt niet geweend." Dit betekent, dat de Joden ten tijde van Christus omwandeling op aarde, en meer dat bepaalde gedeelte der Joden, dat zich veel met uitleg der Heilige Schrift bezig hield, nu eens wilden, dat de mensen zich hemelhoog zouden verheugen over hetgeen zij voor waarheid uitgaven en dan weer wilden, dat de mensen zich allerlei boetedoeningen zouden opleggen en een zuur gezicht zetten. Maar al hun vermaningen, al hun eigenmachtig spreken, liep op niets uit en daarom klagen zij: "wij hebben u op de fluit gespeeld en gij hebt niet gedanst, wij hebben u klaagliederen gezongen en gij hebt niet geweend."

Terwijl nu de Farizeeën zich vermoedden met allerlei nodeloze drukte, trad onverwacht Johannes de Doper op, als waarachtig boetprediker, die echter de Farizeeën - en dat met het volste recht - *adderengebroedsels* noemde, omdat zij iets meer wilden zijn dan mensen en de Heere wat zochten voor te huichelen terwijl zij zich als Godvrezenden trachtten voor te doen en toch vol listen en streken zaten. Deze Johannes trad op en gedroeg zich op een geheel buitengewone wijze, zodat allen het zien konden, dat hij optrad in de geest en in de kracht van Elia. Dit deed hij echter niet om zich van de overige mensen te onderscheiden, maar omdat hij in de woestijn woonde en zijn beroep het zo mede bracht, stelde hij zich tevreden met wat in de woestijn te bekomen was en leefde van sprinkhanen en wilde honing. Toen zeiden zij van hem: *hij heeft de duivel*.

Daarna verscheen de Heere Jezus Christus. Die onderscheidde Zich in Zijn uiterlijke wijze van doen in niets van de overige mensen. Hij at en dronk met de mensen, zelfs als de Farizeeën Hem uitnodigden, at en dronk Hij met hen zonder daarbij aan hetgeen men Hem voorzette, te denken en hield de mensen Gods eeuwige waarheid voor tot heil van hun onsterfelijke zielen. Daarbij werd Hij waarschijnlijk wel eens moe en afgemat. En menige Farizeeër heeft Hem, misschien terwijl Hij sprak, een volle beker ingeschonken, schijnbaar om Hem te verkwikken, in werkelijkheid echter om later van Hem te kunnen zeggen: *Ziet, welk een Mens, een vraat, een wijnzuiper!*

De wijsheid van al deze onverstandige en eigenwijze Farizeeën liep nergens anders op uit dan op een algehele verblinding omtrent het nietige en ijdele van al hun zelfgekozen en op menselijke, niet op Goddelijke inzettingen gegronde werken, zodat zij geen ogen hebben om te zien in Wie de ware wijsheid woonde. Ja, Wie de ware Wijsheid Zelf was. O, dat was mij toch een ravenmoeder, deze menselijke, vleselijke, farizeeërachtige wijsheid, een moeder, wier dwaasheid en schande door haar eigen kinderen aan het licht kwam en openbaar werd.

Terwijl de farizese wereld, de godsdienstige wereld van die tijd, veel op had met hetgeen zij ondernam en op touw zette, en niet inzag, dat al haar werken de dood in zich droegen en ten dode voerden, werd de Heere Jezus in een hoek geworpen en smadelijk verstoten. Zijn getuigenis werd verworpen en al die hoge, wereldlijke, geestelijke, machtige, heren, vooral het Sanhedrin, dat uit de zeventig wijste en verstandigste mannen van het land bestond, hadden niets anders op het oog als zij met de Heere Jezus Christus spraken, dan een voorwendsel te vinden om Hem uit de weg te ruimen en te doden. Hij had geleerd, ook in de steden van Galiléa, maar ook dáár had Hij onverstandige, waanwijze mensen aangetroffen, die, niettegenstaande dat zij de Heere Jezus hoorden, niet bedachten wat tot hun eeuwige vrede diende. Maar hun enige zorg was, veel geld bijeen te schrapen om hun lichaam te voeden en te onderhouden en om dit doel te kunnen bereiken, lieten zij de goede belijdenis van

Gods woord en waarheid varen. Zij waren onverstandig en, verhard in hun waanwijsheid en inbeeldingen des harten, bekeerden zij zich niet van hun zonden en ongerechtigheden en meenden toch, dat zij wel zalig zouden worden. Daarom hadden zij Koning Jezus ook niet lief, maar stelden hun vertrouwen op het zichtbare, op grote, rijke, voorname mensen die misschien een vernis, een uiterlijk vertoon van kennis der waarheid en vreze des Heeren mochten bezitten, maar niet gegrond waren op het fundament der apostelen en profeten, op het dierbaar en eeuwig blijvend woord van God. Daarom lezen wij ook in vers 20: *Toen begon Hij de steden, in welke Zijn krachten het meest geschied waren, te verwijten, omdat zij zich niet bekeerd hadden.* Het allerstrengst bestrafte Hij die steden in welke Hij de grootste tekenen had verricht, waarin Hij Zijn Goddelijke Almacht het meest verheerlijkt had en waar de mensen met ogen gezien hadden, hoe Hij het verstond te helen, wel te doen, het leven uit de dood te voorschijn te roepen en alles te vervullen en te overdekken met zegen en overvloed. Hij stond alleen, bijna geheel alleen en had geen andere aanhang dan Zijn twaalf apostelen en dan nog zo zeventig discipelen, die zich rondom Hem schaarden. Zeker waren dat geen mensen, die hoog aangeschreven stonden bij de wereld en de mensen, wier deel was in deze wereld, zagen hen zeker met de nek aan, maar toch waren die geringen en onaanzienlijken degenen, die naar Zijn prediking luisterden en zij riepen het eenmaal uit, uit de volheid des harten: *Heere, tot wie zouden wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens.*

Het was en is nog het welbehagen van de grote Schepper van hemel en aarde, de Koning aller Koningen en de Heere aller Heeren, met zulken om te gaan als met Zijn eigen dierbaren en geliefden, als met Zijn particuliere hofhouding. Hij omringt Zich met mensen, die in allerlei noden en schulden zitten, die bedroefd zijn, bitterlijk bedroefd van hart, die geplaagd en heen en weer gedreven worden door allerlei helse aanvechtingen. Ja, vaak bezeten zijn van zeven duivelen, verachte tollenaars, zondaren en zondaressen, allerlei volkje, dat radeloos en reddeloos is. Dat stond zeker voor de wereld niet eervol. De Heere Jezus, Die over hemel en aarde als over het werk Zijner handen, met welgevallen kon beschikken, kon in de dagen Zijns vleses, niet vele in fluweel en zijde gekleden onder Zijn volgelingen aanwijzen; niet velen, die met paard en wagen door de poorten der stad in en uit reden; niet velen, die rijk waren in aanzien en wereldse goederen; niet velen, die tot de adel des lands behoorden; niet velen, die bij de wereld als wijs en verstandig bekend stonden. Ach, er waren er onder de Zijnen verscheidenen, die niet eens wisten, hoe zij hier hun eigen zaken moesten besturen; velen, die te dom en onbedreven waren om bij de wereld meegeteld te worden; velen, die doodarm waren en niet wisten, waarvan zij de volgende dag leven moesten. Er waren velen, die door hun eigen zonden en verkeerdheden neergedrukt en verschrikt werden en bij de wereld geen andere naam dan die van hoeren en tollenaars, zondaars en zondaressen droegen, die echter hun zonde door Gods genade van hart leed waren en die in het verborgene tot God riepen of er nog redding en uitkomst voor hen mogelijk zou zijn, of er nog verlossing mocht komen uit hun ellendige toestand! Zie, dat waren nu van die kinderkens, waarvan de Heere in Matthéüs 11: 25 spreekt en waarvan Hij Jes. 8: 18 zegt: “Ziet, Ik en de kinderen, die mij de Heere gegeven heeft zijn tot tekenen en tot wonderen in Israël, van de Heere der heirscharen, Die op de berg Sion woont.”

Het was dus in de omgeving van de Heere Jezus Christus hier beneden niet anders gesteld dan het nog gesteld is in die gemeenten, waar Gods waarheid verkondigd en gehandhaafd wordt. Daar gaat het altijd toe zoals Paulus het beschrijft (1 Cor. 1: 26-

29): “Want gij ziet uw roeping, broeders, dat u niet vele wijzen zijt naar het vlees, niet vele machtigen, niet vele edelen, maar het dwaze der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zou en het zwakke der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij het sterke zou beschamen en het onedele der wereld, en het verachte heeft God uitverkoren en hetgeen niets is, opdat Hij hetgeen iets is, te niet zou maken, opdat geen vlees zou roemen voor Hem.”

En in het tweede hoofdstuk van de brief van Jacobus vers 5 tot 9 lezen wij: “Hoort, mijn geliefde broeders! Heeft God niet uitverkoren de armen dezer wereld om rijk te zijn in het geloof en erfgenamen des koninkrijks, hetwelk Hij belooft degenen die Hem liefhebben? Maar u hebt de arme oneer aangedaan; overweldigen u niet de rijken en trekken zij u niet tot de rechterstoelen? Lasteren zij niet de goede naam die over u uitgeroepen is? Indien u dan de Koninklijke wet volbrengt naar de Schrift: gij zult uw naaste liefhebben als u zelf, zo doet u wèl; maar indien u de persoon aanneemt, zo doet u zonde en wordt door de wet bestraft als overtreders.”

Hebt u het nu gehoord, geliefden! Wat de apostel zegt? De Heere Jezus neemt de persoon des mensen niet aan, God de Vader ook niet, maar in mensen als mensen heeft Hij welbehagen en Zijn ontferming en barmhartigheid gaan over arme Adams kinderen, onverschillig wat zij hier in de wereld zijn of betekenen, onverschillig tot welk geslacht of tot welk volk zij behoren.

“Kretensen en Arabieren, wij horen hen in onze talen de grote werken Gods spreken.” (Hand. 2: 11) “En Petrus, de mond opendoende, zei: ik verneem in der waarheid, dat God geen aannemer des persoons is, maar in alle volk, die Hem vreest en gerechtigheid werkt, is Hem aangenaam.” (Hand. 10: 34, 35).

Wie *een aannemer des persoons* is, die neemt iemand aan of schenkt iemand zijn hoogachting, op grond van diens wijsheid en verstand, macht of rijkdom, of omdat zo'n mens macht en aanzien bezit bij de wereld. Zo handelt God echter niet, maar God heeft in mensen een welbehagen en maakt Zijn wonderen groot aan mensen, omdat Zijn Vaderhart vervuld is van liefde tot gevallen Adamskinderen, die zichzelf niet kunnen redden uit de deerniswaardige toestand, waarin zij door moedwillige ongehoorzaamheid en ingeving van de duivel geraakt zijn.

Wie tot Hem komt, als een arm en zwak mens, als een ellendig zondaar, die alles verbeurd heeft, dus als een mens en niet meer dan dat, die vindt gewis en zeker genade bij God. De Heere vraagt er niet naar of men veel geld heeft of niet, of men op wereldse wijze verstandig en wijs is, of niet, eer en goed aanzien geniet of niet. Want wie rijkdom, verstand en aanzien geniet, heeft dat alles toch alleen ontvangen als een vrijwillige gave uit des Heeren hand. Als nu een mens tot de Heere komt en voor Zijn troon treedt, menende dat de Heere met hem aanzien des persoons zal gebruiken, en dat zijn naam, aanzien en vermogen, zijn wijsheid en macht, iets voor God zal gelden, die zal zich jammerlijk bedrogen zien en hij is verwerpelijk in Gods ogen.

En deze waarschuwing, die ik u toeroep, geliefden,! is niet alleen tot de rijken en aanzienlijken gericht, want de armen willen gewoonlijk niet arm zijn maar benijden in stilte diegenen, die meer bezitten dan zij en werpen begerige blikken op hetgeen God hun in Zijn hemelse wijsheid onthield. Het is een eigenschap van alle domkoppen, dat zij voor bijzonder begaafd en knap willen doorgaan en zich veel wijzer denken, dan zij die waarlijk wijs zijn.

Wel was er onder degenen, die Jezus navolgden, een rijke vrouw, die tot de aanzienlijkste geslachten van het land behoorde en er waren nog meer met aardse goederen gezegende vrouwen, die Hem van Galiléa waren gevolgd, die Hem dienden van haar goederen. Ook waren onder de discipelen des Heeren Nicodemus en Jozef van Arimathéa zeer rijk en vermogend. Bovendien moet men niet denken, dat Petrus

en Johannes of Paulus domme mensen waren. Paulus bijvoorbeeld was een van de geleerdste jonge mannen die ooit aan de Joodse hogescholen gestudeerd hebben. Johannes heeft het in het boek der Openbaringen duidelijk getoond, dat hij van vele zaken oneindig meer verstand had dan de meeste ministers, die aan de koninklijke hoven leven. Zonder nu nog van de hemelse wijsheid te gewagen, die de Heilige Geest hun geleerd had, welk een natuurkennis verraadt het niet, wat hij hier omtrent de edelgesteenten mededeelt! Over het algemeen bevinden zich onder degenen, die door de Heere geroepen en uitverkoren zijn, de rijksten en de verstandigsten dezer wereld niet. God is rechtvaardig in al Zijn doen en laten. Tot de rijke man in de hel laat Hij spreken: *kind! gedenk dat u uw goed ontvangen hebt in uw leven; en tot de wijzen en verstandigen kan Hij de vraag richten: Wat behoeft ik u te helpen, u weet immers zelf alles veel beter dan Ik?*

Wie nu meent, dat hij, tot God komende, wat meer dan een ander zal gelden, omdat hij rijk, aanzienlijk of vermogend is, wie dus meent, dat bij de Heere aanneming des persoons is, die wil voor Hem verschijnen in een gedaante, die de zijne niet is. Want als hij morgen in zijn doodkist ligt, wat heeft hij dan te betekenen? Wie ziet hem dan nog naar de ogen? Ach, zelfs de machtigsten, zelfs de aanzienlijksten probeert men alsdan hoe eerder hoe beter de deur uit te brengen.

Zie, zo staat het met de mens in zijn ware gedaante! Onverschillig dus, of men rijk is of arm, wijs of dom, wie voor God zich anders wil voordoen dan hij werkelijk is, kan uit God niet bestaan en zal zeker ook de Heere Jezus, Die zijn eeuwig heil is, verwerpen.

Er zijn echter mensen, die geleerd hebben, de Heere Jezus niet te verwerpen, die uit God komen, zoals zij zijn. En het is immers natuurlijk, dat men zulken het meest aantreft onder de armen, onder hen, die in zonden en schulden steken, onder de dommen en de eenvoudigen. Want zulken zijn hulpeloos en zij schreien uit hun hulpeloosheid tot de Heere, tot die God, Die Zich ontfermt over de jonge raven, die tot Hem roepen. O, zou Hij Zich ook niet ontfermen over ellendigen en hulpeloze mensen? Wat moest er anders van hen terechtkomen? Waar zouden de arme en domme mensen, waar de hoeren en de tollenaars, waar de overtreders van Gods geboden verschijnen? Diegenen namelijk onder hen, die in het verborgene tot God roepen om uitkomst, en wier hart door de bange vraag bewogen wordt, of er voor hen nog hulp zou kunnen komen? Is er een toevlucht en schuilplaats in de wereld voor de zodanigen? Hier is geen plaats voor hen en ginds ook niet! In de wereld geldt niets dan geld, geld en nog eens geld! Als men dat maar bezit, dan gaat men ook spoedig voor wijs en verstandig door en omdat men dat ziet en elke dag ervaart, jaagt men voortdurend op geld en goed en vergeet in al die onrust en drukte, dat men een arme ziel heeft, die daaronder honger en kommer lijden moet en meer en meer vermagert en uitteert.

Ach, men denkt zo in het dagelijks leven, tenzij de Heere tussenbeide treedt, aan niets dan aan geld en tijdelijke voorspoed en heeft ook nergens anders eerbied en achting voor. God kent de mensen echter als zodanigen en weet, dat het met de zaak zó en niet anders is gelegen.

Er zijn echter mensen, die het geleerd hebben en het ook wel willen weten, dat zij mensen zijn en niets meer dan dat. Of zij nu onder de rijken of onder de armen, onder de wijzen of onkundigen verborgen zijn, zij kunnen geen andere gedaante aannemen dan die zij werkelijk bezitten, zij zijn mensen, zij zijn zondaren en als de zodanigen roepen en schreien zij om ontferming tot hun Schepper, tot de God van hemel en aarde, tot hun Ontfermer en Verlosser. Dat zijn nu juist Gods uitverkorenen, die Hij

van eeuwigheid heeft uitverkoren en hier in de tijd heeft geroepen met een krachtadige roeping. Mensen, zondaren zijn ze in eigen oog, meer niet, en hun is het uit genade gegeven, de stem van de goede Herder te horen: de anderen worden verhard en verharden zichzelf in hun goddeloosheid. God Zelf is het, Die deze hulpelozen onder de staf van de goede Herder gebracht heeft, Hij heeft ze uitverkoren ten eeuwigten leven, van alle eeuwigheid zijn zij aan de Zoon in eigendom gegeven.

En, o wonder van genade en barmhartigheid, hier in Mattheüs 11: 25 horen wij ***hoe de Heere Jezus Christus Zijn Vader looft en prijst voor deze wijze van hemelse hofhouding.***

Hier kunnen wij een blik werpen in het hart van onze grote Heiland en Verlosser, wanneer het ons maar in alle oprechtheid om niets anders te doen is dan om genade en waarheid, want zó is de Heere tevreden met ons. Hij is niet gelijk de vorsten van deze wereld, die zich zoeken te omringen met mensen, uitblinkende in schoonheid, rijkdom, vernuft en menselijke wetenschap, maar Hij wil in Zijn gevolg hebben en op Zijn wagens des heils zetten mensen die weten, dat zij mensen zijn en die als mensen, als zondaren tot de Heere roepen om genade en ontferming. Met zulk ellendig volk wil Hij te velde liggen, met zulk ellendig volk behaalt Hij de heerlijkste overwinningen. Daarom lezen wij dit bij de profeet Jeremia: “Zo zegt de Heere: een wijze beroeme zich niet in zijn wijsheid en de sterke beroeme zich niet in zijn sterkheid; een rijke beroeme zich niet in zijn rijkdom. Maar die zich beroemt, beroeme zich hierin, dat hij verstaat en Mij kent, dat Ik de Heere ben, doende weldadigheid en gerechtigheid op aarde, want in die dingen heb Ik lust, spreekt de Heere.” (Jer. 9: 23, 24).

Wat ik u tot nu toe voorgehouden heb, geliefden! Is voor de wereld maar ijdel geklap, een taal, die niemand verstaat, tenzij hij zijn eigen vleselijke en natuurlijke wijsheid en verstand heeft afgelegd en heeft geleerd, zich voor God en Diens heilige wet diep te verootmoedigen en er toe gebracht is om voor God te belijden wie hij is, zodat het hem te doen is om genade en barmhartigheid en om in recht en gerechtigheid te wandelen voor het aangezicht des Heeren.

Ach, Gods waarheid wordt wel zo in het algemeen gehoord, gelezen en met het verstand aangenomen, maar hoe gaat het in de werkelijkheid toe? Die rijk is en zich daarop tegoed doet, zegt: *o, ik ben zo arm en ellendig!* De wijze en verstandige in eigen oog zegt: *o, ik ben maar een domoor!* Maar zij zeggen dit alleen, om niet tot de verworpenen gerekend te worden. En de onwetenden, die niet van God geleerd hebben, dat zij niets weten, doen zich tenslotte nog tegoed op hun onwetendheid.

God echter handelt in Zijn Goddelijke huishouding altijd volgens recht en gerechtigheid. Wie in waarheid tot de Heere Jezus Christus komt, wie Hem gegeven is van de Vader, en wie dus tot Hem komt, die is belast en beladen, waarachtig belast en beladen. Al heeft zo'n mens twee of driemaal in zijn leven krachtadig de vergeving van al zijn zonden ontvangen en gesmaakt, toch is hij niets en blijft hij niets dan een hulpeloze, die smacht naar genade en ontferming. Zij hebben wijsheid noch verstand en weten vaak van het ene tot het andere ogenblik niet, wat hun te doen staat. Dezulken hebben macht noch geweld, verstand noch geheugen, maar zijn in al deze zaken geheel afhankelijk van Gods vrije soevereine genade en ontferming, van Zijn leidingen, van hetgeen Hij hun naar lichaam en ziel doet toevloeien uit Zijn volheid. Als mens grijpt zo'n begenadigd zondaar wel naar de middelen, die hij voor zich heeft, maar in de grond van zijn hart weet hij niets. Hij bekent graag met Agur: *voorwaar ik ben onvernuftiger dan iemand en ik heb geen mensenverstand.* Spreuken 30: 2a.

God alléén is mijn wijsheid, ik weet niet, hoe handen en voeten te besturen, maar Christus alleen is mijn wijsheid; en mijn verstand is God de Heere alleen!

Aan de zodanigen heeft God de Heere een welgevallen, met zulke mensen is Hij tevreden. Wij willen natuurlijk, als wij hier over zondaren spreken, geen zonden en ongerechtigheden rechtvaardigen, die onder het opzicht der christelijke tucht horen te staan, een tucht, die overal gehandhaafd wordt waar Gods waarheid gepredikt en de heilige sacramenten naar des Heeren instelling bediend worden, maar wij spreken daarover, hoe in het algemeen in de menselijke samenleving, in dit aardse leven met al zijn lusten en lasten het toegaat.

Ach, daar ontmoeten wij immers gedurig allerlei onwetendheid, zonde, nood en schuld, maar bij dat alles, bij hen, die tot de waarachtige gemeente Gods behoren, oprecht leed, ongeveinsde droefheid over al deze verkeerdheden. De overige mensen menen allen, dat zij zich uiterst braaf en voortreffelijk gedragen, zij menen dit van zichzelf, ook waar hun mond het tegendeel beweert. Die overigen hebben geen behoefte om door God geholpen en opgericht te worden, zij zijn in deze strijd sterk genoeg om staande te blijven. Die overigen hebben niet nodig dat de Heere hen leidt en verlicht door Zijn Heilige Geest, want zij weten zelf wel, wat zij te doen en te laten hebben.

Maar zulke rijken en verstandigen in eigen oog zullen dan ook wel ervaren, wat hun deel zal zijn in de eeuwigheid. Want bij alles, wat zij menen te bezitten, bleef dit éne hun verborgen: *dat God barmhartig is, en dat deze barmhartigheid grenzeloos is en geen hinderpalen kent.* Hij vraagt alleen: 'Is deze mens in werkelijkheid een verloren mens, eens geschapen naar Mijn beeld en gelijkenis, maar nu geheel bedorven, door de duivel geplaagd, verwoest door zijn eigen zonden en ongerechtigheden? O, Mijn Zoon, Mijn geliefde Zoon! - zegt dan de Vader in de hemel - ga heen tot deze arme zondaar, trek hem uit de diepe afgrond waarin hij is gestort en breng hem tot Mij, opdat hij wederbekeerd zij met Mijn heerlijk beeld en dat weer mag bekomen. Hij roept tot mij in mijn ellende en diep verderf.'

En nu de Heere Jezus? Hoe is Hij gezind? O, hoor Hem hier in Matthéüs 11: 25 en 26 Zijn hemelse Vader luid danken voor zo'n heerlijk geschenk, voor deze Zijn Vaderlijke gave, die Hem tot Zijn erfdeel geeft wat al de andere kinderen in een hoek hebben geworpen en waarvan zij zeggen: o, dat heeft volstrekt geen waarde! De Heere Jezus dankt Zijn Vader ervoor, dat dit nog Zijn Goddelijk welbehagen was. Want juist aan zulke ellendigen kan Hij Zijn barmhartigheid en vrije, soevereine genade grootmaken. Zo mogen dan alle valse profeten en dromers naar de hel varen waar zij thuis horen, maar voor de waarachtig armen, die niets weten, niets hebben en niets kunnen, is genade en barmhartigheid weggelegd. Daarom was de Heere Jezus ook zo verheugd, toen Hij Zijn Geest in de handen van Zijn Vader beval, dat Hij naar Zijn heerlijk Paradijs vergezeld werd, noch door Kájafas de Hogepriester, noch door de Romeinse keizer Augustus, maar door een verachte moordenaar, die echter nog bijtijds geleerd had, hoe groot zijn zonde en ellende, hoe groot de heerlijkheid en koninklijke genade des Heeren Jezus was. De Romeinse keizer met al zijn vermeende heerlijkheid, de hogepriester Kájafas met al zijn voorgewende wijsheid en verstand waren en bleven een buit van de satan.

Door Zijn heerlijke dankzegging, Gode toegebracht, bewijst de Heere ook de volkomen rechtvaardigheid van zo'n handelwijze. Hij noemt God hier geen Heerser,

maar *Vader*, want Hij prijst er Gods Vaderlijke goedheid over, dat Die Hem omgeeft met een hofhouding, die veel te slecht zou zijn voor de Farizeeërs. Ja, voor de duivel zelf! Nadat Hij de Vader hierover geloofd en geprezen heeft, maakt Hij gewag van het eeuwige recht, waarop het Goddelijk en Vvaderlijk welbehagen gegrondvest is, waar Hij zegt: *Heere des hemels en der aarde*.

Nu dan, is God de Heere des hemels en der aarde, dan staat het Hem ook vrij met het Zijne te doen wat Hij wil. Hij plaatst zon en maan en sterren dáár waar Hij ze hebben wil en met dezelfde macht volkomenheid handelt Hij ook met de mens, zoals het Hem behaagt. Al wat des duivels is pronkt en glinstert als iets heerlijks in deze tegenwoordige wereld, het mag schijnbaar wijsheid en verstand hebben en daarmee prijken, het mag zich beroemen op vermogen, op aanzien, op uiterlijke zedigheid en heiligheid, maar het is een ijdele roem en de wereld, die God niet kent, heeft van deugd en zedelijkheid niets dan een valse schijn en geen werkelijkheid. Toch laat God alom Zijn allerheiligst Woord klinken en allen ontvangen iets van de kennis van Zijn woord en Zijn Evangelie, van Zijn heilige wet en van de weg der zaligheid, maar van het merg en de pit der Goddelijke waarheid, weten noch verstaan zij iets, want zij willen voor God in een gedaante verschijnen, die hun ware gedaante niet is. Zij zullen echter zoveel vernemen, dat zij nooit of te nimmer de schuld op God kunnen werpen. Geen Saul zal kunnen zeggen, dat hij in zijn zwaard is gevallen en ter hel gevaren is omdat God weigerde hem een ander hart te geven en geen mens zal zulks ooit op goede grond kunnen beweren, maar alle roem van de mensen zal verdwijnen als sneeuw voor de zon. Het arme volk echter ligt neer in stof en as en het roept in zijn nood om genade en barmhartigheid. Het smacht naar genade! Het roept luid om ontferming en verlossing. Want o, hoe graag zou het verlost zijn van al zijn zonden en overtredingen!

Zeker, aan dit arme volk zal de Heere Jezus geopenbaard worden in Zijn volle genade en heerlijkheid. *Dit is het welbehagen des Vaders*.

En gij, mijn geliefden! Wilt u weten of u in Zijn testament staat? Leg dan alle valse schijn af en komt tot God niet zoals u behoorde te zijn, want dan zal het u nooit gelukken, maar, zoals u bent: met een oprecht verlangen des harten naar genade en ontferming, licht en wijsheid. Zo vervult u des Vaders welbehagen en Hij leidt de blinden op de weg die zij niet geweten hebben. Amen.

12. De Koninklijke heerschappij van de Heere Jezus Christus

Alle dingen zijn Mij overgegeven van Mijn Vader, en niemand kent de Zoon, dan de Vader, noch iemand kent de Vader dan de Zoon. Mattheüs 11: 27.

Deze woorden, mijn geliefden, sprak de Heere Jezus Christus in de dagen Zijns vleses, toen Hij al Zijn Goddelijke heerlijkheid had afgelegd, en hier op aarde rondwandelde, in de gedaante van een dienstknecht, in de gestalte van een zwak, ellendig mens, toen er van Hem niets anders was te aanschouwen, dan dat Hij sliep, sprak, at en dronk, zoals alle overige mensen, zodat de Farizeeën Hem hadden willen stenigen, toen Hij zei: *Eer Abraham was ben Ik*, en Hem toeschreeuwden: *Gij telt nog geen vijftig jaren, en hebt Abraham gezien?*

De vriendelijke woorden uit Mattheüs 11:27 sprak de Heere uit, toen Zijn discipelen, hoewel zij eenmaal tot Hem gezegd hadden: "Heere, tot wie zouden wij heengaan. Gij hebt de woorden des eeuwigen levens?" het daarvoor hielden, dat Hij toch eigenlijk niet meer was dan zij. Daarom waren zij in hun omgang met Hem zo ontzettend eigenwijs, hechtten aan vele Zijner woorden een geheel verkeerde zin, daar zij er een geheel andere betekenis aan toeschreven, dan de Heere bedoeld had. Ja, dit ging zo ver, dat Zijn moeder en Zijn broeders gemeend hebben, dat Hij buiten Zijn zinnen was.

In de dagen Zijns vleses dus, toen Hij in gedaante en bewegingen de mensen gelijk was geworden, sprak Hij het onverholen uit: ***Alle dingen zijn Mij overgegeven van Mijn Vader, en niemand kent de Zoon, dan de Vader, noch iemand kent de Vader dan de Zoon.*** Zijn Godheid bleek juist daaruit, dat Hij zó sprak, toen er aan Hem niets was te zien, dat Hem van ons onderscheidde, daar Hij geheel en al mens geworden was ons ten goede.

Kort geleden sprak ik met u over de vreze Gods, en hoe nodig en nuttig het voor ons mensen is, dat wij allereerst leren inzien en verstaan, hoe groot onze zonde en ellende is. Wij hebben het ernstig ter hart te nemen, geliefden, dat boven des Heeren heilige wet in vurige letters staat geschreven: *God sprak alle deze woorden*, want zó alleen zullen wij overtuigd worden van het grondeloos verderf, van de gehele goddeloze en jammerlijke toestand, waarin wij door Adams val geraakt zijn. Het is waar, dat ook na deze val, de gedachten aan God, het bewustzijn, dat er een God is en leeft, ons meer of min is overgebleven, al is het ook maar al een zeer gering overblijfsel, echter genoegzaam om ons alle onschuld te benemen. Dat dit zo is in de harten en gewetens des mensen, blijkt ons daaruit, dat wij dit zelfs bij de heidenen, bij de ruwste volkeren waarnemen. Want de mens, die van natuur zo hoogmoedig is, zou er nimmer in bewilligen voor hout en steen te knielen, zo hij niet in zijn binnenste gevoelde, er is een God boven mij, en die stel ik mij in de gedaante van hout of steen voor. Waar men stout en driest Gods woord logenstraft en verloochent, waar men met de tegenstellingen der valselijk genaamde wetenschap optreedt, om 's Heeren Woord, was het mogelijk, omver te werpen, juist daar bewijst men door dit zijn doen, dat God leeft, en dat Zijn Woord de waarheid is, want zulke hoogmoedige mensen sidderen dikwijls voor het geritsel van een verdord blad en zijn vervuld door het dwaaste bijgeloof.

Wie wij dus zijn, een zekere kennis van God is in ons, al dient zij, gelijk ik u al zei, nergens toe, dan om ons alle verontschuldigungen te benemen, maar deze kennis wordt eerst levendig, wordt eerst rechte kennis Gods door de verkondiging van Zijn Woord, wanneer wij, als God ons het hart opent, even als Lydia, de purperverkoopster, leren

acht te geven op hetgeen de Heere zegt. Deze kennis wordt ook levend gemaakt en levend gehouden in onze harten, door de ervaringen des levens, vooral dan, als de Heere ons zo genadig is, dat wij niet daartoe verleid worden, God en Zijn heilige wet te laten varen, en ons tot een dode, ingebeelde Jezus te wenden, die niet diegene is, Die ter rechterhand des Vaders zit.

Zie, wij zullen dit alles ervaren, zo de Heere door Zijn grondeloze barmhartigheid, door Zijn hemels onderwijs en tucht ons wil onderrichten, ons leert acht te geven op de uitgangen van ons hart, en Zijn allerheiligste wet en gebod Zelf in onze harten schrijft. Waar dit geschiedt, daar leert de mens bij aanvang of bij voortgang, dat hij niet datgene is, waarvoor hij zich uitgeeft, en waarvoor hij graag aangezien wordt, en waar anderen hem voor aanzien, maar, dat hij niets is dan een moedwillige en schandelijke overtreder van alle Gods heilige geboden, die hij van dag tot dag voortdurend overtreedt, met gedachten, woorden en werken. De wereld is niets dan een voortdurend komediespel, waarin de verschillende mensen hun rollen afspelen; de ene mens liegt de andere wat voor, en de meesten bedriegen zich zelf bovendien.

Zie, zo wandelen de ware kinderen Adams daarheen in voorgewende blijdschap en vreugde, en toch gaan allen gebogen onder een zware last, en zij willen het niet weten, een mens, wie hij ook zij is een "mens" en niets meer, en van alles, wat van de mens gezegd en genoemd mag worden, blijft dit de hoofdsom: *hij is een mens!* En welk een mens? Een mens prijkkende in waarachtige waarbij en eer, waarin hij eens werd geschapen? Helaas! Nee! Maar voeg alle schandelijkheid, alle gruwelijke en afschuwelijke dingen samen, noem dat: "mens" en dan ziet elk van ons zijn eigen beeld voor zich!

Daarom betaamt het hem, die het ware woord Gods hoort, niet, altijd anderen te willen wijs maken, dat hij doet, wat hij toch niet doet, dat hij denkt, wat hij toch werkelijk niet denkt, dat hij voorgeeft te zijn, wat hij toch niet is, want de Heere kent ons, tot op de diepste grond onzer harten, en weet daarom, hoe de mens zich zelf bedriegt, en zich zelf in slaap wiegt met ijdele droombeelden. Ik bedoel daarom niet, dat het goed of stichtelijk zou zijn, als de ene mens tegenover de andere al de gruwelen zijns harten ging uitspreken en bloot leggen. O, nee! Maar de bedoeling is, dat de hoogmoedige, ingebeelde mens lere, van ganser hart, zonder iets achter te houden, al zijn zonden en overtredingen te belijden voor de allerhoogste Majesteit in de hemelen, en zich zelf in de spiegel van Gods eeuwig geldende wet lere kennen als een samenweefsel van zonde en gruwelen, als een overtreder van moeders buik aan. Dit alléén is de weg, waarop de mens ontdekt wordt aan zijn vreselijke hoogmoed, waardoor hij in hete toorn opstuift bij de geringste vermaning; dit alleen is het middel, waardoor de ingebeelde pauw een oog krijgt voor de lelijke poten, waarop hij zo trots daar heen stapt. Wie nu op deze wijze door het onderwijs des Heeren leert, hoe groot zijn zonden en ellenden zijn, die komt ook verder in de school, hij krijgt nog meer te zien: allereerst, ik herhaal het, leert hij het antwoord op de vraag: *wie ben ik?* Maar dan ook het antwoord op de vraag: *wie is de Heere Jezus Christus?*

Toen Jesaja de heerlijkheid des Heeren Jezus zag, viel hij neder als een dode en riep luide uit: "Wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben en ik woon in het midden eens volks, dat onrein van lippen is; want mijn ogen hebben de Koning, de Heere der heerscharen gezien!" Jes. 6: 5.

Toen Daniël, de profeet Hem zag in de heerlijkheid Zijner koninklijke heerschappij over de kerk en de wereld, viel hij als dood aan des Heeren voeten en een engel Gods moest hem weer versterken en oprichten, evenals de apostel Johannes op het eiland Patmos. Ook Johannes de Doper sprak het onverholen uit: *ik ben niet waardig*, - niet

dat ik Hem de voeten wasse, - *maar dat ik Hem Zijn schoenriemen zou ontbinden.* Deze Goddelijke Majesteit des Heeren, wie kent die? Hij wandelde hier rond in gedaante en aanzien als mens, als een mens uit ons midden, bekleed met aardse klederen, etende en drinkende als wij, alle behoeften kennende, die ons eigen zijn. En deze Mens sprak: *alle dingen zijn Mij overgegeven van Mijn Vader.*

God wilde, ja, God wilde aan geen ander schepsel straffen, wat de mens gezondigd heeft en geen bloot schepsel kan, zoals onze Catechismus het uitdrukt, de last van de eeuwige toorn van God tegen de zonde dragen en anderen daarvan verlossen. Wij moesten zo'n Middelaar hebben, die een waarachtig mens was, omdat de rechtvaardigheid Gods eiste, dat de menselijke natuur, die gezondigd had, ook voor de zonde zou betalen. En nu nam onze gezegende Heere en Verlosser Jezus Christus, God uit God van alle eeuwigheid, vrijwillig onze natuur aan en wandelde daarin rond op de aarde, al de dagen Zijns vleses. Waarom? Om in onze natuur de rechtvaardigheid Gods een volkomen betaling te brengen! O, de hoogmoedige mens is niet graag zwak, u wilt niet graag als een goddeloze aangezien worden, het behaagt u geenszins, vloek- en doemwaardig te zijn en als u het tegendeel beweert, zijn dat niets dan ijdele klanken. Want al klaagt ge u ook met de lippen in de sterkste bewoordingen aan als een afschuwelijke zondaar, zodra u kunt en waar u kunt, zult u uzelf van harte zegenen en God danken, dat u niet bent als die tollenaar hier, als die hoer daar! En, omdat Hij ons als zulke tegensprekers en tegenstrevers kent, nam Hij onze natuur aan als de Middelaar, Plaatsbekleder en Borg voor Zijn volk.

Om deze verborgenheid: "mijn Heere en Verlosser heeft een hoofd als ik, heeft handen en voeten, heeft een lichaam als ik, en dat alles heeft Hij nog, nu Hij aan des Vaders rechterhand is verhoogd, ver boven dood en verderf, " om deze verborgenheid, zeg ik, recht te verstaan, om daarin gelukkig te zijn, - hoe moet men dan gezind zijn? Ja, hoe?

Daartoe moet men waarachtig vroom zijn en toch niet in eigen schatting; daartoe moet men eerlijk en oprecht zijn voor God en wel op zo'n wijze, dat men er alles voor zou geven om eens met een eerlijk gemoed alles voor God te kunnen blootleggen. Men moet geen vergeefse hoorder der waarheid zijn, maar zulk een, die Gods wet in ere houdt en doet, en die zich toch nog bij dat alles voortdurend aanklaagt, dat hij met gedachten, woorden en werken Gods gebod overtreedt. Ja, dat hij juist daarom zichzelf en alles wat aan en in hem is, van ganser hart veroordeelt en verdoemt. Dat gaat echter niet gemakkelijk. Zulke mensen, zulke zelfaanklagers, vindt men niet veel. Zulke mensen willen niet altijd gelijk hebben, zulke mensen vrezen God in waarheid, zij hangen zich geen schijnvrome mantel om, om allerlei verborgen ongerechtigheden, die zij begaan, te bedekken, maar zij doen zich voor, zij komen uit zoals zij zijn. Dit wordt nu niet gepredikt opdat de goddeloze de gruwelen van zijn hart luid zou uitroepen, maar om de armen en ellendigen moed te geven, opdat zij, die menen ontbloot en beroofd te zijn van alle genade, zouden vernemen: *u hebt genade, u hebt genade in het woord des Heeren.* Het is de Heere Zelf, die mij heeft bevolen u te zeggen, dat gij, hoewel u het niet voor u zelf meent, toch de genade deelachtig zijt. Bent u echter groot geworden in uw ogen, zodat u meent, geen leiding of onderwijzing meer te behoeven, bent u op een hoge erestoel geklommen en bekent u van u zelf dat u wonderen verricht hebt, zo bent u geen arm "mens" meer. Wie zichzelf door het onderwijs van de Heilige Geest bij het licht van God niet als "een mens" heeft leren kennen, mag van de jeugd af aan. Ja, al de dagen van zijn leven, alles gedaan hebben wat goed, rechtvaardig braaf en eerlijk is, dat kan hem toch niet baten, want dat ligt

alles al lang achter hem. Iedere verkeerde gedachte die in hem opkwam voordat hij opging in Gods huis, of terwijl hij de prediking vernam, is genoeg om hem te veroemen. Hij weet nergens meer van, dan dat hij, evenals Abraham het beled, stof, aarde en as is.

Zie, dit is het begin, dat moet gekend worden en dan mag u ook vernemen, dat u daarboven in de hemel een Broeder hebt, die Zich niet schaamt ons broeders te heten. Die gesproken heeft: *zeg het Mijn broederen! Zie Ik vare op tot Mijn Vader en tot Uw Vader, tot Mijn God en Uw God!* Wat u niet bent, dat is uw Broeder voor u in uw plaats, wat u niet bezit, dat bezit uw Broeder in elk opzicht, u ten goede, Zijn gehele lieve volk ten goede. Blijf dus bij Hem, die hoewel Hij de Zoon was, gehoorzaamheid geleerd heeft uit hetgeen Hij heeft geleden. Hij is verzocht geweest in alle dingen gelijk u. Daarom kan Hij ook al uw angsten en benauwdheden, die u vanwege Gods oordeel gevoelt, verstaan en met u meevoelen. Hij heeft een hart, dat met u mee weent als u uw leed aan de stenen des velds zou willen klagen, maar toch geen woord kunt uitbrengen. Hij heeft een hart om met u te zuchten en te klagen, te worstelen, te wenen. Ja, om voor u en in uw plaats te zuchten, worstelen, te schreien, te klagen.

Zie, Hij is een waarachtig Mens! Dat is de enige rechtvaardige Mens, dat is de Tweede Adam, die wel kan voorzien in al onze behoeften. Deze spreekt het als mens geworden voor u, in uw plaats uit: ***dat Hij een Vader heeft daarboven in de hemelen.*** En dat doet Hij op geheel andere wijze dan wij dat ooit mogen uitspreken, want Hij spreekt zeer bepaald van Zijn Vader en noemt Zichzelf hier met uitsluiting van alle anderen: de Zoon.

Dat is echter een verborgenheid, die in betrekking staat tot het gehele Wezen der opperste Majesteit in de hemelen en wij kunnen er niets van begrijpen uit onszelf dat Hij de eeuwige Zoon van de eeuwige Vader is. Maar uit deze verborgenheid der eeuwigheid, uit de binnenkameren van de eeuwige liefde, treedt deze Zoon tevoorschijn.

Hij treedt echter niet te voorschijn met een stralenkrans om het hoofd, niet in een blinkend, koninklijk kleed, niet met een schrikverwekkend aangezicht, niet met bliksemstralen en donderslagen, maar zo, dat u de zoom van Zijn kleed kunt aanraken en aan Zijn voeten kunt zinken en die nat maken met uw tranen.

Hij treedt zo tevoorschijn, dat u Zijn doorboorde handen kunt vatten en van Zijn Goddelijke mond, als van de Middelaar, de kus des vredes kunt ontvangen.

Hij treedt uit deze binnenkameren der eeuwigheid te voorschijn als een waarachtig mens, als de Hogepriester, die u door Zijn woorden wil leren, wie Hij is. Die u het eeuwige leven toeademt en die u verhoren wil met eeuwige verhoringen.

Hij treedt tevoorschijn als een Koning, die u leiden en regeren wil, maar als een Koning, gekroond met een kroon van doornen.

U bent zo slecht gekleed, u draagt zulk ellendig vlees en bloed met u om. Welaan! Hij ook! Ach, u bent slechts een bewoner van een slechte lemen hut! Welaan! Hij had het niets, niets beter hier op aarde! Ach, u lijdt honger en dorst. Welaan! Ook dat heeft Hij gesmaakt hier in de dagen Zijns vleses. En al bent u nog zo arm, bedenk, dat ook Hij niets had, waar Hij Zijn hoofd kon neerleggen.

Ligt u arm en ellendig voor God, bezwaard met allerlei noden en angsten, die u aan niemand mede kunt delen of mag mededelen, bezwaard met hetgeen u, als vader of moeder als een zware steen op het hart ligt, ligt u zo voor God met het hele pak van uw noden, en bovendien met het hele pak oude en nieuwe zonden, gevoelt ge u een mens, een zondaar en niets anders dan dat, ... vergeet het toch niet, dat Jezus leeft en dat Hij in de dagen Zijns vleses gebeden en smekingen geofferd heeft met sterke

roeping en tranen tot Dengene, Die Hem uit de dood kon verlossen; vergeet het niet, dat Hij het is, die voor u optreedt voor de Vader. Hij heeft op de troon der heerlijkheid Zijn mensheid niet afgelegd, maar, gezeten aan Gods rechterhand, is Hij nog bekleed met onze menselijke natuur en heeft nog hetzelfde echte verheerlijkte lichaam, waarin Hij rondwandelde hier op aarde.

Hij heeft nog hetzelfde hart, dezelfde zin, dezelfde liefde, om te voelen wat u voelt en als Middelaar in uw plaats, van hart te delen in alles wat u bedroeft en bezwaart. Is Hij dan ook niet tegelijkertijd waarachtig God? Zeker, maar daarvan is hier in Matthéüs 11: 27 nu geen sprake. De Godheid van Christus werd door velen verdedigd, en dit terecht! Want zij is een eeuwige waarheid, en de gehele hemel strijdt voor haar om die als eeuwige waarheid ook te handhaven. Maar, waar de waarachtige mensheid van onze Heere Jezus Christus, waar Zijn menswording in onze plaats niet erkend en verdedigd wordt, daar is men geen haarbreed verder dan de Roomse kerk, die ook de Godheid van Christus leert. Ja, dan is men Rooms, al noemt men zich Gereformeerd of hoe dan ook.

De mens Christus Jezus daalt in uw ellende, in uw angst en nood neer, o gij, die zo graag God zoudt vrezen, in Zijn geboden wandelen, en voortdurend acht geeft op de uitgangen van uw hart. Hij komt u te hulp als een barmhartige Hogepriester, die met u mee voelt, die smart voelt met wat u smart, die worstelt, als u worstelt, die met u weent en bidt, en die voor u bidt en weent, als u bezwijmd ter neer ligt, als u in slaap gevallen zijt door louter angst en treurigheid, of als de vreselijkste dromen u kwellen, en u geen rust laten ook in de slaap. Zo maakt Hij het door Zijn voorbede mogelijk, dat al vernacht des avonds het geweest, er nochtans des morgens vreugde en lofgezing is, zo dat men weer vooruit komt op de levensweg.

Tot u mensen nu, die "mensen" zijn wilt, en niets meer, tot u mensen, die komt tot de Heere met de belijdenis "ik ben een Mens," een zondaar om en om;² tot u, mensen spreekt Hij: "Ik heb u een blijde boodschap te brengen, u die Mijn broederen bent, ***alle dingen zijn Mij overgegeven van Mijn Vader.***"

Daarom mogen wij het ook gerust met Luther uitspreken: "dood, zonde, duivel, leven en genade, Hij heeft het alles in Zijn hand." Hij treedt op in de hemel met Zijn kostelijk dierbaar bloed als met het eeuwig geldend rantsoen, en daarmee koopt Hij u los, o arme met schuld bezwaarde ziel, uit alle geweld des duivels en uit alle zondebanden. Hij betaalt volkomen voor uw onmetelijke, eeuwige schuld, laadt alle straffen, de eeuwige dood van u op Zich, en spreekt dan vriendelijk tot u: 'Ik heb gerechtigheid voor u, Ik heb eer voor u, Ik heb uitkomst voor u, ook tegen de dood. Denk toch niet, o ziel, dat Ik dit alles uit eigen machtsvolkomenheid heb? Nee! Dit alles heeft Mijn Vader Mij, u ten goede, overgegeven, opdat alles het uwe zij, zoals Ik de uwe ben. Wilt u Mij daarop hart en hand geven? O Mijn arme broeder of zuster? Spreek dan "ja Heere" en u zult alles bezitten en Ik zal eeuwig uw trouwe Bruidegom, Man, Heere en Koning zijn. ***Alle dingen zijn Mij overgegeven van Mijn Vader.*** Mij is gegeven alle macht in de hemel en op aarde, en Ik draag de sleutelen der hel en des doods. Niemand zal u een haar kunnen krenken, noch u uit Mijn hand rukken. En welke zorgen kwellen u nog meer? Bent u verlegen om geld of goed? Ook dit heb Ik in Mijn hand, ook uw huis heb Ik in Mijn hand, ook uw dagelijks brood, alles, alles, de gehele wereld; ook de straat en het huis, waar u woont, de mensen, die u omringen, al uw tijdelijke en eeuwige behoeften, ***het ligt alles in Mijn hand.***'

---

² Zondaar = schuldenaar door toerekening

Dit bedoelt de Heere, de "mens" Christus Jezus de Middelaar Gods en der mensen. Hij sprak het, zonder dat iemand er acht op sloeg, zonder dat iemand het begreep of ter hart nam. Ja, verstaan wij deze woorden en gedenken wij er aan? Hij sprak die uit in het verborgene, en in alle stilte liet Hij die horen. Zij staan daar als eenzame rozen op de Alpen, als een klein doch welriekend plantje te midden van allerlei hoogopschietende struiken en tussen welig groeiend gras. Wie zoekt, die vindt. U zult echter nooit naar dit welriekend kruid zoeken, tenzij u ziek bent, en er voor u in hemel noch op aarde meer enig ander geneesheer of geneesmiddel is te vinden. Dan zult u het opzoeken en het ook vinden, en ik heb het u nu weer aangewezen.

Als Mens in onze plaats zegt de Heere Jezus: *alle dingen zijn Mij overgegeven van Mijn Vader*. Daaruit blijkt, dat alles, alles zonder uitzondering, in de handen van de Heere Jezus is overgegeven. Laat ons daarbij niet alleen aan de hemel denken, maar ook aan de aarde, ook niet alleen aan de aarde, maar ook aan de hemel, aan beide dus. God heeft aan de Godzaligheid niet alleen de belofte van het toekomstige, maar ook van het tegenwoordige leven verbonden ja, ook die van het tegenwoordige leven. Wilt u dus een rustig leven leiden, wilt u goede dagen zien, zo houdt Zijn geboden. Breek uw lekkere tand, die op zoetheid belust is, uit, als u geen suiker hebt, en wees tevreden met een harde korst brood, als God de Heere u, naar Zijn wijsheid, voor het ogenblik niet meer laat toekomen.

Wreek uzelf nooit, maar laat uw ziel stil zijn tot God! Sla geen verkeerde wegen in om uw ziel te helpen; tracht er niet naar uw vlees op te sieren, wees oprecht voor God en de mensen. En als u er van overtuigd bent, dat u niet vroom bent, als huis en hof, als kelder en keuken het u luid betuigen, dat u niets bijzonders bent, doe u dan niet als bijzonder nauwgezet voor, maar geef u aan de Heere, zoals u bent. En zie dan eens, of het u niet goed zal gaan. De Godzaligheid heeft de belofte ook van het tegenwoordige leven. God geeft genade en eer. Hij laat het de Zijnen aan geen goed ontbreken, en blijft een Zon en Schild voor allen, die Hem vrezen.

En nu komt nog bovendien de belofte van *het eeuwige leven*. Het eeuwige leven, het leven aan de overzijde van het graf is ons onbekend. Ja, er zijn wel mensen, die veel spreken over het leven na dit leven, van een zalig leven zelfs na de dood, en die zich bij anderen voorgeven, alsof de gehele wereld hun zeer onverschillig was, maar in het verborgen plegen zij allerlei gierigheid, jagen naar geld en goed, zodat men wel duidelijk zien kan, hoe zij liegen, wanneer zij zeggen, dat hun hart uitsluitend aan de eeuwige goederen hangt, terwijl zij in de grond nergens op uit zijn dan op het aardse. Alleen wie oprecht is voor God en mensen, heeft het geloof aan het eeuwige leven en de hoop der eeuwige heerlijkheid in het hart. Een hoop, vaak maar een flauwe hoop, is het, maar toch, met deze hoop komt men vooruit en door allerlei nood en ellende heen.

Wij weten het uit de geschiedenis der aartsvaders, hoe de weg van oudsher door allerlei kruis en moeite heenging; nochtans werden zij door alles met eer, en koninklijk geleid. Is het u te doen om de vervulling van Gods beloften, om de vervulling van Zijn geboden? Is het er u om te doen, dat God GóD blijft, en dat Zijn Woord en gebod geldt? Dan zult u juist op deze wijze, en in die weg "een mens" worden, en waar ge u alsdan als een mens leert kennen, zult ge u niet langer inbeelden een halve engel te zijn. Dan leert u, dat u een lichaam hebt met allerlei behoeften, en bij de zorgen daarvoor, bij al de zorgen en moeiten van het dagelijkse leven, zult u voor God meer en meer een zondaar, een zondares worden in eigen ogen. En dan zal het u zeker een behoefte worden iemand te ontmoeten, die het u op goede gronden kan

zeggen, of u nog in 't leven kunt blijven. Maar zo'n persoon zult u op de ganse aarde niet aantreffen.

Wanneer u met uw van God gegeven aardse herder en leraar spreekt, dan is er veel, dat u hem mee kunt delen, en toch kunt u hem niet alles meedelen, want u koestert van uw leraar veel te grote gedachten, en ziet hem voor iets anders aan, dan hij werkelijk is. Daarom durft u uw noden niet voor hem bloot leggen. Ach, hoe graag zou u iemand ontmoeten (en u zult gewis zo Iemand ontmoeten), Die u al uw noden kunt vertonen, voor Wie u uw wonden niet met allerlei lappen en lompen behoeft te bedekken, iemand, Die u door en door kent, Die u kent tot op het gebeente.

Bent u dan een "mens", een zondaar geworden, dan zult u ook met de Catechismus vragen: "Welk een Verlosser en Middelaar moeten wij dan zoeken?" De Catechismus spreekt allereerst niet van "gevonden hebben" maar eerst van "zoeken." Want, al hebt u Hem heden gevonden, zie dan eens, of u Hem weer niet spoedig uit het oog verliest, zodat u Hem morgen weer "zoeken" moet. Dat is nu geen rekensom, die men op de vingers kan aftellen, maar het is waarheid en leven.

Nu geliefden, zoek dan vroeg en laat deze "mens", zoek Hem echter niet op aarde, want daar is Hij niet te vinden, maar zoek Hem daar, waar Hij te vinden is, dat is daar boven, aan de rechterhand des Vaders. Ja, zoek Hem dáár, die ene, waarachtig en rechtvaardig mens, die tegelijkertijd ook sterker dan alle schepselen dat is, Die ook waarachtig God is, en u zult Hem vinden als uw Middelaar en Verlosser.

Hebt u nu al uw eigen wijsheid en verstand verloren, zodat u uzelf niet meer kunt helpen, hebt u alles verbeurd, en uzelf zo ellendig gemaakt, dat geen geneesheer u meer helpen kan, maar u het belijden moet: 'Ik heb mij willen voeden met zwijnendraf, maar niemand gaf mij die, nu daarom o Heere Jezus Christus! kom ik tot U, zo uitgehongerd als ik ben, ik heb gezondigd tegen de hemel en voor U.'

Dan zult u Hem ook vinden, en gij zult het zelf uit Zijn mond vernemen. Hij zal vriendelijk tot u spreken, zodat het in uw hart neerdaalt: 'Ik ben uw Broeder geworden. Alle dingen zijn Mij overgegeven van mijn Vader. Ik wil echter niets voor Mij alleen behouden, maar wij delen alles samen; en u bent Mijn mede-erfgenamen.' Amen!

13. De gelijkenis van de zaadzaaier

En te dien dage Jezus, uit het huis gegaan zijnde, zat bij de zee. En tot Hem vergaderden vele scharen, zodat Hij in een schip ging en neerzat, en al de schare stond op de oever. En Hij sprak tot hen vele dingen door gelijkenissen, zeggende. Ziet! Een zaaier ging uit om te zaaien. En als hij zaaide, viel een deel van het zaad bij de weg en de vogelen kwamen en aten datzelfde op. En een ander deel viel op steenachtige plaatsen, waar het niet veel aarde had. En het ging terstond op, omdat het geen diepte van aarde had. Maar als de zon opgegaan was, zo is het verbrand geworden. En omdat het geen wortel had, is het verdord. En een ander deel viel in de doornen en de doornen groeiden op en verstikten hetzelfde. En een ander deel viel in de goede aarde en gaf vrucht, het ene honderd, het ander zestig en het ander dertigvoud. Wie oren heeft om te horen, die hore.

En de discipelen, tot Hem komende, zeiden tot Hem: Waarom spreekt U tot hen door gelijkenissen? En Hij antwoordende, zeide tot hen: omdat het u gegeven is de verborgenheden van het koninkrijk der hemelen te weten, maar dien is het niet gegeven. Want, wie heeft, die zal gegeven worden en hij zal overvloedig hebben, maar wie niet heeft, van die zal genomen worden ook dat hij heeft. Daarom spreek Ik tot hen door gelijkenissen, omdat zij ziende, niet zien en horende, niet horen noch verstaan. En in hen wordt de profetie van Jesaja vervuld, die zegt: met het gehoor zult u horen en geenszins verstaan en ziende zult u zien en geenszins bemerken. Want het hart dezes volks is dik geworden en zij hebben met de oren zwaarlijk gehoord en hun ogen hebben zij toegedaan, opdat zij niet te eniger tijd met de ogen zouden zien en met de oren horen en met het hart verstaan en zich bekeren en Ik hen geneze.

Doch uw ogen zijn zalig, omdat zij zien en uw oren omdat zij horen. Want voorwaar zeg Ik u, dat vele profeten en rechtvaardigen hebben begeerd te zien de dingen die u ziet en hebben ze niet gezien en te horen de dingen die u hoort en hebben ze niet gehoord.

Gij dan hoort de gelijkenis van de zaaier: als iemand dat woord des koninkrijks hoort en niet verstaat, zo komt de boze en rukt weg hetgeen in zijn hart gezaaid was: deze is degene die bij de weg bezaaid is. Maar die in steenachtige plaatsen gezaaid is, is degene, die het woord hoort en dat terstond met vreugde ontvangt. Doch hij heeft geen wortel in zichzelf, maar is voor een tijd, en als verdrukking of vervolging komt, om des woords wil, zo wordt hij terstond geërgerd. En die in de doornen bezaaid is, de ze is degene, die het woord hoort. En de zorgvuldigheid dezer wereld en de verleiding van de rijkdom verstikt het woord en het wordt onvruchtbaar. Die nu in de goede aarde bezaaid is, deze is degene, die het woord hoort en verstaat, die ook vrucht draagt en voortbrengt, de een honderd, de ander zestig en de ander dertigvoud. Matthéüs 13: 1-23 Vergelijk hiermee: Markus 4: 1 tot 20 en Lukas 8: 4 tot 15.

Geliefden.

Aan de oever van de Galilese zee stond de ontelbare schare des volks en luisterde naar het woord van het koninkrijk Gods. Onze dierbare Heere stelt Zich tevreden met een eenvoudige vissersschuit als kansel en uit Zijn mond, uit de mond van Degene, Die de eeuwige Wijsheid is, vloeit de heerlijkste beeldspraak, de schoonste gelijkenissen, geput uit het boek der natuur, het volk tegemoet. De Heere deed dit om hun de kennis van de dingen het koninkrijk Gods aangaande, bij te brengen en het was uit louter genade en lankmoedigheid, dat de Heere Zich tot dit doel van gelijkenissen bediende, want horen deed wel de gehele schare, maar niet allen zouden vernemen en verstaan, wat in deze gelijkenissen opgesloten lag. Niet allen, die het woord vernamen, werden

zalig, maar de meesten bleven op hun zonden zitten. Niet vóór de door de Vader van alle eeuwigheid daartoe bestemde tijd en ure mocht Gods heilig en onbevlekt Lam geslacht worden en daarom mocht de eeuwige waarheid ook niet anders dan in gelijkenissen aan het volk worden voorgehouden, zolang dat uur nog niet gekomen was. Wel was de gehele waarheid in deze gelijkenissen opgesloten, maar zij, die meenden deze waarheid te verstaan, ontvingen geen nadere uitleg van des Heeren woorden. Alleen zij die zich door deze woorden getroffen en geslagen voelden en daarom naar de juiste betekenis hongerden en dorstten, ontvangen nader onderricht en werd hun de ware bedoeling van de Heere blootgelegd en duidelijk gemaakt.

In al de gelijkenissen van de Heere Jezus Christus, zowel als in die van Zijn heilige profeten, ligt een diepe wijsheid verborgen. Denk bijvoorbeeld maar aan de gelijkenis van de profeet Nathan, waarmee hij de koning David bestrafte na de door hem met Bathséba gepleegde zonde. Denken wij hoe er in de Psalm geschreven staat: “Ik zal mijn mond opendoen met spreuken, ik zal verborgenheden overvloedig uitstorten van oudsher, die wij gehoord hebben en weten, en onze vaders ons verteld hebben” (Psalm 78: 2 en 3).

Onder de vele gelijkenissen, die wij in de Heilige Schrift aantreffen, hebben wij er hier in Matthéüs 13 één, die van oudsher diep in het hart der oprechten is gezonken. Welgelukzalig allen, die, als zij die horen of vernemen, zich van alles ontbloot voelen en die er niet zo spoedig mede gereed zijn, zichzelf onder de goede aarde te rangschikken, maar die zich met een heilige ernst voor des Heeren aangezicht recht beproeven of zij misschien niet tot die verkeerde soorten aarde behoren, die de Heere geen vrucht gedragen zullen hebben in de dag van Zijn glorierijke toekomst.

"Ziet er ging een zaaier uit om te zaaien" zo begint deze gelijkenis. Onze Heere Jezus Christus, de eeuwige Wijsheid, vergelijkt Zich hier met een zaaier. Het is geen slechte, bedorven tarwe of rogge of gerst, die Hij zaait, maar het juiste zaad, dat Hij bestemd heeft voor het land om het vruchtbaar te doen zijn. Terwijl Hij nu aan het zaaien is, vindt Hij niet overal de juiste bodem, waaruit het zaad als schone, groene vrucht weer te voorschijn zal komen.

- In veel landstreken vindt men langs de velden kleine voetpaden die door geen heggen of hagen van de bebouwde akker zijn afgesloten, zodat ook zij min of meer nog met de ploeg in aanraking komen. Toch blijven zij onbeploegd. Komt er nu bij het zaaien ook een gedeelte van het zaad op deze voetpaden terecht, zo wordt het toch spoedig vertrapt door de voorbijgangers, die de weg breed en plat treden onder hun voeten: of de vogelen des hemels komen en eten het boven op de weg gevallen zaad op.
- In bergachtige landen geschiedt het ook wel, dat gehele bossen uitgeroeid en in akkerland worden herschapen. Dan komen er dikwijls harde, steenachtige plaatsen tevoorschijn waarop een zeer dunne laag aarde is. Valt nu het zaad op zo'n steenachtige plaats, dan kan het niet uitblijven, dat het zaad, door de hitte van de zonnestrallen spoedig in de hoogte schiet en veel vrucht belooft. Maar, omdat er geen diepte van aarde is, en de kleine plantjes dus geen wortel kunnen schieten, wordt door de hitte de weinige vochtigheid die voorhanden is, opgedroogd en wat spoedig in de hoogte was geschoten, ligt nu ook weer spoedig ter aarde.
- Zo zijn er ook gedeelten van de akker, waar veel vezels van wortels, veel onkruid en veel doornen zijn. Wordt daar nu het goede zaad heen gestrooid, zo groeien de doornen, die eerst verborgen waren, mede op, breiden zich uit en werpen hun schaduw op de uitkiemende, goede vrucht, die hierdoor de gloed der zonnestrallen

mist, die zij voor haar groei niet ontberen kan. Deze doornen nemen ook alle vochtigheid weg, die als dauw of regen van de hemel neerdaalt of zij laten hun eigen vergiftige sappen op het goede zaad vallen en zo verstikt het. Toch is er ook een goede aarde, die zo is, dat zij aan het doel van de landman beantwoordt, waarmee hij het zaad in de aarde werpt.

Wij willen beginnen met de drie verkeerde aardsoorten te beschouwen en daarna de aandacht te vestigen op hetgeen de Heere als "goede" aarde noemt. "Een deel van het zaad", zo lezen wij, "viel bij de weg".

Geliefden! het maakt een gedeelte van onze zonde en ellende uit, dat wij onszelf zo spoedig tot de goede aarde rekenen en er in onze ijdele waan en hoogmoed des harten niet aan twijfelen of wij wel staan waar wij horen. Zeker, het zal alsdan wel tenslotte blijken, dat wij de Heere geen vrucht hebben gedragen en Zijn getrouwe waarschuwing in de wind hebben geslagen. Welgelukzalig veeleer, die gezind zijn zoals de lieve jongeren, die, toen de Heere hen zei: "dat één uit hen Hem zou verraden", zeer bedroefd en beangst werden en Hem vroegen: *ben ik het Heere?* De eeuwige Wijsheid spreekt tot ons uit gelijkenissen niet om de mensen te verderven maar opdat wij aan onszelf ontdekten zouden worden en leren uitroepen: *Heere! open U mij de ogen opdat ik zie, want ik versta niets van hetgeen U zegt!*

Wie heeft de Heere op het oog, als Hij daarvan spreekt van hen, die op de weg gezaaid zijn? Het zijn mensen, die het woord horen, dus geen openbare vijanden, maar mensen die het woord wel willen en moeten aanhoren en het zijn nog bevoorrechten boven duizenden want hun wordt het aangezegd wat tot hun eeuwige vrede dient. Het zijn echter mensen, die zich afvragen: wat kan ik met en door dit Woord bereiken en wel voordeel kan ik daardoor verkrijgen?

(1) Opdat wij onszelf recht zouden beproeven en wat nader kennis met zulken maken, willen wij samen eens van wat meer nabij beschouwen wat de Heere daaromtrent zegt in het 19de vers van Matthéüs 13. Daar wordt van hen gezegd: *zij horen wel het woord, maar zij verstaan het niet.* Wat wil dat zeggen: zij verstaan het niet?

Het betekent, dat zij het woord niet in zich opnemen, het gehoorde niet verzamelen noch bewaren in hun hart; zij maken nooit de toepassing van het gehoorde op zichzelf. Waarom niet? Omdat zij zichzelf ver boven de hemelse Wijsheid verheven achten, zij menen het gehele woord des Heeren te hebben tot hun eigendom. Zij menen het te kennen en te weten, wat daar in staat en wat daar in gevonden moet worden en zo zijn zij, zichzelf uitgevende voor wijzen, dwazen geworden, zij missen die wijsheid, dat zij het gehoorde op zichzelf toepassen.

Het treurigste verschijnsel, dat de Heere bij hen aanduidt, is nog, dat er staat: *dat als zij het woord horen, de vogelen des hemels komen en het gezaaide wegdragen.* Wat de Heere hiermede zeggen wil, kunnen wij Markus 4: 15 vinden. Wij lezen daar: "En deze zijn die bij de weg bezaaid worden, waarin het woord gezaaid wordt en als zij het gehoord hebben, zo komt de Satan terstond en neemt het woord weg dat in hun harten gezaaid was." En Lukas 8: 12 lezen wij: "En die bij de weg bezaaid worden, zijn deze, die horen; daarna komt de duivel en neemt het woord uit hun harten opdat zij niet zouden geloven en zalig worden."

De vogelen dus, de vogelen die vliegen onder de hemel, neemt de Heere tot een beeld der duivelen, der geestelijke boosheden in de lucht, waarvan de Apostel Paulus spreekt in Eféze 6: 12. Hij zegt daar uitdrukkelijk: "Want wij hebben de strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, maar tegen de machten, tegen de geweldhebbers der wereld, der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden

"in de lucht". Gods waarheid wordt dus door *de prediking van het Evangelie* in de harten van de mensen gezaaid.

Dit woord des geloofs doodt het eigenmachtige Ik, dat in blakende opstand is tegen Hem, die spreekt: *Ik ben de Heere uw God*. Dit woord zoekt de mens te niet te doen. Waar nu het woord des geloofs komt, daar wordt de mens vermaand, afstand te doen van zijn eigen werken en zich niet, zoals hij zijn moest, maar zoals hij is, over te geven op genade of ongenade in de handen van de levende God, opdat Die hem make tot wat hij zijn moet.

Het woord wordt vernomen; het is het woord des geloofs, dat al 's mensen hoogmoed en inbeeldingen des harten omver werpt, en hem voor God brengt, zoals hij werkelijk voor God moet verschijnen, dat is, ontdaan van al zijn vermeende grootheid en heerlijkheid.

Ja, dat woord des geloofs is het, dat de bijl aan de wortel der bomen legt, zodat er een einde komt aan al het eigenwillige en zelf tot stand gebrachte werk en aan al het zelfgemaakte geloof. Daar wordt 's mensen valse heiliging hem uit de handen geslagen opdat wij de ware en eeuwige gestalte zouden deelachtig worden waarin wij, namelijk in die van een verloren en verdoemeniswaardige zondaar, behoren te bestaan tegenover Gods wet. Waar het waarachtige geloof gepredikt wordt, daar moet de mens al zijn schijnheiligheid uit de hand werpen en de toevlucht nemen tot de levende God, opdat Die hem herscheppe en vernieuwe naar Zijn belofte: *Ik ben de Heere Die ulieden heiligt*. Dan kan men ook met Gods wet niet meer handelen naar eigen welgevallen, zodat men naar eigen keus heden dit, morgen dat gebod zoekt te vervullen, maar men leert inzien, dat men voor Gods heilige rechterstoel een volkomen gerechtigheid moet kunnen aanwijzen. Dit is de weg, waardoor de Heilige Geest alle Gods uitverkorenen leert zichzelf te verwerpen en ingeplant te worden in Christus, de ware Wijnstok.

Nu komt echter de boze, en die scheidt er behagen in, de arme mens zware lasten op te leggen om hem daarmee te plagen, te kwellen en ten verderve te brengen. Des Heeren lust is het echter daarentegen onze geplaagde zielen rust en vrede te geven, en hen aan Zijn Vaderlijke hand naar het land der eeuwige rust en vrede te geleiden. Maar de helse Farao houdt niet op te woeden, hen te plagen en zo het mogelijk zou zijn, door allerlei zware lasten en arbeid hen te doen omkomen. Dat is zo des duivels handelwijze. Hij doet zich in een echt Roomse gestalte voor en huist, helaas, in ons aller harten, opdat de mens op het verbond der werken, dat luidt: *doe dat en gij zult leven*, blijve zitten en zich niet als een arm, verloren zondaar zal opmaken tot zijn God om hulp en uitkomst, om vrijspraak en verlossing van zijn zonde en ongerechtigheid. Blijft nu echter het woord hem de ware weg der zaligheid voorhouden, dan komt de boze aan het licht als hetgeen hij ook werkelijk is, als een "tegenpartij", als een aanklager, zoals de Schrift hem noemt (1 Petrus 5: 8) en als zodanig verwekt hij in des mensen hart een afkeer, een verzet tegen de prediking van Gods vrije en soevereine genade, zodat zo'n mens niet meer te overreden is, omdat hij geen afstand wil doen van eigen ongerechtigheid. Blijft nu het Woord weerklinken in de gemeente, dan gaat de boze aan het lasteren en leert de arme verdwaalde mensen Gods waarheid uit te krijten voor ketterij. Zo is het gesteld met degenen, "die bij de weg gezaaid zijn"; de boze is gekomen en heeft het woord uit het hart weggenomen opdat de mens niet tot het geloof zou komen en zalig worden. Ligt nu hier de schuld allereerst aan de duivel? Nee, de mens zelf is hier de schuldige, die zich vrijwillig overgeeft aan de boze. In zijn overmoed geeft hij zich over in de handen van de aartsvijand van de Heere en van

Diens waarachtig volk, hij gaat des Heeren woord belasteren en verwerpen. Hierbij, helaas! ontbreekt het hem niet aan medegenoten en handlangers, die hem bij het verwerpen en verketteren van 's Heeren woord behulpzaam zijn en het zo helpen vertreden in de harten der mensen. De schuld ligt echter bij de mens, zo hij het woord niet heeft verstaan en niet verstaat!

"Ach!" zal menigeen denken, "waar moet ik dan verschijnen en wat moet er dan van mijn arme ziel terecht komen, want ook ik versta zo weinig van Gods wegen en waarheid." Is deze belijdenis waarlijk de belijdenis van uw hart, o arm zondaar, dan verwijst ik u naar de 119de Psalm en roep u toe: bidt, zoals daar geschreven staat, *ontdek mijn ogen opdat zij aanschouwen de wonderen van Uw wet.*

Het gebeurde eens vele eeuwen geleden dat er iemand was, namelijk de Apostel Filippus, die zag een man op een wagen zitten en ijverig in de Heilige Schrift lezen. Hij naderde tot die wagen en vroeg: *verstaat u ook wat u leest?* En hij kreeg dit antwoord: *hoe zou ik toch kunnen, zo mij niemand onderricht?* Deze lezer in de Heilige Schrift, had dus een hartelijke begeerte om des Heeren woord te leren verstaan, niet teneinde zijn verstand, zijn dorst naar wijsheid en wetenschap te bevredigen, maar om het eeuwige leven te vinden voor zijn ziel. Hij wilde een dader en geen vergetelijke hoorder des Woords zijn.

De mens zit van nature vol van hoogmoed, vijandschap en allerlei verkeerde gedachten en vooroordeel tegen des Heeren woord. Mens en duivel moeten op de troon blijven en God de Heere moet onttroond worden en de Heere mag niet aanbeden worden als de God van volkomen zaligheid. Zo is de mens in opstand tegen Gods woord en daarbij is de duivel hem behulpzaam maar de vorst der duisternis weet bij dit alles zijn ware gedaante wel te verbergen zodat zo'n opstandeling tegen God en Zijn heilige waarheid er in eigen ogen en in die van anderen volstrekt niet als een opstandeling uitziet en veeleer als een getrouw en ijverig aanhanger der waarheid Gods, die hij tegenover verderfelijke ketterijen en dwaalleer dapper handhaaft.

Daarom geliefden, hebben wij ons allereerst recht te beproeven en te onderzoeken hoe het er in onze harten uitziet en onverholen te belijden dat ook ons hart vervuld is van vijandschap tegen Gods eeuwige waarheid. Waar dat niet erkend en voor God beleden wordt, daar zal ook geen vrucht gedragen worden ten eeuwigen leven maar de boze rukt het woord uit het hart weg. De Farizeeën schaarden zich wel in grote menigte rondom de Heiland, maar, wanneer zij Zijn gelijkenissen gehoord hadden, bespotten zij Hem, behandelden Hem met verachting en toorn en zij verstonden er niets van, Gods waarheid toe te passen op hun eigen zielen.

(2) Wij gaan nu tot de tweede soort van land of grond over, welk gedeelte "het steenachtige" wordt genoemd. Dat zijn mensen, waarop de waarheid een diepere indruk uitoefent dan op de eersten. Zij horen het graag en verheugen zich er in zoals de Heere in vers 20 zegt. Bij deze mensen is de hoofdzaak: wat kan ik met het woord krijgen? Wat schenkt mij dit woord? Wat verschaft het mij?

De eersten willen met het woord groot worden en vooruitgaan in de wereld, zij willen zelf koningen worden en om dit te bereiken moet de hemelse Koning van de troon worden geworpen. De tweede soort wil met en door het woord iets bekomen. Wat willen zij dan bekomen? Vragen wij allereerst: hoe komt het dat zij bij de aanvang het woord met vreugde opnemen?

Dat woord verkondigt het immers van de Heere en van Zijn Naam dat Hij een genadige Vader is; er wordt van de Heere Jezus Christus gesproken, dat Hij het Lam

Gods is; dat de Heilige Geest onze Trooster, onze Leidsman, onze hemelse Leermeester wil zijn. *O, welk een geluk, welk een zaligheid*, roept men daar uit! Zo even lag ik nog in de hel en in de verdoemenis en zie, daar zet dat heerlijke woord mij in de hemel der zaligheid! Welk een geluk plotseling te vernemen, dat er vergeving der zonden is, te horen, dat men een erfgenaam Gods, en mede-erfgenaam van Christus is. Zo ineens te vernemen, hoe lang en langs welke ene weg God de goddelozen rechtvaardigt; plotseling heilig verklaard te zijn en schoenen aan de voeten te hebben, bereid te zijn regelrecht naar de hemel te varen. O, wat is dat een heerlijk Evangelie, dat men aanneemt met een heerlijke vreugde des harten!

Ja. Ja, daar wil de mens wel van horen, hoe hij in de hemel komt, hoe Hij is wedergeboren en dat moet nu ook de gehele wereld weten, iedereen moet het horen wat hij heeft ondervonden of liever meent ondervonden te hebben. En men wil nu de sterkte van zijn geloof doen blijken uit een onvermoeide ijver om ook anderen te bekeren, ouden en jongen. Maar helaas, men is bij dit alles nooit een arme zondaar geworden. Men spreekt gedurig van een rijke Heere Jezus zonder dat men ook maar het geringste gevoel van eigen verkeerdheid en doemwaardigheid heeft, men heeft de mond vol van de woorden "genade", "rechtvaardigheid" enz. Maar het blijkt wel zonneklaar uit handel en wandel dat men weinig op heeft met het woord van de Apostel Jacobus: *Abraham, onze vader, is hij niet uit de werken gerechtvaardigd, als hij Izaäk, zijn zoon geofferd heeft op het altaar?* (Jac. 2: 21).

Geliefden! Zulke mensen hebben het koninkrijk der hemelen alleen gezien van de lichtzijde, de schaduwzijde daarvan hebben zij nooit leren kennen; daarom hebben zij de kosten ook van tevoren niet berekend. Zij stonden op een hoge berg en juichten luid van vreugde bij de aanblik van het schone Jeruzalem, waar het heen ging, zo zij meenden en dat zij van ver zo heerlijk zagen blinken; zij vergaten echter de grote en diepe zee, die ginder aan het eind der reis heenloopt en waar de weg door gaat.

Heden ten dage is het vooral in sommige streken en kringen een eer om christen te zijn, zich aan de zuivere leer te houden en voor het christelijk geloof uit te komen. Daarenboven staat het vast *dat de godzaligheid tot alle dingen nut is, hebbende de belofte van het tegenwoordige en toekomstige leven*. Ja, ook van het tegenwoordige leven. Zo men zich aansluit bij de wereld en bij een valse leer, die niets dan een samenweefsel van leugens is, dan zal men ondervinden dat men, juist daardoor, zijn eigen ongeluk werkt. Houdt men zich daarentegen aan God en Zijn heilig Woord, dan zal men ondervinden, dat Hij al het zilver en goud der aarde bezitten dat, al gaat het niet altijd even ruim toe, de Heere ons toch het nodige niet laat ontbreken. Ja, dat het Hem vaak behaagt, de Zijnen met overvloed ook voor het aardse leven te zegenen. De gehele wereldgeschiedenis van vroeger en later tijd leert ons dat. Niemand is ooit bedrogen uitgekomen met de levende God.

Waar het een mens echter boven alles om geld en goed te doen is, en waar, ook bij een uiterlijk vasthouden aan de oude waarheid, het bezitten van aardse eer en rijkdom boven alles gaat, daar zal zo'n geloof tenslotte blijken een ijdel geloof te zijn geweest. Er komt verdrukking, er komt vervolging op om der waarheid wille. Komt er verdrukking en vervolging op om het een of andere menselijke stelsel van leer en leven, dan blijft men wel pal staan en men wil zich graag terwille van menseninzettingen en eigenmachtig opgeworpen denkbelden het een en ander getroosten. En dan ontbreekt het ook nooit aan medegenoten, die zo'n werk daarom prijzen en hemelhoog verheffen. Maar geldt het Gods waarheid, de leer van Gods vrije soevereine genade te belijden en bij die belijdenis te volharden, o, dan ondervindt men weldra dat men daarvoor bij de mensen niets dan smaad, hoon en miskennis oogst.

Wie waarlijk gelooft, gelooft in de onzichtbare God alsof hij Hem met ogen ziet. Die God nu laat het dikwijls met de Zijnen tot het uiterste komen en schijnt vaak in nood en dood niet naar hem om te zien. Men meent Gods genade, de hemel, vergeving der zonden deelachtig te zijn en men heeft tevens vrouw, kind, huis, hof en eer bij de mensen lief. Nu komt echter het woord der genade en geldt het de goede keuze te doen: *uw volk is mijn volk, uw God is mijn God.*

Dan echter, geliefden, houden allen die op het "steenachtige" zijn gezaaid, vast aan vrouw, kind, hof, eer en aanzien, men blijft ook nog vasthouden aan de vergeving der zonden en werkt zelfs daaraan, maar één zaak laat men varen en geeft men lafhartig prijs, d.i.: Jezus van Nazareth en in Hem God, de ware levende God. Dit openbaart zich bij de zodanigen zodra er zich vervolging om der waarheid wil verheft. Wat is hiervan de oorzaak? Ach, *er is in hen geen wortel*, zoals er staat in vers 21.

Waar de Heere Zelf echter een ziel bekeert, van de afgoden tot de levende God, van de dood tot het leven, daar werkt Hij ook in zo'n ziel een liefde, die alleen, volgens de aard der liefde, de Persoon zelf, die God, dat is de Heere Jezus Christus, op het oog heeft en niet de zegen, niet de aardse goederen, die aan de ware belijders der waarheid beloofd worden. De oprechten, die de Heere Zelf in Zijn leerschool heeft opgenomen, vragen er minder naar, of zij in de hemel of in de hel komen dan wel of zij persoonlijk, voor zichzelf, God gevonden hebben, als hun genadige God en vriendelijke Ontfermer. Daar is de Wet in al haar pracht en heerlijkheid voor het oog des harten verschenen en heeft de mens zich leren kennen als de afwijker daarvan en een opstandeling tegen deze heerlijke wet. Van toen af kon de gehele wereld hem niet meer bevredigen, niets kon de leegte van zijn hart vullen, niets de wonde helen in zijn binnenste geslagen, en zijn hart schreit tot God, want Die moet hij hebben en luide roept hij uit:

Red mij van 't eeuwige verderf!

U moet ik hebben, of ik sterf!

Ach, wat men bezit en vasthoudt voor dit aardse leven, het duurt maar voor korte tijd. Het zijn slechte officieren, die de koning trouw hebben gezworen, zich laten betalen voor hun diensten, veilig leven van hun soldij, in een of ander rustig garnizoen en die dan, als het geldt in het open veld de vijand tegemoet te trekken en in de strijd zwaard noch vuur te vrezzen, zich lafhartig terugtrekken en hun koning verraden.

De Heere Jezus is ook een Koning der koningen en Hij heeft veel soldaten, die Hij koninklijk kleedt en voedt, zodat zij zich zeker niet onder Hem hebben te beklagen. Maar Zijn weg loopt van Jeruzalem naar Golgotha, en buiten de poort gaat het met Hem, Die Zijn kruis op de schouders moest dragen. En dit kruis, al de Zijnen moeten het Hem nadragen en Hem volgen, door bezaaide en onbezaaide landen. Des Heeren kruis neemt echter niemand op zich dan alleen hij of zij, die in de aanvang van zijn weg, al zijn heil aan de voeten van het kruis gevonden heeft en niemand anders zal het zich voor een eer rekenen, dat kruis de Heere na te dragen.

Waar om loon gediend wordt, daar wijkt men spoedig af. Ook begrijpt zo een het niet, dat die knecht van de Koning het heerlijkst beloond wordt, die niet om loon dient, maar alleen omdat de Koning zo lieflijk, zo heerlijk, zo schoon is, omdat Hij het waard is gediend te worden. En dat Hij, de soevereine God, de eeuwige Fontein en Bornput der eeuwige zaligheid is.

(3) Van de derde soort van akker lezen wij in vers 22: *En die in de doornen bezaaid is, de ze is degene, die het woord hoort en de zorgvuldigheid dezer wereld en de verleiding des rijkdoms verstikt het woord en het wordt onvruchtbaar.* Markus voegt

bij deze twee beweeggronden ook nog deze: *de begeerlijkheid omtrent de andere dingen* (Markus 4: 19).

Wij hebben gezien, geliefden, dat, waar het zaad op het steenachtige is gezaaid, het woord gehoord, graag gehoord wordt. Ja, elke gelegenheid om het te horen gretig wordt aangegrepen. Het gehele leven wordt er uiterlijk naar ingericht en dat gaat zo vooruit en dat blijft zo totdat er verdrukking en vervolging ontstaat om des Woords wille. Zulke, op het steenachtige bezaaiden, gaan door voor de beste, de hoogst verlichte christenen, zolang er geen vervolging of verdrukking is te vrezen. Het ontbrak hen tot op dit tijdstip niet aan wasdom.

En hier bij hen, die onder de doornen zijn bezaaid, vinden wij ook een zekere graad van wasdom. Men neemt toe in uiterlijke opvatting van Gods woord, in de erkenning van God en van de Heere Jezus Christus, en in verstandelijke kennis van de weg der zaligheid. Maar nu komen de zorgvuldigheden van het leven, de verleidingen van de rijkdom, de begeerlijkheid omtrent de andere dingen, in het hart op en ook die groeien op naast en met het goede zaad. Maar heeft de Mond der waarheid dan niet gezegd: "Zijt niet bezorgd voor uw leven, wat u eten zult, noch voor het lichaam, waarmee u u kleden zult. Het leven is meer dan het voedsel, en het lichaam dan de kleding. Aanmerkt de raven, dat zij niet zaaien noch maaien, welke geen spijskamer, noch schuur hebben en God voedt dezelve; hoeveel gaat u de vogelen te boven? Wie toch van u kan met bezorgd zijn één el tot zijn lengte toedoen? Indien u dan ook het minste niet kunt, wat bent u dan voor de andere dingen bezorgd? Aanmerkt de leliën, hoe zij wassen; zij arbeiden en spinnen niet, en Ik zeg u, ook Salomo in al zijn heerlijkheid is niet bekleed geweest als een van deze. Indien nu God het gras, dat heden op het veld is, en morgen in de oven wordt geworpen, aldus bekleedt, hoeveel meer u, u kleingelovigen? En gijlieden, vraagt niet, wat u eten of wat u drinken zult en wees niet wankelmoedig. Want al deze dingen zoeken de volkeren der wereld, maar uw Vader weet, dat u deze dingen behoeft. Maar zoekt het koninkrijk Gods en al deze dingen zullen u toegeworpen worden." (Lukas 12: 22 tot 31). Heeft de Heere Christus Zelf Zijn discipelen niet leren bidden: "Onze Vader! Die in de hemelen zijt; geef ons heden ons dagelijks brood?" Maar nu schuift zich bij de mens allerlei tussenbeide en het wordt van alle kanten vernomen: Ik heb een akker; ik heb vijf juk ossen gekocht; ik heb een vrouw getrouwd, ik bid U, houd mij voor verontschuldigd.

O, arme mens! geef u toch liever over aan Hem, die de hemel en de aarde gemaakt heeft, die trouwe houdt in der eeuwigheid en nooit laat varen de werken Zijner handen, geef u toch over in de handen van de Verlosser en Zaligmaker Jezus Christus, die grote en genadige Ontfermer. O, was het wel waarheid in uw mond, dat woord, zo vrijmoedig door u uitgesproken: *als ik U maar heb, vraag ik naar hemel noch aarde?* Is God dan geen God die machtig is, om voor u te zorgen naar ziel en lichaam? Tel de sterren, zo u ze tellen kunt, nog groter is des Heeren Almacht en liefde. Schep de zee uit en tel de druppels, die zij bevat; tel de zandkorrels en u zult die nog geringer in aantal vinden dan des Heeren genade en barmhartigheden. Hemel en aarde heeft Hij gemaakt met één uitspraak van Zijn mond. O, is het dan nodig, dat ge u zo afplaagt om uw tijdelijk bestaan? Maar hoe kom ik dan met mijn kinderen door de wereld? Ik kan immers wel voor mijzelf in stilte blijven geloven wat ik wil en toch, al is het maar een weinig, met de wereld meedoen, een weinig met de wolven huilen?

Dat zijn zo de zorgvuldigheden der wereld; die ontwaken weer en zo is men, eer men het weet, half een christen, half een afgodendienaar. En de rijkdom? O, hoe bedriegelijk is die! U kunt voor vroom en godsdienstig doorgaan, u kunt bekend staan als een groot licht in de christelijke wereld; en zie, daar ligt geld, daar ligt een testament, dat, al naar dat u er in opgenomen wordt of niet, u arm of rijk kan maken en

in één oogwenk, zo God het niet verhoedt, bezwijkt u voor de verzoeking en ligt in de afgrond. Want niets is verleidelijker dan de rijkdom. Hoe meer men ervan verkrijgt, des te armer is gieriger, wordt men, men wil altijd meer hebben en zijn wij niet rijk in God, dan krijgen wij niet het geld, maar het geld ons in zijn bezit en het blijft een treurige, maar onomstotelijke waarheid, dat de vervloekte gouddorst mensen veranderd in wreedaardige monsters.

En, lezen wij verder, *de begeerte naar andere dingen*. Wat hebt u gezocht in het begin van uw bekering? Zeker het woord des Heeren "verlost van zonde en ongerechtigheid", en "de Heere weet wel te voorzien in behoeften van allerlei aard." Maar, maar! Toen u in het begin van uw bekering weende aan de voeten van de Heere Jezus, was het u toen om man, vrouw, of om de Heere Zelf te doen? Was het u toen in waarheid te doen om ontferming, om genade voor uw arme ziel of wilde u alleen verlost zijn van de plaag der zonde, uit vrees voor hel en verdoemenis, om dan later, als het vlees zijn begeerte voldaan zag, onverschillig te worden? Zulke gemoedbewegingen op zichzelf zijn de Heilige Geest niet, alleen enige schijnbare druppels van de regen van die Geest. De Zon der gerechtigheid kan dan echter niet meer koesteren en verwarmen door al die distelen en doornen heen, waarvan het hart vervuld is. Zo wordt het zaad des Woords verstikt; uitgebot was het, een zekere graad van wasdom was aanwezig, maar de Zon des hemels kon het niet meer bereiken, noch verwarmen en het verstikte in de aarde.

Nu, geliefden! Wat moeten wij uit dit alles leren? Dat willen wij nader beschouwen, maar allereerst nog dit tot uw bemoediging en vertroosting. Welgelukzalig diegene, die na al het gelezene zichzelf veroordeelt en in de drie soorten van akker zijn eigen beeld ziet, en zich daarom aanklaagt voor het aangezicht van de levende God. Wenend zal hij het uitroepen: *och Heere! zo'n verkeerd land ben ik!* Hij zal dat uitroepen, niet om zijn schuld en zonde te bedekken of te bemantelen, maar opdat hij waarachtig genade en ontferming vindt in het bloed van de Heere Jezus Christus.

Mijn geliefden! Wij lezen Jesaja 55: 10 en 11 het volgende: "Qant gelijk de regen en de sneeuw van de hemel nederdaalt, en derwaarts niet wederkeert, maar bevochtigt de aarde en maakt, dat zij voortbrengt en uitspruit en zaad geeft aan de zaaier, en brood aan de eter, also zal Mijn woord, dat uit Mijn mond uitgaat, ook zijn: het zal niet ledig tot Mij wederkeren maar het zal doen hetgeen Mij behaagt en het zal voorspoedig zijn in hetgeen waartoe Ik het zend."

Hieruit blijkt dus, dat niet al het uitgestrooide zaad verloren is, maar dat er ook een goede akker is, waarin het terecht komt. Wij willen daarom dan ook de vraag trachten te beantwoorden: *wat is dat goede land?* Natuurlijk is hier geen sprake van een werkelijke akker, maar van de akker des harten. Daarom luidt hier de vraag: *wat is de goede akker?* Evenzo als: *wat is het goede hart, waar de Heere Jezus Christus van spreekt in ons tekstverhaal.*

Een goede akker brengt goede vrucht voort en een goed hart brengt ook goede vrucht voort. Maar nu is het hart van de mens niet alleen zo boos en verdorven, dat daaruit, volgens 's Heeren woord, niets anders zou kunnen voortkomen dan: *boze bedenkingen, doodslagen, overspelen, hoererijen, dieverijen, valse getuigenissen, lasteringen?* (Matthéüs 15: 19) Zeker, zo is het niet met de zaak gelegen, maar toch spreekt de Heere op andere plaatsen van een goed hart. Zo zegt Hij bijvoorbeeld een Schriftgeleerde in het Koninkrijk Gods onderwezen, haalt uit de goede schat zijns harten oude en nieuwe dingen te voorschijn. Van "het goede hart" waarvan hier sprake

is in de gelijkenis, wordt allereerst gezegd, *dat het Gods woord verstaat*. Dat wil zeggen dat het woord, dat hij verneemt, doorgaat tot zijn hart en dat hij, hetgeen hij hoort, vergelijkt met hetgeen hij in zijn hart ontdekt, hij zoekt het ene met het andere in overeenstemming te brengen, want dat is hier de betekenis van het woord verstaan. Daarmee wordt niet allereerst bedoeld, dat men het woord met het verstand begrijpt, maar, zoals ik reeds zei, het vergelijkt met het binnenste des harten, met andere woorden, dat men de toepassing maakt van het gehoorde op zichzelf en niet op anderen. Heeft nu de Heere het oog geopend voor eigen zonde en ongerechtigheid, dan ontdekt men spoedig in het hart allerlei, dat niet in overeenstemming is met Gods wil en woord, en men begint alle krachten in te spannen om het hart in overeenstemming te brengen met hetgeen de Heere gesproken en bevolen heeft. Men zal ook geen waarachtige vrede vinden voor zijn ziel, voordat men datgene bezit, wat het woord zegt, dat er gekend moet worden, wat er aanwezig moet zijn. Men stelt zich niet tevreden met half werk, maar men moet de gehele zaak deelachtig zijn die men nodig heeft om voor Gods aangezicht te bestaan. Men handelt niet zo als kinderen, die het achtste gebod van buiten kennen en het zonder fout kunnen opzeggen, als zij dezelfde dag hun moeder iets in het geheim ontfutseld hebben zonder daarover verder na te denken; of zij zeggen het nauwkeurig op, *dat men geen valse getuigenis mag spreken*, maar zij zijn nog geen tien minuten uit de Catechisatie thuis, of zij weten stout en driest de een of andere gepleegde ongehoorzaamheid met een leugen te bedekken.

Waar echter het woord der waarheid wordt verstaan, daar zal de mens niet proberen zijn verkeerde handelingen te bemantelen met verontschuldigungen, die toch geen steek houden, maar hij zal in zijn binnenste niets vinden, dan het tegenovergestelde van hetgeen de Heere eist en gebiedt, hij zal zich echter van hart daarover aanklagen en geen rust vinden, voordat alles in overeenstemming is met het gehoorde.

Bij de evangelist Markus wordt dit "verstaan" van des Heeren woord aldus omschreven: *zij horen het woord en nemen het aan* (Markus 4: 20) en dat betekent: zij laten het gelden tegenover hun eigen verkeerd bestaan. Zij zetten het niet terzijde, zij laten het in al zijn volheid gelden, zij trachten zich niet tegenover het woord te handhaven of boven dat te verheffen. Zo deed ook David niet bijvoorbeeld toen hij in Psalm 51: 6 betuigde: "Tegen U, U alleen heb ik gezondigd en gedaan, dat kwaad is in Uw ogen; opdat Gij rechtvaardig zijt in Uw spreken en rein zijt in Uw richten."

Waar de oprechten nu zulke woorden horen, geven zij de Heere gelijk, klagen zij zichzelf aan en doen zo juist wat Hij van hen verlangt. Want wie meent alles te bezitten wat hij nodig heeft, die zal bedrogen uitkomen; wie echter tot God komt met een gebroken en verbrijzeld hart, die zal zich aan Gods woord, aan het vonnis dat dat woord over hem uitspreekt, van ganser hart onderwerpen! O, hoe rijkelijk zal hij ondervinden, dat hem, *die heeft, nog meer gegeven wordt*, zodat hij het leven en overvloed zal hebben. Wie echter niet heeft, *van die zal genomen worden, ook wat hij heeft*.

Bij Lukas lezen wij: *en dat in de aarde valt, zijn deze, die het gehoord hebbende, het in een eerlijk en goed hart bewaren, en in volstandigheid vruchten voortbrengen*. Er zijn er, die het woord bewaren in hun harten, zij blijven er aan vasthouden, zij blijven er op staan. Dat woord is als het onvergankelijk zaad des Woords in hen gezonken in de diepste grond van hun hart en dat dit woord ook voor hen mag blijven gelden, dat is voor hen de hoofdzaak, zoals wij ook lezen van Maria, de moeder des Heeren (Lukas

2: 19): *doch Maria bewaarde deze woorden, overleggende die in haar hart.* En Lukas 2: 51b: *en Zijn moeder bewaarde al de ze dingen in haar hart.*

Het hart des mensen, hoe verdorven ook, wordt in de heilige Schrift goed genaamd, als het beantwoordt aan het doel, dat de hemelse Landman met Zijn akker heeft, het doel, waarmee de Heere met het woord Zijner waarheid binnentrekt in zo'n hart, namelijk opdat het vrucht drage.

Maar het wordt ook *een eerlijk hart* genoemd. Van zo'n hart spreekt ook Ps. 32: 2: "Welgelukzalig is de mens, die de Heere de ongerechtigheid niet toerekent, in wiens geest geen bedrog is", d.w.z. geen zelfbedrog door verkeerde overleggingen. Men maakt zichzelf wijs, dat God het zo nauw met de zonden niet neemt en daarover niet toorn, of dat de Heere, als Hij toorn, nooit meer genadig wil zijn. Ook denkt men, dat men de Heere niet alles mag zeggen, Hem niet de gehele schuld mag blootleggen. Daarom verzwijgt men een gedeelte van zijn zonden en misdaden en wil niet alles voor de Heere blootleggen, maar wil later zelf een gedeelte zijner overtredingen zoeken goed te maken, terwijl Gods woord toch zegt, dat geen ding voor Hem verborgen is, maar alle dingen naakt en geopend zijn voor het oog Desgenenen, met Wie wij te doen hebben (Hebr. 4: 13). Ook maakt de duivel de mensen wijs, dat zij niet alles aan de Heere mogen zeggen, Hem niet alles mogen klagen.

Zie, zo is er bedrog in des mensen hart tegenover de waarheid Gods. Ja, tegenover God Zelf, zoals het valsheid en bedrog tegenover de geneesheer is, als men hem een gedeelte van zijn ziek zijn of de oorzaak daarvan verzwijgt, omdat men er zich voor schaamt. Zo verkeerd was ook David een tijdlang, zoals hij ons zelf vertelt in Ps. 32: 3: "Toen ik zweeg, werden mijn beenderen verouderd, in mijn brullen de ganse dag." Zo was het hem te moede, toen hij zijn schuld verzweg voor het oor van Hem, Die de harten en de nieren beproeft en voor Wiens oog niets bedekt is, voor Hem, de alziende en alwetende God! Want zegt hij tot de Heere, Uw hand was dag en nacht zwaar op mij; mijn sap werd veranderd in zomerdroogten. Maar daarbij bleef het niet bij David, daarbij blijft het niet bij allen, die een "goed", een "eerlijk" hart hebben, naar de mening van de Heilige Geest, die Zelf dit nieuwe hart in hen schiep. Hoor maar wat David verder tot de Heere spreekt (Ps. 32: 5): "Mijn zonde maak ik U bekend en mijn ongerechtigheid bedekte ik niet. Ik zei: ik zal belijdenis van mijn overtredingen doen voor de Heere." Zie, toen hij zijn hart uitgestort had voor des Heeren aangezicht, en Hem alles had verteld wat hij eerst wilde verbergen, toen lag zijn hart open en bloot voor de Heere en toen was valsheid en zelfbedrog zo ver van hem verwijderd, als het westen is van het oosten, want zegt hij verder: "En Gij vergaf de ongerechtigheid mijner zonde. Sela!"

Daarom, geliefden, is het allereerste teken van een "goed en eerlijk" hart dat het zichzelf aanklaagt en de noodkreet wordt daar vernomen: "die man, die vrouw ben ik! het 'op de weg', 'op het steenachtige', 'onder de doornen gezaaide', *ben ik!*" Ach, zegt zo'n ziel, ik heb er nog nooit op gelet dat de Apostel zegt: *ontvangt met zachtmoedigheid het woord, dat in u gepland wordt* (Jac. 1: 21).

Die aan de weg gezaaid zijn, veroordelen zichzelf niet vanwege hun opstand tegen de genade, maar zij verzetten zich tegen het woord van God en wanen zichzelf ver daarboven verheven. Bij het "goede", bij het "eerlijke" hart daarentegen verneemt men de aanklacht: 'Ach Heere! Wat heb ik mij toch verzet tegen Uw wegen en leidingen, tegen Uw gedachten, tegen Uw heilsraad. Ik heb mijn eigen gerechtigheid, mijn vermeende voortreffelijkheid willen handhaven tegen de duidelijke uitspraken van Uw mond. Hoe dikwijls ben ik voor de vorst der duisternis uit de weg gegaan omdat ik

niet begreep, dat het woord Uwer genade, hoewel het mij verootmoedigde en neersloeg, toch niets bedoelde dan mijn eeuwig heil.'

Het "goede", het "eerlijke" hart, ik herhaal het, is zo'n hart, dat zichzelf aanklaagt en veroordeelt, daar het niets dan wankelmoedigheid en zwakheid in zich ontdekt.

Zij daarentegen, die werkelijk op het "steenachtige" zijn gezaaid, zijn nooit in angst en onzekerheid daarover, of het wel zal volhouden in de goede strijd, of het wel zal volharden tot het einde.

Dat is immers een uitgemaakte zaak bij de mond-christenen en, zegt zo een, wie zou het in twijfel durven trekken, dat ik niet zal volhouden, dat ik niet pal zal blijven staan in de strijd. Maar, zodra er zich verdrukking en vervolging opdoet om der waarheidswille - ik zeg niet om zelfuitgedachte wegen en beweringen - maar *om des Heeren Woord*, dan sluit hij, die op het "steenachtige" is gezaaid, spoedig vrede met de vijanden en laat des Heeren Woord varen.

Het "goede en eerlijke" hart daarentegen, het hart, waarin Gods Woord is gezonken als *het levende en onvergankelijke zaad der wedergeboorte* (Petrus 1: 23), is diep verootmoedigd, het wantrouwt zichzelf en is ook in grote angst en benauwdheid omdat het meent nog een der dagen te zullen omkomen door de hand van de helse Saul. Daar is dan de angst daar is de verslagenheid voor handen, zodat men zich vol treurigheid afvraagt, hoe zal het blijken met mijn christengeloof gesteld te zijn als het eens op de proef komt. Dan leert men ook *Amen* zeggen op die waarheid; dat, als men staande blijft in de verzoeking en aanvechting in nood en strijd, zulks geen eigen werk, maar Gods genade alleen is, die ons staande houdt.

Hem, die een "eerlijk en goed" hart heeft, is het vaak bang te moede; vaak loopt zijn weg door nacht en duisternis heen en wenend roept hij uit: de benauwdheden van mijn hart hebben zich wijd uitgestrekt en: *mij is bange*. Ja, zeer bang! Zo ziet het er uit in een "eerlijk en goed hart". Zo'n hart is bang om af te vallen van Gods waarheid, maar toch, het strijdt om pal te staan in de storm der benauwdheid en der aanvechting.

Wat "onder de doornen" is gezaaid, beweert altijd, dat het staande is gebleven en men hoort daar niets dan verontschuldigen en zelfrechtvaardigen. Waar de "verleidingen van de rijkdom" de mensen het meest beheersen en medeslepen, daar geeft men gewoonlijk voor, dat men omtrent rijkdom en armoede geheel en al onverschillig is. Waar "de zorgvuldigheden van het leven" iemand geheel ten onder houden, daar huichelt men een valse vrede en geeft zich uit voor iemand die wijsheid en gezond verstand genoeg bezit om zichzelf veilig door het leven te brengen. Waar de "begeerlijkheid naar andere dingen" heerst, daar weet men alles met bloemen te bedekken en al blijft zo'n mens de prediking der waarheid volgen, toch komt hij er nooit toe zichzelf aan te klagen en te veroordelen en hij zal zonder barmhartigheid hem veroordelen, die hem zijn verkeerd gedrag blootlegt en hem daarover bestraft.

Maar "het goede en eerlijke hart" moet van dag tot dag, van uur tot uur met zulke doornen en distels strijden, het weet maar al te goed, hoe het er van binnen bij hem uitziet en dat hij naar lichaam en ziel niets is dan een bos stro die onmiddellijk in volle vlam staat als er ook maar één vonk bij komt. Het veroordeelt zichzelf daarover dat het zo gebukt ligt onder allerlei zorgen en zo ongehoorzaam is aan des Heeren woorden en bevelen. Toch kan het zulke doornen en distelen niet in zich dulden, en er is een strijd op leven en dood om die uitgeroeid te krijgen, opdat in waarheid de Heere vrucht wordt gedragen. Daarom is dit ook het voortdurende gebed: *Heere, ruk U Zelf toch die doornen en distelen uit*.

Hij, die in het Licht van de Geest, door het woord leert inzien, hoe die doornen en distelen gedurig weer opgroeien, veroordeelt zichzelf. Hij moet God hebben tot zijn

God, en de Heere Jezus tot zijn Verlosser en Zaligmaker, en, hoewel hij midden onder de doornen staat. Ja, er als onder bedolven ligt! Toch, de dag komt, de blijde dag breekt aan dat hij al die doornen en distelen van zich werpt en vrij en blij staat voor het aangezicht des Heeren. Hij brengt vrucht voort in volständigkeit.

Geliefden, van deze volständigkeit, van dat geduld, van deze lijdzaamheid, vinden wij vermeld in Jacobus 1: 2 tot 4. Wij lezen daar: “Acht het voor mij grote vreugde, mijn broeders! Wanneer u in velerlei verzoeken valt”, d.w.z.: klaagt er toch niet zo over, dat u een menigte vijanden en bestrijders hebt, klaagt er toch niet zo over, over de vijandschap van de wereld. *Acht het voor grote vreugde, mijn broeders, als u in velerlei verzoeken valt*, gelijk een goed en dapper soldaat het een vreugde acht, in het open veld uit te trekken en onverschrokken zijn krachten met die van de vijand te meten. *Wetende, dat de beproeving uws geloofs lijdzaamheid*, dat is, volharding, *werkt. Doch de lijdzaamheid hebbe een volmaakt werk*, d.w.z. zij mag duren tot het zalig einde bereikt is, *opdat gij moogt volmaakt zijn en geheel oprecht, in geen deel gebrekkelijk*.

Het doel is dus, dat u vrucht mag dragen gelijk de Heere ook in Lukas 8 zegt: die heeft, die zal gegeven worden. Verder lezen wij in Jacobus 5: 7 en 8: *Zo zijt dan lankmoedig, broeders! - hoe lang? - tot de toekomst des Heeren*; d.w.z. allereerst totdat Hij u met redding en uitkomst tegemoet treedt, of, indien u die niet meer beleeft, tot op de dag Zijner glorierijke toekomst, als Hij komen zal met de wolken des hemels. Ziet! Een akkerman wacht immers zolang tot de vrucht rijp is en de dag van de oogst gekomen is, en de heerlijke vrucht zijn hart en oog verblijdt. Ja, het is een heerlijke vrucht, die hij eindelijk na lang wachten, aanschouwen mag! *Ziet, de landman verwacht de kostelijke vrucht des lands lankmoedig zijnde over dezelve, totdat het de vroege en de late regen zal hebben ontvangen*. Want als het zaad in de aarde gezaaid is, kan de landman er verder niets aan doen, hij moet het uitgezaaide koren stil in de aarde laten liggen en er alle stormen en regenvloeden overheen laten gaan. Hij moet stil wachten op de zegen van boven. *Weest gij ook lankmoedig*, zo gaat Jacobus voort: *want de toekomst des Heeren genaakt* (vers 8). Dan. Ja, dan brengt de Heere, de rechtvaardige Rechter, de kroon mee voor allen, die hier de goede strijd gestreden, de loop voleindigd en het geloof behouden hebben. Zo lezen wij ook in Hebr. 10: 35: *Werpt dan uw vrijmoedigheid niet weg*, uw vertrouwen op God, op de levende God, *welke een grote vergelding des loons heeft. Want gij hebt lijdzaamheid van node!* Dat is het, mijn geliefden! geduld, lijdzaamheid, volharding, wat ik ook voor u afsmeek, opdat wij, zoals wij verder lezen in: 36, *de wil van God gedaan hebbende, de belofenis mogen wegdragen*.

Zo alleen zult u overwinnaars blijven en de vesting, die u door de Heere is toevertrouwd, behouden en de sleutels daarvan niet aan de vijand overleveren. Alleen in die vesting bent u goed en veilig geborgen, alleen daarin is overvloedige voorraad van krijgs- en mondbehoefte voorhanden. Zo alleen zult u de vervulling der beloften en de onverwelkelijke kroon des levens ontvangen. Want, zegt de Apostel verder (Hebr. 10: 37), *nog een zeer weinig tijd en Hij, die te komen staat, zal komen en niet vertoeven!* Als de nood ten toppunt is gestegen, dan is de uitredding nabij; als het water tot aan de lippen is gestegen en over het hoofd dreigt te gaan of werkelijk ons reeds bedolven heeft, zeker dan breekt het uur der uitredding, der hulp die van boven is, aan. De Heere komt nooit te vroeg, maar ook nooit te laat. Hij komt te Zijner bestemde ure, in Zijn raadsbesluit bestemd. Nee o Sion, Uw Verlosser zal niet uitblijven, maar Zijn gezegende voeten spoeden u reeds tegemoet. Maar, gaat Paulus voort: *de rechtvaardige*, de waarlijk rechtvaardige, *zal uit het geloof leven*. Hij vraagt

niet: wat zie ik? Maar: wat spreekt de Heere? Wat staat er in Zijn Woord geschreven? Hij vraagt niet: wat heb ik in de hand? Maar wel zegt hij: het geldt hier te blijven bij de gehoorzaamheid van Gods geopenbaarde wil! Daarbij leeft hij en niet van brood alleen, maar bij alle woord dat uit des Heeren mond uitgaat. Dat ene weet hij: dat in en door dat woord, brood, huis, hof, vrouw en kind en alles wat hij nodig heeft, veilig en geborgen is. Ja, alles wat hij behoeft voor het tegenwoordige en het eeuwige leven. Verder voegt de Apostel er nog dit bij: *en zo iemand zich onttrekt, mijn ziel heeft in hem geen behagen*. Waarom niet? Omdat de gehele raad van Gods tot zaligheid der Zijnen zo geschapen is, dat het alles een zaak des geloofs is, zoals er ook geschreven staat: *wij wandelen door geloof, en niet door aanschouwen*. Opdat zij, als het uur der zaligheid, het uur van zalig aanschouwen, eindelijk aangebroken is, des te meer de heerlijkheid zouden genieten, die hun bereid is.

Wie God gelooft, die wordt zijn geloof gerekend tot rechtvaardigheid en hij zal daarmee niet bedrogen uitkomen want aan hen heeft de Heere een welgevallen. In vers 39 zegt de Apostel nog: *maar wij zijn niet, die zich onttrekken ten verderve, maar van degenen, die geloven tot behouding der ziel*; wij zijn van degenen, aan wie de Heere het geeft, hun ziel als een buit weg te dragen.

Een "goed en eerlijk hart" klaagt zichzelf gedurig aan, daarover, dat het is als degenen, "die bij de weg gezaaid zijn", dat het zo zwak, zo onvast is in het geloof en het vindt in zich al die vreselijke doornen en weet het maar al te goed, hoe de ongezonde vochten en dampen die daarvan uitgaan, het geheel en al vervullen en het uitgestrooide zaad verstikken kunnen. Juist deze zelfkennis, deze ootmoed, deze zelfaanklacht, zijn de echte kentekenen van "een goed en eerlijk hart". Ach, men moet toch niet menen, dat het er in een naar de mening van de Geest "goed en eerlijk hart" zo geheel anders uitziet dan in dat der overigen. Nee, wat in het hart van de een spookt en daaruit tevoorschijn komt, dat spookt ook in en komt tevoorschijn uit het hart van de ander. Wie echter "het woord niet verstaat" zal nooit zichzelf aanklagen en veroordelen, in tegendeel, het zal voortdurend zichzelf rechtvaardigen en zichzelf geloven en beweren, dat het goed en eerlijk is. Die echter het woord verstaat, die oordeelt zichzelf. Die werkelijk "aan de weg" gezaaid zijn, willen zulks nooit van zichzelf erkennen.

Die niet aan de weg gezaaid zijn, klagen zichzelf aan, maar nochtans is het hun alleen daarom te doen, de levende God tot hun deel te hebben. Daarom zeggen zij ook met Asaf: *als ik U maar heb, vraag ik naar hemel noch naar aarde*. Die op "het steenachtige" zijn gezaaid, veroordelen zichzelf ook niet, maar al hebben zij de vuurproef der verdrukking en vervolging niet kunnen doorstaan, weten zij toch hun verkeerde handelingen te rechtvaardigen, met het doel om hun verkeerde wegen bij te kunnen houden. Die niet op "het steenachtige" gezaaid zijn, veroordelen zichzelf, het is hun bang te moede, want het is hun te doen om de Heere, om de Heere Christus en de hele wereld kan hun niet geven wat zij in Hem alleen vinden en, als het er om gaat, laten zij de gehele wereld varen en als zij voor de keus komen te staan, *Gods vrienden*, of vrienden der wereld te zijn, kiezen zij zeker de Heere Christus en Zijn versmaadheid. De Heere moeten zij hebben. Hij alleen kan hun rust en bevrediging geven.

Die "onder de doornen" gezaaid zijn, klagen zichzelf ook nooit aan, want de vraag of zij de wereld of de Heere toebehoren, laat hen tamelijk koud en zij hebben daaromtrent geen angst of aanvechting.

Zij daarentegen, die niet onder de doornen gezaaid zijn, zijn vol angst of zij wel zullen volhouden tot het einde toe, daarom is het hun te doen, om de genade der volharding,

zij weten, dat zij vrucht zullen moeten dragen, dat zij vrucht zullen moeten gedragen hebben op de grote dag, als de Heere zal verschijnen op de wolken des hemels. Zij weten, dat hun werken alsdan vol moeten zijn bevonden en, omdat zij dat weten, vernemen en verstaan zij des Heeren vermaning tot Martha: *één ding is nodig*. Het is hun te doen om des Heeren woord en gebod, het is hun wens, hun innige hartewens daarin te volharden tot het einde, het is er hun om te doen, het geloof te behouden, dat het onzichtbare alleen op het oog heeft, dat hoopt op hope tegen hope, en dat volmaakt wordt gemaakt in de erkenning van de wil Gods.

Zó draagt men dan vrucht, honderdvoud, zestigvoud, dertigvoud. Honderdvoudige vrucht komt vooral in het heilige land dikwijls voor, zoals zulks van Izaks oogst uitdrukkelijk vermeld wordt. Wij lezen daarvan Gen. 26: 12: en Izak zaaide in dat zelve land en hij vond in datzelfde jaar honderd maten, want de Heere zegende hem.

Er zullen er dus zijn, die honderdvoudige vrucht zullen gedragen hebben. De dierbare evangelist Lukas zegt echter alleen (Lukas 8: 15): *dat zij in volstandigheid vruchten voortbrengen*. Wenst men nu honderdvoudige vrucht voort te brengen? Welnu! Dan lette men op de uitleg van de gelijkenis door de Heere Zelf: zij brengen vrucht voort in volstandigheid, in lijdzaamheid, en volharding bij des Heeren woord en belofte.

Mijn geliefden! Het is in de grond veel gemakkelijker honderdvoudige, dan zestig- of dertigvoudige vrucht te dragen; want, hoe overvloediger de vrucht is, des te beter weet men ook, dat zij geen vrucht van eigen akker is, maar alleen het werk van de Heere, de vrucht van Zijn werk, dat alleen voor Gods rechterstoel geldt. Dan zal men met Psalm 115: 1 van ganser hart gezegd leren worden: *Niet ons, o Heere! niet ons, maar Uw Naam geef eer, om Uw goedertierenheid, om Uwer waarheid wil*.

Matthéüs, die meer het oogmerk had de Koninklijke eer van Christus te doen uitblinken, vermeldt van *een honderdvoudige, zestig- en dertigvoudige vrucht*. Bij Matthéüs wordt dus de honderdvoudige vrucht het eerst genoemd. (Matthéüs 13: 23).

Bij Markus daarentegen, die meer het kleine en geringe op het oog heeft, wordt de *dertigvoudige* vrucht het eerst vermeld.

Lukas de geneesheer, die geen onderscheid maakt en alleen de waarheid Gods prijzen wil, maakt geen onderscheid tussen vrucht en vrucht. Het heeft de Heere behaagd door de verschillende Evangeliën dit een en ander zo te laten optekenen, als het best overeenkwam met het doel, waartoe en de manier waarop zij de mensen het Evangelie hadden te verkondigen. Ik herhaal het, honderdvoudige vrucht te dragen is het gemakkelijkst, want men ervaart daarbij dat men zelf in waarheid niets is, en de Heere alles.

Verder wijs ik u nog op hetgeen wij lezen Hebr. 6: 7 en 8: “Want de aarde, die de regen menigmaal op haar komende, indrinkt, en bekwaam kruid voortbrengt voor degenen, door welke zij ook gebouwd wordt, die ontvangt zegen van God; maar die doornen en distelen draagt, die is verwerpelijk en nabij de vervloeking, welke einde is tot verbranding.” Mijn geliefden! Hoe meer het woord des Heeren vergeleken wordt met hetgeen wij in onze harten gewaar worden, hoe meer zal men zichzelf moeten aanklagen en verwerpen, op grond van dat woord: toch zullen de oprechten er op uit zijn in overeenstemming met dat woord gevonden te worden. Of het een of het ander: ik zal of doornen en distelen voortbrengen, dan ben ik nabij de vervloeking en mijn eind is, dat ik verbrand zal worden; óf ik moet vruchten dragen en wie zich buigt onder des Heeren goede wil en gebod, dat tegen zichzelf laat gelden en zichzelf oordeelt op grond daarvan, die zal het aan vruchten niet ontbreken; ook al meent hij, dat alles tegen hem getuigt.

Welgelukzalig die akker, die aarde, die gebarsten is door de hitte van verdrukking, aanvechting en nood! Hoe gretig drinkt zij de regen, de dauw des hemels in! Hoe schreeuwt dan de ziel tot de levende God, meer dan het hert naar de waterstromen, naar de eeuwige bornput der verkoelende en verkwikkende wateren. Als nu de heerlijke en malse regen op de dorstige aarde neervalt, die hem indrinkt en zo bevochtigd wordt, ontstaat in het uitgestrooide zaadkorreltje een zachte warmte, want, zodra de aarde bevochtigd wordt, ontstaat in en rondom het zaadkorreltje een koesterende hitte. Ja, er ontstaat een strijd, een kamp op leven en dood. Het zaadkorreltje barst uit elkaar, maar juist zó komt de levenskiem tevoorschijn en breekt door de harde aarde heen, zwak en teer en voor het menselijk oog schijnt het een onmogelijke zaak dat er ooit iets van terecht komt. Toch blijft de levenskiem aanwezig en zij schiet wortel naar de diepte, maar zij groeit ook in de hoogte en boven aan de halm vindt men dezelfde graansoorten terug die de zaaier eens met veel tranen zaaide en aan de schoot der aarde toevertrouwde op hoop tegen hoop.

Ja naar boven is de halm gegroeid, en naar boven zwaait ook de maaier zijn schoven als hij ze samenbindt op de dag van de oogst. Dan roept hij het vol vreugde uit: *dat heeft de Heere gedaan*. Geloofd en geprezen zij Zijn Grote Naam! Amen.

*Die hier bedrukt met tranen zaait,
Zal juichen, als hij vruchten maait.
Die 't zaad draagt, dat hij zaaien zal,
Gaat wenend voort, en zaait het al;
Maar hij zal, zonder ramp te schromen,
Eerlang met blijdschap wederkomen,
En met gejuich, te goeder uur,
Zijn schoven dragen in de schuur.*

Psalm 126:3

13. Tweeërlei kennis van Christus

Als nu Jezus gekomen was in de delen van Cesarea Filippi vraagde Hij Zijn discipelen, zeggende: Wie zeggen de mensen, dat Ik, de Zoon des mensen, ben. En zij zeiden: sommigen: Johannes de Doper en anderen: Elias. En anderen: Jeremia, of een van de profeten. Hij zeide tot hen: Maar gij, wie zegt gij dat Ik ben?

En Simon Petrus, antwoordende, zeide: Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God. En Jezus, antwoordende, zeide tot hem: Zalig zijt gij, Simon, Bar-Jona! Want vlees en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de hemelen is! En Ik zeg u ook, dat u bent Petrus en op deze petra zal Ik Mijn gemeente bouwen en de poorten der hel zullen haar niet overweldigen. Matthéüs 16: 13-18

Geliefden.

Dit Evangelie, toont ons aan, dat er tweeërlei kennis van Jezus Christus bestaat: de ene, volgens welke men Hem houdt voor een heilige, hoge, heerlijke, voortreffelijke, van God gezonden man. Ja, voor een hoge en allerhoogste profeet. Dat is de kennis, tot welke de rede, tot welke vlees en bloed kunnen komen.

Een andere kennis is deze, dat men Hem erkent en houdt voor de Messias, Welke God door de profeten beloofd heeft, dat men Hem erkent als de Zoon van de levende God. Tot deze kennis komt men niet door de rede, niet door vlees of bloed, maar God, de Vader, openbaart dat de mens door Zijn Woord en Zijn Geest. De eerste kennis laat de mens in zijn verloren toestand, dat het geweten, niettegenstaande alle kennis, nooit en nimmer tot rust komt. In de andere kennis echter heeft men rust en vrede en zij is met de zaligheid verbonden. Dit is het, wat wij uit deze woorden leren.

De Heere heeft deze vraag aan Zijn discipelen gesteld, omdat Hij Zijn lijden en sterven tegemoet ging. Wanneer nu de discipelen Hem voor niets meer gehouden hadden dan de andere mensen deden: voor Johannes de Doper, voor Elias, voor Jeremia of een der andere profeten, zouden zij Hem verlaten hebben, zij zouden niet bij de Heere gebleven zijn. Hoewel nu weliswaar de verloochening van Petrus plaats had, en alle discipelen gevluht zijn in Gethsémané, hebben zij Hem altijd in hun harten niet voor Johannes de Doper, voor Elias of Jeremia gehouden, maar voor Hem, Die hen alleen kon zalig maken en zo hebben zij ook in hun harten niet opgehouden bij Hem te zijn.

Toen dus de Heere Zijn lijden en sterven tegemoet ging, wilde Hij van tevoren deze belijdenis vernemen, of Hem de discipelen wel voor Die hielden, waartoe de Vader Hem gezonden had. Hij wilde als het ware Zijn eigen werk op de proef stellen, want Hij had de discipelen volgens het hogepriesterlijk gebed, uitverkoren en beroepen en had hen tot nu toe in het gebod des Vaders bewaard, Hij wilde dus aan Zijn eigen werk de toetssteen aanleggen, of het goed en rein goud was, of nu in hun harten het woord van de Vader lag, *het zaad van het onvergankelijk leven*. Want mochten zij ook een tijd lang in schrik en angst geraken, in Gethsémané Hem verlaten en loochenen, zo zouden zij toch, omdat het woord in hen was, juist vanwege zulke trouweloosheid slechts des te meer in nood raken en voelen en ondervinden, wat het was, Hem niet meer bij zich te hebben en des te ontvankelijker te zijn voor de blijde boodschap: *Hij is opgestaan*.

De heilige mannen Gods, veracht en verworpen door hun tijdgenoten, zijn toch altijd in leven gebleven door hun prediking en hun getuigenis. Johannes de Doper bij voorbeeld, leeft nog tot op de huidige dag, Elia ook, Jeremia ook.

De namen van honderden vorsten en heren, die toen in die tijd geleefd hebben, zijn de meesten van u volkomen onbekend, maar Johannes de Doper, Elia, Jeremia enz., die kent u. Zij zijn weliswaar in de hemel, in de eeuwige heerlijkheid, maar met hun getuigenis leven zij ook nu nog in deze wereld; zo leven ook Luther en Calvijn nog, hoewel zij gestorven zijn. Staat nu weer iemand op, die hetzelfde getuigenis brengt, dan heet het: dat is een Johannes; dat is een Elia; dat is een Calvijn; dat is een Luther! Maar de goede mensen, die dat zeggen, en de gestorven profeten viëren en hun standbeelden oprichten, weten in hun harten toch niets en worden heen en weer geworpen door allerlei wind der leer.

Dat echter weet een arm kind, dat Johannes de Doper, dat Elia, Jeremia, dat Luther, Calvijn en Zwingli hem niets helpen kunnen, zij zijn in de hemel en mogen misschien hier op aarde wel iets bijdragen met hun geschriften, maar dat zij de last van het hart wegnemen, dat zullen zij wel allen laten blijven. Wanneer ik Gods toorn in mijn geweten ondervind, wanneer ik daar in mijn zonden lig - ik heb het woord wel gehoord: "ik geloof de vergeving der zonden," maar ik kan nu niet daarop komen - daar kan geen mens helpen. Daar dient de profeet er wel toe, dat hij het woord brengt; wanneer echter niet Eén komt en het hart open sluit, waar de goede zelf kan binnenkomen, zo helpt alles niets. Noch Johannes de Doper, noch Elia, noch Jeremia, noch Luther, noch Calvijn, noch Zwingli - zij helpen allen niets.

Zo spraken dus de mensen van de Heere Jezus, terwijl sommigen zeiden: *Hij is Johannes de Doper*. En de anderen: *Hij is Elia*; en weer anderen: *Hij is Jeremia*. Want zij schatten Hem allen hoog, en eerden Hem vanwege Zijn prediking. Zij zeiden: Nee, zo hebben de Farizeeën en de Schriftgeleerden toch nooit gepredikt, die kunnen dat zo niet! Zie toch Zijn liefde! Zijn geweldige daden! Die zoekt ons, niet Zichzelf!

En zo verheugden zij zich in dit Licht en liepen Hem na zoveel zij konden. Daar waren er enigen bij, die wisten zeer wel, dat Hij de Christus was, zij hadden het ook bij de genezing van de bezetenen vernomen, dat de duivelen gezegd hadden, dat Hij de Christus was, maar tot de belijdenis komen: *U bent het!* Dat konden zij daarom niet, omdat zij geen zonden hadden. Dat is, omdat zij hun zonden niet erkenden. De prediking was hun lief en aangenaam, zoals dat vaak het geval is, waar goed en evangelisch gepreekt wordt. De geschriften der Hervormers worden ook in de kloosters gelezen en daar blijven de mensen toch onder het pauselijk juk zitten. Zo heeft dan ook de prediking der vergeving der zonden haar streling, is voor het gevoel aangenaam en die mensen lopen naar haar toe.

Om nu de haat van de Farizeeën en der Schriftgeleerden niet al te zeer op te wekken, maakt men uit de naam van die mensen een andere naam en zegt: dat is die en die! Dat is er juist zo één! Dus de mensen hadden ogenblikkelijk nood en behoefte, maar de wet Gods was niet achter hen, de juiste nood was bij hen niet aan de man gekomen; het "Ik ben verloren! Ik ben verloren!" was niet bij hen. Zij hoorden graag de prediking; zagen graag de grote daden van de Heere, hadden het graag, wanneer Hij hun zieken, lammen, blinden, melaatsen en bezetenen genas en verlost; verder bleven zij steken in de wereld en het zichtbare. Zij lazen de profeten, maakten echter niet de toepassing op zichzelf, zij kwamen niet voor God, - dat ik mij zo mag uitdrukken - met de strik om de hals, niet als de verloren zondaren, die erkend hebben: ik moet sterven! Ik ben des doods! Ach, waar is het leven? Dat waren zo mensen - de ene dag riepen zij: "Hosannah! Gezegend zij Hij, die daar komt in de Naam des Heeren!" En enige

dagen daarna roepen zij: "kruis Hem! kruis Hem!" Of, zij hadden tenminste alles vergeten, geheel vergeten.

Daar wilde nu de Heere Jezus van Zijn discipelen weten, wat *zij* van Hem dachten. Zoals er nu eenmaal zulke mensen zijn, die altijd de eersten zijn, zo antwoordt dan ook Petrus dadelijk in naam van de overigen en spreekt: *Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God!* Van Johannes de Doper vernemen wij in Markus 6: 12 en vervolgens: *En uitgegaan zijnde, predikten zij, dat zij zich zouden bekeren. En zij wierpen vele duivelen uit en zalfden vele kranken met olie en maakten hen gezond;* eigenlijk met het woord des Heeren, de olie diende er slechts toe, om te verbergen, dat hier een Goddelijke macht in het spel was. In deze tijd gebruikte men weinig inwendige medicijn, maar meestal uitwendige, en daar was de olie de hoofdzaak.

En de koning Herodes hoorde het (want Zijn Naam - de naam Jezus - was openbaar geworden) en zeide. *Johannes, die daar doopte, is van de doden opgewekt en daarom werken die krachten in Hem.*

Herodes, dat ziet u, was ook een arme zondaar, en hoewel hij Johannes de Doper aan zijn tafel en in zijn hof gehad had, zo dacht hij toch: Nee, ik heb hem onthoofd, maar hij is weer uit het graf gekomen! Dat was een duistere, verborgen macht, die deze gedachte in het hart van Herodes bracht.

Dat echter alles wat Jezus deed, slechts een bewijs was van de eeuwige barmhartigheid Gods, een onderpand der vergeving der zonden om Christus wil bij God, dat kon Herodes niet zien, omdat hij geen zonden had; dat is, niet voor God tot kennis van zijn zonden gekomen was.

Vers 15: ***Anderen zeiden: Hij is Elias.*** Dit kwam uit het verkeerd verstaan van de profeet Maléachi. Daar staat in het laatste hoofdstuk vers 5 en 6: "Ziet, Ik zend ulieden de profeet Elia, eer dat die grote en vreselijke dag des Heeren komen zal. En hij zal het hart der vaderen tot de kinderen wederbrengen en het hart der kinderen tot hun vaderen; opdat Ik niet komen en de aarde met de ban sla."

Dat deze dag des Heeren, de dag van Christus was, dat verstonden de mensen, maar nu meenden zij, dat eerst de werkelijke profeet Elia komen en alles terecht brengen moest. Zij hadden Johannes de Doper gekend en wisten, dat hij onthoofd was. Nu zeiden zij: *Jezus is Elia*, want zij hadden de Doper Johannes veracht.. Zoals dat nog vaak heden ten dage gaat, dat men de ene getuige der waarheid viert, terwijl men de ander doodslaat. *Zo zeiden zij dan ook: Nee, die man is Elia.* Want zij hadden Johannes de Doper veracht, en niet erkend, dat hij juist als Elia was, waarvan de profeet sprak.

Tot zulke dwaasheden kan men immers komen, zoals er nog heden ten dage Christenen bestaan, die menen, de Heere Jezus zou nog eenmaal een zichtbaar rijk op aarde stichten en dat uit de profeten willen bewijzen; eer Hij echter komen zal, moet volgens hen, nog eerst de werkelijke profeet Elia komen, die zou dat alles voorbereiden. En daar rekenen zij dan tot op jaar en dag uit, hoeveel tijd daartoe nog verstrijken zal. Zo zijn dan deze Christenen juist zo verstandig als de Joden toentertijd en de Joden van de toenmalige tijd juist zo verstandig als de Christenen van de huidige dag. De gehele oorzaak ligt echter daar in: er is geen waarachtige verlorenheid, er is geen verdwijnen voor God, geen kennis der zonde, er ontbreekt de erkenning: *de wet is geestelijk, maar ik ben vleselijk, onder de zonde verkocht.*

Wat nu *de profeet Jeremia* aangaat, zo bestond er in die tijd een secte, die beweerde: de profeet Jeremia moest van tevoren komen en boete prediken, dan zou eerst het rijk van de Messias beginnen.

Hoe komt het dat Petrus aldus geantwoord heeft? Petrus had de Bijbel, hij had het onderwijs ontvangen in de Catechisatie, juist zoals de overigen, hij had de 2^e Psalm geleerd, dat daar van de Messias gezegd wordt: *Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd*. Hij had in de Catechisatie ook geleerd, dat het in de vijf en veertigste Psalm van de Messias heet: *Daarom heeft U o God, Uw God gezalfd met vreugde-olie, boven Uw medegenoten*. Hij had geleerd uit Jesaja, hoofdstuk 61, dat daar de Messias spreekt: "De Geest des Heeren Heeren is op Mij, omdat de Heere Mij gezalfd heeft, om een blijde boodschap te brengen aan de zachtmoedigen; Hij heeft Mij gezonden om te verbinden de gebrokenen van harte; om de gevangenen vrijheid uit te roepen en de gebondenen opening der gevangenis."

Zo heeft hij dus de Naam "Zoon Gods" leren kennen, "Zoon Gods, des levenden Gods en de Naam Christus, Gezalfde". Hij heeft hem ook letterlijk gevonden onder anderen in David, hoofdstuk 9: 25, waar wij lezen: "Weet dan en versta: van de uitgang des woords, om te doen wederbrengen, en om Jeruzalem te bouwen, tot op Messias, de Vorst, zijn zeven weken, en twee en zestig weken - dat zijn negen en zestig weken; en wel zijn jaarweken gemeend, daarbij komt dan de zeventigste jaarweek, dat zijn vierhonderd en negentig jaren van Daniël tot op Christus - de straten en de grachten zullen opnieuw gebouwd worden (namelijk geestelijk gesproken)³ doch in benauwdheid der tijden.

Zo hebben dan Petrus en de apostelen het uit de profeten gehad. Zo wisten ook de andere Joden het, dat de Messias zou komen en Gods Zoon zou zijn. De discipelen echter wisten het geheel anders dan de overige Joden. Zij zouden ook gezegd hebben: *U bent Elia of Jeremia*, enz., zij zouden niet bij Hem zijn gebleven, als niet iets anders had ten grondslag gelegen en dat is het, wat de Heere vraagt: *Wilt gijlieden ook niet heengaan?* En de discipelen antwoordden: "Heere! tot wie zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens en wij hebben geloofd en bekend, dat Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God" (Zie Joh. 6, 67-69).

De belijdenis kwam tevoorschijn uit de diepste overtuiging der ziel: uit de inwendige nood van het hart: *Hij is het!*

Men heeft eens een theologische aardigheid gehad, doordat men beweerde, het ware geloof zou niet zozeer daarin bestaan, dat men zou zeggen: "mijn Christus" maar eerder: "de Christus." Deze mensen hebben echter zelf niet geweten, wat in Petrus woorden lag. Petrus werd uit dankbaarheid en nood gedreven iets te zeggen, wat eigenlijk boven zijn verstand lag, maar in zijn binnenste was het toch zo bij hem. Hij heeft de moed, het de Heere Jezus te zeggen, in naam der anderen, in het diepste gevoel, dat zij verloren waren, dat zij arme, verloren mensen waren zonder Hem, dat zij ter hel moesten varen zonder Hem, wanneer Hij hen niet onderwees; dat zij de ongelukkigste mensen van de wereld waren, wanneer Hij niet als hun Koning en Heere hen regeerde met Zijn woord.

Er ligt dus het "mijn" in opgesloten, het gaat echter nog dieper dan wanneer ik zeg "mijn" want het komt tevoorschijn uit de belijdenis van de diepste armoede, de uiterste ellende, uit het gevoel, dat men zonder Hem radeloos en reddeloos verloren is!

---

³ Waarom verzwijgt Kohlbrugge de letterlijke betekenis van de opbouw van Jeruzalem, voorafgaand aan de komst van Christus?

Als wilde Petrus zeggen: wij houden ons aan U alleen, alle heiligen en alle profeten weten niets van ons, *U, U bent het alleen!* Hij zegt dus: u bent de Christus, dat is: de van God reeds verordeneerde en gezalfde profeet, Leraar, Hogepriester en Koning en van U alleen verwachten wij de zaligheid onzer ziel. Woorden des levens, aan welke wij voor onze arme ziel voelen, dat zij ons waarachtig dekken en warmen, zulke vinden wij slechts bij U (Zie Ev. van Joh. 6: 68-69). En zo bent U niet een dode Gods Zoon, zoals de afgoden, maar de Zoon van de waarachtig, levende God, van boven neergekomen om ons, die van nature des duivels kinderen zijn, tot eeuwige zaligheid te brengen. Zo ziet u vanwaar de belijdenis van Petrus kwam en waarom de Heere kon zeggen: *vlees en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de hemelen is.*

Vlees en bloed zullen het de mens nooit leren, dat hij verloren is, dat hij van nature zonder God, zonder leven en zaligheid is; vlees en bloed zullen het de mens nooit bijbrengen, dat hij Christus moet hebben voor zichzelf ter verzoening. Wanneer het dus in de mens opkomt: ik ben verloren, de wet verdoemt mij - wanneer zo het gevoel der verlorenheid er is, dat men een levende God en Christus moet hebben, weet men Hem echter niet te vinden. Waar deze verslagenheid en verlorenheid en het gevoel: *ach, wat zal ik zondaar, doen?*, opkomt, daar komt het niet van vlees en bloed, maar van de Vader, Die in de hemelen is. Waar dat komt, dat men het in de zonden niet meer kan uithouden, dat men zich verloren voelt, wanneer men God niet heeft, de levende God, wanneer het in het hart ligt: *ik moet Jezus hebben of ik ben verloren* - dan blijft het daar niet bij, het werkt door. Daar is een gevoel ... God de Vader, werkt het en Hij zal verder werken en niet laten varen de werken Zijner handen.

Wat men ook van Christus houdt, men heeft niets van Hem zolang men zich niet zonder Hem verloren voelt; dan echter werkt de Vader het bewustzijn, dat Hij, Christus, het alleen is. Dan vraagt men niet: *is het voor mij?* Maar ziet eerst, Wie Hij is. Dan zal de tegenslag in het hart komen; of, hoe kunt u van de geneesheer zeggen: *die is het*, wanneer hij u nog nooit bezocht heeft?

Het komt dus van de Vader in de hemelen, Die kent mijn klagen en is mijn Enige Geneesheer! Daarom zegt ook de Heere tot Petrus: *u bent zalig, u bent geborgen!* Of u Mij nu ook nog verloochenen zult, het woord, dat u uitgesproken hebt, het is van Mijn Vader, Die heeft het licht ontstoken en de genade in uw ziel verheerlijkt. Ik ben daarvan verzekerd: *Ik heb Mijn Petrus en behoud hem!*

Zo hadden de andere discipelen ook de troost, want in hun harten hadden zij hetzelfde beleden.

Nu zegt de Heere tot de apostel: Ik wil u nog meer zeggen: *u bent Petrus* - zo had Hij hem reeds vroeger genoemd. Petrus betekent een steen, een kleine steen, bij voorbeeld een vuursteen, die een mens neemt en er vuur uit slaat, een kleine steen, zoals hij bij voorbeeld van rots of berg valt. Dat is dus Petrus tot troost gezegd: *'u bent Petrus* - Ik heb u uitverkoren en toebereid. Ik heb aan u een schone steen, zoals David hem had, toen hij de gladde stenen uit de beek nam, op de slinger legde en hem de geweldige reus in het voorhoofd wierp, dat hij op zijn aangezicht ter aarde viel. Zo'n steen zult u, Petrus, ook zijn. Dat zeg Ik u nu tot troost, want wanneer de duivel u in zijn muil krijgt, zal hij al zijn tanden aan u stukbijten. U bent dus een steen, zalig bent u en Ik verzegel u de genade van de eeuwige volharding.'

Waarom ligt dat? Omdat u dit woord hebt uitgesproken? Nee, maar omdat u zich daarop grondvest, dat Ik de Christus ben! Omdat u Mij hebt uitverkoren tot uw enige Toeverlaat; omdat u belijdt: er is anders geen Heiland!

‘Alleen op U Heer’ Jezus Christus, mijn Hope staat op aarde!’ Leef dan daarin, dan zult u daarop sterven en voor altijd gelukkig zijn.

En nu wil Ik u nog meer zeggen: ‘Dit is de enige belijdenis voor de hele gemeente. Dit is de Rots en op deze Petra, op deze belijdenis, dat Ik de Christus ben, daarop bouw Ik Mijn gemeente.’ De Heere spreekt niet: op deze Petrus van "Petrus", dat is een klein steentje, maar op deze Petra, dat is: *een Steenrots*. Er is dus geen sprake van de apostel Petrus, maar van zijn belijdenis aangaande de Christus.

Mijn geliefden! Dat wij in nood en dood, bij alle gevoel van verlorenheid, wat ook duivel en aanklagend geweten mogen zeggen, ons daaraan vasthouden: *U bent het alleen, de Zoon van de levende God, de enige Profeet, Hogepriester en Koning!* Daar neemt Hij u gelijk als Petrus, als eerste levende steen, en bouwt op u.

En nu moet u in de poort der hel binnen. De hele gemeente komt voor het stads- of rechthuis, daar wordt u nu bedreigd en verdoemd!

Maar vrees niet, er is geen gevaar! Want hier in Christus, in de Zoon van de levende God, is een macht, groter dan alle geweld der hel. Zijn dood is tegen alle dood. Zijn tranen, Zijn lijden tegen alle tranen, alle lijden. En Zijn gerechtigheid is genoeg, dat de poorten der hel u niet verdoemen kunnen, maar er treedt een Borg op, en ... vrijspreken moeten zij! Amen.

14. De ware zelfverloochening

Geliefden!

Wij willen samen beschouwen, wat de Heere Christus ons leert omtrent de ware zelfverloochening en slaan daarom met elkander op het zestiende hoofdstuk van het Evangelie van Matthéüs, waar wij in het vier en twintigste vers lezen:

Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf en neme zijn kruis op en volge Mij. Matthéüs 16: 24

Om goed de samenhang te begrijpen, waarin de Heere Jezus deze woorden uitsprak, moeten wij teruggaan tot het 21e vers van dit ons zestiende hoofdstuk, waar wij lezen: "Van toen aan begon Jezus Zijn discipelen te vertonen, dat Hij moest heengaan naar Jeruzalem en veel lijden van de ouderlingen en over priesters en schriftgeleerden, en gedood worden en ten derden dage opgewekt worden."

Toen nam Petrus echter de Heere *tot zich*, zoals wij in het 22ste vers lezen. "Tot zich nemen" d.w.z. hij ging alleen met de Heere en sprak Hem toe, alsof de Heere niet wist, wat Hij zei, en alsof Hij Zijn lijden moedwillig en onvoorzichtig tegemoet ging! Alsof Hij dit lijden Zelf zocht uit te lokken en over Zich te halen. Op zo'n manier waagde Petrus het Zijn Heer en Leermeester te spreken, zeggende: *Heere, wees U genadig, dit zal U geenszins geschieden.* Hij wilde hiermede ongeveer het volgende zeggen:

"Heere, wilt u nu Uw leven geheel nutteloos gaan opofferen? En, zonder de minste aanleiding of oorzaak, U tegenover de groten en machtigen van het volk stellen? Waarlijk, ik moet U er toch op wijzen, dat U een andere weg moet inslaan om U en ons gelukkig te maken, een weg, die niet alleen eervoller is, maar die ook meer overeenkomt met hetgeen, overal in de wereld, met recht voor goed en billijk wordt gehouden. Die weg, die U op wilt, is immers een weg van louter smaad en schande! Wilt Ge U zo geheel nutteloos en doelloos door de gehele wereld laten verwerpen en buitensluiten? De wereld zit immers hoog in ere! En Gij, U bent de ware Koning Israëls! Wel erkent men U nog niet als zodanig, maar heb nog maar een weinig geduld, spoedig zal het ogenblik wel gekomen zijn, waarop men U als Koning uitroept en dan zal het ganse land, het ganse volk Israëls. Ja, de gehele wereld, U kronen, en niet Gij, maar Uw vijanden zullen met smaad en schande overdekt worden. Maar in de weg, o Heere, die Ge U nu voorstelt, zullen niet Uw vijanden, maar zult U Zelf smaad en schande oogsten. Nee, op deze weg kunnen wij U niet volgen! En zo hebt U ons tot nu toe de weg ook geenszins voorgesteld en bent U ook geheel anders met ons begonnen. Want, Heere! In zo'n weg, als U ons nu voorstelt, daarin maakt U immers Zelf alles teniet, wat U met ons begonnen hebt, en alles, wat U tot stand hebt gebracht, gaat zó in de dood."

Zo ook vers 22: "Heere wees U genadig! Dit zal U geenszins geschieden!"

En de Heere, voelende dat het de Satan was, die op dit ogenblik door Petrus tot Hem sprak, Zich omkerende, zei tot Petrus: "Ga weg achter mij, Satan! Gij zijt Mij een aanstoot."

"Ik weet het Zelf wel, o Petrus" wilde de Heere hiermede zeggen, "hoe de gehele hel tegen deze weg opkomt en hoe alle duivelen zich voortdurend tegen Mij stellen, en zullen stellen. Ik weet maar al te goed, hoe de Satan Mij verschrikt met zijn aanvallen en bedreigingen, Ik weet het wel, hoe die zielsvijand er op uit is, Mij omver te werpen en Mij allerlei stenen in de weg te leggen, opdat Ik daarover struikelen, en vallen zou. Ik vraag er echter niet naar, wat er van Mij wordt. Ik vraag alleen: wat is de wil van

Mijn Vader? En dat is ook Mijn wil, en die Goddelijke wil alleen is, in het aangezicht van de dood en door de dood heen, Mijn leven en het uwe! Dat bedenkt u niet, o Petrus! U verzint - of bedenkt - niet de dingen, die Gods zijn, maar die der mensen zijn."

"Menselijk" is, wat de mens van nature alleen voor ogen hebben kan en ook werkelijk heeft. "Menselijk" is het naar alles te trachten, te begeren en te jagen, wat van deze wereld is en daarom niets dan rook en ijdelheid is, waar niets van overblijft.

Onvergankelijk, duurzaam, eeuwig blijvend, is daarentegen alles, wat Goddelijk is, "de dingen Gods", want die zijn eeuwig. Ja, het eeuwige leven zelf, eeuwig eer en heerlijkheid. "De dingen Gods" leert men echter niet kennen noch bedenken dan langs een weg van kruis, lijden, moeite en zorgen; een weg, waarop men het Lam volgt, waar het ook heengaat, door onbezaaide, zowel als door bezaaide landen! Omdat Petrus dit niet inzag, zei de Heere tot hem en moest Hij tot hem zeggen: "ge verzint niet de dingen die Godes, maar die des mensen zijn."

Nu zeg Ik u echter ...", en de Heere spreekt dit tot Zijn discipelen van alle tijden en van alle eeuwen, en dus ook tot ons, die immers ook leerjongens van de Heere willen zijn: "*zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf en neme zijn kruis op en volge Mij*". (vers 24)

Dit zij genoeg, geliefden, om u het verband, waarin onze tekstwoorden voorkomen, te doen kennen en die daardoor duidelijker te maken.

Wij willen nu samen bespreken:

1. Welk een groot voorrecht het is des Heeren Jezus discipel, Zijn leerjongen te zijn.
2. Wat het betekent, "zichzelf te verloochenen" en hoe nodig dat is.
3. Wat het betekent, "zijn kruis op te nemen".
4. Wat de Heere bedoelt met de woorden "die volge Mij na."
5. Nadat Hij toch reeds gezegd had: "zo iemand achter Mij wil komen", enz.

1. Welk een groot voorrecht het is des Heeren Jezus discipel, Zijn leerjongen te zijn.

Wij betrachten dus, geliefden, allereerst welk een groot voorrecht het is, de Heere Jezus te mogen volgen; met andere woorden: Zijn jongeren, Zijn discipelen, te mogen zijn. Om dit recht te kunnen waarderen, moeten wij allereerst onszelf hebben leren kennen en weten, wie wij eigenlijk zijn voor des Heeren aangezicht. Laat ons eens ernstig het oog vestigen op hetgeen de Heere eenmaal tot Zijn discipelen sprak: Matthéüs 7: 11: *Indien gij, die boos zijt, weet uw kinderen goede gaven te geven*, enz. Zie, daar zegt de Heere het Zijn discipelen rechtstreeks aan, *dat zij boos zijn*. Zie, ik herhaal het, dat zegt Hij tot Zijn discipelen. Hij voegt er niet bij "van nature", niet "in en uit u zelf", wat de mens nog liever zou vernemen, maar de Heere zegt het Zijn lieve jongeren rechtstreeks en onbewimpeld: *gij, die boos zijt*.

Wie nu "boos" is, in die zin, die de Heere hier bedoelt, kan niets goeds denken, kan niets goeds uitrichten, kan niets goeds tot stand brengen. Wie "boos" is, heeft een verstand, waarvan een christelijk dichter terecht zegt, dat het in wolken en duisternis is gehuld. Wie verdorven, wie boos is, kan in de omgang met anderen niet dan verkeerd handelen, is voortdurend van de Heere af, heeft een heimelijke afkeer van de Heere Jezus en vermag, waar het der ziel zaligheid betreft, niets anders, dan zichzelf en anderen te verderven.

Wie door en door boos en verkeerd is, zet die man, zo dikwijls u wilt, op een rechte weg, zodra u de hand van hem aftrekt, slaat hij ook weer een verkeerd pad in. Al geeft u hem de beste, de heilzaamste bevelen, zodra u hem niet bij de hand neemt en niet

gedurig weer op de goede weg zet en daarop vasthoudt, geraakt hij altijd weer op een dwaalspoor en komt uit zichzelf nooit, waar hij wezen moet. Nu zegt de Heere Jezus tot Zijn discipelen: "indien u die boos zijt, weet uw kinderen, enz." Laat ons eens even hierbij stilstaan en dat goed leren begrijpen en verstaan.

Ach, geliefden! Wij zijn zó diep gezonken, het is zó treurig met ons gesteld, dat de weg naar de hel, de brede weg van het verderf, ons veel meer behaagt, dan de weg ten hemel, die smal en oneffen is. Gelijk nu de Heere in de dagen Zijns vleses, Zijn discipelen Zijn waarschuwend stem laat horen om hen uit deze treurige toestand, met de dood en het verderf, waarin zij lagen, bekend te maken, zo is Hij nog tot op heden met Zijn Heilige Geest in de gemeente werkzaam, en laat ons nog Zijn stem horen en onderwijst ons zeer vriendelijk en getrouw. Wij hebben immers Zijn dierbare woorden en beloften en Hij heeft het immers Zelf gezegd: *Waar twee of drie in Mijn Naam vergaderd zijn, daar ben Ik in het midden van hen* (Matthéüs 18: 20) en: *Ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld* (Matthéüs 28: 20). Hij sluit niemand uit, maar roept zeer vriendelijk: *Komt herwaarts tot Mij allen, die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven* (Matthéüs 11: 28).

Zo is de Heere dan nog tot op heden evenals toen Hij hier op aarde was, zo is ook Zijn allerheiligst woord omgeven en wordt gevolgd door velen! Maar hoe weinigen zijn daaronder, die hebben leren verstaan, wat de wil van God is. Het gaat de besten en meest oprechten vaak zoals het Petrus verging: zij bedenken, zij verzinnen niet de dingen Gods, maar die "der mensen zijn". O, wat is het daarom een heerlijk, een zalig voorrecht, dat Hij ons door Zijn Woord en Geest tot Zich lokt en trekt en het ons zo vriendelijk verzekert, dat wij bij Hem rust zullen vinden voor onze arme zielen. Laat ons, om dit grote voorrecht goed te waarderen, toch bedenken, dat de Heere Jezus Christus onze hoogste Profeet en Leraar is, die ons de verborgen raad en wil van God van onze volkomen verlossing geopenbaard heeft. Omdat wij "boos zijn" neemt Hij ons voortdurend bij de arm en spreekt: *dit is de weg, wandelt in dezelve, als gij zoudt afwijken ter rechter- of ter linkerhand* (Jes. 30: 21).

Daarom is een ieder gelukzalig te prijzen, die de woorden van de Heere Jezus horende, zich daar letterlijk aan houdt, want de Heere Jezus zal er wel voor zorgen, dat, wat Hij beloofd heeft, ook geschiedt, zodat Hij ons de weg wel zal tonen en een pad, waar onze voeten op kunnen gaan. Hij zal ook geven, dat het einde vrede is voor de Zijnen. Dat te weten en te leren noem ik een onwaardebaar voorrecht!

Vraagt nu iemand: hoe kom ik er toe de Heere Jezus na te volgen? Dan vraag ik hem: *hebt u niet de stem van het Evangelie?* O, mijn kind, hoor daarnaar en niet naar wat de wereld zegt, die in de boze ligt; hoor niet naar de influistering van vlees en bloed, die niets anders beogen dan u hoogmoedig en opgeblazen te maken en zo ten verdere te leiden. Luister naar de woorden van de Heere Jezus Christus, buig u daaronder, houd u daar aan vast en beschouw die niet als slechts gesproken tot de discipelen, die de Heere Jezus Christus omringden, toen Hij hier op aarde was. Deze woorden gaan ons allen aan, ons, die van hart verlangen naar de zaligheid van onze zielen en naar een bestendig, waarachtig geluk, ook voor dit aardse leven, ons, die hongeren en dorsten naar waarachtige eer en onvergankelijke goederen, ons, die dit alles van hart wensen te bezitten voor tijd en eeuwigheid.

Maar om hiertoe te geraken, moeten wij allereerst leren verstaan, dat wij, met en in ons stamhoofd Adam, onder de heerschappij van de satan zijn geraakt, zodat hij in onze harten intrek heeft genomen en daarin woont. Dat is de ware oorzaak van zo menig duivelse handelwijze, die geheel en al in strijd is met de duidelijkste en

heilzaamste woorden van de Heere Jezus Christus, zodat men soms zou vragen: wat is er toch in deze of gene gevaaren, wat bezielt hem toch? Het is of hij verdwaald is! Maar de Heere Jezus denkt ook aan de Zijnen, ook als zij op dwaalwegen zijn geraakt. Ach, Hij weet het wel, hoe het er bij de Zijnen uitziet, maar toch staan hun namen in Zijn hart gegraveerd en hun ganse weg ligt open en bloot voor Zijn ogen. Jezus dacht aan Zijn arm volk, toen Hij Zich vrijwillig aan het hout van het kruis liet slaan. Ja, toen Hij van de hemel nederdaalde om ons ellendig vlees en bloed aan te nemen. Jezus weet het wel, dat wij boos zijn, maar, niettegenstaande dat, neemt Hij ons aan tot Zijn discipelen en behandelt ons met het grootste geduld, met de meest onuitputtelijke lankmoedigheid en omdat Hij weet, dat wij boos zijn, blijft Hij eeuwig goed en getrouw. Is dat niet een oneindig, een onwaardeerbaar voorrecht?

Maar ach, de arme mens, zelfs de christen, laat zich betoveren door de gedachte: ik ben toch wel iets bijzonders, daarom moet ik wat in te brengen hebben in de wereld. In plaats van te denken: ik ben een discipel van de Heere Jezus Christus, daarom hoor ik bij de wereld niet thuis en het betaamt mij in de wereld te zijn gelijk Hij in de wereld was en te doen gelijk Hij deed, de geringste weg gaan. Is Hij niet arm willen worden om ons rijk te maken? Heeft Hij niet het kruis op Zich willen nemen, en welk kruis? Dat was ons kruis, ons welverdiend kruis, dat op Zijn schouders lag, het was onze schuld, onze smaad, waarmee wij bedekt staan tegenover Gods eeuwig geldende wet, tegenover Zijn heilige rechterstoel!

Ik vraag het een ieder, die de stem des Heeren Jezus, die de Heere Jezus Zelf kent, is Hij niet vriendelijk? En moet Hij ons soms voor een tijd schijnbaar hard behandelen, is dan toch alles, wat wij van Hem vernemen, niet lieflijk en verkwikkend en is niet alles, wat aan Hem is, begeerlijk? Is er enig genot, dat komt bij het genot, dat men smaakt, als Hij vriendelijk met ons spreekt, als Hij Zijn vriendelijke, heerlijke, verkwikkende woorden doet horen in onze verslagen en verbrijzelde harten, zodat wij rustig en goedsmoeds worden? Waar is een leidsman, waar een herder, zoals Hij, die aldus Zijn leven en eer veil heeft voor de redding en het leven van Zijn arme schapen? Dat is een Leraar, die Zelf doet, wat Hij leert, Die Zijn jongeren op het hart draagt, met huid en haar, om zo te zeggen, met lichaam en ziel, met alles, wat hun betreft en aangaat. O, hoeveel zou ik u hierover kunnen zeggen, geliefden!

2. Maar, wij moeten nu de tweede zaak beschouwen, die wij te behandelen hebben en dat is de vraag: ***wat is dat, zich zelf te verloochenen?*** Zoals de Heere zegt: *wie Mij na wil volgen, die verloochene zichzelf.*

De Heere zegt hier niet: *die verloochent de wereld, of die verloochent dit of dat*, want al wat ons schaden kan, komt uit de verdorvenheid onzer harten voort, uit het goddeloze "Ik" van de mensen. Daarom geldt het *zichzelf* te verloochenen. Wat betekent dat echter? Wij lezen van "de Heere Jezus Christus, dat Hij, in de gestaltenis Gods zijnde, geen roof heeft geacht Gode even gelijk te zijn, maar Zichzelve vernietigd heeft, de gestaltenis van een dienstknecht aangenomen hebbende, en is de mensen gelijk geworden. En in gedaante gevonden als een mens, heeft Hij Zichzelve vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot de dood. Ja, tot de dood des kruises!" Filip. 2: 6-8.

Zo heeft de Heere Jezus Zichzelve vernederd en verloochend. Wat betekent het om zichzelf te verloochenen? Niet hoog van zichzelf te denken, maar zich voor niets te houden, zichzelf te verwerpen. Ja, een walging te hebben van zichzelf. Wie zichzelf verloochent, die vraagt niet naar eer bij mensen, hij zoekt zichzelf in generlei opzicht. Hij weet het maar al te goed en bekent ook van zichzelf: ik bezit uit mijzelf niet eens de ernstige wil om zalig te worden, maar ik ben er steeds op uit, mijzelf en anderen te

regeren en alles te besturen naar mijn wil en naar mijn verstand. Waar de Heere Jezus ons echter voorgaat op de weg en wij Hem volgen en wij van Hem leren, dat wij niets zijn, daar komen wij veilig door de Rode Zee en de woestijn heen en landen langs de smalle weg zeker en gewis aan in het hemelse Jeruzalem, waar alle tranen voor eeuwig zijn afgewist.

3. De derde vraag is: **wat betekent het: zijn kruis op zich te nemen?** Zoals de Heere zegt: *indien iemand Mij navolgt, die verloochene zichzelf en neme zijn kruis op zich.* Is het dan niet genoeg zichzelf te verloochenen? Nee! behalve dat, krijgt u ook nog een kruis op uw weg! Welk kruis echter? Kruis en druk heersen overal in de wereld en indien u aan de koninklijke hoven eens zou kunnen rondzien, zou u eerst recht gewaar worden, hoe de duivel overal de baas zoekt te spelen. Als u het leven nauwkeuriger leert kennen, zult u inzien, dat er hier op aarde geen huis, geen gezin leeft, waar kruis en leed ontbreken. Maar dat alles is daarom nog niet het kruis van de Heere Jezus Christus. De Heere Jezus Christus heeft nog een heel ander, een veel zwaarder kruis te dragen en legt dat ook Zijn volk op de schouders. Maar, hoe zwaar dit kruis ook mag schijnen, het is toch veel heerlijker dan enig ridderkruis, dat een aardse koning of keizer verleent en om de hals hangt van degenen, die hij een bijzondere onderscheiding te beurt doet vallen. De Heere bedoelt dat kruis, dat men draagt om Zijntewille.

Klinkt dat u nu hard in de oren, hoort u hier niet graag van en hoort u liever van eer en aanzien bij de mensen, weet dan, dat er eenmaal tot allen, die geweigerd hebben het kruis van de Heere Jezus te dragen, - tot allen, die de versmaadheid van Christus geen grotere rijkdom hebben leren achten, dan al de schatten van Egypte, - nog een veel harder woord zal gesproken worden namelijk dat: *ga weg van Mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur, dat de duivel en zijn engelen bereid is, Ik heb u nooit gekend!*

De Heere Jezus tekent al de Zijnen met een kruis, niet op aardse wijze, maar als een ereteken, als een hoge en hemelse onderscheiding boven anderen. Het is Zijn leiding, Zijn wil, dat zij van de wereld veracht en versmaad, vertreden en vertrapt worden, naar ziel en lichaam. Dat is het kruis van de Heere Jezus Christus! Dat is Zijn ordeteken; en dat is onze eeuwige eer! De wereld veracht en verwerpt dit kruis. Wie echter bedenkt, de dingen die "Gods zijn", leert de verborgen gerustheid en zaligheid van dit kruis kennen en smaken. De Heere Jezus, Wiens kruis men draagt, is machtiger dan de gehele wereld met al haar pracht en heerlijkheid. Voor Hem moet de duivel altijd en in welke gestalte hij ons ook aanvalt, op de vlucht gaan en Hij alleen verstaat het, onze harde zondebanden te verbreken. Voor het uiterlijke oog heeft echter dit hemelse ordeteken, het erekruis, dat de Heere Jezus aan Zijn discipelen schenkt, niets aantrekkelijks, want wat kan voor vlees en bloed onaangenamer zijn, dan om Jezus' wil te worden veracht en verworpen, omdat men voor 's Heeren Naam getuigd heeft? Wat is voor het hart zwaarder te dragen dan dat de vertroosting Gods die men voor een tijd genieten mocht, weer worden ingehouden en van ons wijken, zodat men eenzaam en verlaten verder moet wandelen, zonder voor zichzelf er meer duidelijk bewustheid van te hebben, of men nog de Heilige Geest deelachtig is of niet? Wat is smartelijker, dan te moeten uitroepen: *mijn God! Mijn God! Waarom hebt Gij mij verlaten?* Is Uw Woord dan geen waarheid meer? Waarom ben ik dan toch zo dood als een blok of een steen?

Maar, o arme klager! Sla toch het boek der Psalmen eens op, en hoor daar de Heere Jezus eens kermen en steunen, hoor Hem roepen en smeken. Daaruit kunt u zien, wat eigenlijk de zwaarte van Zijn kruis uitmaakte. Daar kunt u ook uw eigen kruis, het kruis, dat Hij u oplegt, beschreven vinden. Als u nu iets begint te begrijpen van de

zwaarte van het kruis, dat Hij om uw zonden droeg, dan zult u ook gewillig worden gemaakt, om Zijnentwil alles te verlaten en Hem na te volgen en het kruis op u te nemen. Het kruis, dat Hij - ik herhaal het - gedragen heeft om u zalig te maken van uw zonden; het kruis, dat Hij u oplegt, waarmee Hij u begenadigt, opdat u bij Hem zou blijven en Zijn weg, de enge weg ten leven, niet zou verlaten.

Geliefden! Wij hebben het kruis van de Heere Jezus Christus op ons te nemen. Maar o, dit is niet zo afschuwelijk en zwaar als het wel lijkt. Men wordt daaronder als een gespeend kind bij zijn moeder. Naar eigen lust en wil kan men daarbij niet vragen, waar het hart naar uitgaat is: *Jezus, en Jezus alleen!* Alles wat wij op de enge weg achter de Heere Jezus ontmoeten, moet alleen daartoe medewerken om ons Zijn dood gelijkvormig te maken, opdat wij ook de vrucht Zijner opstanding mede zouden genieten. Daarom: werp het kruis niet van de schouders, het kruis, dat de Heere u oplegt en denk toch niet, dat het uw kruis is! Daarom, nog eens, werp het kruis niet van u. Is des Heeren tijd en uur eindelijk daar, dan komt de Heere Zelf wel tot u, om het u van de schouders te nemen. Probeer het echter niet af te werpen of af te schuiven en sla geen verkeerde eigenwillige wegen in. Houd het voor een grote genade en eer, dat Hij u Zijn kruis oplegt. Ja, neem het uit Zijn hand aan als louter liefde, trouw en barmhartigheid! Aan het kruis, dat u draagt, wordt de wereld en de duivel het gewaar, dat u des Heeren dienstknecht bent. Zoveel nu over het kruis dragen. De Heere Jezus zei eens op een andere Bijbelplaats: *wie zijn kruis niet dagelijks opneemt, en Mij navolgt, die kan Mijn discipel niet zijn en is Mijner niet waardig.*

4. Nu hebben wij ten vierde de vraag, waarom de Heere hier nog eenmaal herhaalt de woorden: *en volge Mij.*

Eerst had de Heere gezegd: "indien iemand Mij wil navolgen" en nu tenslotte zegt Hij opnieuw "die volge Mij". Hiervoor staat in het Grieks een ander woord. Is de Heere Jezus uw hemelse Leermeester en u Zijn discipel, dan weet u ook, wat Hij tot u spreekt. Het gaat altijd tegen vlees en bloed in, altijd tegen dit aan, wat men graag hebben wilde en genieten van deze wereld, van dit vergankelijke leven. Maar de Heere Jezus geeft u Zijn geboden en zegt u: "houd u daar aan!"

Een vader, een handwerksman, die zijn zoon in de leer heeft, zegt tot deze zijn zoon: mijn jongen, zo en zo moet je doen, wat daarvan komt, dat gaat je niet aan; doe maar, wat ik je zeg, dan komt alles goed uit. De Heere Jezus Christus deed in alles de wil van Zijn Vader. Daarom, u, die des Heeren discipel bent, doet u ook alles, wat Hij u beveelt? De hoofdvraag blijft altijd: wat heeft de Heere Jezus Christus gedaan? Hier is geen sprake van kunnen of niet kunnen, maar van gehoorzamen. Zodat u niet voortgaat de verzenen tegen de prikkels te slaan, maar u leert verootmoedigen in het stof. En dat u het luid belijdt: ik ben niets, maar U Heere Jezus zijt mijn Alles. Ik weet niets, ik ben een verkeerde knecht, maar u bent mijn trouwe Leermeester en Leidsman. Zó eerst zult u des Heeren woord leren verstaan: "Ik ben de weg en de waarheid en het leven en niemand komt tot de Vader dan door Mij!" Amen.

15. Gelijkenis van de wijngaardenier

De Heere Jezus wijst de benaming "goede Meester" terug, hoewel Hij zeker goed, ja, alleen goed was; maar de jongeling kende Hem niet, wilde Hem met deze woorden vleien, voor zich innemen. De Heere stelt Zich echter op het standpunt van de jongeling, die in Jezus toch slechts een gewoon mens zag en zo wijst Hij dit woord terug. Matthéüs 19:16-26; Markus 10:17-27.

Wat de aanhaling der geboden aangaat, kunnen wij aan Markus, die overal zeer nauwkeurig is, en ook het kleinste niet onopgelet laat, ook hier de grotere nauwkeurigheid toeschrijven. De Heere noemt hier in de eerste plaats het achtste gebod, omdat de jongeling daartegen zondigt. Hij haalt een gebod aan, dat nergens anders staat: "Gij zult niemand te kort doen"; want hij wilde de Heere bedriegen. In de laatste plaats maakt Hij hem opmerkzaam op het vijfde gebod, omdat de jongeling ook daartegen zondigde, want het is niet mogelijk, dat een jonge man, die onafhankelijk van de ouders een groot vermogen bezit, in waarheid naar de Geest dit gebod zou houden. Matthéüs haalde het zesde gebod het eerst aan, doordat hij overal in zijn Evangelie de koninklijke heerlijkheid van Christus op de voorgrond doet komen en de jongeling had door zijn aanspraak de Heere, zo te zeggen, gedood.

De jongeling antwoordt volkomen in de eerlijke mening, dat hij dit alles gehouden heeft; hij was zich van niets bewust.

Wanneer het heet: Jezus beminde hem, zo toont ons dit de volkomen mensheid van de Heere. Jezus zag de jongeling, zijn oprecht, rein gemoed; wat al is het dat mensen voor God leugenaars en huichelaars zijn en zo deze jongeling ook, zo had hij toch alles wat hij zeide, in oprechtheid gezegd.

"Volmaakt zijn" - namelijk voor een bepaald doel, niet in algemene zin voor de wet. Bijvoorbeeld: een pennehouder is volmaakt, wanneer er een pen in gestoken kan worden; wanneer er echter iets anders in steekt, is er iets in de weg, dus is er een onvolmaaktheid; het doel kan niet bereikt worden: wat in de weg zit, wat er in steekt, moet er uit, dan kan het doel bereikt worden.

Bij de jongeling lag de grote rijkdom in de weg, om de Heere na te volgen; daarom zegt Jezus: *wilt u volmaakt zijn om Mij na te volgen? Laat uw rijkdom varen en kom, enz.*

Toen echter werd het openbaar, dat de jongeling aan de wereld, aan het zichtbare hing en niet aan de Heere.

"Een kemel door het oog van een naald" - de oosterlingen hebben namelijk, als zij op kemels rijden, aan het zadel een lange naald hangen, om, wanneer iets scheurt, het dadelijk te kunnen herstellen, vandaar deze tegenstelling.

Met het woord: "Bij God zijn alle dingen mogelijk" grijpt de Heere in Zijn liefde naar de jongeling, die weggegaan was, die, zoals Hij ziet, door het woord niet weer terecht te brengen is; maar God is het toch mogelijk, door allerlei leidingen en wegen hem weer terug te halen.

Zijn discipelen nu, dit horende, werden zeer verslagen, zeggende: Wie kan dan zalig worden? En Jezus, hen aanziende, zeide tot hen: Bij de mensen is dat onmogelijk, maar bij God zijn alle dingen mogelijk. Toen antwoordde Petrus en zeide tot Hem: Zie, wij hebben alles verlaten, en zijn U gevolgd, wat zal ons dan worden? En Jezus

zeide tot hen: Voorwaar, Ik zeg u, dat gij, die Mij gevolgd zijt, in de wedergeboorte, wanneer de Zoon des mensen zal gezeten zijn op de troon Zijner heerlijkheid, dat u ook zult zitten op twaalf tronen, oordelende de twaalf geslachten Israëls. En zo wie zal verlaten hebben huizen of broeders of zusters of vader of moeder of vrouw of kinderen of akkers om Mijns Naams wil, die zal honderdvoud ontvangen en het eeuwige leven beërven. Maar vele eersten zullen de laatsten zijn en vele laatsten de eersten. Want het koninkrijk der hemelen is gelijk een heer des huizes, die met de morgen stond uitging om arbeiders te huren in zijn wijngaard en als hij met de arbeider eens geworden was, voor een penning des daags, zond hij hen heen in zijn wijngaard. En uitgegaan zijnde omtrent de derde ure, zag hij anderen, ledig staande op de markt en hij zeide tot hen: Gaat u ook heen in de wijngaard en zo wat recht is zal ik u geven. En zij gingen. Wederom uitgegaan zijnde omtrent de zesde en de negende ure, deed hij desgelijks. En uitgegaan zijnde omtrent de elfde ure, vond hij anderen ledig staande, en zeide tot hen: Wat staat u daar de gehele dag ledig? Zij zeiden tot hem: Omdat niemand ons gehuurd heeft. Hij zeide tot hen: Gaat ook u heen in de wijngaard en zo wat recht is, ik zal het u geven.

Als het nu avond geworden was, zeide de heer van de wijngaard tot zijn rentmeester: Roep de arbeiders en geef hun het loon, beginnende van de laatste tot de eerste. En als zij kwamen, die te elfder ure gehuurd waren, ontvingen zij ieder een penning. En de eersten, komende, meenden, dat zij meer ontvangen zouden en zij ontvingen ook een penning. En die ontvangen hebbende, murmureerden zij tegen de heer des huizes, zeggende: Deze laatsten hebben maar één uur gearbeid, en u hebt ze ons gelijk gemaakt, die de last des daags en der hitte gedragen hebben. Doch hij antwoordende zeide tot een van hen: Vriend! ik doe u geen onrecht, bent u niet met mij eens geworden voor een penning? Neem het uwe en ga heen. Ik wil deze laatsten ook geven gelijk als u. Of is het mij niet geoorloofd te doen met het mijne wat ik wil? Of is uw oog boos, omdat ik goed ben? Alzo zullen de laatsten de eersten zijn en de eersten de laatsten; **want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.** Matthéüs 19: 25-30 en 20: 1-16

De voorgelezen gelijkenis behoort tot de moeilijkste om haar uit te leggen. Het is een wonderbare genade des Heeren, dat Hij ons deze heeft willen bewaren. Had de Heere dit niet gedaan, zo zou er slechts een Roomse, een pauselijke kerk bestaan; aan een kerk of gemeente van de Heere Jezus Christus zou nooit op aarde te denken zijn geweest. De gelijkenis heeft doel getroffen, meer dan men denkt, en het zal ook u duidelijk worden, terwijl anders menselijke schriften en uitlegen deze gelijkenis slechts duisterder en minder verstaanbaar maken, terwijl wij de woorden van onze tekst eenvoudig met elkander betrachten, welke lering in de gelijkenis ligt.

Wij willen deze dan in het kort met elkander behandelen, in het bijzonder echter uw aandacht op de woorden vestigen: **Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.**

Wat de gelijkenis zelf aangaat, zo was de aanleiding daartoe de volgende: bij de gelegenheid, dat een rijke jongeling tot de Heere gekomen en des Heeren wil niet aangenomen had, maar bedroefd weggegaan was, had de Heere gezegd: Ja, zalig worden, wanneer men op zijn rijkdom vertrouwt, is bij de mensen onmogelijk, maar bij God zijn alle dingen mogelijk. Alls wilde Hij zeggen: God behoeft slechts het vertrouwen op de aardse goederen de jongeling uit de hand te slaan, hem zijn vermogen te ontnemen of anders een andere weg met hem in te slaan, zodat hij zeggen moet: Heere Jezus, hoe hebt U gelijk gehad, het is daarmee alles ijdelheid der ijdelheden! Dan is hij gered. De Heere Jezus echter had tot de jongeling gezegd:

Verkoop alles, wat gij hebt en geef het de armen, dan zult u een schat hebben in de hemel.

De discipelen hadden toch ook iets. Wie slechts vijf gulden bezit en er vijftig bij ontvangt, die zal meer zijn vertrouwen op de vijftig gulden, op zijn geld stellen, dan iemand, die een miljoen bezit. Dat ligt zo in de aard der mensen. Daar meenden dan de discipelen: *ach, daar kunnen wij ook niet zalig worden wanneer het er zo mede uitziet.*

Daarop vraagt Petrus: maar wij hebben alles verlaten en alles eraan gegeven, wat valt ons daarvoor te beurt? Dit was eigenlijk een zeer dwaze vraag. Het was niet zoveel, wat hij verlaten had en hij had nooit gebrek gehad bij de Heere en toch geeft men voor allerlei dwaasheden veel geld uit; en om van de een of andere ziekte te genezen, geeft men zich alle moeite. Petrus was discipel des Heeren geworden, dus was hij immers schatrijk aan Goddelijke wijsheid en hemelse leer. Men komt immers eenmaal in het graf en daar kan men niets meenemen; maar de leer, dat men zalig wordt, wie kan dat betalen? Dat Petrus dus alles verlaten had, daarmee had hij zeer verstandig gehandeld, want hij had daarvoor de enige troost in leven en sterven ontvangen. Weliswaar, waar de nood *niet* aan de man komt, is de Bijbel en de goede leer nauwelijks een stuiver waard, maar waar de nood aan de man komt, wordt het wel geleerd.

De discipelen meenden, dat zij nog eenmaal iets aards zouden ontvangen. Dat was ook juist; want wie Gods gebod houdt, en bij de Heere in waarheid blijft, die heeft de belofte voor dit leven en het toekomende. Zoals wij uit de geschiedenis van Israël weten, waar zij bij de Heere God bleven, daar was in het rijk Zijns vredes het zilver zonder waarde en het goud in overvloed. Zodra zij echter van de Heere afvielen, konden zij hun goud aan de afgoden geven en verloren het een na het andere. Zo is het te allen tijde gegaan en in alle landen, waar zij bij de Heere gebleven zijn, al werden zij ook in het eerst enigszins vervolgd en beroofd, toch hebben zij gezien, dat zegen en overvloed op kind en kindskind is gekomen.

Dat deze stad (Elberfeld, 1859) is wat zij is, heeft men te danken aan het gebed en de tranen van sommige kinderen Gods, die nu in het graf liggen. U kunt de Heere God, deze grote Koning, niet dienen, u kunt bepaald niets voor Hem eraan geven, of Hij geeft het u honderdvoud weer.

Petrus vraagt dus nu: Ja, wij hebben alles verlaten terwille van Uw getuigenis, om U na te volgen; daar hebben wij een erfenis verloren en daar heeft men ons dit en daar dat genomen; men heeft ons niets gegund en het heeft er uitgezien als kwamen wij om door de bedelstaf - wat zal ons daarvoor geworden? Dwaze vraag. Want eerstens had hij brood genoeg. De Heere Jezus had eens gevraagd: *Heeft u ook iets ontbroken?* En "niets" moesten de discipelen antwoorden (zie Lukas 22, 35). Zij hadden de heilzame leer en de troost van het Goddelijk woord en wat hierop volgt, is eeuwige heerlijkheid. Maar Petrus maakt het als de kinderen; wanneer zij alles hebben, willen zij toch volstrekt ook nóg een poppetje hebben, er helpt niets aan. Zo was het ook bij Petrus. De Heere maakt hem nu opmerkzaam op de heerlijkheid, die hem bereid is en die groter is dan alle koningen haar ooit zullen hebben. Hij zegt dan voorts: *gij zult ook alles, wat u om Mijnentwil verlaten hebt, terugontvangen en wel honderdvoudig; gaf u Mij één, Ik geef u honderd.*

Daarom spreekt de Heere: Voorwaar - u kunt zich erop verlaten, wat Ik zeg - *Voorwaar Ik zeg u, dat gij, die mij gevolgd zijt, in de wedergeboorte, gij, die met Mij volhardt en volhoudt, totdat de nieuwe aarde en de nieuwe hemel zal gekomen zijn - en zij zullen weldra komen - na de opstandig van de Heere Jezus Christus, na Zijn hemelvaart, toen Hij Zijn Heilige Geest uitgestort heeft, toen was daar de aarde en de*

hemel nieuw, toen was daar de wedergeboorte (Duitse vertaling) - dat gaat er eerst nog op en onder, daar komt nog een samenbreking van alles, tot het zover zal gekomen zijn. Wanneer dan des mensen Zoon, Die Zich om uwentwil verootmoedigt, Die niets heeft en op Zich neemt uw schande en smaad, Die slechts naar u vraagt en niet naar Zichzelf; wanneer Hij verhoogd zal zijn, dat weet Hij, Hij heeft de belofte van de Vader - *wanneer Hij zitten zal in de hemel als de verhoogde Middelaar, op de troon Zijner heerlijkheid, zult ook u zitten op twaalf tronen, oordelende de twaalf geslachten Israëls.*

Het beeld is genomen uit Daniël 7. Daar hebben wij de vier koninkrijken onder het beeld van vier grote dieren; daar komt uit het vierde dier nog zo iets te voorschijn, dat betekende Antiochus, de gruwelijke vervolger Israëls; het zag uit als een hoorn, en had ogen als mensen ogen - het bezat dus grote voorzichtigheid, wijsheid en vooral een diepe Godgeleerdheid en een mond, grote dingen sprekende - zo grote, dat men zou willen zeggen: God en de Heere Jezus Christus kunnen zo grote dingen niet spreken. "Dit zag ik, totdat er tronen gezet werden en de Oude van dagen Zich zette, Wiens kleed wit was als de sneeuw en het haar Zijns hoofds als zuivere wol; Zijn troon was vuurvonken, deszelfs raderen een brandend vuur, een vurige rivier vloeide en ging van Hem uit, duizendmaal duizenden dienden Hem en tienduizend maal duizenden stonden voor Hem; het gericht zette zich en de boeken werden geopend."

Hoe dat in de hemel zo toegaat, daarvan hebben wij geen begrip, maar zoals het op aarde toegaat, dat weten wij. Er worden op aarde tronen gezet, en daarop komen te zitten de twaalf apostelen *en zij zullen oordelen de twaalf geslachten Israëls.* Dat zijn niet tronen, die de schrijnwerker gemaakt heeft, maar zij betekenen de waarheid en het oordelen geschiedt met de prediking van het Evangelie, doordat de Heere aan de apostelen heeft gegeven de sleutels van het hemelrijk, te oordelen de twaalf geslachten Israëls en de volheid der heidenen, de bekeerden de hemel te ontsluiten voor de onbekeerden hem echter gesloten te houden. Dat hebben de apostelen ook gedaan.

Weldra, nadat de Heere ten hemel was gevaren, en de Heilige Geest gezonden, zijn zij begonnen te oordelen; het Evangelie te prediken, dat Jezus de Christus was; daarmee zijn alle armen en ellendigen opgericht, maar alle Farizeeërs ontmaskerd, en zo oordelen de apostelen nog tot op de huidige dag. Ja, de kerk der wereld noemt zich naar de naam van een dezer apostelen en Petrus en Paulus zullen nog staan op het vaandel van de anti-christ. Zo hebben ook allen geoordeeld, die in de tijd der Hervorming de waarheid beleden hebben; want de lamp der goddelozen wordt uitgeblust, maar het licht der rechtvaardigen blijft op aarde.

De Heere Jezus zegt dus ten eerste: gij zult koningen zijn en oordelen.

Ten tweede, mijn geliefden! kunt u er niets aan geven of verliezen of u ontvangt het honderdvoud terug. En dat niet alleen, maar u hebt ook nog een andere erfenis; u staat in Mijns Vaders testament, u ontvangt het eeuwige leven bovendien. Maar - zegt de Heere - *vele eersten zullen de laatsten zijn en vele laatsten de eersten.*

Dat werd de apostelen tot hun heil gezegd en het dient ook ons tot ons eeuwig heil en voor de hele christelijke gemeente. Met deze woorden zet de Heere de discipelen hun huizen en akkers, broeders, zusters, vrouw en kind uit de gedachten. Hebben zult u het, alles hebben.

Maar hoe zal het hen vergaan, die iets doen slechts om iets daarvoor te ontvangen?

Antwoord: slecht! Wanneer ik de koning help, alleen om een paleis te ontvangen, dan ga ik niet met hem in de gevangenis; wanneer ik het paleis heb en er is geen gevaar aanwezig, verraad ik de koning en ga tot de vijand, treed in dienst van een andere heer. De Heere maakt het hun duidelijk in een gelijkenis.

Een heer des huizes - wij zouden zeggen: een jonkheer - die had vele akkers en wijngaarden en had er zijn genoeg in, anderen gelukkig te maken, hen iets te laten verdienen. Het ging hem niet zo zeer om de arbeid op zichzelf, maar hij wilde anderen gelukkig maken.

Daar waren dan zo enige mensen, baliekluiers, en hij dacht: ach, die arme mensen hebben niets, ik wil hun iets te verdienen geven; ik wil hen werk aanwijzen, opdat ik hun iets kan geven, zodat zij iets hebben voor vrouw en kinderen. Hij werd het met hen eens voor één penning per dag. Dat was toen het gewone loon, zoals nu bij voorbeeld een daalder. zoveel ontving ook een soldaat, en eten en drinken bovendien. Dit was een koninklijk loon. De jonkheer dacht, die mensen zouden gelukkig zijn, dat zij nu werk hadden, want het is toch verschrikkelijk, zo leeg daar te staan en niets te doen te hebben.

Daarop ging hij nog eens naar de markt en vond mensen leeg staan en die zond hij in zijn wijngaard. Hij ging nog eens en nog eens, zoals gezegd om anderen gelukkig te maken, hen op een goede manier een aalmoes te doen toekomen en zo zijn goedertierenheid met het werk te bedekken. Hij ging ook nog te elfder ure uit, vond mensen leeg staande en zond hen in zijn wijngaard. Die konden slechts nog één uur werken, men zou denken: *wat moeten die?* Die kunnen immers nauwelijks één cent verdienen!

Tegen de avond roept de heer zijn rentmeester, opdat hij de arbeiders hun loon zal geven. Daar heeft hij nu plezier in, de mensen te verrassen. Eerst laat hij hen, die slechts één uur gewerkt hebben, het volle loon uitbetalen en had er plezier in, terwijl hij dacht, hoe deze nu gelukkig en vol vreugde naar huis zouden gaan. Hij dacht ook, dat nu de andere arbeiders zouden zeggen: 'wat is dat voor een goede en genadige heer, die heeft daar aan deze arme mensen ook nog een volledig dagloon gegeven. Zij hebben daar de hele dag gestaan en hebben niets te doen gehad, en nu heeft deze goede heer hen toch nog binnengehaald om hen gelukkig te maken. Ja, waren zij niet ook nog gekomen, dan hadden wij ons dagwerk volstrekt niet kunnen afmaken; zij hebben nog de laatste kuipen in de kelder gebracht en nu is het hele werk volkomen gereed.' Dat was de gedachte van deze heer. Maar die mensen waren geheel anders; zij waren vol nijd, jaloezie en gierigheid en gunden het niet aan de anderen. Zij dachten: 'Nee, wij zijn de mensen, wij hebben de hele dag gewerkt, wij hebben de vreselijke hitte doorgemaakt, maar wat moeten nu dezen daar?'

Dat wij toch deze gelijkenis goed begrijpen en ter hart nemen! Dat wij geen aanspraken voor ons maken, maar aan de broeder en de zuster de goedertierenheid van de Heere gunnen! Wanneer de apostelen op tronen hadden gezeten, en hun alles honderdvoud was teruggegeven en zij hadden deze leer niet gehad, waren zij met de paus naar de hel en de duivel gevaren en alles gaan zeker naar de duivel, die deze leer niet ter hart nemen! Welke leer? Deze: ach, wij zijn zulke arme mensen, staan op de markt des levens, van het geestelijk leven, dat is niet een denkbeeldig leven, maar een leven, dat zich beweegt onder en tussen de mensen, dat zijn plichten heeft, welke men moet nakomen. Nu moet ons de getuigenis van de Heere Jezus, het Evangelie, gebracht worden.

"Ach, wat moet ik doen om zalig te worden?" is onze vraag.

God, de Vader is een groot Heere, heeft een wijngaard, die heeft Hij Zelf geplant en alles daarin laten groeien. Nu stelt Hij ons aan, dat wij de druiven, die Hij heeft doen groeien, in de kuipen doen en in de kelder doen brengen. Dit is nu weliswaar, een last, en veroorzaakt grote hitte, het is niet te loochenen. Wat is nu de mens eigen? Dit, dat

hij denkt: ik heb meer gearbeid dan deze, ik heb meer uitgestaan dan hij, ik ben trouwer dan hij, ik heb iets doorgemaakt en nu gunt men de ander het licht in de ogen niet.

Dat hebben de apostelen nu uit deze gelijkenis geleerd, dat God, de Vader, goedertieren is, en daarom, omdat Hij goedertieren is, gaat Hij op de markt, om Zijn goedertierenheid aan de armen mee te delen. Wanneer nu iemand, die armer is dan u, veel ontvangt, kunt u er dit uit opmaken, hoeveel goedertierenheid en ontferming Hij ook voor u overheeft. Het is een dierbaar Evangelie. De Heere God wil Zijn hemel opensluiten voor een arm mensenhart, wil Zijn Koninklijke mildheid en barmhartigheid als een stroom op Zijn armen en ellendigen doen komen. De nood, de bittere nood, dat men leeg staat, en niets heeft, die wil Hij wegnemen. En voor het overige, wat Hij u belooft, wees daarmee tevreden.

Dit hebben nu de apostelen geleerd uit deze gelijkenis: Omdat God, de Vader, goedertieren is, zoeken wij van nu af niet onszelf, niet de tronen om daarop te zitten en anderen te oordelen, ook niet het verlorene honderdvoud terug te ontvangen, maar wij verlangen alleen daarnaar: 'Geef ons de kuip, o Koning en Heere, dat wij de druiven vergaren in Uw wijngaard! Geef ons de genade, dat wij uit Uw volheid meedelen aan de armen en ellendigen, opdat zij eten en verzadigd worden.'

Dat leerden de apostelen en dat hebben ook alle getrouwe getuigen geleerd, die er nooit naar gevraagd hebben: wat ontvangen wij ervoor? De Heere Jezus zet Zich op Zijn troon om te oordelen en voor hen, die in het stof worden getrapt om Zijntwil, zet Hij ook tronen, zodat de duivel ze niet kan omverwerpen. Hij is waarachtig onze Heiland, in Zijn woorden en Hij meent het in volle ernst, wanneer Hij zegt, *dat die om Zijntwil huizen of broeders of zusters of vader of moeder of vrouw of kinderen of akkers verlaat, hij het honderdvoud ontvangen zal in deze tijd en dat niet alleen, maar bovendien ook het eeuwige leven zal beërven.*

Wanneer echter iemand iets voor zichzelf zoekt, met zulke mensen kan de Heere Zich niet afgeven. Hij laat Judas Iskariot, Bileam en Demas wel een tijd meegaan, zij zullen het ook beleven en ervaren, hoe goedertieren Hij is, maar slechts tot een zekere tijd. Daar zijn dan degenen, *die de eersten zijn voor de mensen, de laatsten voor God en zij, die de laatste zijn voor de mensen, zijn de eersten voor God.* Daarbij blijft het! Wie niet zichzelf zoekt, maar zijn Koning, het Woord, die zal ook zijn doorkomen hebben door deze tijd, het zal hem alles toegeworpen worden. En wanneer het ook zo ver komt, dat iemand zijn leven verliest, terwille van het getuigenis, zie eens, of niet zijn kinderen of kindskinderen de beloning ontvangen hebben, honderdvoud!

Een boer had eens in zijn tuin een wonderbaar grote raap; toen dacht hij: die zal mijn koning hebben en niemand anders, hij is het waard! De koning gaf hem daarvoor een rijk geschenk. Een der heren van het hof vernam dat en dacht: wanneer die boer zoveel ontvangen heeft voor zijn raap, wat zal ik dan wel ontvangen, wanneer ik de koning een geschenk geef? Nu had hij een mooi paard - welnu, dacht hij, dat wil ik aan de koning brengen. Zo gezegd, zo gedaan; maar in plaats van de gehoopte rijke beloning ontving hij van de koning de grote raap. - *Zo zullen de eersten de laatsten zijn en de laatsten de eersten.*

"Velen zijn geroepen" n.l. Door uiterlijke roeping; "weinigen zijn uitverkoren". Zij bewijzen dat met de daden, dat zij de kenmerken van de uitverkorenen niet hebben en

de heiligheid en het genadige der roeping, en het vrije daarvan, niet erkend hebben; het waarachtige gezegde van onze Heere sluit volkomen op de gelijkenis.

Die heer van de wijngaard heeft de arbeiders niet voor zich in zijn wijngaard geroepen; hij was er slechts op uit, de hele dag, om mensen, die het dagelijks brood niet konden vinden, gelukkig te maken en dit hun geluk te verzegelen met hun arbeid te geven en hun loon te bepalen. De heer was dus vrij en ongehouden, arbeid en loon te geven of niet te geven, de arbeid naar de gewone levensstandaard of ver daarboven, te vergelden. Dit hebben de eersten niet kunnen of willen begrijpen, hoe verschrikkelijk het is, een brodeloze dag te hebben, zo hebben zij niet gevat de "hoo-grootheid" van hun ellende, die vergaten zij, toen zij voor de arbeid gedwongen waren en rekenden zich het loon toe, dat toch enkel goedheid was, als verdienste.

De laatsten werden tot de grootste dankbaarheid, dat is tot het hoe der dankbaarheid gestemd, omdat zij hun loon kregen, dat zij niet verdiend hadden en dus wel gevoelden, dat het een beloning was uit vrije goedheid, of uit genade.

En nu komen wij op de leer der predestinatie. Daar gaat het naar het woord: *wie Ik genadig ben, die ben Ik genadig en over wie Ik Mij ontferm, over die ontferm Ik Mij.* Velen zijn geroepen. Ja, en zij mogen zitten op tronen als apostelen, en veel zegen van God ervaren - velen zijn geroepen, maar uitverkoren zijn zij niet, dat zijn weinigen.

Waarom ligt het? "Uitverkoren" - wat is dat? Heet dat: heilig, Gode welgevallig, enz.? Nee! Uitverkoren betekent: eeuwig door God uitverkoren in Zijn eeuwige keuze.

Maar de Heere Jezus spreekt hier niet van, wat in de eeuwige eeuwigheid voor ons is geschied, ***maar Hij spreekt ervan, hoe de mensen zich vertonen.***

De eeuwige verkiezing leren wij uit de Heilige Schrift; van de predestinatie ter zaligheid en ter verdoemenis weten wij niets dan uit de Heilige Schrift. Het is *niet een verborgen leer*, dat men soms zou denken: ja, daar helpt mij toch alles niets, ben ik uitverkoren, dan kom ik in de hemel en ben ik nu eenmaal niet uitverkoren, dan kom ik in de hel - daar kan ik niets aan veranderen!

Nee, het is een geopenbaarde leer, geopenbaard in de letteren van het Woord Gods. Hier is slechts de vraag: ja, knaap, hoe komt jiu op een werkplaats of kantoor? Man, hoe komt u aan deze of die arbeid? Wat zijn daartoe de middelen of wegen?

Het woord Gods, dat ons de predestinatie ter zaligheid en ter verdoemenis, dat ons de eeuwige verkiezing ten leven leert, hetzelfde Woord Gods leert ons ook *weg en middel om in deze verkiezing binnen te komen en daarvan verzekerd te zijn: ik ben uitverkoren.*

Middelen en wegen daartoe zijn: waarachtig berouw, waarachtige bekering, men komt met zijn zonde en schuld, men rechtvaardigt zichzelf niet, maar verlangt een Middelaar. de Middelaar wordt voorgehouden en gepredikt en hoewel dan ook versagend, wordt toch de toevlucht tot Hem genomen. En zij zijn waarachtig tevreden met Zijn betaling. Zij zijn voor zichzelf arm, zeer arm en zij ondertekenen met hun bloed, dat zij de eeuwige dood verdiend hebben. Zij zien in Christus alle heil en leven! Die zijn uitverkoren. Nu weet u de weg: *berouw en bekering, niet zichzelf rechtvaardigen maar God gelijk geven, de toevlucht nemen tot de Heere Jezus Christus, aan Hem geloven* - dat is de weg!

Nu komt het echter op de proef, wat men gezocht heeft, waarom het iemand dan gegaan is. De een zegt: ik zoek niets voor mijzelf, het gaat mij alleen om God en Zijn eer. Maar bij de uitverkorenen, daar is een rechthuis in het binnenste en al het boze, dat daaruit wil tevoorschijn komen, wordt gevangen genomen; de vervloekte gierigheid, de eigenliefde, het verlangen naar het zichtbare - maar daarbij zinkt men

aan de voeten van de Heere Jezus neer, anders kan men het niet uithouden. Zij kunnen slechts van vrije genade leven, slechts daarin ademen zij, daarom bidden en smeken zij!

De vraag komt aan de mens: wat zoekt u?

De eersten zeggen: ik zoek God! De laatsten zeggen: ach, was dat waar!

De eersten zeggen: ik dien God voor niets! Ik help de broeders voor niets! De laatsten zeggen: ach, was dat waar!

De eersten zitten op de troon en willen rechters zijn, danken God, dat zij meer zijn dan andere mensen; worden pausen; in plaats van huizen, akkers enz. te verliezen, verlaten zij Gods gemeente. De anderen echter vinden bij zich voortdurend zonde en schuld en terwijl zij dat vinden en dus de laatsten, steeds de laatsten zijn, zijn zij voor God de eersten.

Zoals wij lezen van de heer des huizes, hij was gelukkig, dat hij de ledige mensen aan de arbeid had gezonden, zodat zij iets verdienen konden. Nog gelukkiger was hij, toen hij ook later nog mensen vond, die hij gelukkig kon maken. En zijn geluk rees op het hoogste punt, toen hij enigen vond te elfder ure en zeide: *deze komen ook in Mijn hemel binnen!* Amen.

16. De vraag van de moeder der zonen van Zebedeüs

Mijn geliefden!

Laat ons samen lezen, wat wij vinden opgetekend in Matthéüs 20 vers 17-28.

En Jezus, opgaande naar Jeruzalem, nam tot Zich de twaalf discipelen alleen op de weg, en zeide tot hen: Zie, wij gaan op naar Jeruzalem en de Zoon des mensen zal de overpriesteren en schriftgeleerden overgeleverd worden, en zij zullen Hem ter dood veroordelen. En zij zullen Hem de heidenen overleveren, om Hem te bespotten en te geselen, en te kruisigen. En ten derden dage zal Hij weder opstaan.

Toen kwam de moeder der zonen van Zebedeüs tot Hem met haar zonen, Hem aanbiddende, en begerende wat van Hem. En Hij zei tot haar: Wat wilt gij? Zij zeide tot Hem: Zeg, dat deze mijn twee zonen zitten mogen, de een tot Uw rechter-, de ander tot Uw linkerhand in Uw koninkrijk. Maar Jezus antwoordde en zeide: Gijlieden weet niet, wat u begeert. Kunt u de drinkbeker drinken, die Ik drinken zal, en met de doop gedoopt worden, waarmee Ik gedoopt worde? Zij zeiden tot Hem: wij kunnen.

En Hij zei tot hen: Mijn drinkbeker zult u wel drinken, en met de doop, waarmee Ik gedoopt word, zult u gedoopt worden; maar het zitten tot Mijn rechter- en tot Mijn linkerhand staat bij Mij niet te geven; maar het zal gegeven worden, wie het bereid is van Mijn Vader.

En als de andere tien dat hoorden, namen zij het zeer kwalijk van de twee broeders. En als hen Jezus tot Zich geroepen had, zeide Hij: u weet, dat de oversten der volken heerschappij voeren over hen, en de groten gebruiken macht over hen. Doch alzo zal het onder u niet zijn, maar zo wie onder u zal willen groot worden, die zij uw dienaar. En zo wie onder u zal willen de eerste zijn, die zij uw dienstknecht. Gelijk de Zoon des mensen niet is gekomen, om gediend te worden, maar om te dienen, en Zijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen.

In de zo-even gelezen woorden onderzoeken wij allereerst de toestand, waarin de Heere Jezus Zich bevond, toen de moeder der zonen van Zebedeüs tot Hem kwam. Dan vernemen wij de alleszins bevreedende vraag der moeder, een bede, die onder de overige discipelen een storm van verbittering en verontwaardiging deed ontstaan. Dan horen wij het zachte, liefdevolle, maar ernstige antwoord, dat de Heere Jezus haar geeft, en waardoor Hij haar meedeelt, wat Hij bij machte is haar zonen te geven, en wat Hij hen ook meedelen zou, en wat Hij hun niet geven kan. Verder vinden wij dan de Koninklijke onderwijzing van de Heere, waarin Hij ons leert, dat het ware regeren daarin bestaat, dat een iegelijk zijn van God gegeven gaven besteedt ten nutte van de hulpbehoevende naaste, en vernemen wij nog ten slotte de zalige troost, dat de Heere Jezus, in de hoogste mate, onze dienaar, en de dienaar van allen, die ons toebehoren, wil zijn, daardoor, dat Hij Zijn eigen dierbaar leven geven wil, om ons van de eeuwige dood te redden.

Allereerst beschouwen wij dus de toestand, waarin de Heere Jezus Zich bevond, toen deze vraag der moeder van de zonen van Zebedeüs tot Hem kwam.

De Heere Jezus was in die tijd vervuld met de gedachte aan de dood, aan Zijn naderend bitter lijden en sterven, hoewel Hij verzekerd was van de overwinning, en zeer vast wist, dat Hij uit de doden zou opstaan. Hij had echter het gehele volk voor Zich, en wist het in Zijn geest: dit gehele volk zal Mij verwerpen, de Priesters en

Schriftgeleerden zullen zelf de Heilige Schrift helpen vervullen. Daardoor, dat zij hun Koning en Zaligmaker zullen vermoorden, zij zullen hun woede aan Hem koelen, Hem mishandelen en Hem alle mogelijke smaad en schande aandoen. Dat zal geschieden in de grote stad Gods, in Jeruzalem. Daarheen was Hij toen op weg, met het doel om daar Zijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen. Hij spreekt dit echter niet uit, want Hij wist maar al te goed, dat er niemand was, die dat in de grond geloofde. Omdat zijn discipelen echter de van God verordeneerde getuigen van Zijn lijden en Zijn opstanding waren, en opdat zij het later nooit zouden vergeten, dat Hij die éne Profeet was, die God aan Mozes en aan het ganse volk Israëls beloofd had, daarom sprak Hij er nochtans met hen over. Want toen de Heere Jezus daarheen wandelde, en vervuld was met de gedachte aan Zijn lijden en dood, dacht Hij minder om Zich Zelf, als om Zijn discipelen, om al degenen, die de Vader Hem gegeven had; en om allen, die door het woord der apostelen in Hem geloven zouden, en die Hem ook waren gegeven van de Vader. Voor hen ging Hij de dood tegemoet, en de vervloeking voor de rechterstoel der wet, om hen van de eeuwige dood te verlossen, doordat Hij een vloek werd in hun plaats.

Drie jaren waren Zijn discipelen nu met Hem geweest, en o, wat hadden zij in die tijd al niet van Hem gehoord! Zij meenden ook alles verstaan te hebben, maar hoe weinig hadden zij eigenlijk begrepen van Zijn onderwijzing! Hoe dikwijls had de Heere er hen niet bij bepaald, dat Hij gekomen was, om zondaren tot bekering te roepen, om Zijn leven te geven, als het enige offer voor de zonden. Maar hoe waren zij gesteld, die discipelen en alle overigen, die met hen des Heeren Woord hoorden?

Mijn geliefden! Het zag er bij hen uit, juist zo als het er bij ons ook uitziet: zij hadden allen hun bijzondere persoonlijke noden, hun persoonlijke zorgen, hun eigenaardige angsten, hun bijzondere voornemens en wensen, waarvan zij vervuld waren. Zij wilden allen uit de onzekere toestand, waarin zij zich bevonden, verlost worden, en in een andere toestand verplaatst worden, daarbij vergetende, dat ieder mens hier op aarde, het een of ander heeft, dat hem drukt en bezwaard, dat hij graag anders zou hebben, en waarover hij dikwijls klaagt en treurt. Maar heeft de profeet niet eens gezegd: wat klaagt een levend mens? *Een iegelijk klage van wege zijn zonde* (Klaaglied. 3 vs. 39)! En waar zijn zulke klagers te vinden op aarde? Waar ontmoet men nog brandende dorst naar heiligheid? Wie gaat er nog gebukt daar heen, niet omdat hem of haar dit of dat ontbreekt, dat men graag bezitten zou, maar gebukt en bedroefd, van wege zijn eigen vreselijke ongerechtigheid? Wie is er nog, die tot zijn Schepper zucht in het verborgene, niet om dit of dat te verkrijgen, maar om van zijn zonde en boosheid verlost te worden, en om de zekerheid der vergeving van al zijn zonden te hebben ontvangen van boven? Wanneer men onder de mensen komt, ontmoet men nauwelijks één, die dáárover spreekt.

Niet anders was het toentertijd zelfs onder des Heeren apostelen gesteld. Nu is het nog mogelijk voor anderen te lijden. Ja, zijn leven in de dood te geven voor anderen, dit kan nog in enige mate mogelijk zijn, indien men weet: anderen zullen de vruchten plukken van wat ik lijd, maar betaling te moeten aanbrengen voor iemand, die hardnekkig blijft ontkennen, ook maar de geringste schuld te hebben. Ja, die zich dus voor geheel onschuldig houdt, dat is verschrikkelijk, en dat is een lijden, dat alleen de Heere Jezus in staat was te dragen. Zo zien wij Hem dan in ons tekstverhaal de weg bewandelen, Hem door de Vader aangewezen, en Hij ging van ganser hart die lijdensweg op, voor hen, die van de gehele zaak geen letter begrijpen konden, voor dat het de Heilige Geest zou behagen, hun ogen te openen en hun door Zijn Goddelijk

onderwijs alles klaar en duidelijk te maken. Wat dit alles voor de Heere was, wat Hij daarbij gevoelde, kunnen wij het beste opmaken uit het herhaalde: "Wee u", dat Hij uitsprak over de steden, in welke Hij Zich het meest had opgehouden, want in de dagen Zijns vleses kwamen wel allen tot Hem met hun kranken en bezetenen, met hun velerlei noden en bezwaren, maar haast niemand kwam tot Hem, beladen met zonde en schuld, en om daarvan verlost te zijn voor eeuwig. Ik ken echter geen lijden, dat in zwaarte en smartelijkheid gelijk staat aan de zondenood.

Om nood over de zonde te leren kennen, is het nodig, dat Gods heilige wet in ons hart diep ingeprent, met de vinger des Geestes daarin geschreven zij; het is nodig, dat de Heilige Geest ons in Zijn school neemt, en ons rust noch vrede gunt, voordat Hij ons heeft, waar wij zijn moeten. Het is nodig, dat Gods heilige wet en gebod ons voortdurend voor de ogen staan, om ons voortdurend van onze diepe dood, aan ons diep verderf te ontdekken, en waar dat geschiedt, daar zit bovendien de duivel zo'n arm mens voortdurend op de hielen, om hem nu op deze, dan op die wijze de zielsvrede te ontroven, en hem in verderf en ondergang te storten.

De twaalven hebben dan die woorden vernomen: *Ziet, wij gaan op naar Jeruzalem en daar zal alles aan Hem vervuld worden, wat geschreven staat, en de overpriesters en schriftgeleerden zullen Hem overleveren en ter dood veroordelen.*

Daar nadert nu tot Hem de moeder der beide zonen van Zebedeüs, Jacobus en Johannes genaamd, en zij komt met een vraag!

Ja, welke moeder zou niet iets dergelijks voor haar kinderen willen vragen? Want wat begeert eigenlijk iedere moeder voor haar kinderen, elke vader voor zijn zonen, zelfs waar wij mogen aannemen, dat vader en moeder beiden de Heere Jezus zo hoog schatten, als deze moeder het deed? Want wij lezen van deze vrouw, dat zij de Heere aanbad. Haar verzoek was dus een bede, niet gericht tot de duivel, niet tot Herodes of Pilatus, niet tot de overpriesters; Nee! Het was een bede, die gepaard ging met aanbidding. Wat begeerde deze moeder? Ja, wat begeert een moeder, ook waar zij God vreest, in de grond des harten voor haar kinderen? Is het haar wel waarlijk in de eerste plaats om nederigheid en ootmoed, om eenvoud en oprechtheid te doen? Geldt altijd en boven alles dat bij haar, dat haar kinderen Gods eeuwige waarheid recht leren verstaan, en daarin alleen hun heil zoeken en vinden voor tijd en eeuwigheid.

Mijn geliefden! Ik heb meer dan vijftig knapen op de Catechisatie. Die knapen worden door de onderwijzers op de school terecht vermaand om ijverig te leren opdat zij niet dom en onkundig zouden blijven, en de ouders hechten er ook de grootste waarde aan, dat de kinderen op school vooruit komen, groot worden, jonge heren worden! Maar hoe handelt men daarbij met de Catechismus, dat dierbare erfstuk van ons in de Heere ontslapen vaderen? O, daar is de dominee goed genoeg voor, om ons die met veel moeite in te prenten! Alles leert men, voor alles is tijd in overvloed, maar de Catechismus, daar wordt naar de zin van ouders en kinderen altijd veel teveel van opgegeven, en aan hetgeen men op de Catechisatie te horen krijgt, en wat ons een staf kan worden voor ons gehele leven, daaraan wordt toch eigenlijk weinig waarde gehecht. Zo wordt de waarheid Gods meer en meer bijzaak. De Heere Jezus Christus echter verstaat het wel, haar als hoofdzaak te handhaven, en, waar Hij ze gehandhaafd wil hebben, daar zal zij ook wel als hoofdzaak gehandhaafd blijven. Maar van nature denkt de arme mens aan niets anders, dan om hoog te komen en hoog te zitten in de wereld. En behoort men tot hen, die christelijk zijn opgevoed en in de uiterlijke gemeente van Jezus Christus zijn geboren en onderwezen, dan wil men dit doel niet op een goddeloze wijze bereiken, niet door de hulp van duivel en wereld, maar door

de hulp des Heeren Jezus, door Zijn genade, maar het doel is en blijft dan toch maar alleen hoog te komen en hoog te zitten in de wereld.

Het is echter niet de moeder alleen, die dit begeert voor haar kinderen, maar de zonen zelf wenden zich met hetzelfde doel tot de Heere Christus, zoals wij lezen in het tiende hoofdstuk van Markus vers 35: *toen kwamen tot Hem Jacobus en Johannes, de zonen van Zebedeüs.*

Het was dus niet de moeder alleen, die de Heere om een hoge erepost voor haar zonen vroeg, maar haar zonen vroegen dat met haar. Wat begeerde deze moeder dan voor haar zonen? De moeder dacht, dat de Heere Jezus voor zeker, voor dat Hij in Zijn heerlijkheid zou komen, een reeks van moeilijkheden, een tijd van strijd, van harde strijd misschien, zou moeten doorstaan, maar dat zou toch eigenlijk niet meer zijn dan een kortstondige koorts. Daarna zou Hij op Zijn troon zitten, het ganse volk zou Hem toevallen en toejuichen. Dan zou Hij ongestoord regeren als Koning. Of, om u de zaak nog duidelijker te maken, als paus of als alleen-heerser op wereldlijk zo wel als op kerkelijk gebied. En als Hij zo hoog gekomen was, zo dacht deze arme moeder, dan moet Hij toch bijstand hebben, trawanten, die rondom Hem, en bij Hem staan.

De Heere Zelf had immers haar zonen, toen Hij hen tot Zich riep "Boanerges" dat is, zonen des donders genoemd, en daarmee, dacht zij, kan Hij niet anders bedoeld hebben, dan dat zij door Hem met een gewisse macht zouden bekleed worden. Bij het Sanhedrin waren er immers ook twee schrijvers, die ter rechter- en linkerhand van de hogepriester zaten, en waarvan de een de vrijsprekende, en de ander de doodvonnissen uit moest spreken. Opende een van die twee schrijvers de mond, dan klonken zijn woorden door de gerechtszaal als het rollen des donders. Zie, in deze zin heeft die moeder het woord "Boanerges" tot haar zonen gesproken, opgevat en zal daarbij even vleselijk geoordeeld hebben, als de Roomse kerk oordeelt omtrent het woord: "op deze Petra zal Ik mijn gemeente bouwen".

Ziet gij, nu nadert zij tot de Heere, en verzoekt Hem, als Hij in Zijn heerschappij en heerlijkheid zal bevestigd zijn, of haar zonen dan twee zulke schrijvers of woordvoerders zouden mogen zijn. Zij handelde daarmee juist, zoals Bathseba, de moeder van Salomo: Bathseba naderde tot haar koninklijke zoon, en verzocht hem aan Adonia de schone Abisag ter vrouw te geven, een jonge maagd, die de koning David in zijn hoge ouderdom gediend en opgepast had. Bij dit verzoek bedacht Bathseba echter niet, dat zij met dit verzoek haar zoon naar de kroon stak, want in die tijd behoorden de vrouwen des konings in het oosten, tot het eigendom der kroon. Salomo zag dit beter in en begreep, dat, zo hij Abisag aan Adonia gaf, hij evengoed de koninklijke kroon aan diens voeten kon leggen.

Zo begreep de moeder van de zonen van Zebedeüs ook niet, evenmin als Bathseba, dat zij met deze bede de Heere Jezus naar de kroon stak. Ja, de hand legde op Zijn kroon, die toch niet anders is dan een doornenkroon, waarom wij ook zingen:

Die in Salems muren wonen,

Tonen - niet hun paarlen maar - hun doornenkronen.

U ziet dus, geliefden! noch moeder, noch zonen vatten er iets van, hoe het eigenlijk met de zaak gelegen is. En nu ontstaat er plotseling een storm van verbittering onder de overigen: "Wat hebt u daar gevraagd? Dat voorrecht om aan des Heeren rechter- en linkerhand te zitten in Zijn heerlijkheid, komt ons niet minder toe dan u. Of nog liever, indien iemand er aanspraak op kan maken, is het immers alleen Petrus, die zeker de eerste van ons is, of wel Judas, die voortreffelijke man, met dat gladde gezicht, die zo fraai spreken kan!" Zij hadden geluisterd naar wat die moeder aan de Heere verzocht

had en, in plaats van haar liefderijk terecht te wijzen, verhieven de overigen een storm van verontwaardiging: "dat is toch niet langer uit te houden. Welk een aanmatiging van deze vrouw! Het is waarlijk ongehoord. Dat moest zij toch maar aan de Heere overlaten, Die zal haar en de haren wel geven, wat hun toekomt!"

Er ontstaat dan twist en gekijf, een diepe verbittering, want de tien overigen denken niet minder dan deze moeder en haar zonen: "ik heb evenzo goed aanspraak op deze ereplaats als zij, en mijn rechten daarop zijn nog veel beter dan de hunne".

Ja dat schuilt zo in ons aller hart, en wij willen er niet aan, onder de bank of in een hoek gestopt te worden. "Zijn wij dan allen gelijke monniken", zo redeneren wij, "nu dan moeten wij ook gelijke kappen dragen! Het is niet uit te staan, deze hoogmoed en aanmatiging!"

En wat wordt er nu uit al die gemeenschappelijke hoogmoed, uit al die opgeblazenheid, anders geboren dan verbittering, twist en tweedracht: de een blaast zich nog meer op dan de ander, de een wil nog meer gelden, dan de andere, een iegelijk denkt: "wat verstaat u daarvan? Als uw uil zo goed kan vliegen, de mijne nog beter!"

Geliefden! Laat ons niet vergeten, dat hij die dit verhaal neerschreef, Matthéüs was, die, als tot des Heeren apostelen behorende, ook een van deze "overigen", waarvan hij spreekt, was. Hij deelt ons dus mee zowel, wat in zijn hart, als in dat van zijn medegenoten omging, en verzwijgt niet, dat dit alles plaats greep op de weg, toen de Heere Jezus Zijn bitter lijden en sterven tegemoet ging. Het is alzo zijn eigen schande, die hij meedeelt. Wij zouden denken, dat hij ons liever allerlei heerlijke gesprekken had moeten meedelen, die de discipelen op die reis onderling hadden. Maar nee! Hij vertelt ons niets, dan de naakte waarheid, en voegt bij het verhaal, hoe wij mensen gezind zijn, ook hoe de Heere Jezus bij dat alles, en niettegenstaande dat alles, gezind is tegenover ons.

Ach, dat is evenzo als met de smart van een moeder! Welk een smart kan het moederhart pijnigen, zonder dat haar kind daarvan iets begrijpt! Een moeder zou zich voor de liefde van haar kind van alles laten beroven, zij zou haar hartebloed voor haar kind kunnen uitstorten, zonder dat het kind er iets van verstaat. Dat is ons opgetekend tot onze lering en vermaning, geliefden! Ook de 51^e Psalm is met dit doel aan Gods Kerk geschonken. De Heere liet daarom David ons zelf zijn schande en zonde meedelen. Hij liet het toe, dat David zich in die Psalm als het ware neus en oren afsnijdt, zodat er van hem niets overblijft dan een arm en ellendig voorwerp, dat om genade roept, om ontferming en om verlossing van bloedschulden. Nu, dat David zo jammert en klaagt, verstaan wij wel iets beter. Want de overtreding van het zevende gebod is altijd nog meer in het oog vallend, en zij ligt ons ook nader, al is het ook maar in 't verborgene, dan de zonden van hoogmoed, opgeblazenheid en aanmatiging. Voor deze zonde hebben wij van nature evenzo min ogen, als voor de zonden van schraapzucht en gierigheid. Geen mens is een dief, volgens zijn spreken, en het allerminst vindt men dieven, die zich als zodanig kennen en erkennen willen, dat zij het zijn, in de gevangenissen, waar zij bij honderden opgesloten zitten. Zo wil ook niemand in de wereld voor zich zelf belijden, dat hij gierig is. Ieder gierigaard wordt veel meer *mild* geheten, zoals wij dat lezen in Jesaja 32: 5: "De dwaas zal niet meer genoemd worden milddadig, en de gierige zal niet meer mild geheten worden."

En niet anders is het gelegen met de vreselijke hoogmoed, die ons van nature aankleeft, en waarvan wij niets zien noch gewaar worden, voordat de Heilige Geest ons daaraan ontdekt, en ons diep verootmoedigt en verbrijzelt. Het Evangelie ontdekt ons, wat in der jongeren hart schuilde, en wat ook het onze vervult. Het wordt ons alles meegedeeld, opdat de liefde, barmhartigheid en genade van de Heere Jezus

Christus op het allerhoogst verhoogd zou worden, en opdat de mens, zich aan anderen spiegelende, voor zo ver hij aan zich zelf nog niet ontdekt is, zou leren verstaan, hoe de mens eigenlijk gezind is, óók in de omgang met de Heere Jezus. Ik herhaal het: ook in de omgang met de Heere Jezus.

En nu tegenover al die hoogmoed en verkeerdheid van de mens, welk een heerlijke vriendelijke en Goddelijke Zaligmaker is Hij! Hij antwoordt alleen: *gijlieden weet niet wat u begeert*. O, geliefden! laat ons dit woord toch ter hart nemen: "gijlieden weet niet wat u begeert". Ik heb een drinkbeker uit te drinken, zo spreekt de Heere. O als u daar eens één druppel van kon proeven! En deze drinkbeker reik ik ook de Mijnen toe, die moeten die ook uitdrinken. Ik moet met een doop gedoopt worden, maar u schuwt die, deze wateren zijn u veel te koud, deze drank is u veel te bitter. Kunt u deze drinkbeker met Mij drinken?

"Wij kunnen", zo luidde het antwoord der twee jongeren. "Waarom niet" wilden zij zeggen, "om ons doel te bereiken, om naast U verhoogd te zijn, als u in Uw heerlijkheid zult gekomen zijn, willen wij zelfs graag een weinig uit deze drinkbeker drinken, en ons voor een korte tijd met Uw doop laten dopen".

Nu, zij zouden spoedig gewaar worden, hoe het met hun macht en bekwaamheid, om te kunnen, gelegen was.

Enige dagen later gaat de Heere Jezus naar Gethsémané, neemt ook deze twee zonen van Zebedeüs met Zich en spreekt tot hen: *Blijft hier en bidt met Mij*. Daar was nu de drinkbeker des Heeren tot Hem gekomen! Maar ach, alleen de reuk van deze wijn was genoeg om de discipelen zo te bedwelmen, dat zij niet wakker kunnen blijven. De drie jongeren, Petrus, Jacobus en Johannes, zij slapen, terwijl de Heere bidt: *Vader! Neem deze drinkbeker van Mij, doch niet Mijn, maar Uw wil geschiede!* Het geruis der wateren van deze doop overstroomde de discipelen met zo'n ijskoude rilling, dat zij niet wakende konden blijven! Tot driemaal toe komt de Heere Christus tot hen en moet klagen: *Kunt u dan niet één uur met Mij waken? De geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak!* Daar ziet u, wat wij kunnen! Ook bij Markus vinden wij vermeld, dat de jongeren op des Heeren vraag: "Kunt u de drinkbeker drinken, die Ik drinken zal, en met de doop gedoopt worden, waarmee Ik gedoopt worde", geantwoord hebben: wij kunnen!

Het ligt zo in de mens te denken: ja, hoog moet ik klimmen en is het dan nodig, dat ik, om dat doel te bereiken, door lijden en smart heen moet, welaan! Dat kan ik wel uithouden! Gethsémané heeft echter bewezen, wat de mens kan uit zichzelf en de geschiedenis van elk mens in het bijzonder bewijst zonneklaar, dat er maar een klein stootje van wereld of duivel nodig is om ons omver te werpen. Als deze drinkbeker ons aan de lippen wordt gezet, dan betreft ons gelaat alsof ons het grootste onrecht geschiedt en wij hebben er de mond van vol dat wij zoveel moeten lijden.

De discipelen antwoordden dus: *Wij kunnen*. De Heere Jezus zegt daarop niet: Nee, u kunt het niet, maar Hij neemt hen bij het woord en zegt: 'Meent u dit waarlijk van uzelf? Welaan! Wij zullen eens zien wat het zijn zal, als dit uw woord eens op de proef wordt gesteld. Volg Mij na en graag geef Ik u gelijk dat u het kunt, totdat het tegendeel aan het licht komt. Want alles wat openbaar maakt, is licht.' De Heere zegt dus niet, dat zij het niet kunnen, Hij laat hen hun inbeeldingen des harten behouden en denkt: het zal wel blijken hoe de zaak staat.

Nu, ik ben er ook niet tegen dat mijn kinderen met enig gepast zelfvertrouwen denken, dat zij alles kunnen en ook uit die hoek spreken. Maar als de weg over het spiegelgladde ijs heen gaat, dan ligt alles in één oogwenk omver.

De Heere Jezus zegt dus: "*het zitten tot Mijn rechter- en tot Mijn linkerhand staat niet bij Mij te geven*".

Let dit wel op, geliefden! De Heere Jezus spreekt dit in de stand Zijner vernedering, als een, die om zo te zeggen, reeds aan het kruis hangt en die uitroept: *bewaar U Mij, o God!* Als Iemand, die de gehele last van Gods toorn, de gehele macht en list van het rijk der duisternis tegenover Zich heeft; als iemand, die weet, wat het betekent, een eeuwige schuld te betalen! Ja, Hij weet, dat Hij als overwinnaar uit deze hete strijd zal te voorschijn komen. Maar nochtans, hoe bloedt Zijn hart, hoe roept, hoe worstelt Hij: *Ik ben een worm en geen man, een smaad van mensen en veracht van het volk.* (Ps. 22: 7).

Misschien vraagt wel de een of ander onder u: hoe kon de Heere hier zeggen, dat deze macht bij Hem niet was, daar Hij het toch later zo onvoorwaardelijk uitspreekt: *Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde?* (Matthéüs 28: 18)

Geliefden! De Heere sprak zo tot die moeder en haar zonen met het oog op Zijn aanstaand lijden en sterven, te midden van het heetste strijden en worstelen met de hoogmoedigen en opgeblazenen, die meenden, dat zij alles tot stand konden brengen, wat zij verkozen. Zie, tot hen zegt Hij: 'Ik bezit geen andere kracht als te worstelen in den gebede, maar het zitten aan Mijn rechter- en Mijn linkerhand, in Mijn heerlijkheid, dat laat Ik rustig over aan Mijn Vader, die in de hemel is.' De Heere wilde zeggen: 'Begeert u Mijn trawanten te zijn? Welnu, dat willen wij aan God overlaten. Maar weet u wat wis en zeker uw deel zal zijn? U zult met Mij in de strijd komen, in de kogelregen; allerlei ontberingen zullen uw deel zijn en in plaats van op een zachte, warme legerstede onder een veilig dak, zult u evenals Ik te velde liggen, in storm en onweder, onder de blote hemel. Want Mijn weg gaat door nood en smart. Ja, in en door de nood heen! Dat zal uw deel zijn! U houdt u immers voor goede soldaten, welaan! Ik neem u bij uw woord!'

Zie, geliefden! Dat is het, wat de Heere Zijn dienstknechten en dienstmaagden belooft en voorspelt, en wat Hij ook over hen laat komen. Laat ons toch omtrent het koninkrijk der hemelen geen verkeerde voorstellingen koesteren. Het koninkrijk der hemelen, het koninkrijk des Heeren Jezu Christi is zo'n rijk, waar de weg gaat door bloed en tranen. Ja, door de dood heen!

Bovendien! Wat was dat toch een dwaze vraag van die moeder en die zonen! Stel u eens voor, dat op dit ogenblik (uitgesproken in 1871, toen de - thans ontslapen - keizer Wilhelm I als opperbevelhebber der Duits legers voor Parijs lag) een moeder eens met haar twee zonen bij onze keizer, die ook tevens bevelhebber van onze legermacht is, kwam en tot hem zei: "Lieve Koning en Keizer! Ik heb een vriendelijk verzoek aan u, dat kon Uw Majesteit mij toch wel toestaan? Ik had zo graag, dat deze, mijn beide zonen, in plaats van als gewone soldaten in het leger te dienen, een plaats aan uw regeringstafel mochten innemen!"

Stel u zo iets eens voor, geliefden! Zou de keizer dan niet tot zulke mensen hoogstens kunnen zeggen, - tenminste indien zij door hun stand en ontwikkeling bevoegd waren om ten hove te verschijnen: - 'Wilt u zo graag in mijn omgeving leven? Welaan! Dan wil ik u tot mijn adjudanten benoemen, maar dan moet u ook met mij in de strijd, in het heetste granaatvuur, dan mag u de dood niet schuwen, evenmin als ik die schuw. Maar het overige, bijvoorbeeld wie een plaats aan de regeringstafel al of niet zal innemen, dat zullen wij maar rustig aan Bismarck overlaten!'

Ziet u, geliefden! U hebt nu het heerlijk Evangelie van Gods genade vernomen, opdat wij zouden ophouden allerlei verkeerde en onverstandige vragen te doen, en zouden leren ons diep te schamen, waar wij nochtans in zo'n verkeerdheid en onverstand volharden! Weet u, waar wij op uit moeten zijn voor ons en de onzen? Daarop, dat wij waardig mogen geacht worden, met de Heere Jezus uit Zijn drinkbeker te drinken, als een betaling voor onze zonden, want dat heeft Hij alléén gedaan. En wat wij daarvan te drinken bekomen, bekomen wij alleen in de gemeenschap aan Zijn lijden en sterven, in de gelijkmaking aan Zijn dood. En zo moeten wij er ook oput zijn, gedoopt te worden met Zijn doop, niet als betaling voor de zonden, maar als één met Hem zijnde. O, welk een zee van lijden ging niet over Hem vanwege onze zonden en ongerechtigheden! Door deze rode zee moeten wij ook heen, in de gemeenschap aan Zijn dood en aan Zijn lijden. Dit alleen is de weg tot de eeuwige heerlijkheid!

En om u dit recht duidelijk te maken, wil ik er u nog aan herinneren, mijn geliefden, wat op Golgotha gebeurde. Wie had onze eeuwige Koning aan Zijne rechter- en aan Zijne linkerhand, toen Hij dáár in Zijne heerlijkheid was gekomen, een heerlijkheid, die ons geen heerlijkheid dacht te zijn? Toen Hij aan het kruis verhoogd was, had Hij aan Zijn rechter- zowel als aan Zijn linkerhand *een moordenaar*. Eén van deze moordenaars, die aan zijn rechterhand, werd het van de Vader gegeven, uit te roepen: *Heere! Gedenk mijner, als Gij in Uw koninkrijk zult gekomen zijn*, en hij vernam het antwoord uit des Heeren mond: *Voorwaar! Voorwaar, zeg Ik u: heden zult gij met Mij in het Paradijs zijn* (Luk. 23:42,43). Maar, vóórdat die belofte vervuld werd, moesten de zalig gesproken moordenaar, die nu geen moordenaar meer was, nog al de beenderen verbroken worden. Alleen zó kwam hij van het kruis af!

Geliefden! Laat ons nog eens een terugblik werpen op hetgeen wij uit Matthéüs 20 samen gelezen hebben. De moeder der zonen van Zebedeüs had dus de Heere iets gevraagd voor haar zonen, waarbij zij niet verstond, wat zij de Heere vroeg. Zij had bij de Heere Jezus iets gezocht, wat op die wijze, zoals zij het bedoelde, niet bij de Heere te vinden was. Dat was zeker verkeerd van haar en zo'n verkeerdheid der mensen, ook der allerdierbaarsten, ontdekt de Heere in Zijn Evangelie, opdat wij het toch zouden leren verstaan en ter hart nemen, dat Zijn koninkrijk niet is van deze wereld, - also geen koninkrijk waarin grote uiterlijke macht en heerlijkheid te bekomen is, - maar het is een rijk, waarin wij mede te drinken krijgen uit de drinkbeker, die Hij gedronken heeft. Het is een rijk, waarin wij ons mede moeten laten dopen met de doop, waarmee Hij Zich heeft laten dopen in de dagen Zijns vleses. Laat ons bedenken, geliefden! Dat, zolang wij hier op aarde zijn, wij elkaar hebben te dienen, en dat, willen wij in waarheid deel hebben aan Christus en Zijn heerlijkheid, wij niet leven om ons door anderen te laten dienen.

Tussen de dag, waarop die moeder der zonen van Zebedeüs die bede tot de Heere richtte, dat haar beide zonen mochten zitten de een ter rechter-, de andere ter linkerhand in Zijn heerlijkheid en tussen de dag van Pascha lagen slechts weinige dagen. Wij wensen elkaar en onze kinderen allerlei heil en zegen toe, en zijn wij godsdienstig, dan vragen wij van de Heere Jezus, hen dat te schenken. Want wij willen o zo graag, met onze kinderen vooruitkomen in deze wereld en begeren niets zo zeer als voorspoed in onze aardse ondernemingen en in ons beroep. Wij wensen elkaar toe en smeken het voor elkaar van de Heere af, dat het ons en onze kinderen goed moge gaan. Wij zijn in dit opzicht geen haar beter dan de moeder der zonen van Zebedeüs, geen haar beter dan Jacobus en Johannes zelf. Dat was het, wat zij voor haar kinderen afsmeekte weinige dagen voor het paschafeest. Zij heeft er niet de minste gedachte voor, toen zij deze vraag tot de Heere richtte, wat er voor haar en

voor haar kinderen onmiddellijk voor de deur stond. Wat lezen wij omtrent hetgeen korte dagen daarna hun deel was?

Wij behoeven, om dit te weten, slechts een paar bladzijden van het Evangelie van Matthéüs om te slaan en dan lezen wij in Matthéüs 27: 55 en vervolg: "En daar, - dat is op Golgotha, - waren vele vrouwen, van ver aanschouwende, die Jezus gevolgd waren van Galiléa om Hem te dienen; onder dewelke was Maria Magdalena, en Maria, de moeder van Jacobus en Jozef, en de moeder der zonen van Zebedeüs." Daar stonden nu deze heilige vrouwen, ook deze vrouw, die de Heere heilig was, niettegenstaande al de aardse verwachtingen, die zij gekoesterd had en niettegenstaande de dwaze bede, die zij tot Hem gericht had. Haar allen omhult de dikste duisternis. Alles is met haar uit en voorbij! Moedeloos en geheel verbrijzeld door angst en smart staan zij daar. Vervlogen is alle hoop op Israëls verlossing! Ach, alle voorstellingen en verwachtingen van aardse grootheid en pracht, vervlogen zijn ze als rook voor de wind! Daar staat nu de moeder der zonen van Zebedeüs! Zij had zich de Heere voorgesteld, zittende op een hoge en verheven troon en wie weet, hoelang zij deze bede omtrent haar kinderen in haar hart heen en weer had bewogen! Hoe graag had zij haar zonen zien zitten ter zijde des Heeren, als Zijn allereerste staatsdienaren. Nu staat die heilige vrouw daar onder het kruis en ziet voor haar ogen niets dan een kruispaal, en daaraan het dode en bebloede lichaam des Heeren. Want dat had zij immers ook nog bijgewoond, dat Zijn zijde met een speer doorstoken werd, zodat er bloed en water uit die wonde vloeide. En het volk, waarvan zij gedacht had, dat het Hem tot Koning zou uitroepen, had luide geroepen: *Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen.*

Men had Hem bespot, veracht, bespuwd, belasterd en daarin hadden overpriesters en Schriftgeleerden meegedaan, tot in Zijn laatste ademtucht. "Houdt op!" hadden zij geroepen, "laat ons zien of Elias komen zal en Hem verlossen!"

Zo ziet zij de Heere aan het kruis hangen! Wat was er nu waar geworden van alle verwachtingen die zij gekoesterd had voor zichzelf en voor haar kinderen! O, deze arme weduwna! En als zij nog enige tijd geleefd heeft, dan heeft zij ook nog beleefd, wat wij in Handelingen 12: 1 en vervolgens vinden: "En omtrent dezelfde tijd sloeg de koning Herodes de handen aan sommigen der gemeente, om die kwalijk te handelen. En hij doodde Jacobus, de broeder van Johannes met het zwaard. En toen hij zag, dat het de Joden behaaglijk was, voer hij voort om ook Petrus te vangen."

Dus, haar zoon Jacobus werd met het zwaard gedood en - o, zee van jammer en smart voor haar moederhart! - haar volk, de Joden, kwamen niet op voor haar kind, integendeel, het behaagde hen, dat het hoofd hem voor de voeten werd neergelegd. Is zij zeer oud geworden, dan heeft zij ook nog kunnen beleven, dat haar zoon Johannes verbannen werd. Ik weet het echter niet, maar zeker is het, dat zij uit hetgeen Jacobus ondervond, licht kon opmaken, wat Johannes' lot zou zijn.

Mijn geliefden! Laat ons eens voor een ogenblik het boek der werkelijkheid opslaan en dan zullen wij overal de waarheid der Schrift bevestigd zien, die wij zo moeilijk geloven, namelijk, dat allen, die Godzalig zullen willen leven in Christus Jezus, zullen vervolgd worden. Wel wordt de Heere niet moede noch mat ons met allerlei onverdiende weldaden tegemoet te komen, maar nochtans zal het ons, als wij waarlijk Christus' leden zijn, ons gehele leven niet anders gaan, dan dat wij voortdurend met Christus allerlei lijden zullen moeten smaken, om alzo Zijn beeld gelijkvormig te worden gemaakt. Daarom is er niets anders te verwachten dan kamp, kamp op kamp, nood op nood, smart op smart, lijden op lijden, de ene bittere drinkbeker voor, de

andere na. Voortdurend zal de weg van Gods waarachtige gemeente, nu eens op deze, dan weer op gene wijze, hier op aarde gaan door het vuur en door de diepe wateren. Dat behaagt ons niet en dat kan ons niet behagen en zo'n weg zullen wij gewis niet van de Heere afsmeken, noch voor onszelven noch voor de onzen. Veeleer zullen wij Hem bidden het kruis, waaronder wij gebukt gaan, ons van de schouders te nemen en wij zullen het veeleer van Hem vragen, dat Hij het met ons en met onze kinderen make, zoals Hij het maakt, nu ja, zoals Hij het maakt met de kinderen van deze wereld. Van nature hebben wij allen nergens mede op dan met de wereld en wat de wereld oplevert en dat zullen wij, wanneer wij uiterlijk godsdienstige mensen zijn, van de Heere afbidden. Maar met onze kinderen verwaardigd te worden, hier de weg van smaad en verdrukking te gaan om Christus wil, en hier beneden, door allerlei lijden en tegenspoed geoefend te worden, dat kan ons niet behagen, maar dat zien wij aan als straf en als oordelen Gods over onze zonden. O, dan klagen wij bitter dat God ons zó hard heeft geslagen, dan denken wij, dat Hij ons heeft verlaten en doof is voor onze gebeden. Ja, zeggen wij dan, dat hebben wij door onze zonden alles zelf ons over 't hoofd gehaald en wij worden zo hard geplaagd omdat wij tegen de Heere hebben overtreden!

Zie, dat zijn zo de gedachten, die ons vervullen als wij des Heeren drinkbeker mede te drinken krijgen en met de doop gedoopt worden, waarmee Hij gedoopt werd, zodat bij ons niets te vinden is dan dat wij het kruis van Christus van hart schuwen voor ons en onze kinderen en veel meer op hebben met een zogenaamd erekruis van goud en zilver, zoals de koningen van de wereld uitdelen. Uit deze overtredingen ontstaan nu onder de mensen allerlei tweedracht en misverstand, allerlei twist en gekijf, zodat allen vervuld zijn van de rampzalige begeerte naar uiterlijke eer en naar een hoge plaats in deze vergankelijke wereld. Zulke vloek- en verdoemeniswaardige zonden, die wij nauwelijks voor zonden houden, droeg de Heere Jezus Christus voor de Zijnen in Zijn lichaam op het hout. Ik herhaal het, de zonde, dat wij het voor ons en onze kinderen schuwen te drinken uit de drinkbeker, waarmee Hij gedrenkt is, en gedoopt te worden met de doop, waarmee Hij gedoopt werd, is een verfoeilijke zonde! Maar Hij draagt die met liefde en geduld en brengt ons altijd weer door Zijn allerheiligst Woord op de rechte weg, zoals Hij het in ons tekstverhaal ook deed met deze moeder en met haar zonen, en met al Zijn overige discipelen. De Heere Jezus was er niet bij tegenwoordig, toen de tien overige jongeren, de bede dezer moeder voor haar zonen zo kwalijk namen en ten kwade duiden en hierover met elkaar begonnen te twisten.

In het 25^e vers van ons hoofdstuk lezen wij, ***dat Hij ze allen tot Zich riep. Alzo*** daarover hadden zij op de weg gehandeld en waren in hete toorn tegen elkander ontstoken. O, de Heere kende hen zo goed! Hij weet het zo goed, wat in het menselijke hart schuilt, en Hij wist het, welk een storm deze bede bij de anderen zou verwekken. Maar in Zijn grote barmhartigheid en lankmoedigheid draagt Hij ook dat, vergeeft het hun in genade, dekt hun zonden toe in Zijn trouwe liefde en geeft hun tenslotte een leerzame en nuttige onderwijzing. Wat zien wij in deze wereld gebeuren? Is het niet, wat de Heere zegt in het 25e vers: "Gij weet, dat de oversten der volken heerschappij voeren over hen en de groten gebruiken macht over hen." Dat wil zeggen, dat de koningen en oversten met geweld heersen en dat, zo men niet doet wat zij willen, zij weten wat hun te doen staat. De Heere Jezus stelt hier aan Zijn discipelen voor, hoe het gewoonlijk toegaat bij de groten van de wereld. Hij bedoelt hier niet mede, dat alle vorsten en koningen zo gezind zijn, want zij hebben immers hun tronen en kronen van de Heere Zelf ontvangen. Maar de Heere spreekt hier meer in het algemeen van alle machthebbers hier op aarde; hij spreekt van hen, die de macht

hebben en nu ook menen, dat het recht onvoorwaardelijk aan hun kant is, zodat zij alles naar hun wil en zin menen te kunnen zetten en onder hun voeten te vertreden wie hun durft weerstaan of tegenspreken. Dat is nu eenmaal niet anders in deze wereld, dat is ook een noodzakelijk gevolg van onze zonde en afval van de levende God. Het misbruik maken van de toevertrouwde macht door hen, die ze bezitten, hetzij ze koningen heten of andere eretitels hebben, zal door geen menselijke wijsheid noch maatregelen ooit uit deze wereld worden weggenomen. Maar in Zijn rijk, in het koninkrijk der hemelen, gaat het anders toe, tenminste, de Heere wil, dat het daar anders toegaat. In dat rijk, in het rijk van Koning Jezus, geldt de stelregel (vs. 26): ***Doch alzo zal het onder ulieden niet zijn, maar wie onder u zal willen groot worden, die zij uw dienaar.*** Zie geliefden! Op zichzelf genomen is het "groot willen worden" geen zonde, dat ligt zo in de menselijke natuur en is daar niet uit te delgen, maar de Heere Jezus wijst ons een geheel andere weg om groot te worden, dan wij ons voorstellen en Hij wijst ons die weg aan: "die zij uw dienaar."

Dit woord van de gezegende lippen des Heeren, van de eeuwige Wijsheid uit de hemelen, wordt dagelijks waar bevonden in de werkelijkheid van het alledaagse leven. Maar wij zijn er helaas, blind voor, omdat onze ogen verduisterd zijn door hoogmoed en inbeeldingen des harten. Wie aller dienaar is, wie aller dienaar en knecht wil zijn, maakt alle mensen ook geheel en al van zich afhankelijk. Want het is de mensen eigen, wel te willen heersen en regeren, maar niemand wil werken, allen willen graag macht bezitten en uitoefenen, maar niemand eet graag zijn brood in 't zweet zijns aanschijns. Allen willen wel graag de grote heren en vrouwen spelen, maar als men dan iemand ziet, die waarlijk groot in de wereld is geworden, dan vergeet men, hoeveel zweet en inspanning hem deze zaak heeft gekost en dat hij, juist door anderen te dienen en ten dienste te staan, zo hoog geklommen is. Maar wie lui is, wie wel grote inbeeldingen des harten heeft, maar schuwt de handen uit de mouwen te steken, juist die wordt afhankelijk, en hoe hoog hij ook overigens moge staan, hij zal zich moeten voegen naar de wil en het bevel van anderen en, - steeds bediening en hulp nodig hebbende, - wordt hij zelfs een slaaf van anderer mensen geld, gunst, goed of goedkeuring. Alzo, wie anderen dient, krijgt onmerkbaar maar zeker, al die anderen onder zijn macht. En dat vooral in onze tijd, nu haast niemand meer de hand in 't vuur of in 't water wil steken, maar iedereen moeite, arbeid en nederigheid schuwt en ook geen moed bezit om de naaste vrij en frank de waarheid te zeggen, en in gerechtigheid te wandelen. Wie nu aller dienaar en knecht is, om in liefde anderen te helpen en met raad en daad bij te staan, *die wordt in deze weg de voornaamste van allen.*

Zo wilde Heere Jezus dat het zal toegaan in Zijn rijk. Dat dus een ieder naar deze kroon jage, naar deze eer trachte: namelijk om in waarachtige liefde zichzelf te verloochenen, naar het woord van de apostel Jacobus (Jac. 2 vs. 8): "Indien gij dan de koninklijke wet volbrengt naar de Schrift: gij zult uw naaste liefhebben als uzelf, zo doet gij wel." Want de Heere wil, dat een ieder waarachtige liefde uitoefent en om anderen te helpen en te dienen met raad en met daad, het oog sluite voor eigen gemak en rust. En dat niet om zich met eens anders doen te bemoeien, maar om van hart bereid te zijn, de hulpelozen te helpen waar men maar kan. Elke duurzame en goed geregelde regering rust op deze grondslag. Alle tirannen, die de baas hebben willen spelen zonder naar het belang van anderen te vragen, zijn juist daardoor neergestort van hun hoogte, dat zij niet gezorgd hebben voor de welvaart en het belang der hun toevertrouwde volken en landen. Daarentegen staan alle vorsten vast en veilig, die hun

onderdanen graag gediend hebben en hun geslachten heersen eeuwenlang na hen.⁴ Maar in de burgerlijke regering, in de vergaderingen der machthebbenden, onder de vorsten, zijn er ook velen, die geen andere wet kennen dan hun eigen en zeer verkeerde wil en niemand ten dienste willen staan. Hoe hemelsbreed verschillen zij van onze geliefde Keizer Wilhelm I (uitgesproken in 1871) en zijn raads mensen! O, als u, die altijd wat op hen hebt aan te merken, eens wist hoe zij werken, welk een last van zorgen en moeite zij op hun schouders torsen!

O, hoeveel lichtzinnige, ontevreden mensen zijn er ook niet in de stad onzer inwoning, die, indien zij bedachten met hoeveel zorg en vaderlijke liefde onze overheid en vele aanzienlijken in deze plaats, onverdroten bezig zijn om anderen te helpen en bij te staan, en juist langs die weg tot eer en aanzien zijn gekomen, het eerste beste, wat zij krijgen konden, zouden aangrijpen om hun brood te verdienen. Zij zouden vlijtig gaan arbeiden, spaarzaam gaan leven en het zó ervaren, dat de Heere hen verhoogt, die zichzelf vernederen. En dat geldt ook in het koninkrijk der hemelen. Wilt u groot zijn, wilt u wat te zeggen hebben - en dat wil toch een ieder, hoe nederig hij zich ook voordoet en zelfs in de gemeente Gods wordt niemand graag in een hoek gestopt – welaan, zie hier de weg daartoe. De weg is: *anderen te dienen, anderen te helpen met verloochening en opoffering van eigen wil, rust en gemak*. Dit is de weg om boven anderen te komen staan en anderen van zich afhankelijk te maken.

Zo spreekt de Heere Jezus, waar Hij ons Zijn eigen voorbeeld voorhoudt: des mensen Zoon is niet gekomen om gediend te worden maar om te dienen. "Des mensen Zoon" zo noemt de Heere Zich hier naar Ps. 8, met het oog op Zijn aanstaand lijden en sterven. Het kan niet anders: wie gedrenkt wordt uit de drinkbeker, waaruit de Heere Jezus gedrenkt werd en gedoopt wordt met de doop, waarmee Hij gedoopt werd, die dient graag anderen, die is ootmoedig en gemakkelijk in de omgang en kan naar zichzelf niet meer vragen; de liefde des Heeren Jezus Christus, die liefde, waarmee Hij zich voor zo'n zondaar en overtreder in de dood heeft gegeven, die drijft ook de verlostte, anderen te helpen, kwaden zowel als goeden, anderen te dienen, te raden, bij te staan en daarbij aan de naaste en niet aan zichzelf te denken. De Heere Jezus noemt zich hier de "Zoon des mensen" met het oog op de woorden uit Ps. 8: wat is de mens, dat u zijner gedenkt, en des mensen Zoon, dat u hem bezoekt. U hebt Hem een weinig minder gemaakt dan de engelen en "Gij laat Hem smaken het lijden des doods."

Toen de Heere Jezus Christus onder ons rondwandelde hier op aarde, verkeerde Hij onder ons niet zo zeer als "Gods Zoon" maar als "des mensen Zoon", als onze Broeder, die het vlees en bloed der kinderen Adams mede deelachtig was geworden. Nu is Adam diep gevallen. Adam is ver, ver weg van God gekomen en op hem ligt een zware last van zonde en schuld, leed, nood en dood. Adams kinderen zijn ook Adams erfgenamen. De Heere Jezus nam dus, toen Hij ons ellendig vlees en bloed aannam, de schuld van Adam, die God als het ware vermoord had, op Zich, opdat wij de vruchten van Zijn dood, van Zijn opstanding en leven zouden plukken. En deze doodsschuld nam Hij op Zich, om die te betalen, om Adam en al zijn overige broederen los te kopen met een eeuwig geldend rantsoen! Hij komt er vrijmoedig voor uit. Hij wil het wel weten, dat Hij onze treurige erfenis, die uit niets bestond dan uit zonde, schuld en dood, op Zich heeft genomen. En dat Hij dus onze Plaatsbekleder is om ten

---

⁴ (Blijkt dit ook niet in onze dagen, nu in ons dierbaar vaderland alom de oude banden vernieuwd en bevestigd zijn. Ja, oud en jong in luide geestdrift uitbreekt voor de laatste afstammeling van dat dierbare Oranje-huis, dat steeds goed en bloed voor ons veil had? Red.)

onzen behoefte de strijd met zonde, duivel en dood te strijden, de toorn van God op te heffen en de verlorene, door Hem verlorene ziel vrij te kopen en over te zetten in het nieuwe Paradijs, dat Hij verworven heeft. Zie, zo diende Hij ons! Hij wil niet gediend zijn van mensenhanden, maar Hij roept het de Zijnen toe: 'Dien uw naaste, dan zult u Mij behagen, dan bent u Mijn trouwe veldoverste, Mijn goede adjudant. Mij behoeft u niet te dienen.'

Geliefden! Niemand van ons zal toch zo aanmatigend zijn om te menen, dat hij onze aardse koning en keizer (de overleden Keizer Wilhelm I) een dienst kan bewijzen! Och! Die heeft zo weinig behoefte aan weelde en overvloed, dat niemand hem een geschenk doen kan. Die is zo eenvoudig, dat hij in een gewoon ijzeren veldbed slaapt; hem kunt u niets ten geschenke geven. Veel meer nog is dit het geval met de Koning der Koningen, met de Heere der Heeren Jezus Christus. Die kan men niets geven en al uw dienen, hoe welgemeend ook, schiet hier over en u kunt Hem niet één Zijner talloze weldaden vergelden.

Er zijn mensen geweest en zij zijn er nog heden ten dage, die bijzonder veel op hebben met de spreuk: "Dit deed Ik voor u" - met dit "Ik" is dan de Heere Jezus bedoeld - en wel afgebeeld aan het kruis - "wat doet u voor Mij?" O, welk een dwaasheid! Van Hem, even zowel als van God de Vader en God de Heilige Geest geldt het: *Hij wordt van mensenhanden niet gediend, als iets behoevende*, maar Hij dient al Zijn schepselen en staat tot hun dienst bereid. Hij is het, die voorziet in al onze behoeften. Hij zorgt voor spijs en drank, gezondheid, kleding en huisvesting. Zijn ogen doorlopen de gehele aarde, zij zien ook op onze stad, en Hij is het, die onze markten voorziet van allerlei overvloed, die van heinde en ver hier heenstroomt. Hij neemt niets van ons aan, maar dat éne wil Hij, dat wij Hem navolgen, Zijn voorbeeld om anderen te dienen en te helpen en niet denken: o, hier of daartoe ben ik veel te voornaam. Het valt zo gemakkelijk anderen te helpen, wanneer men daarvoor dank en ere inoogst. Maar als men met verkeerde mensen te doen heeft, als men die helpen en hun stenen van voor de voeten wegnemen moet, hun met weldaden tegemoet zal treden, als men allen dient, allen ten dienste staat, waar men maar kan, dat valt ons mensen zwaar; maar juist dit is het, wat de Heere van ons wil. Wie kan dat? O, was dat maar in waarheid de vraag onzer harten! Maar in de grond denkt een ieder toch - niettegenstaande hij het tegendeel betuigt - dat hij het o, zo goed verstaat, en dat het maar een kleinigheid is, dit bevel des Heeren op te volgen.

Dat meenden de twee discipelen ook, zoals het bleek uit hun zeggen: *wij kunnen!* Maar kom u maar eens met de Heere in het één of andere Gethsémané, dan zult u ervaren, dat u evenmin als Jacobus of Johannes één uur met Hem waken kunt. Zo leert u het in de praktijk, hoe waar des Heeren woord is: *zonder Mij kunt Gij niets doen!* Maar, als dan niettegenstaande uw onmacht, Zijn bevel meer bij u geldt dan uw eigen gemak, dan uw eigen ik, dan zult u tot Hem komen in waarheid, als een verdoemeniswaardig mens die voor het aangezicht des Heeren Jezus Christus zich het aangezicht vol schaamte en schande bedekt.

Wie zo tot een arme zondaar wordt, die ziet hoe de Heere Jezus de kelk drinkt die wij moesten drinken; en met de doop gedoopt wordt, waarmee hij gedoopt moest worden. En, als dat dan de heerlijkheid wordt, waarin u de Heere leert kennen, dan zult u Hem met tranen danken, daarvoor, dat Hij u waardig keurt een kleine teug mee te drinken uit Zijn kelk. En dat Hij u laat besprengen met enige druppels van de doop, waarmee Hij gedoopt wordt. Amen.

17. Jezus en de Schriftgeleerde

De Farizeeën hadden gehoord, dat Jezus de Sadduceeën de mond gestopt had. Dat behaagde hen, want al waren zij ook in zekere zin hun vrienden, daar de tempel van deze kinderen der wereld toch ook veel geld trok, zo waren zij hen toch vijandig gezind en meenden, dat zij alleen de rechte leer en de ware waarheid hadden, dat zij de weg der zaligheid kenden en daarop wandelden, en hetgeen zij zondigden met hun huichelarij, dat brachten zij op rekening van de vergeving der zonden door hun offers, waarbij zij het vette vlees voor zich behielden en de Heere een been toewierpen.

Zo dachten zij dan: ja, die Sadduceeën, dat zijn wereldskinderen, die worden niet door de Geest geleid, die heeft Jezus op geen slechte manier de mond gestopt, maar ons stopt Hij zo gemakkelijk de mond niet! Wij willen eens met een andere vraag tot Hem komen, dan zal Hij het antwoord wel schuldig blijven, of wij vinden iets om te verklaren, dat Hij niet in overeenstemming blijft met de leer, dat Hij een ketter is, een verleider.

Nu hebben zij een zeer geschikte man uitgezocht, een Schriftgeleerde, die zal Hem een hoogst gewichtige vraag voorleggen, die tot heden bij de Joden een hooggewichtige vraag is. De Joden hebben namelijk ver over de 600 geboden, die zij te verrichten hebben en daar is dan het een en het ander onder wat voor hen een zwaar iets is. Nu willen zij dan het bewijs hebben, dat Christus met de inzettingen van hun Ouden, dat Hij en Mozes niet overeenkomen; of zij willen het bewijs leveren, dat Jezus voor dit of dat gebod staan bleef, dat ook Hem moeilijk was en daarom als het voornaamste voorkwam. Deze vraag naar het grote gebod is de Joden eigen. Nu komen zij dus met de spitsvondige vraag: **Meester**, - dat is: Leraar, dokter der Schrift, Gij, Die boven alle anderen geleerd zijt - **welk is het grote gebod in de Wet**; dat is in de boeken van Mozes. Matthéüs 22: 34-45

De vraag is nu: welk antwoord hebben zij verwacht? Het beste antwoord, waarop hun verstand kon komen, was: het grote gebod in de Wet is het gebod van slacht- en brandoffers. Dat was volkomen zo, zoals wij het in het pausdom vinden, waar men ook niets weet van het grote gebod der liefde, maar men heeft allerlei zware geboden en regels der leer en van levenswandel in monniken- en nonnenkloosters, allerlei regels, die zeer zwaar zijn, waaraan echter de mens in zijn werkdadige kracht door de duivel geholpen, en om zich van de genade te ontslaan, zich onderwerpt.

De Heere Jezus komt niet met het antwoord van slacht- en brandoffers, of offers voor de zonde, niet met het gebod van het offer der rode koe of iets dergelijks. Hij komt ook niet met een bijzonder woord of gebod van de Tien Geboden, iets dat Hij gezegd zou hebben van de Tien Geboden. Ja, daar is het eerste of vierde of zesde of zevende of negende of tiende het voornaamste, ... maar Hij vat alle samen en spreekt: *Gij zult liefhebben de Heere, uw God, met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand. En: gij zult uw naaste liefhebben als uzelf.*

In dit antwoord waren zij zodanig geslagen, dat de Schriftgeleerde daarop het antwoord gaf, dat wij lezen in Markus 12: 32: *Meester! Gij hebt wel in waarheid gezegd. Dat er een Enig God is en er is geen ander dan Hij.*

Volgens Markus had de Heere gezegd: Het eerste van al de geboden is: *Hoor, Israë!, de Heere onze God is een enig Heere! En gij zult de Heere, uw God liefhebben*, enz.

Nu zegt daarop de Schriftgeleerde: "Meester, U hebt wel in waarheid gezegd, want er is een Enig God en geen andere dan Hij, en Hem lief te hebben uit geheel het hart, uit

geheel het verstand, en uit geheel de ziel, en uit geheel de kracht, en de naaste lief te hebben als zichzelf, is meer dan al de brandofferen en slachtofferen.”

Toen Jezus echter zag, dat hij verstandig antwoordde, sprak Hij tot hem: *u bent niet ver van het koninkrijk Gods. En niemand durft Hem meer te vragen.*

De Schriftgeleerde was dus niet ver van het koninkrijk Gods. Wat is dat? Was hij erin? De Heere Jezus zegt: *niet ver ervan*, dat is niet erin, maar er nabij. Nabij iets te zijn, is echter nog niet erin zijn. Daar kan nog iets tussenbeide komen, daar kan nog iets ontbreken, zodat iemand er toch niet in komt. Het verstand, niet het vleselijke verstand, maar het verstand, dat God door Zijn Geest verlicht en verlichten kan, - zonder dat daarom een verbrijzeld gemoed, een gebroken hart aanwezig is - het verstand kan buitengewoon veel erkennen van dat wat ware waarheid is en wat ware waarheid zal blijven. Maar er moet nog iets bijkomen, anders is een ook nog zo verstandig antwoord niet voldoende.

Nu, dat weten wij en hebben het geleerd, wat duizenden niet geleerd hebben, wat duizenden en miljoenen niet weten, *dat God lief te hebben boven alle dingen en de naaste als zichzelf, beter is dan brandoffer en alle offers.* Miljoenen geloven en geloofden niet anders, dan dat brandoffers en slachtoffers het hoogste en voornaamste zijn en boven de liefde Gods en de naaste gaan. Wij erkennen het nu, weliswaar, dat alles, wat in Mozes en de Profeten geschreven staat, aan deze twee stukken hangt: *gij zult God liefhebben van ganser hart en uw naaste als uzelf.*

Nu komen wij echter verder met de Catechismus en dan leren wij, *dat wij dit gebod niet volkomen kunnen houden, dat wij veeleer van nature geneigd zijn, God en de naaste te haten.* Dat erkende de Schriftgeleerde nu niet, en dat erkennen de eigengerechten, de hoge heiligen ook niet, maar zij laten de zaak zwevende. Zij erkennen wel, dat dit gebod het hoogste is, maar het uit te voeren, dat is iets anders. De kennis der waarheid kan ver brengen; zó ver, dat men niet ver van het koninkrijk Gods is. Maar de waarheid te beoefenen, dat behoort erbij, opdat men er binnenkome, dat het niet zal zijn een "niet ver van" maar een "erin". Laat u iets zeggen, opdat u niet door vlees en duivel verleid wordt.

Wanneer het antwoord gekomen is: "Wij zijn van nature geneigd God en de naaste te haten", dan komt verder in de Catechismus de vraag (zie HC 04113): "Maar zijn wij nu alzo verdorven, dat wij volkomen onbekwaam zijn tot enig goed en geneigd tot alle kwaad?" En daar is dan het antwoord: "Ja, volkomen, tenzij dan, dat wij door de Geest Gods wedergeboren zijn!" zet de mens in die staat, dat dit grote gebod door hem gehouden wordt. Dat is dan onmogelijk: God te haten, de naaste te haten, met hem in twist, strijd en tweedracht te leven, de wereld toe te geven, de waarheid wel te erkennen. Maar niet te doen en dan toch te zeggen, dat men alleen door het geloof zalig wordt. Daarmee bedriegt men zichzelf. De waarachtige wedergeboorte heeft dit merkteken: liefde Gods en des naasten. Ik vraag er niet naar, dat de wedergeborene zich aanklaagt en beschuldigt, dat hij deze liefde niet heeft, maar daarnaar: *wat heeft de wedergeborene? Wat is bij hem?* Dit is bij hem, door de Geest Gods is het hem gegeven: *God lief te hebben van ganser hart, van ganser ziel en met alle krachten en zijn naaste als zichzelf.* Maar wanneer er van wedergeboorte sprake is, dan komt de zaak zo, dat een mens allereerst voor dit grote gebod neervalt, dat hij daardoor begint te erkennen, dat hij niet liefheeft, maar haat. Wie dat aangaande zichzelf erkent, is gelukkig, want dan brengt de Geest het hem bij, hoe het geestelijke leven hem wordt ingeblazen; dat hij God en de naaste zal liefhebben en daarvan komt hij van de eerste

seconde van de wedergeboorte niet weg. Maar hij blijft er bij: het moet er zijn en hij wordt daarover tot een arme, vloek- en verdoemeniswaardige zondaar. Wanneer hij nu echter daartoe geworden is, dan komt ook de behoefte, een Borg gevonden te hebben voor zijn ziel, Een, Die de schuld uitdelgt, een Heere en Meester, die door Zijn Geest leert, hoe dit gebod te houden is. Maar op deze Borg komt niemand, tenzij dan, dat de Borg Zichzelf aan de schuldige openbaart. Want u kunt van Christus al het mogelijke zeggen. Maar wanneer u zich schuld- en verdoemenswaardig gevoelt, dan hebt u niet de moed tot Christus te gaan, de Borg wordt u door uw zonden verborgen gehouden. Christus moet Zelf komen door Zijn Geest en u openbaren Wie Hij is, opdat u in Hem uw Borg gevonden hebt, Die Zelf de liefde Gods en des naasten volkomen uitgeoefend en u de Geest verworven heeft, Die u troost, dat u bij al uw ellende, zwakheid en zonde, toch in Gods gebod wandelt.

Zo komt dan de Heere Jezus en openbaart aan de Schriftgeleerde, die niet ver was van het koninkrijk Gods, en aan anderen en aan ons, - die zo verstandig op de dingen Gods kunnen antwoorden, zodat wij niet ver zijn van het koninkrijk Gods, - hoe wij nu werkelijk daarin komen. Daarom vraagt nu de Heere Jezus, nadat zij Hem zulke vragen voorgelegd hadden, ook van Zijn kant: ***Wat dunkt u van de Christus? Wiens Zoon is Hij?***

Dat is nu iets anders. Dat brengt ogenblikkelijk van de gedachte af: *gij zult liefhebben God, uw Heere, van ganser hart, van ganser ziel, uit alle krachten en uw naaste als uzelf.* Het leidt daarvan af om op een andere te komen. "Hoor, Israël, de Heere onze God is een Enig Heere!"

Wie is nu uw God en Heere? Bent u eerst daarop gekomen, dan terug tot dit: *heb God lief boven alles en uw naaste als uzelf.* Wie is uw God en Heere? Is het niet Christus, Die van gelijk Wezen is met de Vader? Hij, van Wie het heet: "Uw God is Koning!" En "Uw troon, o God, is eeuwig en altijd." Hij is uw God en Heere. Deze Christus nu, wiens Zoon is Hij?

Nu antwoordt de Farizeeër: "Ja, Hij is Davids Zoon."

Goed. Nu verstonden zij echter daarmee slechts zo'n zoon van David, die helpen zou de offers weer op te richten, de godsdienst die zij hadden, weer tot de hoogste eer te brengen en tegelijkertijd hun geestelijke Koning, hun onfeilbare Paus te zijn, die over alle vorsten en koningen regeren zou; zodat zij, de Joden kwamen tot de heerlijkheid en heerschappij van hun godsdienst op de ganse aarde.

Zó verstonden zij de gehele Schrift en zo ook dit, dat Christus Davids Zoon zou zijn. Nu, daar hebben zij dan de menselijke natuur. De Zoon Davids moet een mens zijn, zij echter maakten uit Hem een mens, niet in onze plaats. Maar een stadhouder Gods.

Maar hoe noemt Hem dan David Zijn Heere, vraagt Christus. De Vader is toch meer dan de Zoon. De Zoon kan toch niet de Heer des Vaders zijn. Nu zegt dit "Heere" echter nog meer, dan wat wij gewoonlijk daaronder verstaan. "Heere" heet in het Hebreeuws in Psalm 110: "Jehovah" hetzelfde dus als: almachtig, algenoegzaam, eeuwig. Dus: *de Heere heeft gezegd tot mijn Heere,* God heeft gezegd tot mijn God en Heere: *Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten.*

Hoe is Hij dan Zijn Heere wanneer Hij toch Zijn Zoon is? En opnieuw, gij Farizeeën, u verstaat het wel, en neemt het aan, dat het grote gebod is: liefde Gods en des naasten. Maar Hem, Die de wet gegeven heeft en komt haar te vervullen, kent u niet, wil Hem niet verstaan en Hem niet hebben; u wilt blijven in uw eigenliefde, welke

toch huichelarij is. Maar Hem, Die eeuwig liefheeft en u in de waarachtige liefde binnenzet, en het u geeft, *God en de naaste lief te hebben*, Die wilt u niet!

Daarom de vraag: *wie is dan Davids Heere?* Er wordt tot Hem gesproken: *Zit aan Mijn rechterhand*, dat is: 'heb alle macht, geweld, heerschappij, gerechtigheid, waarheid en rust uit, doe niets. Ik wil al deze Farizeeën, huichelaars, die van liefde Gods en des naasten huichelen, en er niet naar doen, onder Uw voeten brengen; zij zullen U dienen, de armen en ellendigen en Uw Naam ten goede.'

Dat konden de Farizeeën nu mee naar huis nemen en op de vraag: "Hoe is Hij dan Zijn Zoon?" konden zij niet antwoorden.

Laat ons toch de Heere dankzeggen, dat wij van de jeugd af aan onderwezen werden in deze hoge stukken. Wij slaan heel eenvoudig de Catechismus op. De wet Gods eist van ons liefde Gods en des naasten. Dan komt de vraag: "Kunt gij dit alles volkomen houden?" En het antwoord luidt: "Nee, want ik ben van nature geneigd, God en mijn naaste te haten." Zondag 2.

Vraag 8 lezen wij: "Zijn wij dan alzo verdorven, dat wij gans onbekwaam zijn tot enig goed en geneigd tot alle kwaad?" En het antwoord luidt: "Ja, tenzij wij door de Geest Gods wedergeboren worden."

Daar begint dus allereerst de ellende daarmee, dat een mens, hij zij jong of oud, tot de overtuiging moet komen: *ik ben verloren! ik ben verloren!* Want ik heb Gods gebod schandelijk overtreden met gedachten, woorden en werken!

Zo komt dus de Heilige Geest en openbaart de mens zijn verlorenheid en waar Hij de verlorenheid openbaart, daar begint de bekering, *het komt tot een wedergeboorte*.

De verlorene komt tot de erkenning: hier moet betaling geschieden! God moet genoegdoening hebben voor de overtreding der wet, opdat de mens loskome van de schuld en straf en tot genade komt. Zo komt dan de Geest der wedergeboorte en overtuigt de mens meer en meer, dieper en dieper daarvan, dat het houden van het gebod niet bij hem is en dat het ook niet aan zijn kracht kan overgelaten blijven; hij moet Jezus hebben als zijn Middelaar en Borg, Deze moet gezocht worden.

Vandaar de vraag: "Wat moeten wij dan voor een Middelaar en Verlosser zoeken?" en het antwoord luidt volgens de Schrift: *Davids Heere en Zoon!* Dat moet zijn Een, Die waarachtig en rechtvaardig mens is en tegelijkertijd waarachtig God, zodat Hij dus zo'n Middelaar is, Die voor mij de wet vervuld en mijn schuld betaald heeft.

Maar dan dringt de Geest verder om uit Zijn liefde ook dat te ontvangen, dat een kind Gods bij alle klacht, dat het zo zondig is, toch inwendig wel weet, *dat het God boven alles liefheeft*. En dat bij het diepe schuldbewustzijn, waar men het diep voelt dat men niets is dan stof en as, de liefde ontwaakt *om aan de naaste te doen, wat men wil, dat ons de naaste ook doet*.

Zo blijft de Wet staande en de wet is dan ook ter hand en wij leren het: onze gerechtigheid is alleen in de Borg. Maar, wanneer ik Hem omvat als mijn Gerechtigheid, dan hebben wij in Hem ook onze sterkte om, hoewel zwak en verkeerd, toch het hoofd op het blok te leggen en naar onze zin, wil en lust niet te vragen. Maar God en de naaste hand en hart te geven. Amen.

18. De tijd van lijden en sterven van Jezus Christus

Geliefden!

Nu wij ons weer in de tijd bevinden dat ons op elke rustdag de geschiedenis van het lijden en sterven van onze Heere Jezus Christus wordt voorgehouden, heb ik een ieder van u een hoogst ernstige en gewichtige vraag voor te leggen en wel deze: erkent u, dat de Heere Jezus het recht heeft u af te vragen:

“Houdt u Mijn lijden, dat Ik voor u geleden en het rantsoen, dat Ik betaald heb om u uit de banden des doods en der hel te verlossen, wel in gedachten? Is het in waarheid de keuze van uw ziel Mij na te volgen door bezaaide en onbezaaide landen? Wenst u al uw zonden op Mij te leggen en hongert en dorst u naar waarheid naar genade van boven, om de gerechtigheid, die Ik volbracht heb, aan te nemen als de uwe? Weet u wel, o Mijn volk, wat Ik voor u heb geleden? Ik heb alle vreugde, die Ik van eeuwigheid smaakte van het aangezicht van Mijn Vader in de hemelen, laten varen om uwentwil, en om uwentwil de schande veracht, en het kruis gedragen. U hadt het niet verdiend, dat Ik deze zaak voor u leed. Ik was niet verplicht om u met uw God te verzoenen. Maar Ik heb alles gedaan en geleden in Mijn vrijwillige, eeuwige liefde, omdat zodanig de wil en het welbehagen des Vaders was.

O ziel, bedenkt u nog wel eens, hoe het u te moede was, toen u Mij nog niet kende? Lag u daar niet op het veld en dreigde u niet, daar niemand naar u omzag, in uw bloed te smoren? (Ez. 16: 6) Was het toen niet hopeloos met u gesteld? Ben Ik niet de Eerste, die Zich over u ontfermd heeft, toen Ik u vriendelijk toeriep: Bergen zullen wijken en heuvelen wankelen. Maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere, Uw Ontfermer? (Jes. 54: 10)

Houdt u wel in gedachten, - zo spreekt de Heere tot Zijn gemeente, - dat uw doodsvijanden, de duivel, de wereld en uw eigen vlees niet ophouden u aan te vechten? Bedenk het wel, o Mijn volk, hoe duur u gekocht bent? Wilt u Mij niet navolgen? Heb Ik Mijzelfgehandhaafd en Mijn eer gezocht? Of heb Ik Mij om uwentwil verloochend? Is het goed van u, dat u de last des levens van u werpt en weigert het kruis, dat Ik u opleg, te dragen? Is het goed van u, dat, waar Ik kom met Mijn kastijdingen, u daartegen opstaat en uw mond overvloedt van klachten en murmureringen? Heb Ik getwist met Mijn vijanden of heb Ik niet in stilte alles gedragen, wat uw en Mijn vijanden tegen Mij ondernamen? Is het goed van u, uzelf voor hoogst voortreffelijk te houden en braaf, daar het toch alleen Mijn bloed en Mijn genade zijn, die u kunnen verlossen van het eeuwige verderf? Zou u, indien Ik u niet dagelijks met Mijn bloed en Geest reinigde, van al uw zonden, niet omkomen in onreinheid en versmoren in uw ongerechtigheden? Ach, waar zou u blijven, indien Ik niet voortdurend naar u omzag? Heb Ik, gedurende de gehele tijd van Mijn lijden, er ooit naar getracht door de mensen en in het oog van de mensen in het recht gesteld te worden of heb Ik niet alle onrechtvaardigheden en onbillijkheden over Mij laten gaan als een stroom? O, heb dit alles toch niet tevergeefs genomen, wil er toch naar horen hoe geduldig Ik alles wat de vijanden Mij aandeden, heb gedragen en dat Ik het u ook toeroep: Ik heb geweten, dat u gans trouweloos handelen zoudt en dat u van de buik af een overtreders genoemd zijt (Jes. 48: 8b). Maar Ik delg al uw zonden uit door Mijn grote barmhartigheid. Ik laat uw zonden niet in Mijn schuldbok staan. Maar Ik reinig u van al uw onreinheid met Mijn bloed. Ik delg al uw zonden uit als een nevel en denk er niet meer aan.”

Als iemand in waarheid door de Heere Jezus is staande gehouden, en tot Gods kind aangenomen, dan is hij in eigen oog zeer klein en ootmoedig geworden voor God en mensen; hij maakt nergens aanspraak op, heeft weinig op met zichzelf. Maar neemt alles, wat de Heere over hem laat komen, uit Zijn Vaderlijke hand aan. Hij leert het dagelijks van de Heere Zelf, dat juist hoon, onbillijkheid en onrechtvaardigheid van allerlei aard, die hem wedervaren, slagen en stoten, verachting en aanspuwing, doornenkroon en spotmantel, weldaden zijn uit des Heeren hand om hem daardoor zeer trouw te verootmoedigen.

Zeker, zo een zal het ondervinden, waar hij Hem blijft navolgen, door bezaaide en onbezaaide landen, dat de Heere hem ook zal verhogen en alles goed zal maken. Waarin, geliefden, bestaat het voor ons, het navolgen van de Heere Jezus Christus? Wat betekent het voor ons: onszelf te verloochenen en het kruis dagelijks op ons te nemen? (Lukas 9: 23) Waarin bestaat dat voor ons?

In onze dagen behoeven wij voor geen vervolging te vrezen vanwege de leer der waarheid, want wij mogen er vrij en frank voor uitkomen, wat wij geloven. Waarin bestaat dan het kruis, dat wij te dragen hebben? Alleen in de een of andere loodzware, langdurige ziekte, die ons getroffen heeft en die wij nog met ons moeten rondslepen? Of komt het rechte kruis over ons in de omgang met anderen, in de omgang met de onzen, in de omgang met hen, die in schijn of werkelijkheid één geloof met ons belijden?

Mij geliefden, valt zeker dit laatste oneindig zwaarder. Ach, dat ongelukkige "ik", die rampzalige zelfzucht! Dat zoeken van eigen eer! Die verfoeilijke betweterij, waaraan wij alle mank gaan. De ongelukkige blindheid, waardoor wij verhinderd worden de schuld bij onszelf te zoeken, de bestraffingen en kastijdingen van de Heere met geduld en onderwerping aan te nemen en de murmurerende mond gesloten te houden, waar de Heere Heere spreekt! Ach, hoe slecht kent de mens zichzelf! Men meent reeds veel ootmoed en zelfkennis te bezitten als men er voor uitkomt, dat men opvliegend en driftig is, of dat men wordt aangevochten door onkuisheid en gierigheid. De Heere Jezus echter houdt ons gedurende Zijn hele leven hier op aarde en vooral waar Zijn lijden en sterven naderde, steeds voor, dat wij liefde zullen hebben jegens elkander en dat wel op dezelfde manier waarmee Hij ons, die Zijn vijanden waren, heeft liefgehad. Want het is geen zware taak, lief te hebben, die ons liefhebben, wel te doen die ons weldoen en vriendelijk te zijn tegen degenen, die ons met vriendelijkheid en vriendschap tegemoet komen. Ja, het valt niet eens zwaar, iets in te schikken of van zijn eigen wil of keus afstand te doen, waar men ons prijst en vleit en wij tenslotte toch onze eigen wil weten door te zetten.

Maar, hebt u wel eens gedacht aan het gebed van de Heere Jezus voor Zijn vijanden? En vergeet daarbij uw eigen zonden niet, gepleegd toen uw voeten nog niet stonden op de weg des heils. Hebt ge u wel eens afgevraagd, of het gebed des Heeren: *Vader! Vergeef het hun want zij weten niet, wat zij doen;* wel het uwe is tegenover degenen, die u beledigen of miskennen?

Geliefden! Als uw herder en leraar heb ik nog een persoonlijke vraag aan u, en wel deze: hoe lang zal ik mij week voor week moeten afplagen en vermoeien met u, die het luide belijden, dat zij Christenen zijn en die toch, door hun verkeerd gedrag tegenover hun betrekkingen, bloedverwanten en vreemden, ten duidelijkste bewijzen, dat zij van de waarachtige heilsweg niets verstaan? O, leerden de zodanigen toch op de borst te slaan! Want als zij zich niet bekeren, zullen al de leerredenen die zij gehoord hebben, eens als gloeiende kolen op hun hoofd branden in het diepst van de hel!

De Heere sprak, toen Hij Zijn lijden tegemoet ging, een gewichtig woord uit. Wij vinden het Matthéüs 16: 18: *Mijn tijd is nabij, is gekomen.*

Het is de tijd van Zijn lijden en sterven, die de Heere hier "*Zijn tijd*" noemt. Dit spreekt Hij uit met een verheugd hart, zoals ook het hart van een jeugdig krijgsman bereidwillig en verheugd is, die, nadat hij in dienst is getreden en de krijgseed heeft afgelegd, voor het eerst de vijand tegemoet trekt. Dan is voor zo'n jonge man ook "zijn tijd gekomen", de tijd, waarin hij in het veld moet trekken, voor koning en vaderland!

Ja, "des Heeren Jezus' tijd" was gekomen om nu alles te volbrengen wat de Profeten van Hem voorszegd hadden. "Zijn tijd" was gekomen, om alles op Zich te nemen, wat afgeschaduwde was in de bloedige offerdienst!

"Zijn tijd" was gekomen om de grote strijd te strijden, met die, die het geweld des doods heeft, namelijk de duivel.

"Zijn tijd" was het om de onmetelijke schuld, die van moeders lijf op ons rust, op Zich te nemen.

"Zijn tijd" was het, waarin dat heerlijke woord in vervulling zou gaan: *Waarlijk! Hij heeft onze krankheden op Zich genomen en onze smarten heeft Hij gedragen* (Jes. 53: 4).

"Zijn tijd" was het waarin Hij als zondebok onze zonden op Zich wilde laden.

"Zijn tijd" was het, dat Hij als de Eerstgeborene onder de broederen, voor deze broederen sterven wilde, toen zij nog Zijn vijanden waren. De apostel Paulus leert ons, dat het in de wereldgeschiedenis een geheel onbekende zaak is, dat iemand voor zijn vijanden zou willen sterven. "Want nauwelijks zal iemand voor een rechtvaardige sterven; want voor de goeden zal mogelijk iemand ook bestaan te sterven. Maar God bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaren waren" (Rom. 5: 7 en 8).

"Zijn tijd" was het om in deze strijd Zijn doodsvijanden te overwinnen door de kracht Zijner lijdzaamheid, door de kracht van Zijn Goddelijke liefde! Ja, Hij zou die vijand zó overwinnen, dat hij zich aan Zijn voeten zou krommen en luid leren uitroepen: *Heere Jezus! Wat wilt u dat ik doen zal?*

Geliefden! terwijl ik zo tot u spreek, schiet mij plotseling een schone daad te binnen van een hooggeplaatst, Godvrezend man. Die had een huisknecht, die hem zeer waard was. Toen het eens gebeurde, dat deze aanzienlijke man in de stilte van de nacht zat te arbeiden, hoorde hij aan de huisdeur een hevig rumoer, zodat hij al zijn dienstknechten samen riep. Maar allen lagen zo vast in slaap, dat zij zijn stem niet vernamen. Zouden het dieven zijn, die wilden inbreken? Daar niemand te hulp kwam, ging de heer des huizes, slechts met het noodzakelijkste gekleed en met een licht in de hand, alleen naar de voordeur en ontmoette daar tot zijn bittere smart, zijn dienstknecht, waarvan hij zo'n goede mening had, in de jammerlijkste toestand, geheel en al door de sterke drank beneveld, liggen. Wat zou die aanzienlijke man nu doen? Zijn dienaar daar buiten in het holst van de nacht buiten laten liggen, dat kon hij niet over het hart krijgen. Daarom neemt hij zijn knecht in de jammerlijke en afzichtelijke toestand, waarin hij hem aantreft, op zijn armen, ontdoet hem van zijn beslijkte, onreine kleren en legt hem op zijn eigen bed. Toen de verkeerde dienstknecht de volgende morgen in het bed van zijn heer ontwaakte, was hij geheel verbaasd en verslagen over diens barmhartigheid en ontferming en hij heeft zich zo diep geschaamd, dat hij voor altijd de dronkenschap vaarwel zegde en in ootmoed en

ontzag voor zijn heer leerde wandelen. Natuurlijk was het deze waarlijk vrome en godvrezende huisheer bij deze daad der barmhartigheid niet te doen om de dienaar zijn overtreding licht te achten of te vergoelijken. Maar wel om hem van de dwaling zijns weg te bekeren en een afschuw te leren koesteren van alle zonde en onreinheid.

Zo handelt de Heere Jezus ook met de zondaren die Hij redt van het eeuwig verderf en leidt op de paden des heils. Heeft Hij u niet staande gehouden toen u leefde in de vreselijkste overtreding van Zijn geboden? Zijn er onder de Zijnen niet velen, die Hij geroepen heeft midden in hun dronkenschap of op de dansbodem? Bevinden niet al Zijn kinderen zich midden in allerlei verkeerdheden als Hij de hand aan hen legt? Heeft Hij u toen in de afgrond geworpen of heeft Hij u niet toen Hij u in het stof had geworpen aan Zijn voeten en u aan uzelf had ontdekt, gevoerd in Zijn lieflijke binnenkameren? Heeft Hij u niet doen uitrusten op de heerlijkste legerstede? Zodat u met de bruid uit het Hooglied moest uitroepen: *De Koning heeft mij geleid in Zijn binnenkameren en de liefde is Zijn banier over mij?*

U begrijpt immers wel, geliefden! Wat ik met dit hele verhaal op het oog heb! Wij moeten des Heeren grote liefde, Zijn trouw en barmhartigheid leren kennen en erkennen. Toen Hij ons vond liggen in ons bloed, toen geen oog medelijden met ons had (Ez. 16: 5). Hij heeft ons op Zijn sterke arm genomen en ons gebracht in het huis van Zijn Vader. Hij sliep niet toen Hij helpen moest. Maar Hij arbeidde voor u, o gemeente Gods! In het holst van de nacht, Hij wilde voor u lijden en sterven, Hij verdiende aan u een woning in het huis van Zijn Vader, een verzekerde, lieflijke en eeuwige rust, zodat u het vrij mag uitspreken: *Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof hebben vrede bij God, door onze Heere Jezus Christus* (Rom. 5: 1).

Wanneer nu de uitwendige en de inwendige stormen zich rondom ons en in ons verheffen en tegen ons losbreken, laat ons dan denken aan des Heeren woord: *Mijn tijd is nabij.*

De tijd waartoe? Om rumoer te maken, om te schelden, om het luid uit te spreken: ziet u nu wel, dat Ik gelijk en u ongelijk hebt? Om Zichzelf te rechtvaardigen en hieraan alles op te offeren? Of is het, juist als allerlei stormen opsteken, niet des Heeren Jezus en daarom ook "onze tijd" om gezamenlijk in liefde en eendracht de gemeenschappelijke weg der doornen en distelen, der smarten en van het lijden van allerlei aard, hand in hand te bewandelen? En alles, ook de wraak zo u wilt, in des Heeren hand te leggen en gezamenlijk trachten, anderen te redden?

Geliefden! Wij maken ons gewoonlijk van het lijden van onze Heere Jezus Christus zeer verkeerde voorstellingen en menen, dat alles, wat Hij gedaan heeft en geleden, Hem veel minder zwaar zou zijn gevallen dan enig ander mens, en dat wel, omdat Hij Gods Zoon is. Ja, dat Hij God Zelf was, boven allen te prijzen in der eeuwigheid. Maar wij vergeten daarbij, geliefden, dat de Heere hier op aarde niet in een schijnlichaam is verschenen. Maar dat Hij waarachtig vlees en bloed had aangenomen uit het lichaam van de maagd Maria. Ja, Hij heeft ons bedorven, ons zwak en tegenstrevend vlees met Zich willen omdragen, hoewel Hij in Zichzelf rein bleef en onbesmet van alle zonde. Hij heeft ons vlees en bloed willen aannemen. Zoals het geworden was door de vloek, die Adam over zichzelf en al zijn nakomelingen had gehaald, door moedwillige ongehoorzaamheid. Daarom lezen wij ook in des Heeren woord, *dat Christus ons verlost heeft van de vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons, want er is geschreven: vervloekt is een ieder, die aan het hout hangt* (Gal. 3: 13). En in Rom. 8: 3 lezen wij: *God heeft Zijn Zoon gezonden in gelijkheid des zondigen vleses.* En 2 Cor. 5: 21 vinden wij: *Want Dien, Die geen zonde gekend heeft,*

heeft God zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.

Ja, ons vlees heeft Hij willen aannemen, met alle armoede en zwakheid, vloek en ellende daarvan. Hij heeft willen verzocht worden van alle dingen, gelijk als wij, doch zonder zonde. Als wij de geschiedenis van de kruisiging lezen, moeten wij dit niet uit het oog verliezen. Wij lezen niet dat de duivel de Heere Jezus in letterlijke zin heeft aangevallen, noch dat men de donderslagen der wet in letterlijke zin heeft kunnen horen, hoewel men het zeker tussen de regels door kan lezen! Er staat ook niet letterlijk in deze geschiedenis, dat de Heere de toorn van God gedragen heeft hoewel dat een uitgemaakte waarheid is en het geloof er dat ook wel in kan vinden.

Wat ziet u echter voor ogen geschilderd als u die geschiedenis leest? U ziet een zwak mens. Maar die toch een Koning is, en wel een Koning, groter en machtiger dan enig Koning op aarde! Maar deze Koning zien wij de gehele tijd van Zijn omwandeling op aarde met mensen omgaan, als een mens met de mensen, zodat Hij geen Koninklijke eer en heerlijkheid, geen weelde of pracht ten toon spreidt, zoals dat de gewoonte is van de koningen van deze wereld. Toch, hoe treedt overal Zijn Koninklijke macht en heerlijkheid te voorschijn!

Bijvoorbeeld toen Hij Petrus beval: *steek af naar de diepte en werp uw netten uit om te vangen*; zien wij dan niet onmiddellijk daarna, dat, toen Petrus des Heeren gebod gehoorzaamd had, de netten zo'n grote menigte vissen omvatten, dat de schepen dreigden te zinken? O, hoe zien wij daar Petrus aan des Heeren voeten vallen en luide uitroepen: *Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens!* (Luc. 5: 8).

Hoe bewees de Heere verder Zijn koninklijke macht aan die Kananese vrouw, die tot Hem gezegd had: *Ja Heere. Maar de hondkens eten toch ook van de kruimkens hunner heren*; toen Hij haar toeriep: *o vrouw, groot is uw geloof! U geschiede naar uw wil!*

O, hoe betoonde Hij Zijn koninklijke macht en heerschappij, toen Hij het gehele land doortrok, goeddoende. Wat was echter de doorlopende trek in Zijn gehele leven, van Zijn eerste optreden af totdat Hij uitriep: *Mijn God! Mijn God! Waarom hebt Gij Mij verlaten?* En: *Vader! In Uw handen beveel Ik Mijn Geest!*

Die trek is, dat Hij geen hulpeloze Zijn hulp weigerde. Ja, dat Hij zelfs hen wilde redden, die op de vreselijkste manier van de duivel bezeten waren, waarom alle Farizeeën, Sadduceeën en Herodianen Hem drie jaren lang beschimpten en met toorn hebben overladen.

Toen 'Zijn tijd' gekomen was, dat Hij als Koning binnentrok in Jeruzalem, zijn de oversten des volks zo ondankbaar geweest, dat zij een besluit namen om Hem te doden en zo alles omver te werpen, wat Hij verricht had en zij denken niet meer aan Zijn liefde, aan Zijn trouw, aan al de weldaden, die ook zij van Hem hadden ontvangen. Alle mensen spanden zich samen om Hem uit de weg te ruimen! Zij waren afgunstig op Hem, omdat Hij zovelen had welgedaan, omdat Hij hun verkeerdheden en zondige wegen had bestraft. Zij waren afgunstig van Hem, omdat Hij in het verborgene mensen weldeed op een manier, die zij niet verstonden. Ja, waarvan zij zich zelfs geen voorstelling konden maken.

Daar ziet u Hem staan, een Mens, van gelijke beweging als wij. Maar toch: *de Heere der heerlijkheid*. Op het allerdiepst wordt Hij neergeworpen, vertreden, gehoond, bespuwd, en men werpt Hem zelfs de woeste kreet toe: *profeteer Christus! Wie is het, die U geslagen heeft?*

Al die aanzienlijke, Godgeleerde heren veroordelen Hem ter dood wegens godslastering; valse getuigen staan tegen Hem op; Hij zwijgt echter en antwoordt niets.

Ook in het rechthuis van Pilatus gebracht, zwijgt Hij, na in alle eenvoud op de vraag: *of Hij dan een Koning was?* geantwoord te hebben: *ja, Ik ben een Koning!*

Maar verder antwoordt Hij niets op alle honende en verachtelijke woorden, die Pilatus Hem toevoegt. Hij laat Zich mishandelen. Hij laat het toe dat de mensen met Hem doen, wat zij willen. Geen bitter woord ontsnapt Hem en Hij probeert Zichzelf niet te rechtvaardigen of vrij te pleiten. Geen donderslagen worden gehoord, geen bliksemstralen gezien, hoewel het volkomen in Zijn macht stond, daardoor het rechthuis, ja geheel Jeruzalem, met schrik en ontzetting te vervullen. Hij neemt alles, wat Hem wedervaart, aan als uit de hand van Zijn Vader.

‘Het zijn de zonden Mijner vijanden, die Ik draag, zo overlegt Hij. Het zijn de zonden van die vijanden, die de Vader Mij van alle eeuwigheid heeft gegeven, opdat zij door de Geest, die Ik hun in Mijn kruisweg verwerf, gered zouden worden uit het eeuwige verderf en met Mij erfgenamen zouden worden des eeuwigen levens. Het zijn de zonden van Mijn geliefde kinderen, die tot aan het einde toe, nog altijd zullen menen, dat zij het beter weten dan Ik en zichzelf staande proberen te houden zolang zij kunnen.’

Hoe klinkt het in hun verblindingslippen: "Ik zal nimmermeer aan U geërgerd worden! Ik ben bereid met U in de gevangenis en in de dood te gaan!"

‘Ja, al deze zonde en verkeerdheid, die Mijn volk aankleeft, Ik wil ze dragen in Mijn lichaam op het hout.’

Alles, alles, neemt Hij aan, uit de hand van Zijn hemelse Vader. Hij houdt er aan vast, dat het Zijn Vader is, Die Hem deze bittere kelk te drinken geeft. Hij spreekt in het binnenste Zijns harten: *nochtans is het Mijn God, Die dit alles over Mij laat komen.* En Hij blijft zo spreken, ook als Hij Zich geheel en al verlaten voelt van deze Zijn God!

Op de kruisweg bereikte Hij hetzelfde doel, dat ook het doel van elke waarachtige Evangelieverkondiging moet zijn, namelijk dat Hij als de Overste Herder vele schapen met Zich meeneemt naar het nieuwe, eeuwige Paradijs! Onder deze schapen bevinden zich, zolang zij hier nog in de woestijn zijn, ook bokken. Maar die zal de Heere Zelf wel weten te verwijderen en buiten te sluiten. Maar Hem is nochtans een kudde schapen gegeven, waarvoor Hij Zijn leven liet. Niet opdat deze schapen mager en uitgeteerd zouden rondlopen. Maar opdat zij, juist waar zij Hem volgen door bezaaide en onbezaaide landen, zullen ervaren, hoe de weg der vernedering met Christus en van het lijden met Hem, de enge weg ten leven is. Waarop mét Christus zo menige beker van smaad en onbillijkheid moet worden uitgedronken. Dat dit toch een weg is, waarop allerlei lieflijke en geurige bloemen groeien!

Daarom kan de overdenking van des Heeren lijdensweg, de overdenking van Zijn kruisiging, van Zijn bittere dood, niet anders doen dan onze harten versterken en bevestigen in de wandel voor het aangezicht des Heeren Heeren. Ook waar allerlei kruis dag in dag uit, ons deel is. En boven alles is dat lijden en sterven van de Heere Jezus Christus de beste hartversterking in ons laatste uur, als de golven hoog gaan en de Jordaan vol is aan al haar oevers. Amen.

19. Jezus ter dood veroordeeld

Wij lezen, mijn geliefden, in Matthéüs 27 in het begin het volgende: *Als het nu morgenstond geworden was, hebben al de overpriesters en de ouderlingen des volks samen raad genomen tegen Jezus, dat zij Hem doden zouden. En Hem gebonden hebbende, leidden zij Hem weg, en gaven Hem over aan Pontius Pilatus de stadhouder.* Matthéüs 27 : 1, 2

De hogepriesters en de ouderlingen hadden de Heere Jezus reeds ten dode veroordeeld in de voornacht. Daarop zijn zij uit elkaar gegaan, en dan 's morgens weer bij elkaar gekomen, om het gevelde vonnis door allen te laten goedkeuren. Zo werd dan Jezus opnieuw gevraagd of Hij verklaarde de Zoon Gods des Allerhoogsten te zijn, en toen nu uit Zijn mond geen herroeping. Maar het bevestigende woord kwam, toen werd van allen het vonnis uitgesproken, dat Hij des doods schuldig was. Onder de raadmensen waren er echter twee, die opstonden en protest aantekenden tegen zo'n wijze van handelen, Jozef van Arimathéa en Nicodemus. Deze stonden op, hoewel zij schrikkelijk gescholden en verketterd werden, dat zij de lieve vrede verstoorden, die toch juist nu zo hoog nodig was, - hoewel men hun allerlei vloeken toeriep, dat ook zij godslasteraars waren, - zij stonden op en gingen vol vrede naar huis.

Nu hielden de overigen raad om de Heere zo spoedig mogelijk om het leven te brengen, lieten Hem opnieuw met nog sterkere banden binden en brachten Hem naar de stadhouder. Stelt u nu voor, mijn geliefden! De grote raad. Dat zijn allen eerwaardige grijsaards, de geleerdste mannen, die alle de vragen aangaande godsdiensten en goede zeden beantwoorden moesten! Tussen de miljoenen mensen, die naar Jeruzalem gekomen waren, gaan zij nu in optocht, - want het was immers een grote feestdag - in 't feestgewaad, twee aan twee uit het paleis van de hogepriester, naar het paleis van de stadhouder. Jezus, deerlijk gehavend door de slagen, die Hij in Zijn heilig aangezicht ontvangen had, voor hen heengaande, tussen de ruwe krijgsmensen. En de gehele stad is op de been, alle de jonge vreemdelingen, die in de stad zijn! Stelt u ook dit gedrang eens voor!

Wij leven gewoonlijk, mijn geliefden! als in een droom daar henen, denken alleen om onszelven, om onze noden en bezwaren, en zoeken ons dan zowat te troosten door te spreken of te zingen van des Heeren dierbare wonden. Maar sta nu eens een ogenblik stil bij hetgeen wij hier lezen, en bedenk eens, dat dit werkelijk geschied is, en geen voortbrengsel is van 's mensen verbeelding. Bedenk eens hoe het er in waarheid uitzag in de harten der jongeren, om nu van de harten der overigen maar te zwijgen. Geen van hen hield het Sanhedrin of Kájafas voor moordenaars, kettters of valse herders. Maar allen zagen op hen als op priesters en dienaren Gods! Ja, zo redeneerde men, alles was wel niet zo in de haak, zoals het in vroeger tijden was maar men kon toch niet alles naar de reinheid des heiligdoms hebben! Velen onder het volk hadden gehoopt dat Jezus degene was die Israël verlossen zou, zij hadden in oprechtheid alles in het werk gesteld, om Jezus tot Koning te doen uitroepen: weinige dagen geleden hadden zij Hem immers nog als in een triomftocht van de Olijfberg naar Jeruzalem gebracht en daarbij gezongen: *Hosanna! De Zone Davids! gezegend zij Hij, die daar komt in de Naam des Heeren!* Maar nu? Wat zien zij nu voor hun ogen? Zij zien het gehele Sanhedrin, deze schare van twee en zeventig eerwaardige mannen twee aan twee voorbijtrekken, stralend van rijkdom, voornaamheid en eerwaardigheid, en zij vernemen het: "deze onze hogepriesters hebben Hem, van wie wij zulke grote

verwachtingen koesterden, veroordeeld! Wat is dat? Wat betekent dat? Zie, daar geleiden zij Hem tot de landvoogd! Wie weet of Hij daar nog geen genade vindt! Want bij de Romeinen geldt toch nog: recht en gerechtigheid!"

Weer anderen hebben misschien gedacht: "nu, deze man kan toch onmogelijk de Messias zijn, anders zou Hij Zich toch reeds lang van dit goddeloze Sanhedrin hebben losgemaakt, zoals Elias deed, die vuur van de hemel deed nederdalen op hen, die gekomen waren, om hem gevangen te nemen. Maar deze! o, zie eens aan! Welk een ellendige deze is!"

En nu de oprechten, de stillen in den lande, verstaan die iets van des Heeren Jezus Christus' lijden en sterven? Niets verstonden de jongeren des Heeren er van, hoewel Hij het hun dikwijls genoeg voorzegd had. Want voor ons natuurlijk verstand is sterven sterven, en dood is dood, en met de dood is immers alle hoop voorbij! Nochtans was er bij de stillen in den lande een hoop tegen alle wanhoop en vertwijfeling in, een geloof op hoop - tegen hoop, zoals de Schrift het noemt (Rom. 4 vs. 18a). Zij hoopten, waar niets meer te hopen was: "misschien is het toch nog mogelijk!" Wij begrijpen het niet, want God, die Zijn God is, is niet met Hem. Maar laat Hem over in handen van het Sanhedrin! Wij verstaan er niets meer van. Zou ook wel dit lijden van Godswege over Hem komen, van de barmhartige en genadige God? Is er hier dan niemand, die verstand van bidden en kermen heeft, opdat die God bewege Zijn knecht aan de handen van deze mensen te ontrukken? Ach, al mijn smeken is tevergeefs. Mijn gebed verhoort de Heere niet en ik weet niet waarom! Maar toch! Wij willen ten einde toe blijven hopen, misschien geeft de Heere toch nog uitkomst.

Dan trekken zij voorbij deze twee en zeventig prachtige mannen! Het volk ziet groot op hen, velen vallen misschien op de knieën bij het aanschouwen van zoveel pracht en heerlijkheid, en in hun verblindheid en onverstand denken zij misschien, dat een onzichtbare lijfwacht van engelen deze heilige mensen omgeeft en vergezelt. Maar wat moeten zij geloven van Hem, die daar gebonden voortgaat tussen ruwe soldaten? O, die heeft zeker geen andere lijfwacht dan louter duivelen!

Want, zo redeneren wij, mensen, als God help en uitkomst geeft. Ja, dan geloven wij, dat God met ons is. Maar als de weg door de afgrond heen gaat, dan houden wij onszelf en anderen voor een prooi van de duivel! En dan is bij de aanblik van zoveel lijden hoogstens dit de slotsom onzer redeningen: van tweeën één, of Hij is een grote, heilige man, die de Heere om de wil van anderen in de smeltkroes der ellende werpt, óf Hij is een misdadiger als niemand anders. Waar zijn nu toch Zijn discipelen? Hij heeft toch zoveel aanhangers gehad, en wie blijft nu staan bij het kruis van Christus?

Ach, wat komt er van ons terecht, zo de Heere ons niet vasthoudt! Hadden de discipelen met Petrus niet gezworen: *wij zijn bereid met U in de gevangenis en in de dood te gaan?* Maar waar zijn ze, nu er niets te zien is dan louter schande, smaad en verachting, nu alle heiligen dezer wereld hoog gezeten met hun paarden over dit onschuldige Lam heen rijden om het te vertreden? Wie wil dáármee in de dood?

Maar het wordt nog erger. Verdwenen zijn al Zijn aanhangers, die eens zo talrijk waren! Hoevelen waren er niet, die weldaad op wel daad van Hem ontvangen hadden, die Hij uit de nood had geholpen, die Hij genezen had van hun krankheden - de meeste van deze bewelddadigden woonden toch in Jeruzalem! Is er nu niemand onder hen, die Hem dankbaar is, die door de schare heendringt en het luide belijdt: *deze Man is een heilige Man? Dit of dat heeft Hij voor mij en de mijnen gedaan?*

Ach, geliefden! Wij zijn niet dankbaar, tenzij de Heere ons genade geeft om dankbaar te zijn, vooral niet waar de weg door een enge bergpas of door het duistere dal heen gaat, waar men niets gewaar wordt, dan dat men alles verliest. En ook van de discipelen is er niets te zien, niemand van hen treedt tevoorschijn en vol bange vreze en schrik hebben zij zich allen veilig verborgen.

En nu komt het nog erger, want, zo lezen wij in Matthéüs 27:3-10: "Toen heeft Judas, die Hem verraden had, ziende dat Hij veroordeeld was, berouw gehad en heeft de dertig zilveren penningen aan de overpriesters en de ouderlingen wedergebracht, zeggende: Ik heb gezondigd, verradende het onschuldig bloed! Maar zij zeiden: wat gaat ons dat aan? u mag toezien. En als hij de zilveren penningen in de tempel geworpen had, vertrok hij, en heengaande verzorgde zichzelf. En de overpriesters, de zilveren penningen nemende, zeiden: Het is niet geoorloofd dezelve in de offerkist te leggen, dewijl het een prijs des bloeds is. En samen raad genomen hebbende, kochten zij daarmee de akker van de pottenbakker, tot een begrafenis voor de vreemdelingen. Daarom is die akker genaamd de akker des bloeds, tot op de huidige dag. Toen is vervuld geworden hetgeen gesproken is door de profeet Jeremia, zeggende: en zij hebben de dertig zilveren penningen genomen, de waarde des gewaardeerden van de kinderen Israëls, dewelken zij gewaardeerd hebben. En hebben dezelve gegeven voor de akker des pottenbakkers; volgens hetgeen de Heere bevolen heeft."

Ziet u nu dat het nog erger kwam? Een van Zijn discipelen, een schijnbaar voortreffelijk man, hoog begaafd boven vele anderen, een man, die volgens Matthéüs 10, evenals de anderen, luide van de Heere gepredikt had en in Zijn naam duivelen had uitgeworpen, een man, die voor het oog van de wereld hoog. Ja, boven anderen, aangeschreven stond bij de Heere, want de Heere vertrouwde hem immers de beurs toe: wat horen wij? Wat vernemen wij? Deze voortreffelijke man, die immers aan het hoofd der twaalven stond, heeft zich opgehangen, en is neergevallen, zodat al zijn ingewanden uitgestort zijn! Wie had zo iets kunnen denken? En de een weet dit en de ander dat van de zaak te vertellen. Hebt u het reeds gehoord? Hij is vooraf nog in de tempel geweest en heeft tot de Hogepriesters gezegd: "Ik heb onschuldig bloed verraden." "Zo, dus het is toch Judas, die Jezus verraden heeft?"

Mijn geliefden! Viel de smaad van zo'n handelwijze nu op Judas of op de Heere Jezus Christus? Want, hoe oordeelt de wereld op zo'n geval? Ach, de wereld heeft nog altijd Judas gerechtvaardigd en aan de Heere Jezus voorgetrokken, "want", zegt de wereld, "deze Judas was immers een dief, en dus had Jezus hem de beurs maar niet moeten toevertrouwen." Alsof niet het beste middel om een dief als dief en huichelaar openbaar te maken, niet juist daarin bestond, hem de beurs toe te vertrouwen, hem het grootste vertrouwen te schenken! En wat gelden hierbij vergeleken, enige guldens! O, welk een smaad is niet door het verraderlijk gedrag van Judas op de Heere Christus gevallen!

En dan deze Simon Petrus, die gezworen had: *al zouden zij zich ook allen aan U ergeren, ik zal nimmermeer aan U geërgerd worden!* En met vloeken heeft hij het korte tijd daarop bezworen, dat hij de Heere niet kende! En wat zal men van de overigen gedacht en gezegd hebben, nadat dit met Judas en Petrus voorgevallen was? Wie is dan nu eigenlijk Zijn Vader? Zou nochtans God Zijn Vader en Hij Gods Zoon zijn?

Wij hebben hier een zeer merkwaardige profetie van de profeet Jeremia voor ons. Zij schijnt onder de voorzeggingen van Zacharia te zijn geraakt. Maar het is duidelijk, dat

het de evangelist Matthéüs bekend was, dat zij oorspronkelijk van Jeremia afkomstig was; in deze profetie laat de Heere het de kinderen Israëls aanzeggen, dat zij het nu eens openlijk zouden uitspreken, hoeveel Hij hun waard was. En gelijk de kinderen Israëls Hem niet hoger schatten, dan dertig zilveren penningen, zo gaat het nog toe in deze wereld. Hoeveel heeft men over voor een snoer paarlen voor een halssieraad? Hoeveel voor een doekspeld, en ... wat heeft men over voor een preek? Zo men voor halssieraden duizenden, voor een doekspeld of ander tooisel vele guldens over heeft, zo geeft men voor een leerrede nauwelijks enige centen.

De Heere vroeg in deze profetie: *verklaar nu eens, wat Ik u waard ben?* Ja, welk een prijs gaven zij dan? De waarde van een slaaf, die ons dienen moet zijn leven lang, en die wij daarom kunnen mishandelen naar hartelust. Alzo de kinderen Israëls waarden hun Heere en hun God op de nietige prijs van dertig zilveren penningen! 'Dat is onmogelijk! Zal menigeen denken, ik tenminste heb veel meer. Ja, heb alles over voor mijn Heer en God.'

O, mijn geliefden! Laat ons toch de Heere niet willen bedriegen; gewis, alles hebben en ontvangen wij uit de milde hand van onze Vader daarboven. Maar handelen wij anders dan de kleine kinderen, die weigeren ook maar het geringste af te staan van wat hun ouders hun als geschenk geven? Dit woord van de profeet moest in vervulling gaan. Na lange beraadslagingen tussen de gierige Judas en de gierige overpriesters bepalen zij het loon van Judas op dertig zilverlingen en denken er niet aan, dat zij zó in hun geldgierigheid zelf het woord van de profeet vervullen.

Eindelijk was de lange, bange tocht van het hogepriesterlijke paleis naar het verblijf van de landvoogd volbracht. Wat heeft de geestelijkheid daar te doen? Deze overpriesters en schriftgeleerden? De Heere Jezus te doden, dat was hun doel! En waarom wilden zij Hem, die Heilige en Rechtvaardige doden? Zij wilden Gods Woord wel prediken en uitleggen naar hunne meningen en opvattingen. Maar zij moesten de leidmensen blijven, de overpriesters, de vorsten, de koningen! Want zo is het gelegen met het verdoemde IK, dat zich altijd weer breed en weelderig op de pauselijke stoel zet. Het woord, ja, dat moet uitgebreid worden in alle hemelstreken. 'Maar daarbij hebt Uu niets te doen. U hebben wij niet nodig, Gij vervloekte Nazarener! U brengt ons niets dan oneer aan. Maar wij, wij zullen het tot stand brengen.'

Alzo weggeworpen wordt de Steen, waarop alleen het huis gebouwd wordt, uit de weg geruimd moest die rots der ergernis worden, die hun reeds zolang in de weg had gestaan! En zo werd de Messias gedood!

Maar Kájafas, zo redeneerden die tempelbouwers, Kájafas, dat was toch nog eens een man, een geweldige man. Kájafas is zeker degene, die ons toch nog van de Romeinen zal verlossen! En behalve hem hebben wij hier immers nog een gehele schare van voortreffelijke mannen, aan wie het toch nog wel gelukken zal het volk te reformeren! O, mijn geliefden, het is altijd weer hetzelfde lied. Het Woord mag het niet doen, dat moet weggeworpen en in een hoek gesmeten worden; en mensen, nietige mensen, wier adem in hun neus is, menen het zelf klaar te spelen door het werk hunner handen! Wat zal het einde zijn? Dat land en kerk en volk te gronde zullen gaan! (Uitgesproken in 1873)

Dit waren de beweegredenen, die hen dreven om de Heere te doden. Volgens de wet hadden zij hem, op grond van de mening, die zij van hem koesterden, als godslasteraar moeten stenigen. Maar zij hadden in de laatste jaren bijna al hun vrijheden en rechten aan de Romeinen moeten afstaan, zo hadden zij dan ook het halsrecht verloren, en het was hun niet meer geoorloofd een misdadiger ter dood te brengen. Voor zover zij

Joden waren, en, wat de geestelijke rechtspleging betrof, was dus voor hen de doodstraf afgeschaft. Daarom wilden zij, dat Pilatus Jezus ter dood zou veroordelen, en brachten zij tegen de Heere de beschuldiging in, dat Hij zich als Koning der Joden had opgeworpen. Reeds velen hadden zich in die tijd als Messias voorgedaan en oproer gepleegd tegen de keizer, en de Romeinen moesten zich zeer in acht nemen en nauw toezien op zulke verschijnselen.

Pilatus echter begreep, dat zij, die zo door en door Joden waren, dat zij niet in het rechthuis wilden gaan, om niet verontreinigd te worden, niets dan huichelaren waren. En dat zij Jezus niet uit ijver voor de keizerlijke regering, maar uit nijd overleverden. Want zij hadden er zich immers als Joden over moeten verheugen, dat Jezus als Koning der Joden optrad, en zij hadden in de handen moeten klappen en luide juichen: *ziedaar, dat is onze Man, een Man, onze Koning David gelijk!* Maar niets van dat alles was te horen, integendeel, zij klagen hem luide aan!

Pilatus ziet het echter terstond in: *deze Man is geen oproermaker!* Maar hij wil dit nog uit Zijn eigen mond horen. Daarom vraagt hij Hem: *Zijt Gij de koning der Joden?* Jezus antwoordt: *Gij hebt het gezegd.* Daarmee wil de Heere te kennen geven: uw eigen woorden veroordelen u! Indien u niet zelf voelde, dat ik mij niet als Koning der Joden heb voorgedaan, maar dat ik het werkelijk ben, u zou zo tot Mij niet gesproken hebben. Als Romeins rechter evenwel bezat Pilatus teveel ervaring en mensenkennis, om niet te begrijpen: die man is niet van voornemen het zwaard tegen u te trekken. En zouden Zijn gedachten en opvattingen machtig genoeg zullen zijn om het Romeinse zwaard te verbreken, dat zullen wij toch nog eens rustig afwachten. Het zijn immers niets dan redekavelingen, een domme woordenstrijd!

De overpriesters en Schriftgeleerden echter begonnen Hem nu luide aan te klagen. Maar Jezus antwoordde met geen enkel woord, zodat Pilatus Hem vroeg: *hoort Gij niet, hoeveel zaken zij tegen U getuigen?* (Matthéüs 27 vs. 13) 'Maak het mij toch niet lastig met uw stilzwijgen. Geef toch enig antwoord', wilde Pilatus zeggen. 'Leg toch enig getuigenis af omtrent Uw meningen en Uw gedachten. Ik weet wel, dat U onschuldig bent.'

Maar, zo lezen wij in vers 14: ***Hij antwoordde hem niet op een enig woord, alzo dat de stadhouder zich zeer verwonderde.***

O, wat is dat toch een wonderbare Man, die daar voor Pilatus staat! Hij denkt, waarom niemand toen dacht, namelijk om ons de heerlijke vraag en antwoord in het hart en op de lippen te leggen: "Heeft dat iets meer in, dat Hij gekruist is geweest, dan of Hij een andere dood gestorven ware?"

Antwoord: "Ja, want daardoor ben ik zeker dat Hij de vervloeking, die op mij lag, op Zich geladen heeft, want de dood des kruises van God vervloekt was." (Heid. Cat. Vr. en Antw. 39).

Toen Hij daar zwijgend voor het gericht stond, heeft Hij het voor mij verdiend, dat ik in het gericht Gods nimmermeer zal komen. Hij heeft gezwegen, opdat wij eeuwig van Hem zingen en juichen zouden: *mijn Koning en mijn God!*

20. BETRACHTING OVER HET LIJDEN EN STERVEN VAN CHRISTUS

Gehouden te Elberfeld, 3 april 1859.

Geliefde broeders en zusters in de Heere!

Zo spreekt de Heere: *Vreest niet, gij wormpje Jakobs, gij volkje Israëls, Ik help u, spreekt de Heere, en uw Verlosser is de Heilige Israëls.* Jes. 41:14. Ja, Hij wiens Naam Jezus is, is alleen de Heilige. En let wel, omdat Hij alleen de wil van Zijn Vader gedaan heeft en doet. En de wil van de Vader is het, dat er uit degenen, die Hij, de Vader, aan de Zoon heeft gegeven, niet één zou verloren gaan. Maar dat zij allen het eeuwige leven zouden hebben. Opdat dit geschiedde, opdat al de Zijnen het eeuwige leven zouden hebben, heeft Hij, de Koning der ere, - Die, nu Hij niet meer aan het kruis hangt. Maar verhoogd is in de eeuwige heerlijkheid, alles beheerst, - aan Zijn kruis alles verdiend, wat er nodig was om verloren, totaal verloren zondaars, volkomen zalig te maken.

Gelijk Hij nu alles aan het kruis volbracht heeft, zo zoekt Hij, die eens sprak: *waar twee of drie in Mijn naam vergaderd zijn, daar ben Ik in hun midden*, de verlorenen ook op. Onvermoeid zoekt Hij hen op, met Zijn allerheiligst Woord, met de troost en de werking van de door Hem verworven Geest. En daardoor spreekt Hij de ellendigen en verlorenen voortdurend moed en kracht in, en fluistert Hij de bedrukten en bedroefden, die vanwege hun zonden en ongerechtigheden niet weten waar zij blijven moeten, goede, vriendelijke en troostrijke woorden toe. Ja, van de lippen van de Heere Jezus vloeit voortdurend genade, vloeien er verkwikkende en heerlijke woorden, die de armen en ellendigen moed geven, om tegenover dood, zonde en nood, de vijand geen gewonnen spel te geven, maar zich op genade of ongenade, in hun nood, vast te blijven klemmen aan de sterke God van Jakob. En, dat Hij de beangste en benauwde zielen steeds nabij is met woorden van troost en zaligheid, dat is geheel en al naar het welbehagen van de Vader. Want zo staat er in Psalm 45:3: *Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen; genade is uitgestort in uw lippen, daarom heeft u God gezegend in eeuwigheid.*

Hoe Hij nu, onze gezegende en nooit volprezen Goël en Zaligmaker, ons steeds weer opzoekt en in de Zijnen werkt met zijn lieflijk Woord, en ons het voorrecht verleent om, samen vergaderd woorden van troost en verkwikking te vernemen, dat willen wij in het kort nagaan bij de behandeling van enige bijzonderheden van Zijn allerheiligst lijden en sterven op Golgotha, waar onze gezegende Heere en Heiland aan het kruis de dood stierf.

- *Wij willen de woorden, die Hij aan dat kruis uitsprak, met elkaar bespreken.*
- *En dan nagaan, wat er onmiddellijk, nadat Hij de geest gaf, geschiedde.*
- *En hoe Hij van Zijn kruis afgenomen en eindelijk begraven werd.*

Vertoeven wij, lezers, terwijl wij dat doen, met aandacht van het hart op Golgotha. En geve de Heere het ons allen in genade, dat onze betrachtingen die vrucht mogen afwerpen, dat wij onder onze dagelijkse bezigheden, - onder ons werk en de bemoeienissen van allerhande aard, die ons dan hier, dan daar roepen, - maar bovenal in ons laatste uur, met de gedachten van ons hart, bewust of onbewust, mogen vertoeven op Golgotha!

De Heere Jezus Christus hangt daar op Golgotha aan het kruis als een vloek, opdat wij, die niets dan vloek en verdoemenis verdienen, van ons kruis af zouden genomen, en door God, Zijn Vader, gezegend worden.

Met doorboorde handen en voeten hangt Hij daar, opdat onze, door de duivel en de hel geketende en geboeide handen en voeten, vrijheid zouden verkrijgen om in Gods wegen te wandelen.

Aan de bomen, aan het groene hout van het eerste Paradijs, waarin wij reeds in Adam gezondigd hebben, en in de eeuwige dood verzonken, hadden wij van stonde aan opgehangen moeten worden; maar Hij liet zich vrijwillig op Golgotha aan het dorre hout van het kruis nagelen, opdat wij in alle eeuwigheid zouden eten van de Boom des levens, die daar staat in het nieuwe Paradijs van onze God, en wiens bladeren zijn tot genezing en verkwikking van de heidenen.

Onze Heere en Goël op Golgotha, en wij, die door genade de Zijnen zijn geworden, en allen, die Hij er nog toe roepen zal in de hemel der eeuwige heerlijkheid.

Als wij, die verwaardigd worden met de Heere uit Zijn kelk te drinken, in smarten, nood, verdriet, lijden en dood zijn verzonken, wat is dan alles, wat wij te doorworstelen hebben, vergeleken bij Zijn lijden op Golgotha? Daar hangt Hij tussen twee moordenaars, Hij, die Zijn eeuwige woonstede had tussen de heilige en blinkende engelen!

En nog heden ten dage, ook in ons midden, waar bevindt Hij zich anders, dan tussen en onder moordenaars en overtreeders? De ene moordenaar gaat verloren, de andere wordt aangenomen. Die aangenomen wordt, belijdt zijn eigen schuld en de onschuld van de Heere Jezus Christus, en begint God zijn Schepper te vrezen en Hem de eer te geven en te roepen: "Heere! Gij zijt Koning, Koning over duivel, zonde en dood, Heere! Gedenk mijner, als Gij in Uw Koninkrijk zult gekomen zijn!"

En u, lezer, die uzelf weg moet werpen voor Gods aangezicht, die uzelf moet verfoeien in stof en as. Maar toch geen ander toevluchtsoord kent dan de Troon der genade, o spreekt het maar vrij uit: 'mijn Heere was toen, en is nu onder de overtreeders, en daardoor is er voor mij plaats bereid in de gemeente van de eerstgeborenen en volmaakt rechtvaardigen!'

Naakt, ontbloot van al Zijn klederen hangt Hij daar aan het kruis. En over Hem heen golft de 'ijskoude' wind van de helse duisternis; 'ijskoude' wordt alles om Hem heen.

En bovendien bestormden de vreselijkste aanvechtingen Zijn vlekkeloos reine ziel! Bedenk dit, o mensen! U die afgoderij en hoogmoed pleegt met klederpracht. Mensenkind, bedenk het, dat het lichaam meer is dan de kleding. Mensenkind! Gedenk aan de zonden van uw jeugd, aan de zonden van onkuisheid en ontucht, aan uw talloze overtredingen van het zevende gebod!

Ach, hoe naakt, hoe van alles ontbloot voelt de arme mens zich, als hij, door de donder van de wet verbrijzeld, voor Gods rechterstoel neer ligt! Wat helpt dan alle klederpracht! Naakt, ontbloot van alle heerlijkheid voelt hij zich, want hij heeft geen God voor zijn ziel.

En Hij, die alles bekleedt, Hij laat zich van Zijn klederen beroven, om ons, goddelozen en verkeerden, die nog zoveel op hebben met onze eigenwillige vroomheid, te bekleden met de mantel van Zijn gerechtigheid, met de klederen van Zijn heil! En Hij bekleedt ons alzo, dat de gelovige ziel, die in zichzelf naakt is en van alles ontdaan, volmaakt is door Zijn genade, en spreken mag: "Mijn Heere Jezus hing van alles ontbloot aan het kruis, en ik zit met Hem aan, aan Zijn heerlijk avondmaal, bekleed met het voor mij, door Hem verworven bruiloftskleed."

Alles wordt vervuld, wat God heeft gesproken, alles neemt een einde. Maar Gods Woord en gebod zal blijven. Alles moge bedriegen. Maar Gods Woord bedriegt niet. En veilig kan men daarop bouwen voor tijd en eeuwigheid. Gaat uit op de voetstappen van de schapen, en ziet, of de eeuwige God, de Schepper van de einden der aarde, Wiens verstand niet te doorgronden is, niet alles, alles laat komen, wat Hij gezegd heeft. Opdat de arme, die niets heeft om op te hopen, die niet weet, waar zich te bergen, op het onfeilbaar Woord van de Heere zou hopen. Want vervuld wordt zeker en gewis alles, wat God daarin heeft gesproken door Zijn dienaren en profeten.

Wij zien een opschrift boven het kruis, het opschrift van Zijn beschuldiging. En dit opschrift zal, ondanks de hel en de wereld, blijven gelden en gehandhaafd worden. “Wat ik geschreven heb, heb ik geschreven.” *Jezus de Nazarener, “de Koning der Joden.”* Dat was dus de schuld, die men Hem ten laste legde, dat Hij koning wilde zijn! Ach, en toch voert Hij als Koning alleen maar krijg tegen de vijanden van onze zielen. En schijnt Hij tegen ons krijg te voeren, zo is dat toch niets dan een krijg van de liefde, van de eeuwige liefde, zoals Hij met Jakob worstelde aan het veer van de Jabbok. Dan wil de Heere tot ons zeggen: “In de ijver van Mijn liefde over u, rust Ik niet, voordat Ik u geheel verbrijzeld en teniet heb gemaakt, opdat u alle schijnleven, dat u meent in uw eigen hand te bezitten, zou verliezen, en u het eeuwige leven mag vinden, dat Ik voor u verwierf en u schenk uit vrije genade!”

Ach, lieve lezers, wij kunnen die strijd niet opnemen met onze doodsvijanden, met de wereld, met de duivel, met het aanklagende geweten, dat ons zo kan pijnigen. Ook niet met onze boezemzonden; wij kunnen die strijd wel aanvangen, en, waar waarachtig leven is, zal dit ook gewis niet ontbreken. Maar wij kunnen die strijd nooit zegevierend ten einde brengen, want wij missen daartoe alle kracht en macht. Maar dat opschrift op het kruis, wat zegt ons dat? Verkondigt dat ons niet, dat de Koning van hemel en aarde om onzentwil een ‘Nazaréner, d. i. de allerverachtste’ van allen heeft willen worden? Verkondigt dat opschrift ons niet: ‘de Heere Jezus aan het kruis, de Heere Jezus met Zijn bloed, met het volkomen rantsoen, dat Hij brengt, is Koning!’ Ja, Koning is Hij, opdat wij te midden van de heetste strijd met onze ontelbare zielsvijanden, en te midden van een worsteling op leven en dood, en de onmogelijkheid gevoelende om die zelf ten onder te brengen, ons met schreien en wenen aan Zijn doorboorde voeten mogen neerwerpen, opdat Hij al onze zielsvijanden dood sla. En daartoe bezit Hij van Zijn kruis af de meest volkomen macht en bevoegdheid. En al steekt de slang Hem in de verzenen, nochtans doorboort de opgerichte kruispaal de harige schedel van de Satan en verbrijzelt die.

Welk opschrift van de beschuldiging verdienen wij, lezer? Ach, zo het eens alles in het licht van de zon kwam, wat in het verborgen geschiedt; ach, als de wet, als de heilige, eeuwige, onherroepelijke, onverbreekelijke wet van God eens tegen ons gehandhaafd werd, zoals de menselijke wetten en inzettingen tegen de overtreders in het burgerlijke leven gehandhaafd worden; ach, indien het eens bij onze dood in het openbaar werd vermeld, wat wij in ons leven gedaan hebben, - ja wat menigeen nog aan de hand houdt in het verborgene, ofschoon hij onder het gehoor van de waarheid Gods is te vinden, - wat moet dan wel op onze doods-kist het opschrift van onze beschuldiging zijn? Welk opschrift zouden wij verdienen? O, welgelukzalig, die voor Gods rechterstoel neerzinkt, en van schaamte en schande niet waagt de mond te openen. Ja! Zalig is hij of zij, die vernomen heeft, verneemt en vernemen zal: *Welgelukzalig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is.* Zijn onze zonden waarachtig voor Gods aangezicht bedekt, dan heeft Hij, de Heere Jezus, onze eeuwige Koning, die bedekt met het opschrift van Zijn beschuldiging aan het kruis.

Dan is het de alles overtreffende macht van Zijn liefde, van Zijn vrije genade, dat Hij de zonde alzo bedekt heeft, dat noch de duivel, noch het aanklagende geweten van de zondaar zelf, die meer vinden kan. Want wat vergeven is, is ook geheel en al vergeven, verzegeld met het bloed van Jezus Christus, en weggenomen van de beladen consciëntie.

“Mijn Heere en Goël aan het kruis”, zo spreke een iegelijk die de twee en dertigste psalm mocht vinden te midden van zijn zondenood en zielenacht, “mijn Heere en Goël aan het kruis en het opschrift van Zijn beschuldiging boven Zijn hoofd. Het opschrift van mijn beschuldiging is, dat ik een opstandeling, een rebelleerder was en ben tegen Hem, tegen Zijn vrije, soevereine genade. Maar wat Hij mij op het hoofd zet, is geen opschrift van de beschuldiging. Maar wel de kroon des levens, een gouden kroon, de kroon der gerechtigheid en heiligheid van de Heere HEERE.

En nu lezer! Hoort het mede aan, hoe vlees en bloed de genadige Heere aan het kruis bespot hebben: ***“En het volk stond en zag het aan. En ook de oversten met hen beschimpten Hem, zeggende: Anderen heeft Hij verlost, dat Hij nu zichzelf verlosse, zo Hij is de Christus, de uitverkorene Gods! En ook de krijgsknechten tot Hem komende, bespotten Hem, en brachten Hem edik, en zeiden: Indien Gij de Koning der Joden zijt, zo verlos Uzelven.”*** (Lukas 23:35-37)

Ach, hoe kunnen alle duivelen over een arme lijder losbreken met hun gespot en hun lasteringen!

Hoe graag, o hoe graag zou men van de zonde, van het ongeloof verlost zijn; hoe graag doorbreken tot licht en vrede. En altijd enger wordt die band, die als een ijzeren ring alle leden samen snoert!

Hoe graag zou men heilig zijn, zo dat lichaam en ziel, ja alle krachten de Heere alleen geheiligd waren. En och, als ware een dode aan een levende gekluisterd, zo kan de zonde geketend zijn juist aan hem, die de zonde een gruwel en afschuw is! En o, dan ontbreekt het niet aan hete aanvechtingen, dan komen er allerlei lasteringen en beschuldigingen op in de ziel. Als u de wereld in waarheid vaarwel hebt gezegd en haar afscheid hebt gegeven, als in waarheid de goede keus van Ruth de uwe is, dan zal het u niet anders gaan, dan het de Heere aan het kruis ging. “Ziet ge”, zal er dan van binnen tot u gezegd worden, “nu kunt je niets meer, kom, geloof nu eens, zoals je voor jaar en dag geloofd hebt. Toon ons nu eens, dat je vertrouwen op de Heere is. Vroeger was je zulk een held, en nu ligt je moedeloos neer. Vroeger kon je jezelf over alles weg zetten! Alles weg bidden, weg zingen. En nu struikelt je over een strohalm! Heeft de Heere een welbehagen in je, ben je een kind van God, nu ja, dan ... maar je bent het immers niet.”

En heviger steekt de doorn in het vlees, zwaarder en zwaarder vallen de vuistslagen van de engel van de Satan (2 Cor. 12:7b) op het neergebogen hoofd. En gruwelijker, altijd gruwelijker wordt de duisternis om ons heen. Zo iets, en nog veel meer, heeft de Heere doorgeworsteld aan het kruis! En dat niet om Zijnentwil. Maar om onzentwil, die zo vaak heen en weer worden gedreven door de storm van de aanvechtingen.

En daarom, lezer! Zo de duivel u aanklaagt te midden van al uw angst en nood, bedenk het dan, dat Christus de volle kelk van hoon en smaad, die wij verdiend hadden, geledigd heeft, en dat Hij daarmee al het ongeloof heeft verzoend, dat ons in onze zielsstrijd zo pijnigen kan! En hoe meer de duivelen een arme ziel met al hun beschuldigingen en pijlen overvallen en willen doorboren, des te meer wil de Heere, dat zij moed vat. En Hij weet zulken soms toch nog vriendelijk toe te spreken, zodat zij in hun binnenste overvloedige vertroosting ontvangen.

En gij, o wereld! Daar hebt u uw eer, ik gun ze u van harte; eens zult u met de gehele menigte van de duivelen te schande worden!

Maar zij, die in de gelijkmaking met Christus, in het vervullen van de overblijfselen van Zijn lijden langs de weg, die in de 22ste Psalm beschreven staat, worden geleid, zullen Hem, met hun zaad loven tot in alle eeuwigheid.

Voor Jezus ging de zon toen onder, ik kreeg het licht. Die het zonlicht schiep, verzonk in duisternissen. “In de beginne schiep God de hemel en aarde. En duisternis lag op de afgrond en de Geest Gods zweefde over de wateren”; aan het kruis schiep de Heere een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, en niet op de afgrond, waarin wij lagen. Maar op Hem zweefde, - niet de Heilige Geest Gods, - maar de gehele macht der duisternis (Lukas 23:44, 45). Voor ons wilde Hij de heerschappij van de duisternis, waarin wij allen geboren zijn, wegnemen. En opdat wij als rechte kinderen Israëls, te midden van een in nacht en duisternis verzonken Egypte, licht zouden hebben, trok Hij vrijwillig de gehele duisternis op zich. En in deze duisternis had Hij, het ongeschapen Woord, er niets aan, dat Hij het ongeschapen Woord was; niets daarvan, wat Hij deed, wat Hij leed, wat ons in de hitte van de aanvechting nog het hoofd boven water kon houden; nee! Hij lag midden in helse aanvechtingen, midden in de hel, midden in de gloed van Gods eeuwige toorn tegen de zonde, midden in de eeuwige verdoemenis.

En gij, o mens! kent u iets daarvan, wat het is, zonder God te zijn? Als u onbekeerd bent, verstaat u daarvan niets. Maar u hebt genoeg aan de wereld, aan uzelf, en aan een weinig godsdienst op de koop toe! Maar wanneer God zich eens over u ontfermt, dan zult u weten, wat het is verloren, dat is zonder God te zijn. O deze verlorenheid, o dat derven van de heerlijkheid van God, wie heeft ooit de diepten daarvan gepeild! Verschrikkelijk is dat. En daarom, u, die tot nu toe de Heere Jezus de eer niet hebt gegeven, ontwaak uit uw doodslaap, opdat u niet eenmaal ontwaakt in de eeuwige verdoemenis; opdat, als u eenmaal op uw sterfbed vraagt: hoe laat is het? En het antwoord u niet in de ziel dondere: *te laat, te laat!* Bedenk toch, o mens, wat tot uw eeuwige vrede dient, en hoe zwaar God de zonde straft! Ja, zó zwaar, dat Hij, aler Hij ze ongestraft liet, Zijn enig geliefd Kind Jezus genomen heeft, en Hem heeft geworpen in de golven van de toorn en verdoemenis, die zich boven onze hoofden hadden moeten toesluiten. En die zich ook zeker zullen toesluiten boven het hoofd van allen, waarover de Heere Jezus zich niet ontfermt.

Neemt Hij echter die gehele last van de toorn van God op Zich, nu dan doet Hij dat ook als Borg en Plaatsbekleder, en geeft het Zijn armen en ellendigen om te juichen:

*Nu weet ik, dat de macht der duisternis
Vernietigd is; moet ik ook radeloos wenen
In duistere dalen, alle troost verdwenen
Voor 't zielenoog! Zo ben ik toch gewis:
Eer zal de zon, beroofd van licht en gloed,
In 's afgronds duistere kuil voor eeuwig zinken,
Eer Jezus mij vergeten zou; Zijn bloed
Zal ik met Hem in eeuwigheid eens drinken.*

Zo duister kan het voor een kind Gods niet worden, dat zijn kaarsje geheel en al zou uitgeblust worden, ook al schijnt dit, naar zijn gevoel, allang geschied te zijn. Want om het licht uit te blazen, dat God Zelf heeft ontstoken, is de gehele hel te zwak. Licht is er, licht genoeg is er nochtans, te midden van de duisternis, daar, waar Jezus is. Voel ik dat nu niet in mijn hart, voel ik integendeel dat Hij ver, ver van mij is, dan wil ik blijven roepen, schreien, steunen om hulp, totdat de Zon der gerechtigheid ook in

mijn ziel opga. Hij heeft het beloofd, en Zijn Woord is getrouw en waarachtig: “uw licht zal zijn als van zeven dagen” (Jesaja 30:26). En daarom, mijn Heere Jezus, drie bange uren in de macht der duisternis. En daarom, en daarom alleen, ik, Zijn verlost, eeuwig en altoos in het licht van de hemel, in de stad van de gouden straten en van de eeuwig bloeiende palmbomen!

Met edik wilden zij de Heere laven, met onreine edik, toen Hij luid klaagde: “**Mij dorst!**”

Ach, Sinds de vorige avond had Hij niet één dronk water genoten in al Zijn bittere benauwdheden. Niet waar? Elk waarachtig kind van God weet het maar al te goed, dat het in de verschrikkingen van God haast geen seconde uit te houden is. En in de nood, in de bange strijd die de Heere te strijden had, had Hij geen enkele druppel water tot lafenis. En nochtans! Hij wil Zich niet wreken aan hen, die Hem al dat lijden, al dat leed berokkend hebben! “Wat Ik redden wil, zal nochtans gered zijn, al mishandelt het Mij en slaat Mij in het aangezicht. En aan het licht zal het komen, wat sterker is, de verkeerdheid van de mensen, of de vrijwillige, soevereine liefde van God. “Maar de mensen bespotten Hem. *Ha! Roepen zij, wacht, laat ons zien of Elia komen zal, om hem te helpen!* En nochtans neemt Hij die dronk onreine edik van diezelfde spotters aan.

Mijn lezers! Hebt u wel eens gelezen van de rijke man, die in de vlammen van de hel luid riep om een druppeltje water. Maar het niet kon krijgen? Geef de Heere toch hart en hand, o mensenkind! Opdat ook u niet eens moogt schreien en roepen om één druppeltje water. Maar dat niet zult kunnen bekomen. Geef de Heere toch hand en hart, u aangevochtene! Al plaagt de zonde, al plaagt het ongeloof u nog zozeer; al de stromen van de hemelse gaven, alle liefelikheden van de hemel, zij zijn de uwe! De dorst, die wij in aller eeuwen eeuwigheid hadden moeten lijden, Hij heeft die voor ons geleden op Golgotha! En gij, stervende, hopeloos terneer liggende! Een koele laafdronk midden in uw doodstrijd, in uw doodsnood heeft de Heere Jezus voor u verdiend door Zijn dorst. O, laat toch varen de bange gedachte, dat Hij u niet genadig zou willen zijn, en geef Hem een kus voor die door Hem verdiende laafdronk. ‘Mijn Heere en mijn Goël aan het kruis, en Zijn dorst gelaafd met onreine edik! Welnu wereld! Ik laat mij door u met edik laven, ik wil u geen verwijten doen. Maar er komt een dag, waarop u het zien zult, dat er aan ellendigen en verlatenen toch nog een andere lafenis toe te reiken is, dan wat u voor lafenis wilt laten doorgaan. En wat toch maar onreine edik en geen lafenis is! *Mijn Heere en Verlosser!*” Zo spreke een ieder die door Hem gelaafd wordt: “Hij werd met edik gelaafd en met spot overladen. En mij, mij ellendige worm, vloeien te midden van alle strijd en aanvechting alle zaligheden, alle honing en melk van het hemelse Kanaän toe!” En daarom: “wie dorst heeft kome, en die wil, neme het water des levens om niet” (Openb. 22:17).

Laat ons vernemen de woorden, die onze Heere en Heiland sprak, terwijl Hij, als een worm en geen man, aan het hout van het kruis hing.

“**Vader!**” dat is het eerste woord, dat wij van Hem vernemen, toen Hij onder de wreedste martelingen, de vreselijkste smarten aan het kruis was geslagen; toen men Hem, de alleen goede, de heilige Israëls tot de misdadigers had gerekend.

“**Vader!** het komt toch alles van Uw vaderlijke hand, Vader zijt Gij, Vader blijft Gij, ook waar u het duldt, dat mensen Mij met smaad overdekken en vertreden, ja, Mij met de misdadigers gelijk stellen. Mijn gehele volk, de voornaamsten van de zondaren, Ik zal ze wassen en reinigen in Mijn bloed. Misdadigers, dat zijn ze voor U; maar Ik

neem hun overtredingen, al hun overtredingen op Mij. Vader! ***U weet dat de mensen U, dat ze Mij niet kennen, dat zij niet weten wat zij doen.***”

Want ach, lezers! Onder de heiligen wordt de duivel nog wel geduld; zie in de heilige stad, in het heilige Jeruzalem is wel plaats voor de duivel, in de christenheid is wel plaats voor de antichrist. Maar als het de waarachtige God, de waarachtige en levende Heere Jezus gold, geldt en zal Hij in de wereld nooit voor iets meer dan voor een ketter en overtreder gelden. Want, wat weet u er van, o blinde wereld! Wat zonde, wat gerechtigheid is? Dit is immers in uw ogen een misdaad, dat ik u de kuil aanwijs, waarin u voor eeuwig terneer storten moet, als u blijft op de brede weg van het verderf? Het is immers in uw ogen een misdaad, dat ik u uit waarachtige liefde met geweld terugbrengen en u redden wil van de gapende afgrond, die u tegemoet gaat? Maar dat is in uw ogen een weldaad, dat is in uw ogen liefde als ik u vlei, en u, tegen beter weten in, zeg: de weg, die u betreedt, en welks einde de dood is, is de weg ten hemel! Maar de eeuwige waarheid heeft lief, en omdat zij waarachtig lief heeft, geeft zij van de waarheid geen jota noch tittel af. Want ach, heden zien wij elkaar nog, morgen liggen wij misschien dood, en spoedig in het graf, en dan klinkt de bazuin van God, die roept: *u doden staat op en komt voor het gericht!*

En te midden van dit alles onderwijst de Heere met Goddelijke lankmoedigheid en geduld de Zijnen, - die met de misdadigers gerekend worden, - zich niet te wreken, niet terug te schelden, niet te dreigen. Maar van alles, wat hun aangedaan wordt, te geloven: “Vader! Alles wat mensen mij aandoen, het komt nochtans alleen van Uw vaderlijke hand.” Gelukzalig, driewerf gelukzalig daarom hij, die door de wereld tot de overtreders gerekend en met Christus aan een schandpaal geslagen wordt en spreekt: dat bad, dat bidt de Heere ook voor mij: *Vader! vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen!*

Een Man, een Rechter der weduwen is de Heere, ofschoon Hij aan het kruis hangt, en vanaf Zijn kruis zorgt Hij voor weduwen en eenzamen. Een Vader is Hij voor de wezen en verlatenen op Zijn kruis, en vanaf Zijn kruis. Zijn bloed is de verkwikking en verlustiging van elk door wezen bewoond huis; dat bloed is een hoge muur en sterke omtuining voor het huis van de verlaten en eenzame weduwen. Daarom, u eenzame weduwen! Die tot uw troost en leuze hebt genomen: die u gemaakt heeft is uw Man, gedenk aan Zijn woord: ***vrouw, zie uw zoon!*** En gij wees., o jongeling! Wiens liefhebbende vader werd weggedragen en voor eeuwig thuis is gehaald, gedenk aan het woord van de Heere Jezus: ***zoon, zie uw moeder!***

Wie het geleerd heeft, lezer, van harte de 51ste Psalm te bidden, en te roepen: *Wees mij genadig o Heere, naar de grootheid van Uw barmhartigheid, verlos mij van de bloedschulden o God! Gij God van mijn heil!* Ach, Hij kan nochtans op zijn sterfbed soms zeer ellendig en benauwd worden, zodat hij zich gelukzalig zou prijzen, als hem tegen het uur van zijn dood ook maar één gedachte aan de levende God voorkwam. Maar helaas, hij vindt er geen.

Heere, gedenk mijner; dat zij het gebed van een ieder die zich onder zijn kruis niet meer voelt dan een moordenaar, dan een misdadiger! En dat zij ook het gebed van de onkuise en echtbreker, die ophoudt zichzelf te verontschuldigen en te rechtvaardigen, wiens ogen open zijn gegaan voor zijn verderf en God tergende zonden, waardoor hij anderen vermoord heeft, en bloemen heeft geplukt, die alleen in Gods hof bloeien mogen. *Heere gedenk mijner*, roept hij met de moordenaar, als de oordelen Gods over zijn goddeloosheid losbreken. ***Heere gedenk mijner! Heere gedenk mijner!*** Al hang ik hier met gebroken benen aan het kruis van mijn schande.

Heden, dat is het woord van de Heere tot zulk een arme, berouwvolle kermer. En Zijn “heden” blijft “heden.” *Jezus Christus is heden en gisteren dezelfde, en tot in alle eeuwigheid!* Hij aan het kruis, ik van het kruis genomen, Hij van het kruis genomen! en ik, misdadiger, in het Paradijs! “Ik zal u niet begeven noch verlaten”, dat roept de Heere u allen toe, die geen andere toevlucht hebt dan de schaduw van Zijn vleugelen!

Maar zo het “Abba” u niet over de lippen wil, zo het door allerlei benauwdheid en angst teruggedrongen, telkens teruggedrongen wordt, wat raad dan? Hoe moet u het leren te midden van alles en niettegenstaande alles, nochtans “mijn” God, “mijn” Vader te zeggen? Dat heeft Hij voor u verdiend, u door onweder voortgedrevene ongetrooste! Dat heeft Hij voor u gehaald uit de diepe zee van de vertwijfeling en van de duisternis, toen Hij riep: *mijn God! mijn God! Waarom hebt Gij Mij verlaten!* En daarom, zeg het maar vrij uit, te midden van uw benauwdheden: ‘mijn Heiland en Verlosser werd van God verlaten, opdat ik tot God genomen, en nimmermeer van Hem verlaten zou worden.’ Dat heeft Hij beloofd, dat gezworen met een eeuwig zoutverbond!

Het is volbracht. David heerste wel als koning. Maar nochtans moest hij zeggen: *gedenk aan David en al zijn lijden!* En toen David de raad van God uitgediend had, kon ook hij zich rustig neerleggen en spreken: *het is volbracht.* O, wat is dat zalig als het dagwerk volbracht is; welk een vreugde voor het gehele huisgezin, als wederom dit of dat volbracht is! Welk een vreugde voor een moeder, al ging het dan langs de rand van het graf, als een kind, een mens ter wereld is geboren, en de luide kreet door het huis klinkt: er is een kind geboren! Uit de dood is het leven voortgekomen, de moeder leeft, het kindeke leeft; ook hier alzo: *het is volbracht.*

Maar op Golgotha had dit woord: “het is volbracht” toch nog een geheel andere betekenis. Want daar beduiden die woorden, dat er een eeuwig geldende betaling voor alle zonden en schuld is aangebracht, dat de dood verslonden is in de overwinning van Christus! En op dit “het is volbracht”, leg daarop uw hoofd maar gerust neer als de dood nadert. En geef maar rustig al wat u lief en dierbaar is, man, vrouw, kinderen in de handen van Hem, die u in de wereld geroepen heeft om Zijn raad met en door u te vervullen. En door Wiens genade u zeggen mag: *ik heb de goede strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd, ik heb het geloof behouden; voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke de Heere, de rechtvaardige Rechter, mij geven zal in die dag, en niet alleen mij. Maar ook allen, die Zijn verschijning hebben liefgehad!* 2 Tim. 4:7, 8.

En op dit “het is volbracht” - volgde die andere uitroep, die de aarde deed schudden: **Vader, in Uw handen beveel ik Mijn geest!** En onze Heere en Heiland, Hij, het eeuwige Woord, sterft. Maar niet vervuld met hemelse troost, niet juichend sterft Hij. Maar zich vastklemmend aan het geschreven Woord. Een woord uit de 31^e Psalm komt Hem voor. Toen Hem dat woord voorkwam, gaf Hij de geest met sterk geroep. Hij, die niet sterven kon, legt vrijwillig het leven af, om voor Zijn doden het leven te verwerven, opdat Hij naar het gebod van Zijn Vader voor Zijn doden weer het leven zou aannemen, en hen zo verwerven zou de Geest van genade en van gebeden. En zo heeft Hij het verdiend, dat de aangevochten ziel, hoe zwaar haar aanvechting ook zijn moge, nochtans veilig en gerust kan en wil sterven met het woord op de lippen: *Vader in Uw handen beveel ik mijn geest. Gij hebt mij verlost, Gij Heere, Gij God der waarheid!* Het heeft geen nood met u, o mens, indien u, en al was het nog in uw laatste uur, leert inzien dat God alleen God is, en u een mens, een zondaar en niets

meer, en u dan, al was het ter elfder ure nog de toevlucht leert nemen tot Hem, Die sprak: *Vrees niet, geloof alleenlijk*. Dat zeg ik u echter alleen om u tegen wanhoop en vertwijfeling, die u in uw sterven nog zouden kunnen overvallen, een welbeproefd wapen in de hand te geven. Maar geenszins tot gerustheid van het vlees. Want Joab heeft het niets gebaat, dat hij in zijn sterven de hoornen van het altaar aangreep, want Joab had ook geen ander voornemen, dan om, indien hij in het leven gespaard bleef, de hemel te verwoesten, en de hel te verheerlijken.

Maar met u heeft het geen nood, u die arm en ellendig zijt en u boetvaardig op de borst slaat. Ook al staan alle duivelen rondom u om u te verhinderen, tot die ene gerechtigheid de toevlucht te nemen, die alleen voor God geldt, namelijk de gerechtigheid van Jezus Christus! Het heeft geen nood met u, het ziet er voor u zo erg niet uit als u denkt; o arm kind des Heeren. U die daar midden in uw angsten, noden en aanvechtingen de Naam van de Heere Jezus aanroept, die schone Naam, die enige Naam gegeven onder de hemel, waardoor wij moeten zalig worden. Ja! Het is waar, bij ons is niets aanwezig als toorn, vloek, schuld, verdoemenis; maar bij God, in de hemel der heerlijkheid, daar geldt wat anders. Daar is wat anders; daar geldt alleen het bloed van de Heere Jezus Christus, dat ons reinigt van alle zonden. In dat bloed is geopend een verse en levende weg tot de ark van het verbond, tot de troon der genade. Verneem het, o jonge man, o jonge dochter, o volwassene, o oude van dagen, verneem het, dat de weg tot de Troon der genade geopend is door God Zelf. Want door de stervenskreet van de Heere Jezus Christus scheurt het voorhangsel van de tempel van boven naar beneden. Alzo, niet langer gesloten. Maar wijd geopend is de weg tot de Genadetroon voor allen, die naar genade liggen te hongeren en te dorsten! Als ik u zeg, dat hier in de omtrek deze of gene stad is gelegen, en u de naam van deze stad noemt, zult u immers niet in twijfel trekken, of deze stad er werkelijk is. En waarom gelooft u dan niet, als ik u verzeker, dat niets de Heere in de weg staat om u in genade en ontferming aan te nemen? Geen zonde, geen verkeerdheid, welke ook, waarover ge uzelf beschuldigt, kan Hem verhinderen zich over u te ontfermen.

O, mijn oprechtste broeders en zusters! U, die altijd vol vrees bent of u, ja juist u wel genade bij God gevonden hebt, hoe lang zal ik u toch moeten bezweren, dat er bij de Heere geen zweem noch schaduw van toorn is, tegen armen en ellendigen, zo als u? Heeft Hij dan niet gezegd: 'bergen zullen wijken en heuvels wankelen, maar Mijn genade zal niet van u wijken. En het verbond Mijns vredes zal niet wankelen?' En hebt u Hem nog niet gevonden, o vertwijfel niet. Maar blijf Hem aanroepen totdat ook u zeggen kunt: 'ik heb geworsteld, ik heb het ondervonden, nu weet ik het: het voorhangsel is verscheurd, er is geen voorhangsel meer.'

Ook van die laatste stervenskreet van onze Heere geldt het woord uit de 29^e Psalm: *de stem des Heeren is met kracht, de stem des Heeren is met heerlijkheid*. De aarde beefde en de steenrotsen scheurden; waar is het, waar blijft het? Maar och, het menselijk hart is harder dan een steenrots, onbewegelijker dan de aarde, waarop onze voeten staan.

Ach, dat toch geen van u deze geschiedenissen van het lijden en sterven van de Heere Jezus Christus lezen moge, zonder dat ook zijn hart beeft, zoals toen de aarde beefde. En zijn hart verscheurd wordt, gelijk toen de steenrotsen scheurden. Want alles, wat op Golgotha geschiedde, was toch alleen de vrucht van de vrijwillige liefde en genade van de Heere. Maar, al siddert de gehele natuur, de mens blijft, uit en van zichzelf, ijskoud, dood. In zijn hoogmoed en eigengerechtigheid meent de dwaze mens te bezitten, wat hij hebben moet om voor Gods rechterstoel te kunnen verschijnen. Want o, hoe ver meent hij niet al gevorderd te zijn. En wat heeft hij al niet voor wondere

dingen beleefd! Maar. Maar dat kan u alles geen blijvende rust geven, lezer! Maar de levende Heiland en Zijn woord: *het is volbracht!* dat moet in uw hart leven. Persoonlijk moet u vrede met Hem gesloten hebben, persoonlijk Hem ingeplant zijn en Zijn sterkte aangegrepen hebben. Is Hij machtig genoeg om u te helpen of niet? Zijn stem dringt tot in de diepste diepten van het graf.

En het dodenrijk moet terug geven, wat het onbevoegd in zijn macht heeft, want ontslapen heiligen staan op uit hun graven, en uit het graf van allerlei jammer en ellende, waarin u nu al zo lang ligt te jammeren. Zou Hij niet sterk genoeg zijn om u daaruit op te wekken? O, die liefde, die brandende liefde van de Heere Jezus Christus; ze is zó geweldig, zó sterk, zó kostelijk, zó zoet, zó gaarne vergevend, zó mild, zó goed. Het is louter liefde en genade; het is alles begeerlijk, wat aan Hem is! En ons ellendig vlees en bloed heeft Hij willen aannemen. Aan ons is Hij gelijk willen worden in onze uiterste zwakheid en ellende. Al onze zwakheid en ellende heeft Hij op zich geladen!

Welnu, o ziel! Wat dunkt u van zulk een Verlosser? Tot Hem, tot Hem alleen gevlucht met al uw zonden, al uw noden. En u zult het ervaren, Hij is de armen en ellendigen genadig en goed! Want een Heiland van zondaren; dat is Hij!

Daar hangt Hij, de Vorst des levens, die allen het leven geeft, aan het kruis als een lijk, bedekt met bloed en wonden.

En alles zwijgt, alles is stom. Geen priester, geen farizeeër slaat hier op de borst en bekent wat hij gedaan heeft. En toch hebben hun ogen aanschouwd, dat Hij doden opwekte! Maar zo groot is de haat tegen God en de naaste in het hart van een mens! Nog eerder zal een ruw soldaat, nog eerder een onbeschaafde krijgsknecht de waarheid van het heil huldigen, dan een christelijke professor van de theologie.* Verhard, hard als steen wordt de mens van stap tot stap in zijn vermeende kennis van goed en kwaad, in zijn filosofie en waanwijsheid! Die Romeinse hoofdman beefde en roept uit, niet, dat is een zoon der goden - want och, hoe vele en welke afschuwelijke afgoden hadden de Romeinen niet - nee, dat wist hij wel, dat die aan het kruis gestorvene niets met zijn Romeinse afgoden gemeen had; maar hij roept: ***waarlijk deze Man was Gods Zoon! Waarlijk, deze Mens was rechtvaardig!***

Welaan, hongert en dorst u naar de genade, die deze hoofdman te beurt viel. Wilt u ook graag met hem uitroepen: *waarlijk deze is Gods Zoon?* Dan moet u tot de belijdenis komen: *ik ben niet waardig Gods zoon, Gods dochter, Gods kind genaamd te worden. Maar Hij daar aan het kruis, Hij alleen is Gods Zoon, Deze alleen is rechtvaardig.*

Zolang wij menen, ook nog maar één stipje gerechtigheid in onszelf te bezitten; zolang wij menen, dat er na Adams val ook nog maar één vonkje licht in ons is overgebleven, boven hetgeen overgebleven is om ons alle onschuld te benemen, zolang wij dus, en al is het maar met een vezeltje, aan de oude stam van Adam hangen, dan menen wij ook Gods gebod te kunnen houden, al is het dan ook maar gebrekkig. Maar wij vergeten daarbij, dat, wat wij Gods wet noemen, Gods wet niet is. Maar een voor onze onbarmhartigheid en roomse kloosterheiligheid vervormd schaduwbeeld daarvan. Weet u, hoe het bij zulke eigengemaakte nauwgezetheid toegaat? Daarbij viert men de Goede Vrijdag zeer streng, en zet die boven alle andere dagen van het jaar; maar de viering van de dag van de Heere, door de Heere Zelf in het vierde gebod ingesteld, wordt verzuimd, en die dag zelf ontheilgd. Alles wat onder de wet is, is zo gezind.

Daarom verlangde ook de gehele hogepriesterlijke synagoge, dat Jezus van het kruis zou genomen worden. Weggenomen moest Hij worden, weggenomen van het aardrijk,

hoe eerder, hoe beter! Had de Heere hen dan ooit enig leed aangedaan? Ach neen! Maar zij vierden juist een bijzonder, een plechtig feest. En daarop mochten de gekruisigden niet aan het hout blijven hangen.

Daarom baden zij Pilatus, dat de beenderen van de gekruisigden verbroken zouden worden.

Maar, lezer, ziet ge! De beenderen van de Heere Jezus te breken, dat is een werk, dat men nooit gedaan krijgt. Hart en long worden Hem wel doorboord. Maar geheel en onverbroken blijft Hij. Want zo had de Heere Heere eens bevolen van Zijn Paaslam: *gij zult geen been daarvan breken*. Ex. 12:46. En gelijk toen gesproken werd tot het volk Israël: *wel zult gij allen van Mijn paaslam eten, gij mannen, vrouwen, kinderen*, zo zegt de Heere nog: 'u allen, mannen, vrouwen, kinderen, eet vrij van Mijn waarachtig paaslam. Maar geen been zal Hem gebroken worden. Maar een gehele Christus zal Hij blijven, geen halve Christus zult u hebben. Maar een Christus, die om en om is, wat Hij is, namelijk een algenoegzame Borg en Verlosser!'

Niemand had de krijgsknecht bevolen de zijde van de Heere te doorsteken; hij deed het vrijwillig. En toch niet vrijwillig, voor zover het God in de hemel was, die zijn speer bestuurde. Openbaar zou het worden, dat wij mensen, nadat de Heere voor ons gestorven is aan het kruishout, waaraan wij Hem hebben gehangen, nog bovendien met zware hamers aanrukken om Zijn beenderen te verbrijzelen. Maar de Heere zal er Zijn volk wel voor bewaren, dit gruwelstuk en zoveel andere dwaze gruwelstukken ten uitvoer te brengen. Ach, hoe zijn wij allen gezind! Waar Hij, gestorven om onzentwil, aan het kruis hangt, nemen wij nog een speer en doorboren Hem daarmee het hart. Welgelukzalig hij, die met mij instemt in de belijdenis van zijn zonde en schuld! Dan geldt hem, dan geldt ons dat schone woord: *en zij zullen zien, in Wien zij gestoken hebben!* Want dan wordt dat een zaligmakend zien, verbonden met waarachtig berouw, en waarachtig geloof. En waar dat aanwezig is, daar spreekt men met vreugde: *wie is het, die de wereld overwint, dan die gelooft, dat Jezus is de Zoon van God?* Deze is het, die gekomen is door water en bloed, namelijk Jezus, de Christus: niet door het water alleen. Maar door het water en het bloed. En de Geest is het, die getuigt, dat de Geest de waarheid is (1 Joh. 5:5, 6). En in dit bloed is een volkomen betaling, het eeuwige rantsoen voor alle zonden. En het water is het water van de Heilige Geest, het water van de ontzondiging en waarachtige heiliging. Dat vloeit eeuwig voort uit Zijn liefdeshart. En zo is dan het kruis de troon van God, waaruit voortkomt die wonderbare rivier van levend water, die al dieper en dieper wordt, hoe verder u er in voortgaat, totdat u niet meer met uw voeten staat, maar drijft; op genade drijft. En zo gedreven en gedrongen wordt tot de bomen des levens, wier bladeren alle wonden genezen. Ezechiël 47:1-12. Openbaring 22:1, 2.

Daar hangt dan het dode lichaam van de Heere met de doornenkroon op het hoofd, waardoor bloed over Zijn slapen vloeit. Het vloeit ook van de doorboorde handen en voeten. En het bloed en water, dat uit Zijn zijde vloeit langs de speer van de krijgsknecht, vloeit op deze van God afgevalle aarde. Leert deze krijgsknecht boetvaardig op de borst te slaan, dan heeft hij vergeving van de zonde in het door hem gestorte bloed. En komt tot u zelf, o zondaar! En leert boetvaardig op uw borst slaan, en zeggen: *o Heere, hoe dikwijls, hoe dikwijls heb ik U niet het hart doorboord door mijn zonden!* Dan zal Hij u aanzien met Zijn heilige ogen, zodat u ziek wordt van liefde. En nergens heil vindt dan onder de schaduw van Zijn vleugelen.

Daar hangt het lichaam van de Heere Jezus aan het hout, met de gapende wonde in de zijde, waarin de door de storm van de twijfel en van het ongeloof voortgedreven en

voortgejaagde Thomassen hun handen zullen mogen leggen. Bij de goddelozen had men Zijn graf besteld, zij naderen reeds om Hem, de Heilige, op Golgotha bij de misdadigers onder de grond te stoppen. Maar God leeft, God zorgt voor de Zijnen, *en die Mij eren, zal Ik eren*, is Zijn woord in 1 Sam. 2:30.

Daar treedt een eerlijk raadsheer, Jozef van Arimathéa, een rijke man, te voorschijn. God had hem rijkdom gegeven. Maar hoewel hij zoveel goederen bezat, wilde hij toch nog meer bezitten; hij moest bovendien toch nog wat hebben, en dat was hem meer waard dan al zijn geld en goed, dan al de eer en het aanzien hetwelk hij genoot. En dat ene, dat hij begeerde, was het dode lichaam van de Heere Jezus. Hier vroeg hij niet naar geld noch eer, al had hij er ook vroeger naar gevraagd. Want wij lezen, *dat hij zich verborgen hield om de vreeze van de Joden*. Maar nu alles weg is, nu alles in de dood is gegaan, nu treedt hij, de rijke, aanzienlijke man te voorschijn om de dode Heere Jezus te eren. Ja! Ja! Al woedt de duivel nog zo hevig, nochtans God waakt over Zijn kinderen. *En zorgt dat geen been van hen verbroken wordt*. Psalm 34:21. En zijn zij in God waarlijk rijk geweest, zo zullen zij ook in de dood met de rijken zijn, opdat Jesaja 53 vervuld worde aan het Hoofd en aan de leden. Zie, zulk een rijk, aanzienlijk man wachtte op het koninkrijk Gods, op het koninkrijk van Christus. Maar in het verborgene.

Een *eerlijk raadsheer* was hij, want eerlijk maakt de Heere de Zijnen, zelfs voor dat zij voor Hem durven uitkomen; huichelaars zijn zij niet, want zij hebben zelfs van hun jeugd af recht en gerechtigheid lief. Het schijnt ons een waagstuk om voor de Heere uit te komen, een heldenstuk, om maar één woordje voor Zijn waarheid te spreken, als het erom gaat en men lieden tegenover zich heeft, die de waarachtige Heere Jezus niet kennen. Jozef van Arimathéa verstoutte zich, en vroeg om het lichaam van die Gekruisigde, want meer was dat dierbare lichaam niet in de ogen van hen, die het in handen hadden. Een waagstuk, een heldenstuk was het; maar het was de Heere, die er de moed toe gaf. En Pilatus, die van de Heere niets wilde weten, - ach, wie heeft de ware waarheid lief? - waarheid en recht gelden bij Pilatus niet. Maar Jozef van Arimathéa, die rijke, hooggeplaatste, aanzienlijke man kon hij toch zo niet afschepen. En met de grootste beleefdheid en welwillendheid schenkt hij aan Jozef het lichaam van de Heere, dat hij zonder zijn tussenkomst, rustig aan de willekeur van de woeste soldaten zou hebben prijsgegeven. Pilatus weet niet wat hij weg geeft, Jozef van Arimathéa niet, wat hij ten geschenke ontvangt.

De Heere echter werd gelegd in fijn lijnwaad; daardoor heeft de Heere voor ons ook een fijn blinkend gewaad bereid, waarin wij goed geborgen zijn, als de dood komt. En nu werd de Heere in een tuin, in een hof gedragen. In de hof Eden is Adam gevallen. In die hof heeft hij van de verboden boom gegeten. En zo zich zelf en al zijn nakomelingen van de schatten van het eerste Paradijs beroofd! In een hof lijdt Christus, worstelt Hij in den gebede tot den bloede toe! Nu wil Hij ook in een hof begraven worden, en in een hof opstaan en daar aan een Maria Magdalena verschijnen, van wie Hij zeven duivelen uitgeworpen had. In een hof gelukte het de duivel Eva van de levende God af te trekken, in een hof moest Maria haar God en haar Heere terug vinden - en de duivel is overwonnen voor eeuwig! In een hof wil Hij opstaan. Maar ook in alle eeuwigheid in een hof leven; want zo spreekt Hij tot de moordenaar: *heden zult gij met Mij in het Paradijs zijn*.

In een nieuw graf werd de Heere gelegd. Uw graf, mijn graf, waar zal het zijn! Maar Christus' graf moet een nieuw graf zijn. In een rotssteen is het gehouwen, opdat de onmogelijkheid bestaan zou, dat het lichaam door de muren kon verdwijnen. Een zware steen werd er voorgelegd, en des te beter, want hoe vaster gesloten, hoe

vreselijker wordt het graf van de Heere, een ware kruidkamer voor de hel. Sleep vrij balken en grafstenen aan, o wereld en hel! Om Christus te begraven en Zijn graf toe te metselen. Als dit kruid vuur vat, vliegen al uw paleizen en vestingen in de lucht. Dat is van oudsher de vrucht van de opstanding Christi. Maar eerst nadert Nicodémus ook nog. O, laat ons toch niet zo hoogmoedig zijn en van onze ingebeelde hoogte op de vreesachtigen neerzien, die graag vooruit zouden willen en niet kunnen. Wat God in hen aangevangen heeft, zal Hij ook in hen voleindigen. Zie, nu het er op aan komt, nu de waarheid schijnbaar niet zegeviert. Maar alles in de dood schijnt gegaan te zijn, blijven de helden allen thuis, niemand komt om de Heere te helpen begraven. Nu treedt die anders zo vreesachtige Nicodémus te voorschijn en brengt honderd pond aloë en mirre aan, elk pond van ongeveer negentig gulden waarde, dus volle negenduizend gulden. Zoveel had de Heere in Zijn leven nooit bezeten. Maar God eert, die Hem eren, en aan hen, die voor Gods waarheid opkomen en daarvoor sterven, zal het openbaar worden, dat zij een koninklijk volk zijn. En een Koning hebben, Wiens beide het zilver en het goud is. En nu, daar ligt de Heere Jezus in het graf. O, die arme moeder, die arme vrouwen, die Hem uit Galiléa waren gevolgd, zij keren naar huis terug; wat is er nu waar van de gehele geschiedenis? Ook Jozef gaat bedrukt en bedroefd naar huis. Ach, hoe treurig zal het in hun woningen geweest zijn, och, hoe treurig ziet het er niet vaak in onze woningen uit! Hier is de vader, ginds de moeder begraven. En ledig staan hun zetels, de kinderen zijn weggenomen, de zoon is begraven. Alles is dood en begraven. Gods beloften heeft men ook mee moeten begraven, want wat de Heere beloofd had, al mijn tranen, al mijn gebeden, zij waren tevergeefs; zij zijn weer in het graf gezonken. En de vrienden, mijn vrienden, zij zijn teruggekeerd, een ieder tot het zijne! Wat was nu waar van de hele zaak? En nochtans een flauwe schemering blijft in het hart voortglimmen. Nochtans is er iets, dat voortleeft op de diepste bodem van de ziel. Is het hoop? Ik weet het niet; ik kan het niet onderscheiden! Is het verwachting? Ik weet het niet. Is het geloof, geloof aan de opstanding, aan het eeuwige leven? Ik weet het evenmin.

Welgelukzalig gij, die zo heen en weer tobt, welgelukzalig gij, die voortdurend alles uit de handen wordt geslagen. Kent u dan het profetisch woord niet, dat zegt: *dat de Christus al deze dingen lijden en alzo in zijn heerlijkheid moet ingaan?* Kent u dat woord dus niet, dat allen, die in Christus godzalig willen leven, vervolging moeten lijden? Weet u dan niet, dat alle ceremoniën van de wet, alle gereedschappen in de tabernakel er op heen wijzen, dat de weg door lijden tot heerlijkheid gaat. Ach, wij arme mensen, wat weten, wat onthouden wij!

Komt op de Paasmorgen aan de dis van de Heere, geliefden; daar zult u Zijn vriendelijk “goede morgen!” vernemen. Amen.

* Noot

Deze in 1859 door onze schrijver uitgesproken woorden zijn o. a. ook bewaarheid in de onlangs te Göttingen overleden woordvoerder van de moderne theologie in Duitsland, de bekende en door velen hooggeroemde professor Ritschl.

Deze man hield zichzelf voor een groot licht, en meende ook een geheel nieuw licht over sommige gedeelten van de glorierijke geschiedenis van Nederlands kerk en natie verspreid te hebben. Zijn beweringen waren echter voor een groot gedeelte niets dan herhalingen van remonstrantse, in revolutionaire tijden opgekomen beschouwingen, die door de geschiedkundige onderzoekingen van later tijd omver zijn geworpen. Van onze schrijver zei hij niets meer of minder dan: *het is de moeite niet waard deze man in zijn verwarde gedachtegang te volgen!*

Het is te hopen, dat prof. Ritschl in zijn uiterste nog zijn eigen wijsheid als dwaasheid heeft leren verwerpen, en heeft leren hopen op de genade van die zelfde God, op wie onze vaders als arme zondaren hebben gehoopt en met wie zij niet beschaamd zijn uitgekomen. Hij, Wiens genade en ontferming, wiens Woord door de ontslapen schrijver van onze "Schriftverklaringen" zo heerlijk wederom op de kandelaar is gezet, toen bijna niemand er meer naar vroeg. Heeft prof. Ritschl zijn dwalingen niet afgelegd, dan zal de eenvoudige Romeinse hoofdman al zijn vermeende wijsheid beschamen, en tegen hem getuigen in de dag der dagen. En zal hij ondervinden, wat het zegt: licht *duisternis* en duisternis *licht* te hebben genoemd.

21. De wacht bij het graf en de Opstanding⁵

Des anderen daags nu, welke is na de voorbereiding, vergaderden de overpriesters en de Farizeeën tot Pilatus, zeggende: Heer! Wij zijn indachtig, dat deze verleider, nog levende! gezegd heeft: na drie dagen zal ik opstaan.

Beveel dan, dat het graf verzekerd worde tot de derde dag toe, opdat zijn discipelen misschien niet komen bij nacht, en stelen hem, en zeggen tot het volk: Hij is opgestaan van de doden: en zo zal de laatste dwaling erger zijn dan de eerste. En Pilatus zeide tot hen mensen: u hebt een wacht; gaat heen, verzekert het graf, gelijk u het verstaat. En zij heengaande, verzekerden het graf met de wacht, de steen verzegeld hebbende.

En laat na de Sabbat, als het begon te lichten, tegen de eerste dag der week, kwam Maria Magdalena, en de andere Maria, om het graf te bezien. En ziet! Er geschiedde een grote aardbeving; want een engel des Heeren, nederdalende uit de hemel, kwam toe, en wentelde de steen af van de deur, en zat op dezelve. En zijn gedaante was gelijk een bliksem, en zijn kleding wit gelijk sneeuw.

Matthéüs 27: 62-66 en 28: 1-3

Mijn geliefden!

De omstandigheden, waaronder de Heere Jezus Christus Zich op de dag van Zijn opstanding geopenbaard heeft, en aan de vrouwen is verschenen, liggen in het geschiedverhaal der opstanding, zoals die bij de vier Evangelisten beschreven zijn, enigszins verstrooid. Wij willen trachten de geschiedenis van het op die dag gebeurde, zoveel mogelijk, van stap tot stap na te gaan. Niet tot voldoening van een ijdele nieuwsgierigheid, maar opdat het gehele verhaal van des Heeren opstanding ons een bron van bemoediging en vertroosting zij en opdat de vrome leer, ook in de donkerste nacht van nood en ellende, niet te vertwijfelen. Maar met opgericht hoofd zijn Heere en Zaligmaker uit de hemel te verwachten.

Toen het laat na de Sabbat begon te lichten, op de eerste dag van de week, begaven de vrouwen, waarvan wij ook in Matthéüs 27: 55 en 56 gewag vinden gemaakt, zich op weg naar het graf, beladen met specerijen, die zij hadden meegenomen om het lichaam van de Heere nog meer te balsemen dan het reeds geschied was. Op de weg spraken zij er met elkaar over, wat zij toch zouden aanvangen met de grote steen, die op de mond van het graf lag, want dat er wachters bij het graf waren geplaatst, wisten zij nog niet. Onder die vrouwen, die daar zo treurig en bezwaard voortwandelden, was er zeker geen die zo treurig en bezwaard was als Maria Magdalena. Zij was immers vroeger van zeven duivelen bezeten en de Heere had haar daarvan verlost. Maar ik behoef u wel niet mee te delen, hoe de gehele hel nu weer losgebroken zal zijn in haar hart, nu zij al haar heil in het graf had zien verzinken. Een vrouw, die door zeven duivelen gedreven is, is geen beminnelijke, zachtmoedige, bedaarde vrouw. Maar een diep rampzalige, des te meer rampzalig naarmate zij licht genoten heeft en dat licht weer voor haar is ondergegaan.

Toen de vrouwen bij het graf gekomen waren, zagen zij, dat de steen afgewenteld was. Maar in plaats van zich daarover te verheugen, zijn zij in haar droefheid zó blind, dat zij denken: "Ach, nu is alles uit en gedaan! Tot nu toe konden wij het dode

---

⁵ Overgenomen na de dood van de auteur, uit *Paasblaadje voor het jaar 1891*

lichaam van de Heere tenminste nog zien, ons daaraan verkwikken en dat balsemen. Maar nu is het gestolen en verdwenen uit onze ogen."

Want wat was er gebeurd? Tevergeefs hadden de Hogepriester en de zijnen zich in die nacht op hun legersteden neergeveld om rust te vinden en vroeg in de morgen vergaderden zij om te beraadslagen, en begaven zich tot Pilatus, die zij gezamenlijk verzochten, een wacht bij het graf van de Nazarener te plaatsen. "Want", zeggen zij, "nu is Zijn lichaam in de macht van Jozef van Arimathéa gekomen, die behoort immers ook tot zijn discipelen en die kon zijn medegenoten wel in de hof binnenlaten om het lichaam van de verleider te stelen en dan alom te verspreiden, dat Hij is opgestaan. Gebeurt dit, dan is al onze moeite tevergeefs geweest, dan triomfeert de leugen immers en, eerwaarde broeders! De waarheid moet gehandhaafd, ten koste van alles!"

Ach, evenmin als Pilatus een god had, evenmin hadden de Farizeeën er een, van de levende God wist de een noch de ander, zij wisten alleen van soldaten. Pilatus verveelde de hele zaak van Jezus van Nazareth, zij streed hem tegen de borst, bij zichzelf dacht hij: "nu, uw vrees heeft ook niet veel te beduiden, gij ellendige huichelaarstroep!"

Hij wijst er op, dat zij zelf een wacht hebben en veroorlooft hun, om er van af te zijn, het graf te laten bewaken: u hebt een wacht, zegt hij, verzekert het graf, zoals u het verstaat. "Zie zo!" denkt hij, "nu is Jezus van Nazareth dood en begraven." En zo denkt de hele wereld ook, hij ligt in het graf, een grote steen er bovenop, wachters bewaken het graf, nu hebben wij rust, die komt nooit meer te voorschijn! O, hoe zal toen de hel gejuicht hebben en als het haar toegelaten was, zou zij nog grotere rotsblokken op het graf van de Heere hebben geworpen. Ja, zo juicht de gehele hel: "Hij is dood, nooit komt Hij weer uit het graf, dood is Hij en dood blijft Hij."

Maar plotseling, vroeg in de morgenstond, voordat het begon te lichten, was Hij opgestaan, met wie ieder meende afgerekend te hebben en als was voor het vuur, zo versmelt de ganse schaar van wachters voor Hem, die Zijn Christus, die Zijn waarheid niet in het graf laat blijven, al is die ook met schande beladen, met de hoon van de gehele wereld overdekt, in een vergeten hoek geworpen.

Als des Heeren tijd daar is, weet Hij wel de gehele wereld, als huichelaars aan het licht doen komen en als de waarheid uit het graf opstaat, als die blinkende Zon door de wolken breekt, dan wordt zij herkend door allen in wier harten gebaande wegen zijn! Plotseling bewoog een aardbeving de grond, een engel daalt van de hemel, en heft de zware steen van de mond van het graf op, als ware die maar een dunne plank geweest en zet zich op die steen neer als op een zegeteken! Zo is die zware en vreselijke steen een profeet des levens geworden en kan het arme volk des Heeren zeker zijn, dat de overwinning over hel, dood en graf. Ja, over elke vijand, hun verzekerd is. De wachters, anders dappere soldaten, worden van schrik als doden en zo verwijdert God de Heere hen allen van het graf. Hier in deze schone hof, mogen geen honden meer zijn, geen ruwe soldaten, die de arme, bedrukte vrouwen, zouden verschrikt hebben, die vrouwen, die des Heeren oog op hun weg naar het graf zo trouw bewaakte, hoewel zij niets van Hem gewaar werden en in hun druk meenden te vergaan.

Daar nadert Maria Magdalena het graf, zij ziet, dat de steen afgewenteld is, ook zij heeft zeker de aardbeving wel bespeurd. Maar van wat er verder is voorgevallen, weet zij niets. Uit Johannes 20 weten wij, dat zij, de steen van het graf weggenomen ziende, en menende, dat zij des Heeren lichaam gestolen hadden, wegliep en tot Simon Petrus

kwam en tot Johannes, de discipel, die Jezus liefhad, om hun mee te delen, wat zij gezien had.

Petrus, zo lezen wij, Joh. 20: 3, dan ging uit en de andere discipel, en zij kwamen tot het graf. Johannes loopt sneller dan Petrus, komt eerst tot het graf en als hij neerbukte, zag hij de doeken liggen; hij ging er evenwel niet in. Zo verlaat hij het graf weer en vertelt alles wat hij heeft gezien, aan Petrus, die iets achteraan kwam. Die ging in het graf en zag niet alleen de doeken liggen maar ook de zweetdoek, die op des Heeren hoofd was geweest, zag hij niet bij de doeken liggen. Maar in het bijzonder op een andere plaats samengerold.

En nu! Welke gevolgtrekking maken zij nu uit dit alles? Geen andere dan deze: ja, wat Maria ons gezegd heeft, is waar! Des Heeren lichaam is weggenomen. Daartegen is niets te doen. Wij moeten nadere opheldering afwachten om te kunnen zeggen, waar het lichaam onzes Heeren heen gekomen is. Maar dat is maar al te waar, hier in dit graf ligt Hij niet meer! Zie nu eens die wijze mannen met hun koel, beredenerend verstand! Ach, als de Heere er niet voor zorgt, dat ons evenals de moordenaar, voortdurend de benen verbrijzeld worden, dan weten en verstaan wij niets van de waarheid Gods, al menen wij die van buiten te kennen. Dat zijn nu de twee uitverkoren discipelen, Petrus en Johannes. Petrus, die eens gezegd heeft: "Heere! tot wie zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens." Hier in de hof, bij het open graf, heeft hij alles vergeten, wat hij ooit omtrent de waarheid Gods geleerd had, de gehele Heilige Schrift, die er overal van getuige dat Christus op zou staan uit de doden. Ja, het gehele mondelinge onderricht des Heeren, die het hun zo vaak verkondigd had, dat de Zoon des mensen na Zijn smartelijke en smadelijke dood zou opstaan uit het graf! En Johannes begreep ook niets van de gehele zaak en geloofde wat Maria hem verteld had, dat namelijk het lichaam van de Heere gestolen was.

Maar ligt de zaak bij ons anders, geliefden? Ach, wij arme mensen! Als wij bij mooi weer en zonnenschijn met ons scheepje uitzeilen op de wijde zee, dan zijn wij zo wijs en voorzichtig, kunnen ook goed acht geven, menen tenminste dat wij goed kunnen acht geven, en ook werkelijk geven, op roer en kompas. Maar o wee, als de storm zich verheft, dan verstijft ons het bloed in de aderen en wij zijn al onze wijsheid kwijt. Ach, wij arme mensen weten vaak alles zo goed, vinden ook de heerlijkste troostgronden om ook anderen te troosten. Maar als het kruis onszelf treft, dan begint het van binnen te woelen en dan weerklinkt het van de wanden des harten: *Is dat nu Christus?* Is dat nu des Heeren trouw en belofte? Is dat nu Zijn weg? En dan komt er nog die veel bangere vraag in ons hart op: is Christus wel werkelijk uit de dood opgestaan? En zo ja, is Hij dan wel voor mij opgestaan? Is Hij wel mijn Christus? Ach, te midden van zulke geestelijke stormen vergeten wij het Woord des Heeren en missen uit onszelf alle kracht om ons daaraan vast te klemmen.

Wat zouden zij nu verder doen die arme discipelen, die Petrus en Johannes, wat bleef er verder voor hen over? Treurig en terneergeslagen staan zij daar. Alle heerlijkheid en schoonheid der natuur kan hen niet troosten als het van binnen nacht en duisternis is. De jongeren keren naar Jeruzalem terug. Maar, lezen wij Johannes 20: 11: *Maria stond buiten bij het graf, wenende. Toen zij bukkende in het graf keek, zag zij twee engelen in witte klederen bij het graf zitten, een aan het hoofd en een aan de voeten waar het lichaam van Jezus gelegen had.* Het waren heerlijke gestalten, als van cherubijnen, die uitgezonden waren om het lege graf van de Heere met hun vleugelen

te overschaduwen. Maar Maria Magdalena geeft weinig acht op deze blinkende gedaanten; bitter wenend blijft zij tegen de harde rots leunen.

"Vrouw! Wat weent gij?" Zegt de ene engel tot haar. Maar de arme Maria bespeurt niet eens dat het een engel is, die met haar spreekt, en zij schijnt het niet ter hart te nemen. Geen engel, geen vriendelijk lachende morgenzon, geen blinkende klederen kunnen haar ziel verkwikken, haar kan niets helpen dan Jezus alleen en die ontbreekt haar. In haar diepe smart antwoordt zij: *omdat zij mijn Heere hebben weggenomen, en ik weet niet, waar zij Hem gelegd hebben!* Vers 13. Zij blijft staan waar zij staat en weent tot zij niet meer wenen kan en in dit wenen, dat maar korte tijd duurt, was een eeuwigheid van smart en jammer opgesloten.

Men moet het ervaren hebben om te weten hoe diep de troosteloosheid en het zielslijden is, als men Jezus gevonden en Hem opnieuw verloren heeft. Men was gered, uit de diepste ellende opgetrokken, men had vol vreugde uitgeroepen: *ik geloof Heere! kom mijn ongeloof te hulp!* O, hoe blauw was toen de hemel, welke heerlijke dingen zag toen het zielsoog, hoe juichten toen hemel en aarde, hoe fonkelden toen de sterren! En plotseling was alles weer weg en alle machten van de afgrond, alle duivelen uit de hel, stormden los op het arme aangevochten gemoed. Zie, dan staat zo'n ziel ook treurig daar, evenals Maria Magdalena bij het ledige graf en weent zich bijna dood. Ja, daar stond nu die ongelukkige vrouw, hoe kon zij ooit geholpen worden.

Ja, hoe word ik geholpen in mijn droefheid en harteleed? Vraagt zo menig voortgedreven en voortgezweept hart! Daar ziet Maria Magdalena (zij was in deze hof niet bekend, naar het schijnt) plotseling een man staan en denkt: o, dat is zeker de hovenier van Jozef van Arimathéa, die wil ik eens ondervragen, want het is immers wel mogelijk, dat Jozef zelf het lichaam van de Heere naar elders heeft laten overbrengen.

Plotseling richt deze vermeende hovenier dezelfde vraag tot haar, die ook de engel haar deed: *"wie zoekt gij?"* en zij antwoordt: Heer, als u Hem weggedragen hebt, zeg mij, waar u Hem gelegd hebt en ik zal Hem wegnemen.

En twee woorden worden uitgesproken: "Maria" en "Rabbouni!" ... En weg is de treurigheid en zij zinkt aan Zijn doorboorde voeten. Hij leeft, Hij leeft voortaan, mijn Goël, mijn Verlosser!

Nu vreest zij niet meer voor de zeven duivelen, want al vielen die haar opnieuw aan, nu heeft zij de enige Slangenvertreder bij zich, die ze allen wel onder de voet weet te houden en te doden. Maar de Heere spreekt heel vriendelijk tot haar: *Raak mij niet aan, want ik ben nog niet opgevaren tot Mijn Vader; maar ga heen tot Mijn broeders en zeg hun: Ik vaar op tot Mijn Vader en tot uw Vader, en tot Mijn God en uw God!* Maria Magdalena ging en boodschapte de discipelen, dat zij de Heere gezien had, en dat Hij haar dit gezegd had. Joh. 20: 17, 18. En Markus 16: 9 lezen wij: *En als Jezus opgestaan was, des morgens vroeg, op de eerste dag der week, verscheen Hij eerst aan Maria Magdalena, uit welke Hij zeven duivelen uitgeworpen had.*

Uit het 16de hoofdstuk van Markus vers 1 lezen wij, dat behalve Maria Magdalena en Maria, de moeder van Jakobus, die Matthéüs "de andere Maria" noemt, ook nog andere vrouwen in de vroege morgenstond zich met haar hadden op weg begeven naar Jozefs hof om het lichaam des Heeren te balsemen. Volgens Markus 16: 1 was dit o.a. Salóme, en bij Lukas (Lukas 24: 10) vinden wij ook Johanna genoemd, de vrouw van Herodes' rentmeester, een zeer rijke vrouw. Deze allen was het om rust, om vrede, om troost te doen, in hun diepe droefheid over des Heeren dood. Maar hoe vreemd zal het

hen om het hart geweest zijn, toen zij in de hof kwamen! Welk een rust, welk een vrede ademt hier alles! Maar het hart der vrouwen was vervuld van angst en vrees, want zij denken aan de grote steen, die op het graf ligt, en er zijn geen mannen bij haar, die haar konden helpen de steen van het graf te wentelen.

Toen zij het graf bereikt hadden, steeg haar angst en schrik nog hoger, want er lag geen steen meer op het graf en zij denken: *o, wij ongelukkige vrouwen, het dode lichaam van de Heere is weg!* Want zo gaat het in de werkelijkheid van het leven toe: waar de Heere ons zeer nabij is met Zijn hulp, daar denken wij, aan onszelf overgelaten, aan niets, dan aan ondergang en dood. Waar Hij bezig is het een en ander tot stand te brengen, tot verheerlijking van Zijn grote Naam en Zijn eeuwige trouw, en waarheid, daar buigt Hij ons diep in het stof neer, zodat wij denken: *er is voor mij geen heil meer in eeuwigheid.* Plotseling verschijnt aan deze vrouwen een jongeling met blinkende klederen; wat moet dit beduiden? Zullen zij gedacht hebben en hun harten zullen nog banger geklopt hebben.

"Maar geliefde zusters! hebt u dan nooit gelezen, dat een wit kleed geen rouw maar overwinning beduidt?" Maar och, zij zijn dit alles vergeten, want bij die blinkende heerlijkheid en zuiverheid van de engel voelen zij nog dieper, dat zij niets zijn en hebben dan zonde en ellende, en dat zij de eeuwige verdoemenis hebben verdiend. Maar de hemelse jongeling roept hun toe: *"Vreest gijlieden niet, want ik weet, dat gij zoekt Jezus, die gekruisigd was."* Niet waar? Die zoekt u en in het binnenste van uw ziel spreekt u:

*"Geef mij Jezus, of ik sterf,
Buiten Hem is 't zielsverderf."*

"Gij zoekt Jezus de Nazarener, de door allen verworpene en gesmade, voor wie ge u niet schaamt. Maar het luide bekent: Hij is veel schoner dan de mensen! "Maar, lieve zusters, hier is Hij niet!"

" Niet?"

" Nee! Hij is opgestaan, ziet de plaats waar de Heere gelegen heeft. Blijft nu echter hier niet langer staan. Maar spoedt u naar Zijn jongeren en deelt hen mee, dat de Heere is opgestaan. En ziet! Hij gaat u voor naar Galilea, dáár zult u Hem zien. Ziet! ik heb het ulieden gezegd!"

En terstond spoeden de vrouwen zich naar Jeruzalem om deze blijde tijding aan de broeders mee te delen. O, hoeveel zullen zij op die weg te bespreken en te overleggen gehad hebben! Bijvoorbeeld: "ware het toch niet beter, eerst de Heere Zelf op te zoeken, dan konden wij toch nog veel beter getuigenis ervan afleggen, dat Hij leeft, dan nu, dat onze ogen Hem nog niet zagen?" Anderen konden alleen juichen van vreugde.

En terwijl zij zo voortgingen, ontmoette Hen de Heere Zelf en sprak tot haar: Wees gegroet! En zij, tot Hem komende, grepen zijn voeten en aanbaden Hem. Maar Hij sprak: *Vreest niet! gaat henen, boodschapt mijn broeders dat zij heengaan naar Galiléa, en daar zullen zij Mij zien.* Matthéüs 28: 10.

Hebt u het vernomen, geliefden, hoe de Heere degenen noemt, die Hem van de Vader zijn gegeven? Hij noemt ze: "Zijn broeders." Hebt u het gehoord waar Hij Zich wil laten vinden? "In Galiléa", in het land der zonde en des doods.

En nu, mijn geliefden, ga nog eens een ogenblik mee naar het grote Jeruzalem. Daar kunnen wij zeker in menig armoedig vertrekje binnentreden, waarin òf een zieke weduwwrouw troosteloos neerzit, òf enige van alle verlaten wezen hopeloos samen

zitten, òf één of andere eenzame, diep verzonken in rouw en smart, en zij roepen wenend uit: "Jezus is gekruisigd en gestorven; wat is nu nog waar?"

Ach, hoe vele onbekende zielen, die Hem gekend hadden, hoe vele rechtvaardigen - zeker meer dan vijftig, geloof dat maar vast, anders was die goddeloze stad reeds lang omgekeerd geweest - leefden hier en daar verstrooid binnen de muren van Jeruzalem! En plotseling zagen velen van hen een hemelse verschijning, en in waarachtige, menselijke gedaante verschenen aan deze ongelukkigen lang ontslapen heiligen om hun troost en bemoediging toe te spreken. En het zal ook toen wel geklonken hebben: *Vreest niet!* De dood is teniet gedaan: noch dood, noch rouw, noch nood kan u meer vasthouden in de kuil der wanhoop, want het bloed van Gods Lam vermag alles, dat wast ons rein van al onze zonden. Wij lezen hiervan Matthéüs 27: 52, 53: "En de graven werden geopend, en vele lichamen der heiligen, die ontslapen waren, werden opgewekt. En uit de graven uitgegaan zijnde, na Zijn opstanding, kwamen zij in de heilige stad en zijn velen verschenen."

Terwijl dit alles nu voorviel, waren ook de soldaten, die als wacht bij het graf waren gesteld, in de stad teruggekeerd. Zij komen vol angst en kloppen aan, aan het hogepriesterlijke paleis, want naar Pilatus, de Romeinse landvoogd, durven zij niet heen, daar zij eerst van schrik als doden waren geworden en daarna lafhartig waren gevluht. Misschien zal de heilige kerkvader zich eerst wel niet graag in zijn morgengebed hebben laten storen, waarin hij zeker de God Israëls van ganser hart zal gedankt hebben dat die verleider uit Galiléa nu eindelijk in het graf lag, en dat er nu wel spoedig geen spoor meer zou te vinden zijn van die gehate sekte der Nazareners.

Maar de soldaten houden aan, zij moeten de hogepriester spreken. "Nu" zegt deze "wat is er gebeurd?"

Sidderend en bevend staan die dappere krijgsknechten daar, voor Kájafas en zijn medegenoten en vertellen wat er in de afgelopen nacht geschied is. De Hogepriester wil hun echter alles uit het hoofd praten en zegt: "Julie hebben zeker teveel gedronken en daardoor diep geslapen en zware dromen gehad!"

"Nee, nee, heilige Vader" antwoorden zij, "wij hebben onze plicht trouw vervuld, wij hebben niet geslapen, wij waren volkomen wakker, en zoals wij het u vertellen, is het ook geschied; o, het was vreselijk!"

En de Hogepriester: "nu, ik wil u niet tegenspreken, ik wil aannemen, wat u zegt. Maar zie, u bent niet geheel vrij van bijgeloof en houdt u wel eens op met toverij, u verbeeldt u zeker, spooksels gezien te hebben."

"Nee, nee, dat waren geen spooksels! Wij hebben het duidelijk gezien, hoe de steen afgewenteld werd, zonder de minste moeite, wij hebben het gezien, hoe een engel van de hemel nederdaalde, wiens gestalte was als een bliksem en hoe hij zich op die grote grafsteen nederzette."

De hogepriester, geen raad wetende met de zaak, wendt zich nu tot de andere priesters, zeggende: "wat zullen wij toch beginnen, eerwaarde broeders, met deze koppige soldaten?" En zich weer tot deze wendende: "het is toch mogelijk, dat jullie je bedrogen hebben; in ieder geval mag er niets van uitlekken. Vertel maar, dat u geslapen hebt en dat Zijn jongeren gekomen zijn en Hem hebben gestolen. Met de landvoogd zullen wij de zaak wel in orde brengen. Want zie je, de godsdienst loopt gevaar! Jullie zijn toch brave, eerlijke mensen, wilt u ons niet behulpzaam zijn, de godsdienst in stand te houden? En zó het gehele volk te redden? Denkt toch welk een bloedbad ervan zou komen!"

En gij, mijnheer de penningmeester, hier hebt u de sleutel van de geldkist, sluit die eens spoedig open en geef deze dappere, wakkere en oppassende soldaten eens een goede som geld."

"Wat" zeggen de soldaten, terwijl zij een stap terugtraden, "zouden wij geld aannemen?" Maar het eind was, toen maar eerst de hoofdman gewonnen was, zij zelfs graag het geld opstreken en eenvoudig overal gingen verhalen, dat zij nergens van wisten, dat zij geslapen hadden. Welk een schande voor hen, dit te vertellen! Zo weet de duivel zich altijd te helpen. Zo helpt de gehele wereld zich, zij weten niets van waarheid, en met goud en zilver moet alles samen gelijmd en samen gebonden worden.

Mijn geliefden! Wenden wij onze blikken van dit toneel af en laat ons nog een blik werpen in de hof, waar het graf was. Toen de engelen bij het graf aan de vrouwen verschenen, zeiden zij ook nog tot haar: *wat zoekt gijlieden de Levende bij de doden? Hij is hier niet. Maar Hij is opgestaan. Gedenkt hoe Hij tot u gesproken heeft, als Hij nog in Galiléa was, zeggende: de Zoon des mensen moet overgeleverd worden in de handen der zondige mensen en gekruisigd worden, en ten derden dage opnieuw opstaan.* Luk. 24: 5b-7.

Dat vernamen Johanna en de overige vrouwen en hun smart was gestild en zij zeiden: "ja, dat is toch ook waar!"

En, geliefden! laat ons ook spreken met haar: ja, het is voorzeker waar, geen dood kan mij meer binden, geen graf kan mij meer houden, geen toorn mij meer in de afgrond werpen! Laat de gehele wereld maar komen en een zware grafzerk op mijn graf wentelen; laat de duivel opnieuw op mij afkomen om mijn arme ziel te verslinden, mijn ziel, die door Jezus verlost is, ... geen nood, nee! Want Jezus is opgestaan uit de dood! Amen.

22. DE VERHOOGDE KONING

“Ziet! Ik ben met ulieden al de dagen tot aan de voleinding der wereld.”

Matthéüs 28: 20.

Het is mij een behoefte, mijn Geliefden, in dit avonduur eens niet in beeldspraak of gelijkenissen. Maar in ronde, open woorden met ulieden te spreken.

Onze dierbare en hooggeloofde Heere en Heiland Jezus Christus, onze grote God en Zaligmaker, leeft, en is gezeten aan de rechterhand van de Vader. Hij hangt niet meer aan het kruis, Hij sterft ook niet meer. Maar Hij leeft tot in eeuwigheid. Een Hogepriester naar de ordening van Melchizédek. Hij is alle hemelen doorgestaan met Zijn eigen bloed; en nu staat Hij voor de troon van de Vader als eeuwige Hogepriester en Advocaat voor de Zijnen. Hij leeft en zit aan de rechterhand van de Vader als de verhoogde Koning en Middelaar van Zijn volk! En zo kan Hij ons zien, kan Hij ons horen, kan Hij ons verstaan en kennen. En voor Hem is niets verborgen, geen list, geen zonde, geen och, en geen ach, geen tranen, geen smarten, geen zwakten. En al is Hij opgevaren tot de rechterhand van de Vader, toch heeft Hij tot de Zijnen gesproken: “Ziet! Ik ben met ulieden al de dagen tot aan de voleinding der wereld.” Omdat Hij nu leeft, is Hij allen, die Hem van de Vader zijn gegeven, nabij, van de moederschoot tot het graf; Hij is nabij de kleine en de grote; de grote en de kleine. Zo is Hij de eeuwige trouwe Herder, die zoekt, die voortdurend zoekt het verloren schaap, en als Hij het gevonden heeft verheugt Hij zich, legt het op Zijn schouder en draagt het naar huis tot Zijn Vader, waar de ware schaapskooi is, de ware weide, het ware groene gras!

Terwijl Hij zo als Koning verhoogd is, heeft toch Zijn volk van deze verhoging eigenlijk geen begrip. Maar de kracht van Zijn verhoging verheerlijkt Hij in hen, zonder dat zij het zelf weten. Terwijl zij door nood en vertwijfeling heen moeten, verheerlijkt Hij Zijn macht in Zijn kinderen, zonder dat zij het gevaar, waarin zij zich tegenover de vijanden bevinden, recht bespeuren. Maar bij de Zijnen, bij Zijn armen en ellendigen, vertoont Hij zich het liefst, zoals Hij het troostvolst voor hen is, dat is, in de gedaante van Zijn allerhoogste liefde, in de gestalte van het kruis, zodat Hij voor de Zijnen de littekenen in Zijn handen en voeten en in Zijn zijde nooit aflegt; nooit aflegt de doornenkroon; en nooit aflegt Zijn naam: Jezus van Nazareth. Dat doet hij nooit, omdat allen, waarvan Hij spreekt: “Zie Ik en de kinderen die Gij Mij gegeven hebt”, zonde hebben. En daar zij nu voortdurend zonde hebben, voortdurend onrein zijn, zo hebben zij ook voortdurend reiniging van node. En zij kunnen, noch zullen zich door iemand anders laten reinigen dan door hun Heere alleen; Die moet het doen. En als Hij iemand rein wast, dan geeft Hij hem ook vrede, waarachtige rust in het binnenste. Dat kunnen alle andere zuiveraars van de arme ziel niet schenken. Graag wil ik u zeggen, wat Hij hebben wil. Hij wil het hart hebben, en dat wel juist zóals het is. Hij is een goed Geneesheer, Hij wil het hart onvoorwaardelijk hebben; Hij wil dat wij Hem het hart (wij weten maar al te goed wat daar uit voortkomt) geheel en al overgeven zo als het is. En met het hart ook ons gehele lichaam zoals het is. En met dat lichaam onze gehele weg en wil, zodat wij tot een nul worden, en Hij alleen ALLES wordt.

Hoe komt nu een mens er toe de Heere Jezus zijn hart te geven?

Wel! Dat is nu toch een kinderachtige vraag!

Ik vraag u: hebt ge uw hart reeds aan de Heere Jezus gegeven, zodat u weet: ik heb het niet meer; Hij heeft het? Met minder kunt u niet toe; men kan met al de weldaden, die

de Heere Jezus verworven heeft, toch niets beginnen, want het zijn immers alleen weldaden en schatten, waarvan wij eerst vóór en ná gebruik leren maken, *als wij in Hem, en Hij in ons is*. De ganse hemel, de vergeving der zonden, leven en zaligheid, ja, alles wat een mens maar bedenken kan van hulp, van troost, van uitredding, het heeft toch alles geen waarde, als wij Hem niet hebben. Als wij Hem niet door een waarachtig geloof zijn ingeplant, als wij in de diepste grond van het hart niet met Hem verenigd zijn, als wij Hem niet hart en hand hebben geschonken! Met de duivel kan de mens een prachtige hemelvaart doen. Maar ten laatste wordt hij toch met al het heerlijke, dat hij meende te hebben, van zijn ingebeelde hoogte neergestort. Met de Heere Jezus kan men de verschrikkelijkste hellevaart beleven. Maar al is de weg, die Hij met ons houdt, ook nog zo diep, uiteindelijk komt men er toch door, er toch uit!

Wat vroeg ik ulieden daar zoëven? Bent u uw hart aan de Heere Jezus kwijt geraakt? Hebt u Hem zonder enig voorbehoud hart en hand gegeven? Hebt u uw zonde gevoeld, ja hebt u nog zonde? Bent u een groot zondaar voor Hem geworden? Hebt u Hem nageweend? Weent u Hem nog na? Volgt Hem zoals de Kanaänese vrouw, zoals de melaatse, die luid riep: "*Heere! Indien Gij wilt, Gij kunt mij reinigen?*" Het is zeker waar, in aanvechting geven wedergeboorte en bekering geen vaste steun. Maar zonder bekering, zonder wedergeboorte komt u toch niet in het koninkrijk der hemelen. Daar is het geen droom. Maar waarachtige, hartveranderende genade die het hart, het stenen hart, verbroken en verbrijzeld heeft. Dat is onmisbaar voor de mens! Wie wedergeboren en bekeerd is zal daar zeker niet op steunen. Maar wat niet geboren is leeft niet, wat niet geboren is denkt niet; en wat niet wederom geboren is, leeft en gelooft niet; het lijdt en verdraagt niet. Wie geen genade kent, wordt misschien als hoog geestelijk aangezien en gegroet, totdat alles veranderd zodra de waarheid hem in de weg treedt. Dan slaat men de Heere aan het kruis, stoot alles van zich af, keert terug in de wereld, en stort zich liever in alle onvrede en onrust, dan dat men de wapens aflegt.

Zie nu eens toe, geliefden! Is het genoeg, dat wij het lijden en sterven van onze dierbare Heere en Heiland wekelijks of elke dag des Heeren, het zij in beeldspraak en gelijkenissen, het zij wezenlijk, beschouwen; of moeten wij niet voor onszelf daar iets aan hebben? Wat er aan hebben, niet in die zin alleen, dat men zegt: *wel, dat was een mooie preek! Dat was schoon getroffen!* Maar er in die zin wat aan hebben, dat men Hem vindt, die ter rechterhand van de Vader verhoogd is; en Die Zijn eeuwige liefde verheerlijken wil aan arme, verloren zondaren. Beeldt u toch niet in, dat u allen Hem gezocht, allen Hem gevonden hebt. Het is geheel iets anders waarheid te hebben gevonden en te horen, dan Jezus te hebben gevonden. De mens stelt zich zo licht tevreden, omdat hij zijn steun vindt in de zichtbare dingen. Ach, dan kan men christelijk en gelovig zijn. Kan zelfs nu en dan liefhebben. Maar het blijft alles toch bij het oude, het hart is niet verbroken en gesmolten voor God; eigen weg en eigen wil houdt men vast en men is verkeerd, terwijl men meent bekeerd te zijn.

Wij hebben in de laatste tijd verschillende geliefde vrienden ten grave geleid, en het duurt nog zó of zó lang, dan zijn ook wij niet meer hier. Wat is nu troostvoller en lieflijker dan te kunnen denken: *Ik heb een Heiland! Mijn Heiland. Hij is de mijne, de mijne voor eeuwig!* Maar och, dat zeggen de onbekeerden zo spoedig, die zijn daar zo spoedig mee klaar, dat is bij hun een uitgemaakte zaak, daar mag geen bedenking tegen opkomen of uitgesproken worden.

Bij degenen echter, die naar genade hongeren en dorsten, zit het zo diep in de ziel: Zou dat waar kunnen zijn? Zou Jezus mijn Heiland zijn? Bent u ook mijn Jezus? Zie, zulk een ziel heeft zoveel zonden, die voor haar rekening liggen. Zij weent: ‘och, mijn God! Als ik dat bedenken, wat ik mijn leven lang begaan heb, en nog ben, dan weet ik niet waarheen mij te wenden!’ De onbekeerden weten dat wel beter. Maar de waarachtig bekeerden en de begenadigden, die weten niets. Ja! Zij weten: de Heiland heelt! Maar, kan Hij ook mijn Heiland zijn? Kan Hij ook mij genadig wezen? Zou het mogelijk zijn, dat Hij ook mijn zonde op Zich geladen, gedragen, verzoend heeft? Is het waar! Wil Hij ook mij wassen van mijn zonden? Zo kruipt men Hem na, ja! Het koningskind kruipt Hem na, als ware het een bedelkind, en bedelt om genade; om *genade!*

Ach, mijn Geliefden! Voordat wij sterven, moeten wij het toch weten, persoonlijk weten, u en ik, we moeten het weten of onze grote schuld uitgedelgd is! Of deze rekening, - waaronder u en ik met ons eigen bloed willen ondertekenen, dat wij de eeuwige dood verdiend hebben, - of deze rekening met Zijn bloed betaald is of niet. Ja, het is niet genoeg dat zo te zingen. Maar het moet ook in mijn hart gezonken zijn! Het handschrift is geschreven en alles is betaald, en zo het mij niet in het hart is gezonken moet het er nog in zinken. Het lijden van de Heere Jezus Christus is louter zoetheid, louter heerlijkheid, louter balsem wat er aan is; alles, alles volkomen geschikt om elke traan af te drogen en elke, ook de felste smart, te stillen! Het lijden van de Heere Jezus stilt de treurige ziel, zoals een wenend kind vertroost wordt met een stukje suiker! O, het lijden van de Heere Jezus is zoeter dan suiker, honing en honingzeem! Maar die zoetheid wordt alleen gesmaakt in het verborgene. Wat daar de verlegen, bekommerde, aangevochten, hard geplaagde ziel geniet, laat zich met geen woorden beschrijven! Wij moeten gemeenzaam worden met de Heere, ons aan Hem gewennen. Ik begrijp niet, hoe een mens zich eeuwig met de Heere in het Paradijs kan verheugen, als hij zich hier niet aan Hem gewend heeft, hier niet met Hem op en neer gegaan is, niet met Hem geleefd heeft, zich niet met Hem heeft neergelegd en niet met Hem is opgestaan, om met Hem alles te genieten. Dit is een geloofsstuk, ja. Maar het is niet een geloofsbegrip, dat in de lucht zweeft. Maar dat uitgeoefend wordt en beleefd.

De onbegenadigde, als hij dit hoort, denkt: ‘ja, zo is het, en dat doe ik ook!’

Maar de begenadigde zucht: “och, ik gruwelijke zondaar, hoe weinig, hoe weinig houd ik mij met de Heere bezig.” Ik versta niet het verheerlijkt worden met de Heere, tenzij wij eerst met Hem geleden hebben. En ik begrijp geen eeuwig leven met Hem, als dat eeuwige leven niet reeds hier een aanvang heeft genomen; ik geloof ook niet dat men zonder dat ten leven ingaat. Ik begrijp niet hoe men met Hem wil gekroond worden, als men niet hier beneden de goede strijd gestreden heeft. En ik geloof ook niet dat er zonder dat een kroon zijn zal!

Dus, twee mogen tot één worden: *Jezus en de zondaar*. En die twee worden één, wel is waar door de prediking van het Goddelijke Woord. Maar dat is het toch eigenlijk niet. Maar zo worden ze één, dat de Heilige Geest de ene, namelijk de benauwde ziel, er toe drijft te zeggen: *Geef mij Jezus, of ik sterf. Zonder Jezus ben ik verloren!* En dat de Ander komt en zegt: *daar hebt u Mijn ring; Ik ben de uwe en gij de Mijne!*

Dat kan een kind te beurt vallen, een klein, jong kind; daartoe behoort geen geleerdheid, geen bijzondere graad van verstandsonwikkeling. De zaak is eenvoudig deze: Jezus is Jezus, en Hij zoekt het verlorene, Hij maakt zalig van zonden. Dus hier beneden verbinden zich die twee: het verlorene met Jezus. Jezus is echter de eerste. Jezus en de zondaar verbinden zich. En daar is God de Vader ook bij tegenwoordig,

en komt ook ter bruiloft. Hij voegt de handen samen, spreekt er de zegen over uit en zegt, dat die ruil en die goederengemeenschap naar Zijn eeuwige uitverkiezing en voornemen is. Hij zegt dat het Zijn wil is, dat de Heere Jezus als uw Bruidegom, u aanneemt met al het uwe, en dat het Zijn wens is, dat Hij al uw zonden voortdurend achter Zijn rug werpt en zegt: *Ik denk er niet meer aan, Ik ben u eeuwig genadig, en alles wat Mijne is, zult u ook hebben.*

Als nu een kind spreekt: *o Heere! ik weet niets, en ik ken u niet. Maar ik moet U hebben, en U hebt zelf gezegd, dat U bij een kind, bij een ondeugend kind wonen wilt, kom dan toch tot mij met Uw genade;* zo zal God dat kind verhoren. En als een volwassene tot Hem komt en niets mee brengt dan zonde en schuld, die zal God ook verhoren!

Nog een ding heb ik u te zeggen: waar waarachtige bekering, waarachtige wedergeboorte is, daar kan men in de zonde niet leven, daar kan men het in de zonde niet uithouden. O daar wordt men verschrikkelijk door de zonde geplaagd en gefolterd; daar voelt de mens hellepijnen in zijn binnenste, en zijn geweten verklaagt hem. Maar berouw is er, waarachtig en oprecht berouw! En hoe meer het hart gebroken is en zucht vanwege de zonden, des te droger zijn vaak de ogen in het gevoel van zulk een zondaar. En hoe meer het zuchten tot de Heere, het verborgen roepen tot Hem om genade ook in de donkerste nacht toeneemt, des te meer is het een arme zondaar te moede, als lag er een zware steen op zijn hart, die elke zucht poogt ten onder te houden. Maar doorgebroken moet er worden, men kan het in de zonde niet uithouden. En het waarachtige en oprechte berouw is aanwezig. De scheiding is er, waarvan de Heere in het Paradijs gesproken heeft: *Ik zal vijandschap zetten.* Waar dat plaats heeft, waar waarachtige verlorenheid is, zal men zichzelf rust noch vrede gunnen, totdat men voor zichzelf weet, waar de zonden gebleven zijn. Bespiegelingen en woordenzifterijen helpen niets. Maar men moet aan de voeten van de Heere Jezus verzekerd zijn geworden van de vergeving van zijn zonden!

Dat heeft echter niemand gezien, dat is tussen de Heere en de arme ziel alleen voorgevallen! Of dit nu bij alle mensen op gelijke wijze geschiedt, daarvan spreken wij hier niet. Het is echter veel heilzamer voor een mens, eens goed wakker te worden geschud, dan dat hij in zijn slaap blijft liggen en door de duivel nog dieper in slaap wordt gezongen met de woorden: *gij zijt Gods kind!* Het geldt hier de eeuwige eeuwigheid; het geldt hier het deelgenootschap aan een Heiland, Die een volheid bezit tegenover al onze behoeften; het gaat hier om zulk een Heiland, die juist geschikt is voor de zondaar, Die op Zichzelf reeds boven alles beminnelijk en dierbaar is. Die waarachtig bereid is de arme te helpen! Zie, zo komt dan het arme volk door de poort van de voorhof heen tot het brandofferaltaar; daar wordt ge één met Jezus!

Daar komt de heilzame betrachtting van Zijn lijden.

Die heilzame betrachtting is echter niet, dat wij er een leerstuk van maken, dat wij er godsdienstige aandoeningen door opwekken. Maar dat wij als zondaars op één reeks met Kájafas, Pilatus, Judas en al zulke mensen komen, en moeten bekennen: al hun zonden heb ik ook begaan. Dat kan men geheel letterlijk zo opvatten, en als u genade hebt ontvangen, om eerlijk met uzelf om te gaan en acht te geven op de uitgangen van uw hart, dan hoeft u niet eens zo diep te delven om dagelijks, ja elk uur, Herodes, Judas en Pilatus en al zulke mensen op de marktplaats van uw hart te zien op en neer wandelen en op de hoge rechterstoel stijgen. Ziel, als ik u aan iets helpen zal in dit tijdelijk leven, dan moet u toch weten dat u hulpbehoevend bent. En als de Heere u helpen zal, dan moet u toch weten dat u zonde hebt. Kom dus zoals u bent, en laat

Kájafas Kájafas, Pilatus Pilatus, Judas Judas zijn, laat ook Adam Adam zijn. Maar ga gij met de Heere alléén op Golgotha, zink daar aan Zijn voeten neer en smeek: “*Uw bloed kome over ons en over onze kinderen tot zaligheid, tot heil, tot vergeving van de zonden!*”

Wie Kájafas, Judas, Pilatus, wie zulke lieden verdoemt, om zichzelf te rechtvaardigen, zal nooit binnenkomen! De Heere zoekt de allerellendigsten, Hij wil de armsten helpen, Hij wil de allerverdoemenswaardigsten genade bewijzen. Ach, men kan zeker zo verdorven, zó door en door verdorven niet zijn, dat de Heere niet zou willen helpen! Zien wij, u, ik Hem nu als zulk een Helper aan, dan erkennen wij Hem als God geopenbaard in het vlees, als onze grote God en Zaligmaker. Dan daalt de gehele hemel neer. Dat is de eeuwige liefde, de liefde van de Vader, de liefde van de Zoon. En zo zien wij, u, ik in deze Goddelijke heerlijkheid de oneindige waarde van al Zijn heilverdiensten, de oneindige macht om eeuwig te redden, eeuwig de dood in de dood te houden, en om ons over alles heen te dragen. Zo aanschouwen wij Zijn soevereiniteit, en dat de hel geen macht heeft ons Zijn hart noch Zijn hemel toe te sluiten. Zo ziet u, zo zie ik Hem aan als een waarachtig Mens, wonderbaar om en om! Hij heeft geen zonde, Hij is heilig. En toch roept Hij (als Borg) dat het door alle hemelen heenklinkt: *Mijn ongerechtigheden hebben Mij aangegrepen, dat Ik niet heb kunnen zien; Mijn hart heeft Mij verlaten!* Psalm 40:13. Ja, dan ziet u, dan zie ik Hem als onze Borg en Plaatsbekleder, zoals Hij voor elke zonde zowel als voor alle zonden, voor alle zonden zo goed als voor deze of gene bijzondere overtreding, betaald en waarachtig geleden heeft.

En dan aanschouwt u hoe de schare Hem neemt, Hem bindt, en wegleidt. En u hoort tot u spreken: alle duivelen hadden u voor eeuwig moeten binden en wegleiden! Zodat u naar recht de uitspraak zou moeten verwachten: “Bindt hem aan handen en voeten en werpt hem uit in de buitenste duisternis!” Maar voor uw plaats wordt nu Jezus genomen. En zij binden Hem en leiden Hem heen! *En o, mijn Heere en mijn Heiland! Terwijl ze U nemen, binden en wegleiden, spreekt u tot mij: “Neem Mij en leg Mij op het hout, Ik sterf voor u!”* En zo zie ik in deze dood alle deugden en volmaaktheden van God op het heerlijkst verheerlijkt, tot onze eeuwige troost!

Geen van ons blijft hier rechtvaardig. Het edele Sanhedrin heeft zich hier geopenbaard in zijn ongerechtigheid, de nobele Pilatus en de Romeinen desgelijks; de discipelen, die bij Hem blijven zouden, en met Hem in de dood zouden gaan, verlaten Hem. Alle mensen, u, ik, wij, schieten hier over. En God alléén is rechtvaardig. God alleen blijft rechtvaardig! Hij blijft rechtvaardig, ook waar Hij verhardt die Hij wil; Hij blijft rechtvaardig als Hij zich ontfermt, over wie Hij wil.

En wij, u en ik, wij zien op het kruis, ja, juist dáár: Gods woord is waar!

Wat Hij gezegd heeft van de mens, wat Hij betuigd heeft van Zijn genade, het is alles waar, het is vervuld op Golgotha! Alle deugden en volmaaktheden van God, zij blinken heerlijk uit in het bloed van de Heere, dat mij laaft; uit Zijn woorden stralen zij te voorschijn, u en mij tot heil. Zo staande bij het kruis, klemmen wij ons in onze gehele machteloosheid aan Zijn Almacht. In onze trouweloosheid klemmen wij ons aan Zijn trouw, in de hardheid van onze harten aan Zijn barmhartigheid, in onze nood aan Zijn volheid, in onze dood aan Zijn leven! En zo wordt de vergeving van de zonden geloofd, ja zij wordt geloofd tegen alles in. Met zulk een liefde waarmee God liefheeft, waarmee de Heere Jezus liefheeft, neemt Hij de zonden weg, neemt Hij de zonden alle weg, voor eeuwig weg!

De Almachtige God verlene ons allen Zijn genade, om in te zien hoe wij buiten Hem verloren zijn, en de verlostte ziel spreke tot Hem: *Gij hebt mij het hart genomen met één van Uw ogen!* Amen.

BIJSCHRIFTEN OP MATTHEUS 28

17/18 april 1862.

*Na zulk een lange, bange nacht,
Na zoveel hoon en harde slagen,
Nadat Hij 't zware Kruis wou dragen
En daaraan hangen, diep veracht,
Doorboord aan handen en aan voeten
Om voor mijn goddeloos doen te boeten,
Verlaten! ach, van mens en God,
Gelaafd met edik, elk ten spot,
Doorstoken, en in 't graf geborgen;
Daarvoor een wacht en zware steen: -
Eén waakt er om voor 't lijk te zorgen,
Mijn Heer' breekt dra door alles heen!
Mijn Heil bleef in Zijn dood vertrouwen.
Zijn vlees ziet de verderving niet,
Hij gaat, dat moet de hel aanschouwen,
Het graf uit, eer de zon het ziet. -*

*Val om u wacht! De steen er af!
Gij houdt mijn Leven niet in 't graf!
O nacht! o Dood! o hels gezag!
'k Ben zeker van mijn eeuw'ge dag!
Vraag niet meer hoe laat het is
Nu de Heer' verrezen is.
O! Uw nacht is doorgestreden;
O! Gij hebt nu uitgeleden,
Gij zijt met Hem opgestaan,
't Woord toont uw victorie aan!
Dit maak ik, lijdens! u bekend,
Dat licht maakt aan uw nacht een end!
Wat kom ik om het graf te zien?
'k Zie haast wat ik hier niet kan zien:
Er is geen dood, geen zondekwaad,
Als maar 't geloofsoog opengaat.
Werp elk beletsel op mijn graf;
Eén werpt er alles toch weer af.
De steen er af!
Mijn Jezus is niet meer in 't graf.*

Ik zet me op u, u stenen wet,
 Daar niets het leven meer belet.
 Zet u hier met mij neer, - t is eeuwige rust;
 Uw vlaswiek, schoon zij rookt, wie is 't die ze nu blust?
 Die mag voor 's Engels blik verstuiven,
 Die 't waagt de steen weer op te schuiven.
 De bliksem toont zijn liefdegloed;
 't Sneeuwwit, wat Hij aan d'arde doet.
 's Bliksems kracht en klaarheid
 Toont Gods macht en waarheid. -
 't Sneeuwwit kleet:
 Dat Hij al mijn smet vergeet;
 En: wat kleet ik aan zal trekken,
 Als mij Jezus op komt wekken. -
 's Hemels bliksem treft de wacht,
 En troost de witte dracht.
 Doden zijn ze, die vertrouwden,
 Dat ze in 't graf mij konden houden!
 Zal wereldse soldaten
 Hun macht of kracht wat baten,
 Als een der hemelingen
 Hun wacht komt binnendringen?
 Die elk de spits eens boden,
 Hoe liggen zij als doden!

De vrouw, die met de duivel sprak
 In 't Paradijs,
 En zo onwijs
 Haar eigen Goddelijk beeld verbrak,
 Zij is door Jezus vrijgekocht,
 En wordt van Engelen aangezocht
 Om nu met haar te spreken
 Van 't Beeld, dat alle helse macht,
 Verdubb'le z'ook haar list en kracht,
 Niets meer vermag te breken. -
 Waartoe met vrees en zelf belaân?
 Heeft Hij het niet gezegd, dat Hij weer op moet staan?
 Nu, houd dat niet voor u alleen,
 Maar stil der broederen geweên!

Lag Hij ter neer
 Zo dood
 In 's aardrijks schoot; -
 't Was toch de Heer'!
 Hij was in 't graf verborgen
 En maakte uit die nacht
 Voor mij de blijdste morgen.
 O leraar, leer aan 't woord geloven:
 " 't Komt door een vrouw* - maar 't komt van Boven." -
 En toch is 't Abraham niet recht,

Wat Sara hem van Hagar zegt.**
Hoe! bang en blij te zijn, gaat dat te zaam?
Tot het "heel blij" te zijn, ben ik, ach, niet bekwaam.
Verblijd u toch,
Hier is geen zelfbedrog!
'k Heb 't u vooraf gezegd, en als u nu wat treft
Zo weet gij, wat de ziel verheft.
En zie! eer u 't vermoedt,
Wordt u van Jezus zelf gegroet!
Dan eens houd ik Zijn voeten vast,
Dan laat ik ze weer schandelijk los,
Door streken van de helse vos!
Goed, dat Hij Zich met mij belast,
Mij vasthoudt, waar ik sta of ga,
Met Zijn onzichtbare gena.
Wat brengt deez' Paasweek nieuwe dingen,
Waarvan wij eeuwig, eeuwig zingen!
't Is nu geen week van werken meer,
Maar alles rustdag voor de Heer'!

17/18 april 1862.

* Gal. 4, vers 4.

** Gal. 4, vers 30.

23. Over het nut der hemelvaart van onze Heere Jezus Christus

O, geliefden! Als wij eens voor een ogenblik daarbij blijven stilstaan, wat het eigenlijk beduidt, dat onze Heere Jezus Christus voor het aangezicht Zijner jongeren van deze aarde opgenomen is in de hemel, nadat Hij na Zijn opstanding nog veertig dagen hier op aarde vertoefde, zal het ons zeker als een lieflijke tijding in de oren klinken, dat Hij nu, ons ten goede, dáár is. En opdat wij hierin nog meer bevestigd zouden worden, willen wij nog eens rustig de getuigenissen nagaan, die nog omtrent de hemelvaart vermeld worden in Gods woord, zowel in de evangeliën als in de handelingen der apostelen. Dan zullen wij goed leren verstaan, wat ons de hemelvaart nut en ook samen enige vragen beantwoorden, die ik u wens voor te leggen ter zelfbeproeving.

Onze Heere Jezus Christus vertoefde na Zijn opstanding uit de doden nog veertig dagen hier op aarde. Dit getal veertig, veertig dagen of veertig jaren, is in de heilige Schrift altijd een tijdperk van beslissing.

Veertig jaren lang moesten de kinderen Israëls rondlopen in de woestijn, naar het getal der veertig dagen, die in het land Kanaän werden doorgebracht door diezelfde verspieders, die daarna het volk ophitsten tegen hun God, daardoor, dat zij verkeerde, leugenachtige berichten omtrent dit land, vloeiende van melk en honing, uitstrooiden, en zo het hart van het volk beroerden en slap maakten.

U weet ook, dat Mozes veertig dagen en veertig nachten op de berg Sinai moest blijven om de tafelen der wet uit de hand van de Heere te ontvangen.

Zo weet u ook, dat ten tijde van de zondvloed, de geweldige regen, die alles met het water bedekte, veertig dagen en veertig nachten lang van de hemel neerviel.

Zo is overal in de schrift het getal veertig een getal van grote beslissing, tot heil van de een en tot eeuwig verderf van de ander.

Enige dagen vóór Zijn hemelvaart had de Heere de lieve jongeren samengeroepen naar Galiléa, naar dat land der zondaren, zoals de engel hun bij het lege graf gezegd had: *Ziet! Hij gaat u voor naar Galiléa, daar zult u Hem zien.* Zo lezen wij dan aan het slot van Matthéüs 28 van vers 16 tot 20:

En de elf discipelen zijn heengegaan naar Galiléa naar de berg, waar Jezus hen bescheiden had. En als zij Hem zagen, baden zij Hem aan; doch sommigen twijfelden, - namelijk daaraan, of het werkelijk Jezus was, die zij voor zich hadden - en Jezus, bij hen komende, sprak tot hen, zeggende: Mij is gegeven alle macht in de hemel en op aarde. Gaat dan heen, onderwijst al de volken, dezelve dopende in de Naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes; lerende hen onderhouden alles, wat Ik u geboden heb. En ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld. Amen!

Van het tijdperk van veertig dagen, dat tussen de opstanding en de hemelvaart van de Heere ligt, spreekt de Apostel Paulus in het vijftiende hoofdstuk van de eerste brief aan de Korintiërs van het derde vers af, waar wij lezen: “Want ik heb ulieden ten eerste overgegeven, het geen ik ook ontvangen heb: dat Christus gestorven is voor onze zonden, naar de Schriften (bijvoorbeeld Jesaja 53, Psalm 22). En dat Hij is begraven, en dat Hij is opgewekt ten derden dage, naar de Schriften (opnieuw Jesaja 53, Psalm 22, Ps. 16 en Ps. 21), en dat Hij is van Cefas gezien, daarna van de twaalf; daarna is Hij gezien van meer dan vijfhonderd broeders op eenmaal, van welke het merendeel nog overig is, en sommigen ook zijn ontslapen.” Die leefden,

konden er alzo nog getuigenis van afleggen, dat Hij werkelijk hier nog veertig dagen rondgewandeld heeft.

Van Zijn hemelvaart nu lezen wij Lukas 24: 50: “En Hij leidde hen buiten tot aan Bethanië”, aan de wegscheiding, een Sabbatsreize van Jeruzalem af. Waar vroeger ook de jongeren de ezelin met het veulen gevonden hadden, waarop de Heere Zich zette om Zijn koninklijke intocht in Jeruzalem te houden, zodat het woord van de profeet vervuld werd: “Verheug u zeer, gij dochter Sions! Juich, gij dochter Jeruzalems! Zie, uw Koning zal tot u komen, rechtvaardig, en Hij is een Heiland; arm, en rijdende op een ezel, en op een veulen, een jong der ezellen.” (Zach. 9: 9)

Bij Bethanië nu groeiden veel palmbomen en dit gaf ook zeker het volk aanleiding palmtakken af te breken en op de weg te strooien, opdat de Heere Jezus, daarover rijdende, Jeruzalem zou binnentrekken. Die palmbomen zijn allerheerlijkste bomen en zij hebben door hun eigenaardige groei en bestaan, bij alle volken steeds als zinnebeeld van hogere betekenis gegolden. Want de palmboom heeft deze eigenaardigheid, dat hij, hoe meer hij neergedrukt wordt, door allerlei tegenstand, des te meer bloeit en omhoog schiet. Een palmboom kan nooit geheel neergedrukt worden, want juist door de druk neemt hij toe in wasdom en geldt het dus van de palmboom: *door druk omhoog, door lijden tot heerlijkheid!* Zulke palmbomen hadden dus de discipelen voor ogen op de Olijfberg, door zulke heerlijke bomen waren zij omringd! De palmboom levert een schat van heerlijke vruchten op, zodat, als de tijd daar is, dat hij vrucht geeft, de vrouwen in het heilige land een gehele maand lang niet behoeven te overleggen, wat zij op de dis zullen brengen, want van de vrucht van de palmboom kan men dertig verschillende gerechten klaarmaken. Zo is deze boom een heerlijk zinnebeeld van de volheid die in de Heere Jezus Christus, ons ten goede, woont.

Naar dit oord nu, waar zoveel palmbomen groeiden, geleidde de Heere Jezus Zijn jongeren, buiten Jeruzalem, waarheen zij uit Galiléa teruggekeerd waren.

De weg naar Bethanië liep door Gethsémané, waar Hij zo bitter had moeten lijden en strijden, naar die berg, waar vroeger de rode koe heengebracht werd, om daar geslacht te worden, met het aangezicht naar Jeruzalem. Die koe werd dan verbrand, de as werd verzameld en met levend water vermengd, daarmee moesten allen besprenkeld worden, die zich verontreinigd hadden door doden of doodsbeenderen aan te raken. Naar Bethanië geleidde de Heere Zijn jongeren, want zo lezen wij Lukas 24: 50: *en Hij leidde hen buiten tot aan Bethanië, en Zijn handen opheffende, zeggende Hij hen, geheel en al, zoals de Hogepriester deed, als Hij uit het heilige tevoorschijn trad, om God te loven en het volk te zegenen. Dan hief de hogepriester ook zijn handen op en legde van Gods wege des Heeren Woord op het volk, zeggende: de Heere zegene u, en behoede u! De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten, en zij u genadig! De Heere verheffe Zijn aangezicht over u, en geven u vrede!*

Zo hief ook de Heere Zijn handen op over de jongeren, "en zeggende hen." Dat betekent niet alleen, dat Hij afscheid van hen nam en hun vaarwel zei. Maar bovenal, dat Hij hen achterliet, wat de profeet Eliza ten deel werd, toen Elia bij zijn hemelvaart zijn mantel liet vallen, en Eliza die ophief en er de wateren van de Jordaan mee sloeg, zodat hij droogvoets de tegenoverliggende oever bereikte. Vers 51: “En het geschiedde, als Hij hen zeggende, dat Hij van hen scheidde, en werd opgenomen in de hemel. En zij aanbaden Hem en keerden weder naar Jeruzalem met grote blijdschap. En zij waren alle tijd in de tempel, lovende en dankende God. Amen.”

Bij Markus vinden wij betreffende de hemelvaart alleen het volgende: “De Heere dan, nadat Hij tot hen gesproken had, is opgenomen in de hemel, en is gezeten aan de rechterhand Gods. En zij, uitgegaan zijnde, predikten overal en de Heere wrocht mede, en bevestigde het woord door tekenen, daarop volgden. Amen! Markus 16: 19, 20.

In de Handelingen der Apostelen lezen wij hoofdstuk 1: 9 en vervolgens: “En als Hij dit gezegd had, werd Hij opgenomen, daar zij het zagen, en een wolk nam Hem weg van hun ogen.” “Een wolk” wordt hier genoemd wat echter in werkelijkheid dat was, wat wij in de 47ste Psalm lezen, hoewel de discipelen niets anders zagen dan een wolk:

God vaart, voor het oog,

Met gejuich omhoog!

En in het hoge koor der Engelen en troongeesten uit de hemel weerklinkt het:

't Schel bazuïngeluid

Galmt Gods glorie uit!

Alzo een engelenheir heeft Hem ten hemel begeleid.

En, zo lezen wij verder in vers 10: “Alzo zij hun ogen naar de hemel hielden, terwijl Hij heenvoer, ziet, twee mannen stonden bij hen in witte kleding.” Twee engelen, die op des Heeren bevel achtergebleven waren op aarde; hun taak was niet de Heere naar de eeuwige hemelzalen te begeleiden. Maar wel om Zijn jongeren te troosten en hun nog een goede tijding te brengen. Zo lezen wij Hand. 1: 11: “Welke ook zeiden: gij Galilese mannen! Wat staat gij en ziet op naar de hemel? Deze Jezus die van u opgenomen is in de hemel, zal alzo wederkomen, gelijk gij Hem naar de hemel hebt zien heenvaren.”

Verder wijs ik u uit de apostolische brieven op de woorden van de Apostel Paulus in de brief aan de Hebreëen, het vierde hoofdstuk vers 14-16. Daar lezen wij: “Dewijl wij dan een grote Hogepriester hebben, die door de hemelen doorgegaan is, namelijk Jezus, de Zoon van God zo laat ons deze belijdenis vasthouden. Want wij hebben geen Hogepriester, die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden. Maar die in alle dingen, gelijk als wij, is verzocht geweest, doch zonder zonde. Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan;” met vrijmoedigheid dat is, zonder aarzelen, zonder slaafse vrees en angst, want wij ontmoeten bij dit ons toegaan geen afschuwelijk monster, geen briesend nijlpaard, dat ons met opengesperde mond wil verslinden. Maar wel een barmhartige Hogepriester, die medelijden kan hebben met onze zwakheden.

“Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade” - dat is, tot de Heere Christus Zelf met Zijn dierbaar bloed - opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, - er staat hier niet *hulp*, maar “barmhartigheid”, en genade vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd.” Op welke tijd? *Ter bekwamer tijd*, d.w.z. op Gods tijd en uur, en Gods tijd en uur is dan, als wij alles verloren hebben, als ons alles is ontvallen, als wij ons nergens meer aan kunnen houden. Bovenal in ons laatste uurtje, op die tijd, als wij hulp nodig hebben, als wij onszelf in geen opzicht meer kunnen helpen, maar alles, alles ons is ontzonken.

En, zo lezen wij ook verder nog Hebr. 6: 18 en vervolgens: “Opdat wij, door twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is, dat God liege een sterke vertroosting zouden hebben, wij namelijk, die de toevlucht genomen hebben, om de voorgestelde hoop vast te houden. Welke wij hebben als een anker der ziel, hetwelk zeker en vast is en ingaat in het binnenste van het voorhangsel, daar de voorloper voor ons is ingegaan, namelijk Jezus, naar de ordening van Melchizédek, een Hogepriester

geworden zijnde in der eeuwigheid." Niet naar de ordening van Aäron. Maar wel naar de ordening van Melchizédek, die een Koning is der gerechtigheid en des vredes. Er zijn in de apostolische schriften, mijn geliefden, nog een aantal van dergelijke teksten wij zouden echter te breedvoerig worden, zo wij uw aandacht op elk van deze afzonderlijk wilden vestigen.

Wij willen echter nog even onze Heidelbergse Catechismus opslaan. Zeker, het overschone antwoord op vraag 49 is ons zeker geen van allen onbekend en velen van ons kunnen het misschien zonder enige fout opzeggen. Maar verstaan wij daarom wel, wat eigenlijk daarin gezegd wordt en weten wij daar voor onszelf het juiste gebruik van te maken? Ach, als dat nodig is, dan zijn wij alles vergeten en weten niets meer. Een oud en bejaard christen uit onze gemeente schreef mij deze week nog: "Alles is mij ontvallen, het is dikke duisternis voor mij en geen druppeltje troost valt er in mijn ziel neder."

Geliefden! Wij zijn veel teveel gewend aan de troost van de hemelvaart van Christus, daarom vergeten wij die heerlijke waarheid. Maar om ons die weer onder het oog te brengen en in te prenten, zendt de Heere allerlei tegenspoed, nood en kruis in huis en hart. Zo luidt vraag 49: "Wat nut ons de hemelvaart van Christus?"

- En het antwoord: "Ten eerste - en het is alsof wij hier Rom. 8: 34 doorheen horen klinken - *Wie is het, die verdoemt? Christus is het, die gestorven is; ja, wat meer is, die ook opgewekt is, die ook ter rechterhand Gods is, die ook voor ons bidt.* - Alzo ten eerste: **dat Hij in de hemel voor het aangezicht Zijns Vaders onze Voorspreker is.** Waar echter een Voorspreker is, geliefden, daar zijn zeker ook een of meer aanklagers, die al onze zonden en al ons geheel en verschrikkelijk verderf aan het licht brengen. Maar juist als die aanklachten en talloze beschuldigingen zich tegen ons verheffen, hebben wij een goede Advocaat in onze Heere Jezus Christus, onze hemelse Voorspreker.
- "Ten andere", zo vervolgt de Catechismus, "dat wij ons vlees in de hemel hebben tot een zeker pand, dat Hij als Hoofd, ons, Zijn lidmaten, tot Zich zal nemen.
- Ten derde dat Hij ons Zijn Geest tot een Tegenpand zendt." - Hij heeft dus niet alleen ons vlees ten pand in de hemel. Maar Hij zendt ook een Tegenpand, Zijn Heilige Geest uit de hemel. En wat is nu het werk van deze Geest? Deze Geest verheerlijkt in ons Zijn kracht. Welke kracht? Deze, dat wij, hoewel wij vaak zo moedeloos zijn, dat wij menen nooit iets te zullen vinden, toch *zoeken de dingen, die daar boven zijn, waar Christus is.*

Nu moet ik u, geliefden, eens deze eenvoudige vraag doen: ***Wie zijn er dus in de hemel?***

In de hemel is Christus, ons Hoofd, onze Borg, onze hemelse Advocaat! God de Vader, wie de kleine kinderen aanspreken als "onze Vader, die in de hemelen zijt", woont ook daarboven. Hij, aan wiens rechterhand de Heere Christus zit, tot Wie het luidt: *zit aan Mijn rechterhand, tot Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten.* (Ps. 110: 1)

In de hemel wonen ook al de serafijnen en cherubijnen, die voortdurend op hun harpen en heerlijke citers spelen en daarbij zingen: *Heilig, heilig, heilig is de Heere Zebaoth, de gehele aarde is vervuld met Zijn heerlijkheid!* Die lieve heilige engelen, waarvan geschreven staat: *zijn zij niet allen gediensdige geesten, die tot dienst uitgezonden worden om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen?* (Hebr. 1: 14). In de hemel wonen de lieve engelen, die ons ten dienste uitgezonden worden. Hoe vaak hebben zij ons niet onzichtbaar omringd reeds in onze kinderjaren, hebben ons

behoed en van menige verkeerde afgebracht en onze voeten op een rechte weg gezet! Hoe menigmaal hebben zij niet Gods Woord voor ons opgeslagen, zodat wij van het heilig Bijbelblad konden lezen wat ons terechtbrengen en vertroosten kon!

Wat is er nu nog meer in de hemel? Daar is mijn geliefd kind, dat ik verloren heb, ik ben er immers zelf getuige van geweest, dat het opgenomen werd in eeuwige heerlijkheid!

Verder zijn daarboven mijn in de Heere zalig ontslapen ouders, mijn vader, mijn moeder, mijn man of vrouw, die mij zijn voorgegaan naar het eeuwige Sion.

En wat is er in de hemel niet te vinden?

In de hemel, geliefden, heerst geen treurigheid meer, geen vrees, geen angst, verdrukking, tegenspoed noch ziekte meer! Daar kwellen geen zorgen meer, van welke aard dan ook, het hier vaak zo angstig heen en weer gedreven hart. Daar is geen pijnigend lijden meer, noch naar ziel, noch naar lichaam, al die smarten, die een arm mens hier vaak moet uitstaan. Wat nog meer zegt: daar is geen zonde, daar is geen gekijf noch tweedracht meer, want de duivel is daarboven voor eeuwig uitgeworpen, de duivel, die aanklager der broederen! Alzo, van alles, wat ons hier plaagt, kwelt en neerdrukt en ten onder houdt, is in de hemel geen spoor noch gedaante meer te vinden. Daar heerst niets dan eeuwige vreugde, eeuwige rust, eeuwige heerlijkheid.

Is deze hemel ver van ons verwijderd of is hij nabij ons?

Zie, hoewel de eigenlijke hemel, het hemelse Sion, de stad met gouden straten ver van ons is, zo heeft toch de Heere tot Zijn discipelen gezegd: *Ziet! Ik ben met u, al de dagen, tot aan de voleinding der wereld.* Nu meen ik, dat, zo de Heere Jezus met ons is, wij datgene, wat eigenlijk de hemel tot hemel maakt, ook zeer dicht bij ons hebben. En waar de Heere Jezus is, daar zijn ook de lieve engelen, daar is God de Vader ook, zoals de Heere Jezus zegt: *Wie Mij liefheeft, die zal Mijn woord bewaren en Mijn Vader zal hem liefhebben, en Wij zullen komen en woning bij hem maken.*

Nee! Nee! Nee! De hemel is niet ver van ons. Maar het is door onze zonden, dat de hemel ons zo veraf schijnt te zijn. In het geloof echter is de hemel ons zeer nabij! En, hoe vaak geschiedt het niet, dat een jonge man plotseling, onverwacht op zijn zondige weg wordt staande gehouden, zodat hij het inziet en ook luid uitroept: *mijn God, ik ben verloren!* Dan is immers de hemel zeer nabij u, verdwaald en afgedoold kind! Juist terwijl u de Heere ontvlucht, wiens liefde het toch heerlijk verstaat uw vijandschap te overwinnen. 'Ik zal u toch wel weten te vangen', spreekt de Heere. O, de hemel is niet ver van ons af met zijn zoete troost, met zijn hemelse verkwikkingen, waarmee de Heere ons hoofd boven water weet te houden, midden in al onze verdrukkingen en treurigheid. Daarom heeft de Heere ook een open oor voor onze gebeden, die Hij wel eens spoedig, haast onmiddellijk, weet te verhoren. Zodat een profeet het uitroept: *Ik ben gevonden van hen, die naar Mij niet vraagden; Ik ben gevonden van degenen, die naar Mij niet zochten* (Jes. 65: 1). *En het zal geschieden, eer zij roepen, zo zal Ik antwoorden, terwijl zij nog spreken, zal Ik horen* (vers 24). Dat wordt ook ondervonden en beleefd. Daarom kan het niet anders zijn of de hemel moet ons zeer nabij zijn.

Niet de gehele volheid des hemels, niet het volkomen genot der hemelse zaligheid. Maar de beginselen en voorsmaken daarvan, zoals ook onze Catechismus antwoordt op vraag 58: "Wat troost scheidt u uit het artikel van het eeuwige leven?

Antwoord. "Dat, nademaal ik nu het beginsel der eeuwige vreugde in mijn hart gevoel, ik na dit leven volkomen zaligheid zal bezitten, die geen oog gezien, noch geen

oor gehoord heeft, noch in eens mensen hart gekomen is, en dat om God daarin eeuwiglijk te prijzen."

Nu, waar u dit beginsel der eeuwige vreugde kent, zult u ook eens de volheid daarvan smaken, want waar het begin is, daar volgt ook het zalig einde.

Nu vraagt u, geliefden: ***Kan ik in de hemel komen?***

En ik vraag u daarop: wilt u graag in de hemel komen? Strekt daarnaar het verlangen van uw ziel zich uit? Ja? Dan is er ook geen andere weg dan door de enge poort heen. Daarom hebt u af te leggen ... - maar nee! Dat kunt u niet. Maar God Zelf zal het u afnemen! - de grote last, het zware pak, dat u verhindert door de enge poort te gaan. Open, open is de deur van de hemel! De Heere Jezus is als Voorloper en Wegbereider ons vooruitgegaan. U behoeft niets te betalen om toegelaten te worden in de zalige hemel. De hoofdzaak is maar: is het werkelijk uw begeerte daar binnen te komen? Er staat niets in de weg, de verse, levende weg is gebaad in het bloed van de Heere Jezus Christus; het voorhangsel is gescheurd van boven tot beneden en de kwitantie is geschreven, dat alles is betaald. Dus uw zonden behoeven geen hinderpaal te zijn en u zult nergens anders dan bij de hemelse Medicijnmeester vergeving en verlossing daarvan vinden. Maak u dus op tot de grote Uitdeler der hemelse gaven en goederen, tot Hem, die de eeuwige Huisbezorger is van Gods huis.

Maar nu rijst er een andere vraag op in het hart en wel deze: ***Al kan ik in de hemel komen omdat Jezus Jezus is, zal ik er nu werkelijk komen?***

En dan staat men daar verlegen en verslagen voor: "Zal ik in de hemel komen? Ach, mijn zonden zijn zo talrijk, mijn verderf is zo diep, mijn schulden zijn zo vele! Nee! Dat is onmogelijk, dat zou te veel, te groot zijn, dat kan niet mogelijk zijn!"

Maar wie is Jezus dan? Wat betekent het, dat de Schrift Hem het Lam Gods noemt? Heeft Zijn bloed niet een oneindige waarde? Ja, u hebt gelijk: uw zonden zijn vele en het pak is loodzwaar. Maar de overlevering verhaalt, dat de ezel, toen hij in de ark zou gaan, zich voor zo'n zwaar dier zag, dat hij meende, dat de brug, die alle overige dieren veilig in de ark had gebracht, onder hem zou bezwijken, zodat Noach nog geweld moest gebruiken om hem binnen te krijgen. Wees u nu echter niet zo dom als dit redeloze dier. Maar spreek tot de Heere: 'Heere, u bent Soeverein! Als U mij verwerpt, dan heb ik niets in te brengen, dan heb ik ook niets anders verdiend dan voor eeuwig verworpen te worden en ik moet mijn eigen vonnis met mijn bloed ondertekenen. Maar neemt U mij, niettegenstaande dat, aan, dan zal het louter genade en barmhartigheid zijn! Maar er is een zaak, o mijn Heere en mijn God! En daar kan ik geen vraagteken achter zetten: of Jezus is dood, óf Hij leeft; het ene moet waar zijn of het andere; één van de twee: óf Hij heeft de zonden gedragen, óf Hij heeft de zonden niet gedragen; óf Hij heeft alles volbracht, óf Hij heeft het niet volbracht! Heere Jezus, ik klem mij aan U vast en ik waag het in Uw Naam!'

Hoe kom ik te weten of ik naar de hemel ga?

Begeert u dat in waarheid te weten, o, zoek dan in Gods Woord, zoek in uw Catechismus! Niet voor niets hebt u dat heerlijk antwoord ontvangen op de vraag: *Wat is uw enige troost in leven en in sterven?* Dat hebt u niet geleerd om van buiten op te zeggen. Maar om het kinderlijk als eeuwig geldende waarheid aan te nemen, *"dat ik met lichaam en ziel, beide in leven en in sterven, niet mijns. Maar mijns getrouwe Zaligmakers Jezus Christus eigen ben, - die mij getrouwelijk bewaart,"* enz.

Nu heb ik echter nog een vraag aan de kinderen Gods: ***Bent u reeds in de hemel?***

Volgens het Evangelie: ja! Want zo schrijft de apostel Paulus aan de Efeziërs, hoofdstuk 2: 6: “*En heeft ons mede opgewekt, en heeft ons mede gezet in de hemel in Christus Jezus.*” Dat is hetzelfde, wat ook onze Catechismus zegt, dat wij in het vlees van de Heere Jezus *ons* vlees in de hemel hebben.

"Dat kan ik echter niet geloven."

Ja, of u het geloven kunt of niet, dat verandert niets aan de waarheid van de zaak. Er wordt hier niet gesproken van voelen en ondervinden. Er is zoveel waar, dat u niet kunt zien en niet geloven; en het ongeloof van Gods kinderen doet het geloof Gods niet te niet. Of u te midden der onreinheid van uw zonden, of te midden der onreinheid van uw eigen gerechtigheid het voelt of niet voelt, dat doet ter zake niets af.

Waar de Apostel geschreven heeft: *en heeft ons mede opgewekt, en heeft ons mede gezet in de Hemel in Christus*, dan zal hij wel weten, wat hij neerschreef. Daarom, zie niet op uw bezoedelde en onreine kleren, niet op uw wonden en builen, niet op uw zonden en verkeerdheden. Maar denk aan de schatten van Gods huis: verzoening der zonden, vrede, vreugde, gerechtigheid, geloof, liefde, hoop. Heeft God nog ooit iemand beschaamd laten staan, die als een arm bedelkind tot Hem kwam om een kruimpje uit Zijn zalige hemel te ontvangen?

Waar vind ik vrede, waar vind ik rust?

Wie brengt mijn sloopke aan 's hemels kust?

In Jezus armen

Zo vol erbarmen,

Dáár vind ik vrede, dáár vind ik rust!

O, als wij dat smaken, is het dan reeds geen hemel op aarde? Denk er aan, mijn kinderen, wie uw Koning is! Onzichtbaar is Hij. Maar het blijft waar: *zalig die niet gezien en nochtans geloofd zullen hebben!*

En nu tenslotte nog dit: ***komen allen, die het Evangelie horen in de hemel?***

Zeker niet! De zaaier gaat uit om te zaaien. Het ene valt op de weg, het andere op de rotsen, weer ander zaad valt onder de doornen en weer een ander deel valt in de goede aarde. De Heere Jezus zei: *Zalig zijn zij, die het woord Gods horen en hetzelfde doen!*

Wat moeten wij dan doen?

Zoek de Heere Jezus en zeg tot Hem: ‘Heere Jezus! Ik heb gehoord, dat ik door U in de Hemel kan komen. O, neem mij toch aan in genade, opdat daarboven ook mijn plaats bereid is en ook ik in de hemel kom!’ Amen!

24. Heilige doop en belijdenis

Daar hebben wij twee dingen: de Heilige Doop en de belijdenis, het openlijk belijdenis doen van het geloof. Het blijft toch zo: het gehele, ware christendom bestaat daarin, dat het volk Gods een voorrecht wordt gegeven, een gebod, dat zij, omdat nu eenmaal het ene gebod des doods, dat zij allen sterven moeten, niet opgeheven kan worden, een gebod daartegen ontvangen, *dat zij al hun vijanden moeten doodslaan, die zij vinden kunnen.*

U begrijpt mij wel, dat ik dit geestelijk bedoel en daarbij denk aan de geschiedenis van Mordechaï, die Haman zo gruwelijk haatte, omdat Mordechaï zich niet onder hem wilde verootmoedigen, met andere woorden: de wet Gods er niet aan wilde geven. Daar had dan Haman het bevel van de koning bewerkt, het gehele zaad der Joden uit te roeien, want het was hem niet genoeg, Mordechaï alleen gedood te hebben. Maar alle Joden moesten uit de weg. Hij was dus vol grimmigheid en haat tegen de Joden en nog meer tegen de God der Joden en Zijn wet. Daar kon nu het bevel van de koning niet opgeheven worden. Maar er kwam een belijdenis van zonde en schuld en een roepen en smeken tot God, de Heere, en daar maakte God het zo, dat alles, wat Haman uitgedacht had, hem nu zelf ten verderve strekte. En dat de Joden het voorrecht ontvingen, het zwaard in de hand te nemen en alle onbesnedenen, die hun enig leed wilden doen, te doden (Esther 8: 11-13).

Dit voorrecht hebben wij in de Heilige Doop; ik meen, *een zegel en zekerheid*, dat wij alle vijanden onzer ziel doden mogen. En wanneer wij nu volgens dit voorrecht doen, wanneer wij die vijanden niet in leven laten, maar hen verslaan, werkelijk doodslaan, waar zij ons tegemoet mochten komen, is dit laatste de Belijdenis.

Wat doen wij nu met de letter? Het gaat om de Geest, om de waarheid!

Zo willen wij dan in dit morgenuur samen vanuit het zo even beschouwde standpunt nader met elkaar betrachten de Heilige Doop en de Belijdenis, naar aanleiding van hetgeen de Heere Jezus gezegd heeft in Mattheüs 28: 19 en 20:

Gaat dan henen, onderwijst al de volken, dezelve dopen in de Naam des Vaders, en des Zoons en des Heiligen Geestes; lerende hen onderhouden alles, wat Ik u geboden heb. En ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld. Amen. Mattheüs 28: 19 en 20

Wij komen niet hier in de kerk samen om daar het woord Gods te horen en in de week als heidenen te leven. Wij treden ook niet dit leven binnen om als heidenen daarin te leven. Maar wij hebben hier een taak. Wij zijn alles des doods, volgens onze oorsprong zijn wij allen des doods, geboren in de stad des verderfs. Dat helpt niet, dat men uitwendig in het Christendom geboren is, ook niet of men uitwendig gedoopt is en ook dat helpt niet, dat men eenmaal uitwendig met de mond een belijdenis des geloofs heeft afgelegd; maar dat helpt alleen wanneer de Ene, Die daar boven in de hemel woont en troont ter rechterhand des Vaders, Zich over ons ontfermt. Mogen wij volgens onze boeken ook onder de volken zulke onderscheidingen maken en deze indelen in Christenen, Joden, Turken, Heidenen enz. volgens dit ene Boek bestaan er slechts òf heidenen òf wedergeborenen.

Waarom liet de Heere God het toe, dat Zijn eigen volk naar Babel werd gesleept? Waarom liet Hij het toe, dat Zijn eigen volk in het grootste gevaar raakte, juist in Babel? Lag niet de schuld bij het volk? Was het niet dit, dat, hoewel zij allen besneden waren, zij toch geen besneden hart ontvangen hadden, maar de weg der heidenen

bewandelden? En hoe kwam dit? Zij gaven geen acht op Gods gebod, zij gaven geen acht op Gods heilige wet; zij begrepen niet, dat zij onderdanen waren van de Koning der koningen, van de Heere der Heeren. Zij verlieten God, de Heere, de Verbondsgod en Zijn genade, daar kwam het door, dat zij allen naar gene zijde der rivier, naar Babel, gesleept werden.

Dit herhaalt zich telkens in de geschiedenis, dit herhaalt zich ook nog in onze dagen. De christenheid is heidendom geworden, en omdat zij heidendom is geworden, wordt zij door God ook in deze dagen overgegeven in de macht van Babel. Daar is de haat groot en vreselijk tegen Gods gebod en wet, daar is de haat vreselijk tegen de Heere Jezus en dood is aan alle Joden gezworen.

Daar gaat het er nu om, dat het overblijfsel wordt gered, opdat in het laatste der dagen, al eer de Heere komt, nog een arm volk voorhanden zal zijn, dat Zijn komst met vreugde verwacht. Dit volk verkiest en redt de Heere Zich uit het ganse heidendom en Hij zendt ook nu nog Zijn woord uit, opdat heidenen gemaakt worden tot Zijn discipelen.

Velen van u hebben hun geloofsbelijdenis gedaan en ook nu zullen sommigen hun geloofsbelijdenis doen - van God is het, en Hij zal ook al het Zijne gedaan hebben; maar wanneer u geen acht geeft op de trouwste vermaningen, dat u dood en verdorven bent, dat u niet bent wedergeboren, dan bent u toch heidenen!

U, volwassenen, die reeds jaren het woord der waarheid en des levens vernomen hebt, al kunt u ook uw geloofsbelijdenis opzeggen. Maar als u zichzelf niet verloochent en begint Gods gebod boven alles lief te hebben, dan bent u toch in de grond feitelijk een heiden.

Door Gods genade en barmhartigheid ben ik, uw leraar, niet in dit leven gekomen om later, wanneer ik dit leven verlaten heb, iemand te vinden, die mij zou kunnen verwijten: waarom hebt u mij niet gewaarschuwd? Ik weet, waartoe ik gezonden ben, om een dienstknecht te zijn van mijn Heere. Maar u bent niet in dit leven gekomen en bent ook niet tot deze prediking gekomen opdat u verloren zou gaan. Maar opdat u gered zou worden, door de prediking van het geloof in de Heere Jezus. Van nature zijn wij allen des doods, dat hebben wij allen verdiend, wij allen maken het van nature als Adam en overtreden het verbond, willen dan God met werken tevreden stellen. Maar er komt niets van, want het is alles eigengerechtigheid. Van nature zijn wij allen des doods en moeten de eeuwige dood sterven. Dat heeft de helse Haman veroorzaakt; hij is de oorzaak der ellende en van het ongeluk. Maar onze moedwillige ongehoorzaamheid is het ook. Wij zijn verloren en niemand, niemand gelooft het, wanneer de Almachtige God het hem niet door Zijn genade laat zien. Daar helpt niets, alles, alles is van de kant van de mens beproefd om aan het leven te blijven, niets helpt! Het bevel is uitgegaan van de troon en wordt niet teruggenomen, dat eist de Goddelijke gerechtigheid en waarheid: *wij moeten sterven!*

De Joden geloofden het toentertijd, want zij wisten, dat het hun op het lijf kwam; maar de christenen van heden geloven het niet, want het komt hen niet op het lijf. Maar diegenen geloven het en zij geloven, dat zij in verschrikkelijker omstandigheden zijn dan de Joden in Babylon of Perzië, welke de Heere zaligmakend overtuigt van hun verlorenheid. Dat doet Hij in de macht Zijner ontferming eenmaal en andermaal, en wil God de mens gered hebben, zo zal Hij niet ophouden, al wordt de mens zeventig, tachtig of negentig jaar oud, hij zal zijn verderf ervaren zoals nooit, opdat hij tot de volle overtuiging mag komen: *wij zijn des doods!*

God is wonderbaar in al Zijn doen! Toentertijd verwekte Hij een Mordechaï. Deze Mordechaï vroeg er niet naar, of het volk gered wordt dan dat het verloren gaat. Maar hij vraagt alleen daarnaar: *wat is Gods wet?* En daar blijft hij ook bij. Waarmee hij ook bedreigd wordt, of het hem ook vrees aanjaagt, zo wijkt hij toch niet een voet breed van Gods wet en gebod, buigt zich niet, de duivel te aanbidden. Maar houdt zich aan het eerste gebod: *gij zult God alleen geloven, God alleen vertrouwen, Hem alleen aanbidden.* Wie zich aan Gods gebod en wet houdt, die blijft, waar de wet blijft; Gods wet blijft echter staan en voor Zijn gebod zal alles in elkaar storten. God is wonderbaar in Zijn doen. Hij verwekt Zijn Christus en Deze is de Vader gehoorzaam, gehoorzaam tot de dood aan het kruis en omdat Hij de Vader gehoorzaam geweest is, heeft Hij alle macht ontvangen in de hemel en op aarde.

De heidenen zijn van Hem, Hij is uw Koning, of u ook van uzelf moet belijden, dat u van de duivel bent, zo bent u toch, in de grond der zaak, niet van de duivel. Maar u bent van Hem. Hij is aller Heeren Heere. Hij heeft alles geërfd! En zoals Mordechaï overal heen zijn boden zendt om de Joden te verkondigen, die heidenen geworden zijn in hun zonden, dat zij mochten doodslaan al hun vijanden, die hun tegenstonden, zoals hij boden zendt met brieven, in naam van de koning geschreven, en met 's konings ring verzegeld, zo zendt onze Koning Christus Zijn snelle boden overal heen om de vrede bekend te maken. Bent u verloren en erkent u dat? Welaan, daar komt de boodschap: *u bent gered!*

Maar eerst moet het "verloren" zijn. Vertrouwt u op de wereld en de duivel, uw eigen begeerten en lusten, dan bent u nog niet verloren. Eerst moet alles verkwist zijn, zodat u moet roepen: *ach, wat zal ik, zondaar, doen? Ach, waar zal ik heenvluchten?* Dan heet het: *u bent gered!*

Ach, de ongelukkige leer, die de kinderen ingeprent wordt: *ik ben klein, mijn hart is rein!* Daar moest u, jonge mensen en u, volwassenen er toch eens toe komen om te belijden:

*'t Is niet alleen dit kwaad, dat roept om straf;
Nee, 'k ben in ongerechtigheid geboren:
Mijn zonde maakt mij 't voorwerp van Uw toornen,
Reeds van het uur van mijn ontvang'nis af!*

Maakt de heidenen tot discipelen (dezelve onderwijzende). Is men daarom een discipel van Christus, dat men gedoopt is? Dat men christen heet? Is men daarom een discipel van Christus, omdat men Gereformeerd of Luthers genoemd wordt? Omdat de mensen iemand de handen opgelegd hebben? Of moet de christen verborgen zijn, hier in het binnenste?

Maak hen tot discipelen! zij zijn allen van Mij! Alle volkeren. Ik ben de Heere! Ik heb macht op aarde, weerstaan kan Mij niets. Doorbreken met Mijn wil, Mijn koninklijke wil, zal Ik. En te schande maken zal Ik wat Mij weerstaan wil, en alles wat Ik wil, maak Ik zalig. En in de hemel ben Ik Koning en heb Ik macht, daar doe Ik - zo is het gebod van Mijn Vader - wat Ik, Jezus, wil. Verdoemen kan geen wet meer! Geen vloek is meer aanwezig, waarvoor Ik geen zegen zou verworven hebben, dood en duivel kunnen niet meer in de weg zijn; de zonde kan niet meer verdoemen, want Ik heb een grote, een open zee geschapen, daarheen gaat het met alle, alle zonden!

"Maak hen tot discipelen!" Wat wil de Heere daarmee zeggen? U zegt: 'de zonden zijn mij in de weg! U zegt: mijn zonden zijn veel te veel en veel te groot, hoe zal Zich de Heere mijner ontfermen? Ik heb geen geloof! Ik heb geen verstand!'

Ja, zeg maar, wat u wilt, om uzelf te handhaven - de Heere is Koning en wat vraagt Hij naar zonde?

"De zonde maakt mij het voorwerp van Uw toorn, reeds van het uur van mijn ontvangenis af!" Wat vraagt Hij naar uw zonde? Wat vraagt Hij naar hetgeen u zonde noemt? Dat is de zonde, welke Hij straffen wil en moet: *dat men het niet wil hebben dat Hij Koning is, Die het bevel geeft, de zonde dood te slaan*. Een Koning om genade, vergeving van zonde, heil, vrede en eeuwig leven mee te delen, ... dat is de Heere!

Dus: *maak tot discipelen*, tot Mijn onderdanen, tot Mijn leerlingen! Wat hebben wij te doen? De eed op het vaandel, Hem hand en hart geven, onze wijsheid afleggen, onze rede en lust, onze wil en onze weg! Wat zouden wij voor wijsheid hebben, wij, die geboren zijn in de stad des verderfs? Wat zouden wij voor een wil hebben, wij, die lijfeigenen en slaven zijn van Satan van nature? Wat zouden wij weten van de goede weg? Wij hebben van de weg volstrekt geen gedachte.

Ik weet het, ik weet het: het zal de prediker, die nonnen en monniken maakt, meer gelukken dan de waarachtige prediker. Waar eigenwillige gehoorzaamheid, waar eigenwillige kuisheid en armoede wordt gepredikt, daar is oor en hart daarvoor aanwezig. Maar de arme mens, dat hij dood is in overtreding en zonde, daarvan kan en wil hij niets verstaan en niets ter hart nemen, waar niet het woord komt en de harde rotssteen verbrijzelt.

Dat echter wil onze Heere, dat wij tot Hem komen en belijden: *mijn Heere en God, ik kan niet lezen, niet schrijven, niet rekenen - leer U het mij!* En Hij neemt ons in de school, de grote Koning, de grote Prediker; zoals het boek van Salomo, dat ook de Prediker heet en dat aldus begint: *Ijdelheid der ijdelheden, zegt de prediker; ijdelheid der ijdelheden, het is al ijdelheid*, ook doet.

Slechts één Naam geldt en in deze Naam is alles waar! Wie zich aan Hem overgeeft, ontvangt alles wat hij nodig heeft! Zeg Hem dat u melaats bent en onrein door en door! En wat leest u in het Evangelie? Iemand spreekt tot de Heere: *Heere, indien U wilt, U kunt mij reinigen!* En de Heere grijpt de melaatse met Zijn eigen handen aan en neemt de melaatsheid weg.

Bent u altijd weer als vanouds? Hebt u weer dwaze streken gedaan? Hij heeft gezworen, dat Hij een leraar wil zijn om u de volkomen raad en wil van God aangaande uw verlossing en zaligheid bij te brengen. Geef u dus aan Hem over: *Heere, ik kan niets! Ik weet niets en ik ben niets!* Dan zal u wijsheid en kracht Gods ten deel worden.

Gaat heen in de gehele wereld, onderwijst alle volken, maakt hen tot Mijn discipelen! Alle volkeren? Ja, wanneer u nu behoort tot de voornaamste van alle zondaren, behoort u tot deze volkeren en al lag u ook nog zo verdronken in al uw gruwelen, zoals deze heidenen, spreek: ik kan niets, ik weet niets en ik ben niets. Maar ik klem mij vast aan U, de Onzichtbare, U hebt gezegd in Uw woord: "zij moeten tot discipelen gemaakt worden!"

U, mijn geliefden, bent niet in het christendom overgezet uit de heidenvolkeren, zodat u niets van Christus zou gehoord hebben. Maar u hebt van kindsheid af van Hem gehoord en daarom hebt u ook reeds de Heilige Doop ontvangen. Dat is een teken van Hem geweest: *Ik ben uw Koning, u Mijn onderdanen; dat is het veldteken, dat Ik aan u heb gehecht!*

Wie kan het herroepen, wie kan het ongedaan maken, wat Hij gegeven heeft, toen Hij u heeft laten dopen op *de Naam des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes?* Daar hebt u het bevel alles dood te slaan, wat u in de weg komt. Bij alle nood van het

lichaam en van de ziel, hebt u een Vader in de hemel; draagt Zijn Naam aan u. Hij is wijs, almachtig, trouw, genadig, Hij zal u niet verlaten noch begeven en Hij is rijk aan alle goederen en gaven!

Wanneer uw zonde u drukt en bezwaart, u hebt een Hogepriester, bent gedoopt op Zijn Naam. U hebt een machtig Koning, Hij zal voor u zorgen en uw vijanden ombrengen.

U hebt geen wijsheid, geen heiligheid, geen vooruitkomen, er is alleen teruggaan en terugzinken in verkeerdheid - hebt u niet het zegel van de Heilige Geest op uw voorhoofd? Heeft Hij u niet verzegeld, dat Hij uw Trooster en uw Leraar zijn wil en de Leraar van uw kinderen? Hebt u niet het bevel al uw vijanden dood te slaan? Het hele leven is een dood, het hele leven zit vol vijanden en de ergste vijand zit hier binnen in het hart; wij zijn onszelf de ergste vijand. Daar is de eigenliefde, de hoogmoedige eigenliefde en eigen lust; daar is de ene verkeerdheid voor en de andere na, en in zulke verkeerdheid laat men zich moorden en vermoord zijn. Daar is verkeerdheid en duivelarij tussen zuster en broeder, tussen hen, die op Een Naam, op één Geest zijn gedoopt; tussen kinderen en ouders, tussen man en vrouw, de ene duivelarij voor en de andere na. U zult deze vijanden doodslaan, al deze vijanden, die voortdurend tegen u op komen en het op uw leven voorzien hebben. Dat wordt niet door allen meegeteld! Hoe iets verdiend wordt, hoe men door het leven kan komen, dat wordt meegeteld! Maar toch moest het gezegd zijn: *heden rood, morgen dood!* Zorg, dat de vijanden u niet ombrengen. Maar ga hen tegemoet! U hebt het bevel hen dood te slaan!

De Heere Jezus heeft niet alleen gezegd: Onderwijst alle volken, dezelve dopende in de Naam des Vaders, en des Zoons en des Heiligen Geestes. Maar Hij heeft er ook nog dit op laten volgen: ***lerende hen onderhouden alles, wat Ik u geboden heb!***

Wat heeft de Heere Jezus geboden? Geloof en liefde! Geloof in Zijn Naam, en liefde tot de broeders, de naaste. Dus gaat het daarom, dat wij niet alleen het privilege hebben om onze vijanden dood te slaan. Maar dat ons ook geleerd wordt, dat te doen.

Hebben de Joden het niet verstaan? Het klinkt beslist voor een schijn-evangelische onbarmhartig, dat de Joden zoveel duizenden gedood hebben; zij hebben gedood wat zij konden: beren en wolven, maar zij verzorgden ook de kleine vossen.

Lerende hen onderhouden, alles wat Ik u geboden heb, zo heeft de Heere Jezus gezegd. Daar zou ik dan toch eindelijk willen weten, waarom men wil, dat de kinderen naar de Catechisatie gaan en hun belijdenis afleggen. Ja, anders kunnen zij geen geld verdienen of zij kunnen niet door de wereld komen, of zij kunnen geen ambachtsbaas vinden, die wil immers van de moeite afkomen, het kind altijd naar de Catechisatie te laten gaan!

En waarom wil men, dat de kinderen gedoopt worden? Omdat het zo de gewoonte is! Omdat men anders heidense kinderen voor zich heeft! O, deze heidense doop! ***Hij is bepaald een zondvloed, waarin duizend en miljoenen van christenkinderen verdronken worden en een arke Gods, waarin de kinderen der gelovigen gered worden!*** Daar moest men toch de genade en barmhartigheid Gods ter hart nemen, dat men voor zichzelf en voor zijn kinderen de goede strijd strijdt, ook alle vijanden zal verslaan en zijn kinderen zo een goed voorbeeld zal geven. Het kind gelooft niets, wanneer het van vader en moeder niet ziet: Gods woord is waar! Het zal Gods wet niet respecteren, wanneer het bij de ouders niet ziet, dat zij haar respecteren.

God heeft alles! Laat ons grijpen naar de kostelijke belofte, welke Hij gegeven heeft in de macht Zijner genade: *Leert hen onderhouden alles, wat Ik u geboden heb.*

Weet dan de Heere Jezus niet, dat de mens Zijn geboden niet onderhouden kan? Daar moet men toch zijn hand op de mond leggen! Waar onze eeuwige Heere en Zaligmaker leert, daar zwijge voor Hem alle vlees! Hij zegt: *Leert hen alles onderhouden*. Hij zegt ook: *onderhoudt!* Hij kent de machteloosheid goed, wanneer u roept om macht en sterkte te krijgen. Maar wanneer dit roepen en klagen daartoe dienen moet, dat de mens op zijn zonden blijft zitten, dan is het een leugen! Er is kracht voorhanden! Van waar?

Ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld.

Dat zegt Hij tot Zijn geliefde discipelen, dat zegt Hij tot hen allen, die tot Zijn discipelen gemaakt worden. Daar komt de vijand, duivel, zonde - waar is de Heere? Ziet, Ik ben met ulieden! Ik ben heel nabij! En Hij is een grote, een geweldige Held. Wat doet Hij? Hij vergeeft zonde en Hij zal u wel bijstaan wanneer u roept: *Heere, help mij!* Hij zal u wel helpen, dat u de vijandige Babyloniërs verslaat.

‘Wel, het is heden zo zoel, en mij is zo bang, ik zie niets en ik ondervind niets, het is zo duister en donker rondom mij’ ... maar de zon is er wel, zij was er gisteren en zal er morgen zijn, de Zon der gerechtigheid en zij schijnt binnen in het hart. Het licht dringt door, zodat u belijdt: Ja, het licht is toch aanwezig - *zie, Ik ben met u al de dagen tot de voleinding der wereld.*

De discipelen hebben toch niet zolang geleefd, dus wanneer Hij zegt: *Ik ben met ulieden tot aan de voleinding der wereld*, dan geldt dat u, dan geldt dat ons! Het geldt ook heden, dat Hij bij ons is!

Leer hen dus onderhouden alles wat Ik u geboden heb. Dat is: geloof en liefde, dat is immers het tweede stuk van de Doop of van het verbond der genade. God, de Heere, verplicht Zich met een eed: *Ik wil zijn Uw Vader en Redder.*

En de mens, waartoe verplicht hij zich? Dat hij in zijn armoede uit de volheid Gods wil nemen genade voor genade. Hij verplicht zich met zijn vuilheid en onreinheid steeds daarheen te komen, waar hij eenmaal is gewassen. Hij verplicht zich en heeft zich verplicht alle eigen wijsheid, eigen lust en wil, af te leggen en zich te onderwerpen aan deze wil, hoe God, de Heere, wil zalig maken. Hij heeft zich op het woord te verlaten, dat God, de Heere in de hemel, zijn God wil zijn in eeuwigheid, op Hem te vertrouwen in alle nood, in alle lijden, ook in de verschrikkelijkste dagen; tot Hem te komen met alle leed, met alle zonde.

Heeft Hij er Zich niet toe verplicht? Mijn Heere en God, U hebt mij vergeven miljoenen van zonde en schuld, waarmee zal ik U dankbaar zijn? Hoe zal ik U danken? Ik breng van de zoete honing, welke U in rijke genade aan mij hebt geschonken een weinig tot mijn naaste, dat ook hij gelaafd zal worden, en neem niets van hem. Maar zeg dit gebed: *vergeef mij mijn schulden, gelijk ook ik vergeef mijn schuldenaren!* Dat leert hen, dat zij dit onderhouden, dat zij geloven aan Mij in hun nood, in hun zonde, in hun ellende, als aan hun enige Zaligmaker; en dat zo zal ontwaken en ontstaan de waarachtige liefde tot de naaste.

Dat zijn des Heeren Jezus geboden, en wie deze geboden houdt, die blijft eeuwig. Alle vijanden, al de Babyloniërs, of Meden en Perzen zullen verslagen en gedood zijn. Maar het zaad der Joden zal leven en wonen in vrede en rust.

Dat God echter ons echter in genade leven en vrede zal verlenen, dat wij ter hart genomen hebben en nemen wat de Doop is en wat de Geloofsbelijdenis is! Amen.

Bladvulling, Matthéüs 12: 9-21

Hoe heerlijk past de spreuk Jesaja 42: 1 en vervolgens in dit hoofdstuk! Hoe is zij hier gekomen op haar plaats. De Heere Jezus liet de Farizeeën woelen en de Schriftgeleerden leren; Hij hield hen op een afstand, zei hen in korte woorden de waarheid aan *dat God barmhartigheid wil*. Zij bleven liever op hun instellingen dood en hielden de anderen in hun dood. De Heere Jezus wilde niet, dat het volk Hem openbaar maakte. Hij twistte niet met de twistgierigen. Hij disputeerde niet met degenen, die de waarheid in ongerechtigheid ten onder hielden (Rom. 1: 18). Hij had er geen behagen in Zichzelf of Zijn eer in stand te houden. Zo liet Hij de geleerde wereld de geleerde wereld zijn. Hij liet Zich niet in met de sterken en ook niet met degenen, die gezond waren.

Ook nu nog loopt Hem veel volk achterna, armen, ellendigen, kreupelen, lammen, blinden, van de duivel geplaagden; want wat kan die ene arme mens hard kwellen. Dan werpt hij zich op 't gemoed, dan op de verbeelding, dan plaagt hij ons lichamelijk, dan grijpt hij door zinnelijkheid aan. Ja, op allerlei wijze plaagt hij de mens en daar is dan de arme mens werkelijk, als het ware, in een diepe kuil en is zo in banden verstrikt, komt er nooit meer uit, komt nooit los, tenzij de Heere Jezus het doet. De diepst gezonkenen, de meest onheelbaren, Hij wierp niemand van Zijn aangezicht uit. Hij was niet morrende. Maar heelde hen allen. Alléén op dit ene was Hij uit: op het gekrookte riet en de rokende vlaswiek; mensen, die van hun plaag geheeld wilden zijn. Maar die bij zichzelf niets meer vonden waarop zij konden hopen. Hij verbrak niet verder wat gebroken, gekrookt was. Hij bluste niet uit, wat reeds walmde en rookte. Nee, integendeel, Hij heelde, goot er olie op. Wie kan een gekrookt riet helen, wie een rokende vlaswiek aan het branden houden, als er geen olie op is? Ja, de pit bijna verkoold. Dat doet Hij, de Heere Jezus alleen. Zo gedraagt Hij zich als Koning en als Geneesheer te midden van een volk, als dat was, hetwelk tot David kwam in de spelonk Adullam. Daar wil Hij door de Farizeeën niet eens geëerd zijn. Maar Zijn Vader eren, dat Die een Ontfermer is over alles, wat anders zonder enige ontferming verloren gaan moest, en met de verdorde hand onder de wet zou gehouden worden. Zo staat Hij pal tegenover de Farizeeën en duivel, schreeuwt niet tegen de schreeuwers, die enkel zichzelf zoeken. Maar doet wat Zijn ambt is. Dat behaagt God de Vader wel, daarom zegt Hij ook van de mens Christus Jezus: *Ziet Mijn knecht Die Ik ondersteun, Mijn uitverkorene, in de welke Mijn ziel een welbehagen heeft*. Ik wil Hem Mijn Geest geven, opdat Hij de arme helpe, die roept, en de ellendige. Die geen helper heeft. Want alleen bij dezulken wil God de Vader Zijn genade verheerlijken als genade! Zo schoon past dus Jesaja 42 bij dit verhaal in Matthéüs 12.